

מבחר עלונים

נח
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
07:14	06:52	06:34	05:22	ירושלים
07:11	06:49	06:36	05:37	בני ברק
07:12	06:50	06:34	05:27	חיפה
07:12	06:50	06:36	05:38	אשדוד
07:13	06:51	06:35	05:21	בית שמש
07:13	06:51	06:36	05:39	קרית גת
07:12	06:50	06:33	05:30	נוף הגליל



כספוס ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מטרופול
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי



אמן וואמן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן". יהא שמיה רבא וקדושת בית המדרש | חודש חשוון תשפ"א | גליון קנ"ח

מעבירין את רע הגזירה כל השנה!

יהודים יקרים!

בוודאי אתם זוכרים איך שלפני כמה שבועות, בהימים הקדושים של ראש השנה ויום הכיפורים צעקתם בכל כוחכם

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רע תפיחה

מיותר לציין, ש"לצעוק" בלבד מילים אלו לא עוזר כלום בכדי לעבור את רוע הגזירה, רק צריכים "לקיימם במעשה", לשוב בתשובה שלימה, להתפלל בכזונה ולתת צדקה כפי מתנת ידכם

ברם, יש לנו סגולה שמספיק אפילו רק

כשאומרים אותו בקול רם ובכונה

ובזה תעבירו את כל הגזירות במשך כל השנה, כל שעה אתם יכולים לקיימם!

הביטו וראו מה שאומרים חכמינו זכרונם לברכה:

**אמר רבי יהושע בן לוי: כל העזנה
"אמן יהא שמיה רבא מברך" בכל כוחו**

(בכל כוחו: פי' רש"י - בכל כזונתו. פי' תוס' - בקול רם)

קורעין לו גזר דינו

(שבת קי"ט; זוה"ק חלק ג', ב)

הצטרף לאלפי יהודים שכבר ניסו סגולה זאת וראו את כוחה הנפלאה!

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולענ"ה הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אבד"ק טאהש - ולענ"ה הרה"ק רבי חיים זאמיל בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

מבצע מיוחד ב"ביתן הספר": סט "מדות טיש" במחיר מיוחד ומוזל הישר לביתכם!

גיליון מס' 420

פרשת נח, ו' במרחשון תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה (ו, ט) - בגימטריה תולדותיהם של הצדיקים מעשים טובים, כדברי רש"י. (מגדנות)

ביימולאה הארץ חסם מפניהם (ו, יג) - בדורות הראשונים היתה החקמה שם הארץ לצדיק וירא שמים, כי חקמה נוטריקון חילו מפניו כל הארץ, אולם כיום משתמשים בחקמה כדי להערים עליהבריות, וכתב חקמה נדרשת - כי מלאה הארץ חסם... (רבי חיים מקרסנא)

עשה לך תבת עצי גפר (ו, יד) - ולמה ממין זה? על-שם גפרית, שנגזר עליהם להמחות בו (רש"י). ורמז לזה גפרית נוטריקון ושעים פתח גיהנם ימאנו תשובה. (קוועי בחים)

תבה היא מלה נדרפת למלה שצאמרת בלשון, ובתבת לשון מרמזים מדות תבת נח. למ"ד - כנגד 30 אמה גבה התבה, שי"ן - כנגד 300 אמה ארך התבה, נו"ן - כנגד 50 אמה רחב התבה, והוא"ו - כנגד צהר התבה. (שערי גנים)

והקמתי את-בריתי אתה (ו, יח) - בגימטריה הקטיח כי לא יקבו פירות ולא יהגהו הרשעים, כמו שמפרש רש"י שזו היתה הברית שפרת הקב"ה עם נח. (מגדנות)

כי לימים עוד שבעה (ו, ד) - פרש רש"י מהו עוד? זמן אחר זמן זה נוסף על ק"ב שנה. ורמז לזה, בראשי התבות כי לימים עוד שיהם בגימטריה ק"ב. (שם)

וישבו המים מעל הארץ הלוה ושוב (ח, א) - ארבע פעמים מופיעה תבת הלוה בתורה. פעמים בפרשתנו הלוה ושוב, הלוה וחסור, אצל אברהם הלוה ונסוע, ואצל יצחק הלוה ונדל. רמז יש כאן לסדר הלמוד של-האדם, אם הוא לומד הלוה ונסוע במהירות ובחפז, אזי תורתו תהיה הלוה וחסור. אולם אם לומד הלוה ושוב וחוזר ומשגן את-תלמודו, אז יצליח ויהיה הלוה ונדל, עד בייגדל מאד. וכן רמוזה פאן מדת הענוה, אם האדם הלוה ונדל בגאונה, אזי הלוה ושוב וישוב בגלגול לעולם כדי לתקן את-מעשיו. אולם אם הלוה וחסור והוא מתנהג בענוה ובשפלות, אזי הלוה ונסוע ויבוא לתקונו השלם. (שבט יהודה)

ספורים בפרשה

אלה תולדות נח נח איש צדיק (ו, ט)

רבי שלמה מוילקומיר, תלמידו של הגר"א מוילנא, היה מדקדק בכל-מלה בדברי רש"י ומוציא בהם פנינים ומרגליות. בילדותו, פשלמד עם-דביו את פרשת נח והגיעו לפסוק זה, קרא המלמד את דברי רש"י: "יש מרבתינו דורשים אותו לשבת, ויש שדורשים אותו לגנאי". תמה הילד הפעוט והקשה: "אם הכתוב אומר בפרוש שנת היה איש צדיק, כיצד אפשר לדרש אותו לגנאי"? נבדד המלמד, אולם הילד השיב בעצמו לאחר רגעים מספר תשובה נפלאה: "צדיק שדורשים אותו לגנאי, בודאי איננו צדיק. אולם גם צדיק שכלם דורשים אותו רק לשבח, גם עליו יש לפקפק אם אמנם צדיק הוא, שיהי כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ואם על נח יש לו דורשים לשבח ולגנאי כאחד, הריהו בודאי איש צדיק..."

בסעדה שלישית של פרשת נח, ישב הסבא קדישא מראדושיץ ואמר: "אלה תולדות נח" - אלו הם התולדות של נח-תרוח שיש לצדיק, נח איש צדיק - פאשר הוא רואה צדיק אחר שהולך בדרך ה' ומצליח במעשיו."

רבי יהודה צדקה, ראש ושיבת "פרת יוסף", הקפיד להיות געור מדי לילה בנקדת חצות, ולמרות זאת התפלל בנותיקין עם הנץ החמה, על-אף הקשי הגדול שבדבר. ורגיל היה לומר: "אלה תולדות נח, נח איש צדיק, נ"ח - נוטריקון נקדת חצות, וכן נץ חמה, והמקפיד עליהם נקרא איש צדיק."

ויבא נח וגו' אל-התבה מפני מי המבול (ז, ו)

מפרש רש"י: "אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול, ולא נכנס לתבה עד שדחקוהו המים". בפרשת נח, ישב פעם רבי יצחק איזיק מוידושוב וקרא את דברי רש"י, וכך פרשו: "אף נח מקטני אמנה היה מאמין - בין בל-קטני האמונה שבדורו, היה נח איש מאמין ובעל בטחון גדול, ובשל כך ואינו מאמין שיבוא המבול" - כי סמוך ובטוח היה בחסד ה' אשר רחמיו על-כל מעשיו, ולכסוף ירחם עליהבריות ולא יכלם". ואמרו צדיקים, שפאשר עלה רבי איזיק השמימה לאחר פטירתו, יצא רש"י לקדם פניו, מתוך שהחזיק לו טובה על שהמתיק את-פרושו.

וישאר אדני נח ואשר אתו בתבה (ז, כג)

בילדותו, התגורר רבי פינחס שפירא מקוריץ בעיר שקלוב, עיר מגורי אבותיו, ורק לאחר עליה שהעלילו על-אביו, עברו בני המשפחה לוולחין ושם הסתופפו בצל הבעל-שם-טוב. זקני שקלוב היו מתארים את חריפותו של רבי פינחס עוד בילדותו, וספרו, כי בהיותו כבן שש שנים, ישב בפרשת נח עם חבריו אצל המלמד, והלה למדם את פרשת השבוע. כשהגיעו לפסוק זה "וימח את-כל-היקום וגו' וישאר אדני נח ואשר אתו בתבה", הקשה אחד התלמידים: "מדוע נאמר כאן בלשון אדני נח? והרי נותרו גם אשתו ושלושה בניו ונשותיהם?" נענה הילד פינחס על-אתר ואמר: "הרי למדנו בתחלת הפרשה, שהקב"ה אמר לנח כפי-אתה ראיתי צדיק לפני בדור הזה, והרי חובתו של צדיק, להתפלל לבטול הגזירה. וכיון שנת היה מאמין ואינו מאמין לא התפלל על מניעת המבול, ולכן וישאר אדני נח, נותר אף בשם נח' בלי שום פנוי של כבוד והאר צדיק שנאמר בתחלה..."

היה היה

בימלאה הארץ חס

איש תמים וישר דרו, היה עזרא גבאי שהתגורר בירושלים העתיקה שבין החומות, לאחר שעלה אליה משלונקי שבין, וכלם הפירוהו פסוחר בהמות אמין, שלעולם אינו משנה מדבורו. הנגוד הנמור שלו היה מוסטפה שיהאבי הערבי, שאף הוא עסק במסחר בהמות וצאן והתגורר באותה חצר של עזרא היהודי, אולם איש נכלולי היה, בעל תחבולות ורע מעללים. למרות תמימותו הגדולה, שמר עזרא את עצמו מכל מגע עם שכנו הרמאי, והשתדל שלא לבוא עמו בקשרי מסחר, למרות שמוסטפה נסה פעמים רבות להפילו בפח יוקשים. יום אחד, עמד מוסטפה ברחבה הגדולה שבסמוך לשער יפו, שם היה מתקנם השוק המסחרי של ירושלים העתיקה דאז, והמקום היה גדוש בהמוני סוחרים וקונים פאחד. ביניהם הסתובבו סוסים וחמורים, שהלקם העמדו למכירה, וחקלם שמשו כמובילי ה'דילינסיס', הם פרפרות הנוסעים שבהן היו מגיעים מלפני לירושלים בנסיעה מפרכת שנמשכה קרוב ליממה, עם עצירה ללינת לילה באזור שער הגיא בואכה ירושלימה. בתוך עמד הסוחר הערבי ובסמוך לו עמדה הפרדה רחבת גרם, אותה הציעה למכירה לכל המרבה במחיר. מספר אנשים נאספו סביבו, והחלו לבחון את הפרדה מקרוב, והנה התקרב עזרא אל המקום. מאז ומתמיד הביט מוסטפה על מתחרהו היהודי ברגש של קנאה וצרות עין, אולם כשראהו מתקרב אליו, קבל את פניו בחיוך צבוע. "מה שלומך? ידידי היקר", פנה אליו בחביבות מעשה, ועזרא השיב בקרירות ובשפה רפה, אולם החל להתעניין בפרדה שברשותו של הערבי. זיק של חמדה נצת בעיני מוסטפה, ובמחוז חכנו כיצד יצליח להערים עליה יהודי ולרמותו בנקל. "בשביל ידי טוב שבמך", אמר בקול נפת צופים, "מוכן אני למכור את הפרדה במחיר מוזל של מאה לירות תרפיות בלבד". המחיר היה נמוך באופן משמעותי משויה של הפרדה, ועזרא החליט לבצע את העסקה על-אתר. הפסד החליף ידים, ועזרא הוליד את הפרדה אחריו בחיפז מנצח, אולם מרב להיטות שכח את העקר. הוא לא נטל ממוסטפה שום אשור על קבלת הפסד, ואף לא העמיד עדים כדי להוכיח כי אמנם רכש את הפרדה ממנו בכסף מלא.

עוד בטרם הספיק עזרא לנוח מעט אחרי שובו הביתה, ועל-דלתו התדפקו שני זעזרמים תרפיים. "התקבלה תלויה במשטרה, פי ראו בחצר ביתך את הפרדה שנגנבה ממוסטפה שיהאבי", אמרו השוטרים בנקשות, ופניו של עזרא חורו. לשוא נסה להצטדק ולטעון, כי הוא שלם על הפרדה טבין ותקליו, אולם פשלא הצליח להוכיח את-דבריו, נאסר על-אתר והובא אחר כבוד אל ה'קישלה' - בית המעצר הירושלמי הסמוך למגדל דוד שבשער יפו. מוסטפה לא בוזב זמן, ועוד בטרם הספיק עזרא להתעשת ולהשיב מלחמה שערה, כבר שכר נגוד עונף-דיו מסלמי מנסה, והלה הגיש תביעה בהולה בענין אל בית המשפט התרפי. ישב עזרא מול השופטים חמורי הסבר, כשכלו נבדו וחסר ישע, ובעודו עומד נבדו ואינו יודע כיצד להחליץ ממצבו הביש, ראה הוא את מוסטפה הנבל נעמד על-רגליו, ובקול בוטח אורג את מסכת שרקיו, כיצד עמד עם פרדתו בכבר השוק כדי למוכרה, והיהודי הנאשם בקש ממנו לרכש את הפרדה בסכום מסכם, אלא שבקש תחלה לטל את הפרדה למסע קצר כדי לבדק את כשירותה, אך לא השיבה לבעליה ולא שלם את-דמיה. מאת השם יצא הדבר, והשופט הראשי הפיר היטב את עזרא הסוחר, שכן בצעירותו עסק עמו במסחר בלשהו, והספיק להכירו כאיש נאמן וישר. "מה בפיך?" פנה אליו השופט בקול רך, ועזרא התעודד מעט והחל לספר את-ספורו במלים פשוטות, אך נוגעות ללב. נפרים דברי אמת, והשופט התרשם פפי שחשב מראש, פי הסוחר הערבי אינו אלא נזבל ערמומי, אולם הוא שמר את מסקנתו בלב. תחת זאת, בקש להכריז על הפסקה קלה, ובמהלכה בקש לשלם את-קהל הנאספים בבית המשפט בענין אחר. "אחד ממפרי השוים", ספר בתמימות מעשה, "חלה לפני זמן-מה במחלה בדה, וחיינו נמצאים בסכנה גדולה. הוא זקוק לסכום גדול כדי לממן את הוצאות רפואתו, אולם אין בכחו לשאת בנטל ההוצאות הרבות. מבקש אני אפוא מהנאספים להטות שכם למען הצלת האיש ולהצילו מחליו". מחסר נעימות ומפני כבודו של השופט הרים, נאלצו הנוכחים להרים את נדבתם בעין רפה, אולם מוסטפה הגדיל מכלם. בבקשו לקנות את-לבו של השופט ולהטות את הכף לזכותו, קפץ ושלף מפיסו סכום נכבד, אותו מסר לידיו של השופט לטובת המגנבת. אך הציץ השופט בשטרות, ופניו קדרו. "מהיכן קבלת את-השטרות?" פנה אל הסוחר הערבי, "הרי שטרות מציפים הם, ומורד אותה במלכות! רעדה אחזה את מוסטפה, ברפיו בשלו, וכמעט שנפל ארצה מרב פחד. תחלה גמגם בתשובתו, אך לבסוף הודה בפה מלא, כי את הפסד קבל מידיו של היהודי עזרא. "ותמורת מה העניק לך היהודי את-הכסף?" שאל השופט, כשבאולם השלף הם, ובכלם עקבו במתח אל מול ההתפתחות הבלתי צפויה בדין. בררה אחרת לא הייתה למוסטפה, שכן אשמה של עסוק בכסף מציף הייתה בדה לאין ערף מהודאה עליה אמת, והוא נאלץ להודות כי כל מעשה התביעה לא היה ולא נברא, ולאמתו של-דבר שלם עזרא את דמי הפרדה פלה, ולשוא העליל עליו כי גנב אותה ממנו. "הטרחת אפוא לשוא את המשטרה ואת בית המשפט", אמר השופט והטיל על מוסטפה ענש מאסר של שלשה חדשים, ובנוסף קנס אותו בסכום גבוה ומפלפל, אותו נאלץ לשלם ליהודי שגאו נפשו, שהודה נרגשות לשופט ההגון אשר עמד לימינו והוציא את האמת לאור.

מאורות

רבי יעקב יצחק דן לנדא מסטריקוב הי"ד
ליום ההולולא ד' ברחשון תש"ד

מגדולי צדיקי דורו, איש האשכולות וגדול בתורה, ומנושא על הדור. פשנכנס לבית, העניק לו אביו האדמו"ר הזקן רבי אלימלך מנחם מגדל מסטריקוב, את השמות יצחק דן, אולם פשחלה בהיותו בן חמש, ואביו הזכירו לפני רבו רבי יחיאל מאלקסנדר, התבטא הרבי ואמר: "יצחק - דין, דן - דין. רק דין?! וצוה להוסיף לו גם את השם יעקב לאות רחמים. לאחר פטירת אחיו, התמנה על-מקומו ברבנות העירה קינב שבפלה אוסטרוצ'א, ולאחר שרפה שפלתה את-העירה עבר לעירה סמוכה ללודז'. לאחר שנים, התניב לימין אביו ועמד בראשות ישיבת "בית אהרן", נהלה במסירות נפש ומסר פה שעורים קבועים. לאחר פטירת אביו בתרצ"ו, התמנה על-מקומו והנהיג את-עדתו במשך כארבע שנים עד פרוץ השואה האיומה. פעם בא אליו עשיר אחד, שהשליטנות השדו בו כי הוא מעלים מס בסכומים גדולים ומכאן מקור עשרו. הזמן הרבי את אחד מחסידיו שזכה לא מכבר בגורל הממשלתי בסכום עצום, ובקש ממנו להעניק את פרטים הגורל שלו לאותו עשיר, כדי שיוכל להוכיח את מקור עשרו בזכותו בגורל. וכאשר הלה חשש לעשות כן, אמר לו כשפניו להביט: "דע לך, כי אבי עומד כף ומצוה עליך לעשות כן, כדי להציל יהודי מישראל". שנתים לפני פרוץ המלחמה, התבטא כי הוא רואה עננים שחרים וחדל מלעסב בצרכים פרטיים. הוא סרב להצעה לברח, כדי לשאת את משא העם בצרתו, ומסר את-נפשו לבורא בסלודין.

יוסיף דעת

על אנשי דור הפלגה נאמר "ויהי כליהרץ שפה אהת וזכרים אהדים", ונחלקו חז"ל בירושלמי במה היו מדברים, חד אמר שהיו מדברים בשבעים לשון, ואחר אמר שהיו מדברים בלשון חידו שלעולם, בלשון הקודש, ובעל הטורים מצא לזה רמז בתיבות שפה אהת שון בגימטריה לשון הקדש. והדברים מתפרשים, שאומנם ידוע שבעים לשון, אולם את לשון הקודש הכירו כולם והיא הייתה שפה מובנת לכולם, ולכן בלבד ה' את שפתם כדי שלא יוכלו להמשיך לבנות את המגדל. לשון הקודש היא מחוץ לשבעים לשון, וכן היה אצל יוסף הצדיק שפרעה ידע שבעים לשון, והוא הכיר גם את לשון הקודש וידע אפוא ע"א לשונות. בזהר נאמר, שהקב"ה בלבד את שפת אנשי דור הפלגה ונטל מהם לשון הקודש, כדי שלא תטיע הלשון בידם לעשות מעשה נסים, מפני שבלשון זה יש כוח גדול. ולמה נקראת לשון הקודש? פירשו הקדמונים, שהלשון קדושה ואין בה כינויים מגונים, ורובו בחיי כתב שבמעט שינוי לשון שיש בין תיבה לתיבה תלויים כמה הרי הרים, מיוחדת היא לשון הקודש מכל הלשונות שבעולם, שהם אוסף מלים ללא טעם וסיבה, ובני אדם הסכימו לכתובם סתם, וכך התפתחה השפה, לעומת לשון הקודש שבכל מלה יש משמעות ומהות, והיא לשונו של הקב"ה ובה ברא את-העולם. התורה הקדושה נכתבה בלשון הקודש, וגם כאשר מובאת בה תיבות שונות שעליה אמרו חז"ל שון בלשונות אחרים, כגון באפריקי וכתפי ובלשון ארמית, שורשן הקדום מלשון הקודש, וכאשר בלל הקב"ה את דור הפלגה, התערבבו מלים רבות מלשון הקודש בשפות אחרות ונשכחו מקורן. מלשון הקודש נוצרה הארמית, שבה סיפר אדם הראשון כמובט במשכת מנודין, אולם במדרש מובא שבלשון הקודש דיבר, ובספר "אוצר הידיעות" מדייק, שבלשון הקודש דיבר בנייני קדושה, ובלשון ארמי "סיפר" בעניני חולין. גם השפה הערבית היא "ודאישון עברי שנשתבש מעט" כדברי הרמב"ם.

משיבת נח

בשנת תרס"ב פרסם בעתון "הצפירה" מנחם מנדל זלמן, מנכ"ל ה'צפירה', מכתב שאלוהים עם רובל יהודי מהעיר סלונים שבליטא. שבהתנהגותו בישר ובהירותו בממון הזולת, גרם לקדוש שם שמים גרבים. יהודי זה רכש מהאציל בעל האחוזה שבאזור מגוריו, עשרים ושמונה פרות של דבש, במחיר חמשה רבלים לכלי-כסף. גבול הסוחר לביתו, שקל את הדבש שקנה, והנה התברר, כי המשקל הכללי הוא שלשים ושמונה פרות, והינו עשר פרות עודפות על המחיר ששלם. שב הסוחר מיד על-עקבותיו, התייצב לפני האציל הנכרי וספר לו כי בטעות נתן לו עשר פרות נוספות, ומיד הושיט לו חמשים רבלים בדמיון. השתומם האציל מישרו של היהודי, ואמר בהתפעלות: "עתה רואה אני בעליל, כי אך לשון יבקשו שונאי היהודים הונאות ועלילות רשע עליכם לבוזתכם ולהשמיצכם, כי אך מרמה ועשק אתם אוהבים, ועכשיו רואה אני כי אנשי אמת ורחוקים מגזל ועשק". המשיך האציל להקטר את הרובל על-מצבו הכלכלי, והלה ספר לו כי מצבו במעמד ביוני, אך הוא שמח בחלקו על-ידי שאין לו דירה משלו. "אם כך", אמר האציל מיד, "אצווה לברך בעבורך עצים די הצורך מהיער שבגבעותי, כדי שתוכל לבנות לעצמך בית דירה רחב ידים, ולא תצטרך לגדל מדי שנה ולהחליף דירה בשכירות". לאחר מכן הושיט לו האציל את חמשים הרבלים שהרובל שלם לו על פרות הדבש העודפות, ואמר: "את המעות הללו שנתת לי, הנני מחזיר לך במתנה גמורה לאות הוקרה על ידך. ומפני שהיום עתיד להתקיים בבית משתה גדול, אליו מזמינים האצילים ובעלי האחוזה שבסביבה, אבקש להציג אותך בפניהם ולספר להם על מדת הישר שבך ועל הכסף הנוסף שהחזרת לי, כדי שכלם יראו ויאמינו, שהיהודים הם אנשים כנים וישרים, ולא יוסיפו להאמין לשקרם המופיעים בכתבי העת האנטישמיים".

רבי ישראל סלנט, התארח פעם בקובנה בבית תלמידו רבי נפתלי זילברברג. בבקר, ראה את רבי נפתלי משכים קום ועובר דרך חדרם של-שכניו, שעדיין ישנו באותה שעה, כדי להגיע אל חבית המים, לשם נטילת ידים של-שחרית. גער בו רבי ישראל על-מעשהו, ואמר לו בנימת תוקחה: "הרי נטילת ידים אינה אלא מדרבנן, ואלו גזלת שנתם של אחרים היא מדאורייתא".

היירותו של ה'סבא' מנוזהרודוק בכספי ושיבתו היתה להפליא. שנים רבות לא נטל אף פרוטה מקפת הישיבה לכלכלת ביתו, והסתפק בלחם צר ממה שהשתפרה אשתו. רק כשהגיעו מים עד-נפש, נכנע להפצרת גדולים ונטל משכרת ועומה. פעם גלה לתלמידו רבי דוד בודניק ואמר: "זה ארבעים שנה שעוסק אני בפיסוד ישיבות, ומימי לא נזנחתי אף עשר פרוטות לקניית כוס תה פאחת המסעדות בתחנת הרכבת בעת נסיעותי למען הישיבות, מחשש פגיעה בממון שלי-רבים". פעם בקשה בתו ממנו, שיתן לה מעט מעות שהיו לפניו לרכישת שמלה. גער בה אביה ואמר: "הרי זה כספי צבור שלי-ישיבה, ואך אתיר לעצמי להשתמש בכסף זה לצרכים פרטיים? אם יש לי את-עצמך לישיבה, פצתי את-הקפסה, הוציאי מעות וקני לך את-מבקשך..."

פעם הודמן אדם אחד לישיבת לומז'ה שבפתח תקוה, ובערב שבת בא אל המנהל על מטבח הישיבה, ובקש רשות לסעד שם את מסודות השבת. הלך המנהל לבקש את-רשותו של ראש הישיבה, רבי יחיאל מיכל גורדון, שכן הלה אינו נמנה על תלמידי הישיבה, והוא אומר מיד: "הלוא כתיב בישעיהו 'הלא פרס לרעב לחמך', ואם-כך מצוה היא להאכיל יהודי שנוקלע אל המקום", אך תוך פירי-דבור, הוסיף ואמר למנהל: "אנא, הזאל בטובך לסור לביתי במוציא שבת אחרי ההבדלה". המנהל לא העלה על-דעתו מה רוצה ממנו ראש הישיבה, אולם כשנכנס אליו לאחר השבת, הפתע לבקל ממנו שטר כסף גדול ארוחתי של האורת, בהפטריו: "חובתנו אמנם להאכיל יהודי רעב, אולם אינני הבגלים על רכוש הישיבה, ועלי לשלם זאת מכספי הפרטי..."

יום מבית הייבו של רב המכר "שבת טיש"

הנה זה בא!

הספר התינוק המופלא והמרתק שרבים ציפו לו

מידות טיש

בי כרכים

מידות והליכות בראי פרשת השבוע

שולחן השבת שלכם עולה דרגה נוספת!

מפתח נוחים מורכב מ-100 נושאים אישיים שיחולל

1240 עמודים עשירי מילים ב-900 השאלות והתשובות המעניינות

מזורים מרתקים שיהיו מועילים לכולם

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה לאור

להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות

לפרטים והזמנת מרוכבות במחיר מיוחד: 02-5806777 • דוא"ל: 5806777@gmail.com

מטעים

אלה תולדות נח (ה.ט)

במדור דרשו מספוק זה, שלא היתה פגנת נח, אלא להפרות ולהרבות ולהעמיד בנים כדי לישב העולם, שנאמר אלה תולדות נח. ורמז לזה, שחבת אלה מטעמת טעים יתיה, שבאורה בארמית הוא לשון ישוב, וזו היתה מטרתו של נח. (תפוחי חיים)

איש צדיק תמים היה בדרתיו (ס.ט)

הטעמים מרמזים לדרבי רש"י שיש דורשיו אותו לנאי, כי התבות איש צדיק מטעמות מרקא מרמזים, ותמים מטעמת ממנה ומשפת אל התבות הכאות תמים היה בדרתיו, שרק גדולי היה תמים ונדונו של אברהם לא היה נחשב לכלוב. (עמפי שור)

איש צדיק בטעמי מרקא מרמזים, לרמז על שפלות רוח ושריון לב, כי מביור הוא לשון שבידה, ורמז יש פאן לצדיקים שהולכים תמיד בשפלות, ואף כשאמר הקב"ה לנח כי-אתה ראיתי צדיק לפני בדור הזה, מטעמות התבות אתה ראיתי בטעמי מרקא מרמזים, כי גם לך יתברך היה כבוכל שברון לב וזה שנתן הוא הצדיק היחיד. (מלווה לשבת יום-יום)

התבות תמים היה בדרתיו מחברות יחד, מפני שגני הדור החשיבו את נח שהוא עומד בדרגה אחרת כלי-מיוז והחשב עצמו לתמים ושולם, אולם האמת היא את-האלקים התהלך-נתן, שהיה

מדגש

דודם של בני מגדל בכל מבנה בני חז"ל בשם דוד הפלגה, והוא משרש פלג, על-ישיש שהקב"ה הפיצם על-פני כלי-הארץ, ולכן נקרא פלג בדרבנן בשמו "כי בזמנו נפלגה הארץ". מסתבר שהקריאה הנכונה היא דוד הפלגה בה"א אחת של ה"א הידיעה, ולא דוד ההפלגה כפי ששגרו בפי רבים, משום שלא יתכן להכפיל את ה"א הידיעה, וכעין זה השתרש בפי רבים לומר ללמעלה מתוך רגילות שהקב"ה של למעלה הפכה להיות חלק מהתבה, והיא אות שמושית. הדוקנים מנקדים דוד הפלגה על משקל השם בקשה, ויש המנקדים דוד הפלגה על משקל ברכה. אולם גם השם דוד ההפלגה בכפילות האות ה"א מופיע בחלק מהמקורות, ויתכן שבאורו מלשון התרחקות והנשאות למקום מרחק, כמו פגינה המפלגה מרחקים, שמשמעותה התרחקות משפת הים.

ממלח

ישבו פעם חסידים ואנשי מעשה, לאחר עבודת התפלה, ושתו מעט יירשרף בהתעודות הברים, ראה הזקן שפגמוה את אחד הצעירים שהוא שותה ויש יתר עלי-המזוג ואמר: "הידועים דברי רש"י על-הפסוק נח איש צדיק תמים היה בדרתיו" - יש מרביתיו דורשין לשבח ויש דורשין לנאי, וכך נדרש חברי. ויש - אם שותים פעם אחת הוא נדרש לשבח, אולם ויש - כאשר מפרשים במתנה דורשים אותו לנאי. ויעוד יש לפרשו כך: יש מרביתיו - אם השתיה נתנת מרביתיו במדה ובמשורה, אזי דורשים לשבח, אולם ויש - אם דורשים לנאי..."

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים" - מתולדותיו של האדם, אפשר להפיר את-מהותו שלי-האב ולהיות עלי-קנקנו. אם "אלה תולדות נח" - כאשר תולדותיו הם בדרך נח לשמים ונח לבריות, אזי "נח איש צדיק" - גם האב הוא איש נח וצדיק... (רבי חיים מצאנז)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

באותם הימים בא לפניו 'גוי כושי' שרצה לשכור אחת מדירותיו. הלה העמיד פני עשיר וסוחר גדול, ואף סיפר שתחת רשותו כמה וכמה חנויות מסחר, על כן הסכים היהודי והשכיר לו אחת מדירותיו שעמדו ממילא ריקם. עברו חודש ושניים גם שלושה וארבעה ואין קול ואין עונה, הנכרי נתגלה כגנב מומחה ולא אבה לשלם על שכירות הדירה אף לא פרוטה אחת...

משכלו כל הקיצין קראו היהודי ל'בית המשפט'. בהגיע עת המשפט שמע השופט את טענתו ושאל את הגוי ומה 'תשובה' יש לך, ויען הנכרי ויאמר, שאינו צריך לשלם לבעליו כי מתחילה היו לו רק צרות בדירה - המים לא הוחמו מעולם, צבעם של קירות הבית היו מתקלפים בכל עת יותר ויותר, דלתות הבית הרעישו ברעש נורא מחמת החלודה, המים אשר בכיור היו דלוחים, בחורף שלטה הצינה ובקיץ שלט החום - וכיו"ב הרבה מטענות ותירוצים שאי אפשר להוכיח שאין הצדק עמו. וכבר היה נראה ליהודי כי הוא עומד להפסיד במשפט - בפרט אחר

שה'שופטים' שם ידועים כשונאי ישראל ולא עוד אלא ש'חוקי המדינה' מסייעים הרבה להגן על השוכרים, אלא שלא היה בידו לעשות מאומה...

עד ששאל השופט את הנכרי, האם פרעת את דמי השכירות לכל הפחות פעם אחת, נזדעק הגוי: "לא ולא, וכי עלי לשלם על דירה כזאת?"

או אז נענה השופט: "אכן נודע הדבר, כי רמאי וגנב אתה, כי אם היינו רואים שבתחילה שילמת את חובך היה מקום לקבל את כל טענותיך, אך ברגע שמעולם לא שילמת, הרי

לנו הוכחה מוכחת שמעולם לא היה בדעתך לשלם, וכל אלו הטענות אינן אלא תירוצים, כי אין ברצונך להוציא מכיסך אפילו שווה פרוטה, צא עתה ושלם לו מרישא ועד גמירא מימי ישיבתך בזה הבית."

הגה"צ רבי אלחנן היילפרין גאב"ד ראדומישלא זצוק"ל שהיה דר בגאלדרעס גרין, היה מוסיף ללמוד ממעשה זה, על ה'תשובה והקבלות' אשר הננו מקבלים ע"ע בימים הנוראים והקדושים, כי אך עוברים הימים הקדושים ומיד מתחיל כל אחד עם תירוציו - אם מענייני פרנסה וגידול בנים, או ה'חברותא' שאיננה טובה, הישיבה והכולל אינם טובים וכו', והנה אם 'שילם' לכה"פ בתחילת הדרך את קבלותיו יש מקום לומר כי אכן יש צדק בתירוצים אלו, אבל מי שמיד בראשית השנה, כשעדיין לא קיים קבלתו כבר

"ותשחת הארץ לפני האלוקים" (ו, יא)

שואל רבינו האור החיים הקדוש, שהיה צריך לומר שנשחתו 'אנשי הארץ' ומה הכוונה 'ותשחת הארץ', שמשמע שהאדמה בעצמה נשחתה?

ומתרץ רבינו הקדוש וזה לשון קודשו: 'דקדק לומר 'הארץ', הכוונה שגם גוף הארץ לצד הפלגת החטאים תקולל חלקתם בארץ כי ישכינו בה התיעוב הנוצר ממעשיהם. עד כאן לשון קודשו.

ובפשטות כוונתו למה שמסופר במדרש, שאנשי דור המבול רצו לדעת היכן מטמינים העשירים את אוצרותיהם, והיו מפקידים אצלם אפרסמונים שמריחים מאוד, והיו העשירים מפקידים האפרסמונים אצל אוצרותיהם, ובלילה היו באים וחותרים בארץ במקומות שעולה מהם הריח. ולפי זה, גם הארץ בעצמה הושחתה ושותפה בעוון הגזל, שהטמינו בה אפרסמונים לסייע להם במעשה הגזל.

אולם יש עומק נוסף בדבריו, לפי מה שכתב בפרשת אחרי, כי כל מקום שנעשה בו פעם עבירה, נעשה מתועב ומושחת, ויש בכוחו של המקום עצמו בעתיד, להכשיל גם צדיק שיגיע לאותו מקום, שיכשל בעבירה או בהרהור עבירה, מחמת שהמקום נעשה גורם לעבירה.

ובזה מפרש הפסוק 'כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו' - שעצם העובדה שישבתם והתעכבתם בארץ מצרים שהוא מקום עבירה, זה עלול לעורר בכם מחשבות ומעשים רעים.

לפי זה, יתכן שכוונתו כאן, שהם הכניסו השחתה וזוהמא 'רוחנית' לארץ, עד שהפך להיות גורם לעבירה.

"כי מלאה הארץ חמס" (ו, יג)

מעשה היה בעיר הבירה לונדון ביהודי שהיה בעה"ב על כמה וכמה בניינים בשכונת גאלדרעס גרין, והיה משכירם לאחרים ומהם מקור פרנסתו. הלה היה מקפיד שלא להשכיר מדירותיו לגויים - כושים שחורים בהיותם ידועים כעם קשה - גנבים וגזלנים שאינם פורעים חובם בדמי השכירות... עד, שהגיעו זמנים קשים על העולם, וכל מסחר הנדל"ן ירד מטה מטה, ועמדו הרבה מדירותיו ריקניות משוכרים.

"הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים" (שיר השירים ב, ט)

כשהאדם עומד להיכשל חלילה, נדמה לו פתאום כאילו מישהו מסתכל עליו... זה הוא הבורא ית"ש ששולח לו 'סיבה' להיתלות בה ולהינצל מהחטא...

"ודע כי על כל אלה יביאן האלוקים במשפט" (קהלת יא, ט)

אומר הרה"צ ר' אשר פריינד, העונש בעולם הבא יהיה על זה שהתעלמת מה'סיבה' שהבורא שלח לך!!! יכולת להחזיק בה ולהינצל.

(מעט מן האור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

”ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה” (ו, כב)

יש להבין, מדוע התורה מציינת לשבח את נח, שעשה ככל אשר ציווה אותו אלוקים, וכי היינו מצפים ממנו שינהג באופן אחר? והלא נצטווה להיכנס מפני מי המבול, הוא וכל החיות האמורות להגיע אליו, ולצייד את התיבה במזון לכל הנמצאים בה לזמן - ממושך, האם באמת היתה אפשרות שנח לא יעשה זאת? ועוד, בפסוק שלפניו מסופר על ציווי ה' לנח בנוגע למזון בתיבה: "ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה" (ו, כא). מדוע נאמר לנח "קח לך", הרי משמעות הדברים היא, שיקח רק לו לעצמו, ואיך זה מתיישב עם הנאמר בסוף הפסוק: "והיה לך ולהם לאכלה"?

מכוח זה דיין בספר ליקוטי ריצב"א, שה' יתברך הורה לנח להצטייד במזון שיספיק לבני האדם הנמצאים בתיבה, והוא בעצמו, ה' יתברך ידאג לכך שהמזון שהוכנס עבור נח ובני משפחתו, יספיק גם עבור כל בעלי החיים שבתבה.

עתה נתבונן, נח מצווה להכניס לתיבה כל כך הרבה חיות טורפות ומסוכנות כגון: דובים, אריות, נמרים, טיגריסים וכו'. ועליו לקחת אוכל רק עבורו ועבור משפחתו, האין זה ניסיון גדול ונורא? הלא אם יחסר מזון לחיות, נקל לשער מה תהיה תגובתם המהירה, ובכל זאת נח התגבר על כל החששות, ואולי גם הרגיע את אשתו ובניו וכלותיו. הוא עמד במבחן כלל לא פשוט. לכן משבחת אותו התורה ואומרת: "ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה" (ו, כב), כלומר, נח עמד בניסיון גדול. (פניני עין חמד)

”כי אותך ראיתי צדיק לפני” (ז, א)

זכיתי להיכנס כמה פעמים אל האי גאון וצדיק רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצוק"ל - הנודע בשם 'הסטייפלער', ואני רוצה לספר סיפור שאירע עמי.

ידוע, שאת ספריו 'קהילות יעקב' לא מכרו בחנויות הספרים - אם מישהו רצה לקנות את ספריו היה עליו לטרוח ולרדת אליו לבית ולקנות ממנו. היות ומרן הסטייפלער זצוק"ל לא שמע היטב ל"ע, לכן מי שרצה לומר לו משהו היה צריך לרשום על גבי גליון את מבוקשו, והוא עיין בכתב וענה לו תשובה. וכמו כן, מי שרצה לקנות ספרים ממנו היה צריך לכתוב על הפתק איזה ספרים בדיוק הוא רוצה, ואז היה נותן לו את הספרים.

פעם אחת בהיותי בארץ ישראל הלכתי אל הסטייפלער זצוק"ל במוצאי יום הקדוש. הסטייפלער ישב ואמר תהילים בשמחה גדולה ובהתרגשות (מנהג צדיקים קדמונים).

כתבתי על פתק רשימה של ספרים שחפצתי לקנות אצלו והגשתי לו את הרשימה. הסטייפלער זצוק"ל עיין בפתק שמסרתי לו, ואמר לי: "אני נוהג שלא לעסוק עם מעות בעודי לבוש בבגדי שבת, מחשש שמא אשכח ואכניס את המעות לתוך

מוצא תירוצים מדוע אין בידו להשלים קבלותיו, הרי זה מטיל ספק כי מעולם לא היו קבלותיו באמת... (הרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א)

”תחתים שניים ושלישים תעשה” (ו, טז)

בראשית ימי הנסיעה ברכבת התחלקו הנסיעות לג' מחלקות. מחלקה ראשונה הייתה מחלקה מופארת עם כיסאות מרופדים, מרחב נאה ושירות אישי לנוסעים. מטבע הדברים היה מחיר הנסיעה במחלקה ראשונה מופקע כטיסה במטוסי זמננו. במחלקה השנייה היו מושבים סבירים ללא שירות אישי וללא מרחב, כעין האוטובוסים של ימינו. ובמחלקה השלישית - בה היו כרטיסים זולים מאוד - היו ספסלי עץ נוקשים בצדדים ושטח אמצעי שבו היו בערבוביה חיות ותרנגולות, בני אדם וסלי קניות, תיקי נסיעות ומה לא...

באחת הפעמים נסע רב מסוים ברכבת וקנה כרטיס פשוט למחלקה השלישית. הצטנע הרב בפניה ולמד. עבר לידו משכיל אחד שתהה כדי לקנטרו: "רבי, תמהני על צדיק כמוך שנוסע במחלקה שלישית".

השיב הרב: "עלי אין זו תמיהה. שכן ישנן דרגות של צדיקים. צדיקים דרגה א', צדיקים דרגה ב' וצדיקים כמוני - דרגה ג'. לפיכך נוסע אני במחלקה השלישית. אולם תמהני עליך, כיצד חצוף מדרגה ראשונה כמוך נוסע בקרון המחלקה השלישית..." (במחשבה תחילה)

”ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה” (ו, כב)

כתוב במדרש "כן עשה" - זה עשיית התיבה. והביאור על מדרש זה כתבו בספרים, שיש מצוות שהאדם נהנה ממנו בגופו ולא רק משום קיום המצוה, וכשעושה מצוה זו אין אנו יודעים אם עשהו לשם שמים או לשם הנאת גופו, אבל אם אדם מקיים גם מצוות שאין לו מזה שום הנאה אזי רואים במוכח שכוונתו בכל המצוות, אף במה שנהנה כוונתו לשם שמים.

זהו ג"כ הסיבה שלסעודה השלישית בשבת קודש קוראים "שלוש סעודות" הואיל ושתיהן הסעודות הראשונות בשבת אוכל האדם כשהוא רעב ויתכן שהוא מתכוין להנאת עצמו, אבל הסעודה השלישית אוכל הוא בהיותו שבע, ומוכיח בזה שאוכלו, שהוא לשם שמים, וכוונתו בכל שלוש הסעודות לשם שמים לכבוד שבת ולכן זה נקרא שלוש סעודות שכולל את כל הסעודות.

זהו גם הפי' במדרש כאן "כן עשה" זה עשיית התיבה כלומר: שנח עשה את התיבה באותה כוונה אשר עשה "כל אשר צוה ה'" - כמו שעשה את כל הדברים אשר צווה ה' שאין בהם הנאה גופנית וכל כוונתו היתה אז לש"ש כך גם עשה נח את התיבה לא כדי להנצל מן המבול אלא בשביל לקיים את מצוות ה' יתברך.

לרמות
הרה"ח ברוך הי"ו בן בלומה ע"ה
בתוך כל שאר חולי ישראל

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

יש בזה מוסר השכל, עד כמה גדול עונשו של מדבר לשון הרע, כי הרי העכבר אמר את האמת וקבל את עונשו, שעד סוף כל הדורות יהיו צאצאיו נרדפים! (ומתוק האור)

"ויהי אחר המבול" (ז, יז)

נח שולח את היונה לאחר שהעורב הכזיב, ובפעם השנייה היא שבה אליו כשבפיה עלה זית טרף. כשנח רואה את העלה: "וידע נח כי קלו המים מעל הארץ". רעיון נאה ששמעתי יכול להעניק לנו הוראה לחיים. אל הרה"ק רבי יואל מסאטמר, בעל ה"דברי יואל", ניגש יהודי ובפיו הצעה: שהרבי יקים שיכון סאטמר בבני ברק. הרבי התעניין כמה אמור לעלות פרויקט שכזה, והיהודי נקב במחיר. הרבי הפטיר שזהו סכום עצום ואין לו דרך לגייסו. היהודי לא חשב פעמיים ושאל: "ומה עם ביטחון, רבי?"...

ה"דברי יואל" חייך ונענה לו בסיפור שאירע עמו לפני מלחמת העולם השנייה: היה זה כאשר הרבי יצא לעיירת נופש לצרכי מרפא, בשבת קודש, באמצע סעודת היום, הגיע רב אחד ששהה אף הוא במקום לבקר. ה"דברי יואל" רצה לכבד את אורחו בכוס יין, אבל מבט אחד בבקבוק גרם לו להסס. הוא עשה חשבון שצריכים עוד לזמן על הכוס בסעודה ואף לשמור יין להבדלה, ואם יכבד כעת את אורחו בכוס יין, היין שבבקבוק ייגמר. מכיון שאין עירוב במקום, לא ניתן להביא יין מן החוץ, ולשלוח נכרי להביא יין, זוהי בעיה של "יין נסך".

אלא שלהפתעת הרבי, סימן לו הגבאי בתנועת יד חשאית שאפשר לכבד את הרב האורח ביין, ושהרבי יהיה רגוע בקשר ליין להבדלה. "חשבתי לעצמי", אמר ה"דברי יואל" ליהודי, "אם הגבאי חדור בביטחון שהכל יהיה בסדר - דווקא הרבי הוא זה שצריך להיות קטן אמונה?!"... כיבדתי את הרב בכוס יין".

האורח יצא, והגבאי ניגש לשולחו ושלב מכיסו בקבוק יין נוסף. כעת אין שום בעיה של יין להבדלה. אמר ה"דברי יואל" לשואל: "אם יש בקבוק יין בכיס, אין בעיה להיות 'בעל ביטחון'. וכן אני משיב על שאלתך: לו היה לי הכסף הדרוש להקמת שיכון בבני ברק, כי אז גם אני הייתי חדור בביטחון כמון"...

בגדי השבת והם ישארו שם עד השבת הבאה...", ולכן הוא לא יכול למכור לי את הספרים. כתבתי לו בחזרה על הפתק, שאני לוקח אחריות שלא יכניס את הכסף לתוך בגדי השבת. חזר הסטייפלער ושאלני אם אני יכול לחזור ולהיכנס אליו למחרת, וכתבתי לו בחזרה שלמחרת אני נוסע לאמריקה ואינני יכול. אז הרהר הסטייפלער כמה רגעים, ואח"כ קם ממקומו ואמר לי שהוא כבר חוזר, והוא יצא.

נשארתי בחדרו לבד, אני ממתין חמש דקות, עשר דקות, חמש עשרה דקות - עד שלבסוף נכנס הסטייפלער לחדר. מה מאוד נדהמתי לראותו לבוש בבגדי חול! - הסטייפלער זצוק"ל יצא והחליף את כל בגדיו - מראשו ועד כף רגלו! הוא לבש את הטלית קטן של ימות החול וכו', ואפילו את הכיפה שעל ראשו הוא החליף! ורק אז לקח ממני הסטייפלער זצוק"ל את המעות והכניסם מיד למגירה שבשולחנו... (רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א - דרשו)

"כי אותך ראיתי צדיק לפני" (ז, א)

הרה"ג ר' יצחק זילברשטיין שליט"א מביא מהמדרש (בראשית רבתי) מיסודו של רבי משה הדרשן: נאמר על נח: "כי אותך ראיתי צדיק לפני", למה צדיק? לפי שהיה עושה צדקות עם כל אשר היו בתבה. אמרו: בתחלה, בימי אדם הראשון, היו החתול והעכבר בביתו של אדם הראשון שותפים זה עם זה. יום אחד נכנסה תחרות בלבו של העכבר על החתול, והלך אצל אדם, אמר לו:

'אדוני, תן לי רשות על החתול להרגו, שהוא גנב'. אמר לו אדם: 'הואיל וספרת עליו לשון הרע - תהיה לו למאכל', מיד קפץ החתול על העכבר והרגו. כיון שראו בניו של העכבר כן, ברחו לסעיפי ההרים ולנקיית הסלעים ולחורי העפר. כשבא נח להכניס לתבה, יום אחד היו החתול ונקבתו עומדין זה אצל זה. אמר החתול לנקבתו: 'זכורני כשהייתי תינוק, הביא לי אבא ממשפחתו של זה ואכלתיו, והיה טוב למאכל, עכשיו ארדוף אחריו ואשיגנו ואכלנו', כיון ששמע עכבר נס מפניו, ורדף החתול אחריו ונעשה לו נס, ונזדמן לו חור אחר ונכנס לשם. הכניס החתול פיו בחור ונשכו העכבר, והחתול קרע בצפרנו שפתו.

אחר שעה הלך העכבר אצל נח אמר לו: 'איש צדיק, עשה לי צדקה, ותפר לי מה שקרע החתול אויבי'. אמר לו: 'לך והבא לי נימת שערו', ומצאו ישן ותפס משערו והביא לנח ותפר קרעו. עד כאן דברי המדרש.

סיפור אחד החברים: פעם נקלעתי לסכסוך גדול בענייני כספים, לא ידעתי מה עלי לעשות, האם להילחם או לוותר. שאלתי את ר' אשר מה לעשות, והוא אמר לי מיד: 'ווארף עס אוועק!!' - תזרוק את זה ממך! לאחר מכן הוסיף: אם יהיו לך שתי ברירות, להכנס למחלוקת, או לרוץ אל הכביש כשממולך משאית דוהרת על מאה קמ"ש - עדיף יהיה שתקפוץ לכביש מאשר שתיכנס למחלוקת!! למשאית יש ברקסים, היא יכולה לעצור, אבל מחלוקת - הורגת!!

(מעט מן האור - ספינקא)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

ירצה ללמוד את הש"ס תוך שהוא עובר על משנה מפורשת...
"צודק הנך בדבר המשנה שציטטת", שטף חיוך את פני רבה של
לעמבערג בדברו אל החותן, "אולם מוטב לך לחשוב שנית מה
הנך מעדיף: חתן שבקי בכל הש"ס ורק על משנה אחת לא יהיה
לו תירוץ הולם, או חתן שבקי במשנה אחת ובכל הש"ס כולו יהיה
בור ועם הארץ..."
(במחשבה תחילה)

"ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית

טרף בפיה" (ה, יא)

"אומר אני שזכר היה" (רש"י).
שאל הגאון רבי אייזל חריף: מנין לו לרש"י שהייתה זו יונה ממין
זכר?

והוא מתרץ בדרך צחות: יום שלם עפה היונה ועלה זית מוחזק
היטב בפיה הסגור, וכיוון שתשעה קבים של שיחה נטלו הנשים
(קידושין מט, ב), מוכרח להיות שיונה זו ממין זכר הייתה, רק כך
ייתכן שיום שלם לא פצתה את פיה...
(במחשבה תחילה)

"ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ"

(ט, ב)

בגמרא (שבת קנא:): אמר רב פפא: אריה אינו מתנפל על שני בני
אדם. שואלת הגמרא והרי ראינו כבר שהתנפל על שני בני אדם?
"דאמר רמי בר אבא: אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו
כבהמה, שנאמר 'אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו'".
שואל רבי יעקב לוברבום מליסא, בעל "נתיבות המשפט":
למסקנת הגמרא שהדבר תלוי בשאלה האם האדם נראה כאדם
או כבהמה, הרי גם אדם אחד יכול להיראות אדם, ומדוע כתבה
הגמרא בהווא אמינא שרק על שניים אינו נופל?
מתרץ ה"נתיבות", שלמסקנת הגמרא בנראה כאדם ולא
כבהמה, מונח ההסבר מדוע על שניים אריה אינו מתנפל. שכן
שניים האמורים כאן, אינם אלא אדם אחד המורכב משני
חלקים: גוף ונשמה. אם הנשמה שלו חיה וקיימת ויש לה נוכחות
ממשית ממש כמו גופו, הרי שהוא מוגדר "אדם" ומוראו על חית
הארץ. אך באם חלילה הוא מורכב רק מחלק אחד, לנשמתו אין
נוכחות מעשית, הרי שהבהמה רואה בו שווה ערך אליה, "נמשל
כבהמות נדמו" ואין לה ממה לירא...
(במחשבה תחילה)

"על כן יאמר כנמרוד גיבור ציד לפני ה'" (י, ט)

רשעותו של נמרוד הייתה שכל מעשיו התכוון כביכול לשם
שמים.

רש"י מביא מדברי המדרש על עלה הזית שהביאה היונה בו
ביקשה מהקב"ה: "יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא
מתוקין כדבש בידי בשר ודם".

אומרים בדרך צחות, שכאשר אדם חווה אירוע קשה או מקבל
בשורה קשה, ברגע הראשון הוא לא חושב על הקב"ה כלל. הוא
שקוע בצער, הוא טובע בטרגדיה שלו ולא מנסה לבדוק כיצד
מתמודדים. עובר זמן מסוים, קצר או ארוך, ולפתע חל שיפור.
ברגע הזה רוב האנשים מתעודדים: "בעזרת השם", הם
מפטירים עם חיוך קטן ותקווה, "יהיה בסדר. אני לא דואג. השם
יעזור עד שנעבור את זה..."

את הרגע הזה ראה נח אצל היונה: כאשר היונה יודעת שמוכן לה
אוכל בתיבתו של נח, אבל היא בוחרת להביא עלה זית, לנפנף בו
ולהצהיר שהיא מוכנה ל"מזונות מרורין כזית" והעיקר שיהיו
מידי הקב"ה ולא מידי בשר ודם, אם היונה הופכת ל"בעלת
ביטחון", אות וסימן הוא שקלו המים מעל הארץ...
(במחשבה תחילה)

"וימח את כל היקום אשר על פני האדמה

מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים"

(ז, כג)

בגמרא מסכת סנהדרין (דף קח) שאלו חז"ל: אם אדם חטא,
הבהמה מה חטאה?

וממשילה הגמרא משל, לאדם שהכין חתונה מפוארת לבנו ובה
מטעמים יקרים, יינות מובחרים ופרחים בכל מיני גוונים. בערב
החתונה חלה בנו ומת. לקח אביו את כל המטעמים היינות
והפרחים ופיזרם. שכך אמר, כל זאת לא עשה אלא בשביל בנו.
עכשיו שמת אין לו צורך בכל זה.

כך אמר גם הקדוש ברוך הוא: הן כל מה שבראתי, עצים ופרחים,
בהמות, חיות ועופות, לא בראתי אלא בשביל האדם. עכשיו
כשחטא האדם, ונמחה מעל פני האדמה, כל אלה למה לי?
(וקראת לשבת עונג)

"והנה עלה זית טרף בפיה" (ה, יא)

"אמרה יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין
כדבש בידי בשר ודם" (רש"י).

דין תורה הגיע לפני רבה של לעמבערג, חתן וחותנו.
החתן טוען: "חותני הבטיח לי שאהיה סמוך על שולחנו ויספק
את כל מזונותי לאחר הנישואין, כדי שאוכל לשקוד על תלמודי
ואהיה בקי בכל הש"ס. עתה חוזר הוא בו מהבטחתו ורוצה
שאצא לעבוד ואמצא את מחייתי בכוחות עצמי".

הפנה רבה של לעמבערג את מבטו אל החותן ורצה לדעת מה
הוא משיב על טענת החתן. "משנה מפורשת היא", הצטדק
החותן, "טוב תלמוד תורה עם דרך ארץ. אין זה מתאים שחתני

גליון 436
שנה ו' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל



תורה למשפחה קייטן על האישור לפרויקט ברוך

סיפורי חז"ל

בוא תראה מה עשה אוהבך הקב"ה כשהיו גבאי הצדקה רואים את רבי אלעזר איש ברתותא היו בורחים ממנו, כי כשהיה פוגש אותם היה נותן להם את כל הכסף שברשותו. יום אחד הלך רבי אלעזר לשוק לקנות לביתו נדוניה לחתונה. כשראו אותו גבאי הצדקה כהרגלם ברחו ממנו אבל הוא רדף אחריהם ואמר להם: "אני משביע אתכם שתגידו לי לאיזה מטרה אתם אוספים כסף. אמרו לו: "אנחנו אוספים כסף לנישואי יתום ויתומה" אמר להם: "העבודה! (לשון שבועה) הם קודמים לבת שלי" ונתן להם את כל מה שהיה לו, חוץ מדינר אחד שקנה בו קצת חיטים לצורך חתונת ביתו, והניח אותם במחסן. אשתו של רבי אלעזר אמרה לבת: "מה הביא אביך?" השיבה הבת: "כל מה שהוא הביא הוא הניח במחסן" הלכה למחסן לבדוק מה הביא אביה, וראתה שהמחסן מלא חיטים עד כדי כך שהם היו יוצאים מתחת לדלת. הלכה ואמרה לו: "אבא, בוא תראה מה עשה אוהבך הקב"ה" אמר לה רבי אלעזר: "העבודה! (לשון שבועה) החיטים הם הקדש (לבית המקדש) ואין לך בהם אלא כאחד מעניי ישראל".

(תענית כ"ד ע"א)

פרשת השבוע

מראדומסק זיע"א, שהיה נוהג לפזר מעות על קניית י"ש ומדגנות לחסידים. והחסידים חיבבו וכיבדו אותו מאד. פעם שאל יהודי אחד את הרבי: וכי מה חשיבותו של עשיר זה שככה חולקים לו כבוד? השיב הרבי: בתורה הקדושה יש שתי פרשיות אשר מתחילות ב"אלה תולדות" "אלה תולדות נח" ו"אלה תולדות יצחק", בשלמא יצחק אבינו בוודאי ראוי הוא שתיקרא פרשה על שמו, אך נח שנטע כרם ושתה, במה זכה? אלא מן הסתם חילק ממשקאותיו לרבים ומשום כך זכה שתיקרא פרשה בתורה על שמו.

ויום ולילה לא ישובותו (ח' – כ"ב) מסופר על רופא לא דתי שביקר פעם אצל הגה"ק ה"החפץ חיים" זיע"א. שאל אותו ה"חפץ חיים" איך אתה יודע שמחר תזרח השמש? ענה לו הרופא: הרי ידוע שבכל יום זורחת השמש, מדוע עלינו לחשוב שמחר לא תזרח השמש? אמר לו הח"ח לא בגלל זה חייבת השמש לזרוח, המחייב הוא, הפסוק בתורה "ויום ולילה לא ישובותו", בתורה כתובה מציאות, ולכן לא יתכן שהשמש לא תזרח מחר.

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו' – ט')

פירש רש"י, יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם.

הרה"ק ה"סבא" משפולי זיע"א היה אומר: אלה שדרשו לגנאי עשו בזה טובה גדולה לישראל, כי ראו ברוח קדשם, אשר כמעט כל הצדיקים שעמדו לישראל תקום עליהם התנגדות, ומי לנו גדול ממשא רבינו שחשדוהו במה שאין בו, והנה הצדיק הראשון שנוכר בתורה, היה נח, ואילו היו הכל דורשים אותו לשבח, היו למדים ממנו כל הצדיקים העתידיים לבוא, שאם תהיה עליהם התנגדות ממי שהוא, סימן שאינם צדיקים, לכן יש שדרשו בכוונה את הצדיק הראשון לגנאי, להורות כי התנגדות אינה סימן מובהק לפגם, כי בכל זאת הרי נאמר "ונח מצא חן בעיני ה'".

אלה תולדות נח (ט' – ו') מספרים על חסיד עשיר אחד מחסידי הרה"ק ה"תפארת שלמה"

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 6:34 ת"א: 6:36 ר"ת: 7:11

פרשת נח

זמני כניסת השבת

ירושלים: 5:22 ת"א: 5:37

"באשר לפלוני הגביר", אמר לבסוף, "הרי זו ברכה לבטלה. כילי וקמצן הוא ואינו נוהג לשאת בעול עם הציבור".

מיהר הצדיק לסיים את השיחה עם הרב ונפרד מעליו לשלום. הוא סימן למשמשו לעלות על העגלה והורה לעגלון לצאת מן העיירה. בהגיעם לעיר הסמוכה, ביקש רבי נחום ממשמשו לשכור למענם כרכרה מפוארת. המשמש השתומם לנוכח הבקשה הבלתי שגרתית, אך כמובן ציית לה בלי לומר מילה. בהגיע הכרכרה, עלה אליה רבי נחום עם משמשו והצביע לנסוע לכיוון העיירה שזה עתה יצאו ממנה. "אל ביתו של פלוני הגביר", הפטיר רבי נחום לעבר העגלון, בנוקבו בשמו של הגביר הקמצן. הגביר של העיירה לא נמנה עם החסידים וגם לא עם החרדים לדברי חכמים. לא-פעם אף ביטא את זלזולו בכל אותם "חסידים שוטים" בעיניו, המקדשים כל מילה וכל תנועה של רבם. ואף על פי כן, בראות הגביר את הכרכרה המפוארת עוצרת ליד פתח ביתו והצדיק מטשערנוביל יורד ממנה, התפעם מן המראה מעורר הכבוד ומיהר לצאת ולהקביל את פני האורח. הגביר הופתע מאוד מהכבוד הלא-צפוי שנפל בחלקו, בבחירת הצדיק להתארח בביתו. בתוך שעה קלה התפרסם בכל העיירה דבר בואו של רבי נחום ותושבים רבים החלו לצבוא על פתח ביתו של הגביר, בציפייה להיכנס פנימה ולחזות בפני הצדיק. עובדה זו הגדילה עוד יותר את תחושת הסיפוק וקורת-הרוח של הגביר. שעה ארוכה ישב הצדיק בחדר המיוחד שהקצה לו הגביר ועסק בענייניו.

בהתקרב שעת תפילת המנחה, שלח רבי נחום לקרוא לגביר, כדי לשוחח עמו "בעניין חשוב ביותר". כשנכנס הגביר לחדר, היה רבי נחום שקוע בספרו. פניו נהרו באור עילאי והגביר הביט בו בהתפעלות. עתה, כשהתבונן בצדיק מקרוב, הבין טוב יותר לליבו של הקהל הרב שהמתין בחוץ. "חכמת אדם תאיר פניו", חלף בו הרהור. הגביר נטל כיסא והתיישב בפנינת החדר, מביט בדממה ברבי נחום המוסיף להתעמק בתלמודו בלי שיחוש כלל בכניסת מארחו. מבעד לחלון גברו קולות הציבור שציפה להיכנס פנימה לבית. לפתע הבזיקה מחשבה במוחו של הגביר "אוהו!... מה רב חלקו של הרבי בעולם-הבא. בדמיונו החל מפליג בהערכת גודל השכר השמור לצדיק בגן-עדן. הוא לא יכול היה לשער כי הצדיק היושב מולו הוא אשר גורם לו לחשוב מחשבות אלה. כשהרים הצדיק את עיניו מהספר והבחין בגביר היושב בפנינת החדר, כבר הגיעה שעת תפילת המנחה. "במחילה מכבודך", התנצל רבי נחום, "הבה ניגש עתה להתפלל מנחה ואילו את השיחה החשובה בינינו נקיים מיד לאחר מכן".

לכבוד יומא דהילולא של הרה"ק רבי מנחם נחום בעל ה"מאור עיניים" מטשערנוביל זיע"א, י"א מרחשון

הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל בעל "מאור עיניים" נולד בשנת ת"צ, לאביו רבי צבי בן רבי נחום גאון בגארניסק (פלך וואלין). בעודנו ילד נתייתם מאביו, ובחינוכו טיפל דודו רבי נחום, אחי אביו. דודו הכיר בכשרונותיו המעולים של הנער ושלחו ללמוד תורה באחת הישיבות המהוללות בליטא, בה הצטיין ביותר והיה בין בחירי התלמידים. כשהתבגר ונשא אישה התפרנס ממלמדות, שאפשרה לו גם להקדיש מעותותיו לתורה, להרחיב את ידיעותיו ולקנות בה שלמות. רבי נחום לא מצא את סיפוקו בלמוד הנגלה, נפשו נמשכה אחר תורת הרב. התעמק בקבלת האריז"ל הקדוש זיע"א ותלמידיו, ואף התחיל לנהוג כמותם בחיים, בענייני גופו ובסיגופיו.

כשנתפרסם הבעש"ט הקדוש זיע"א, ושיטתו החדשה נודעה ברבים, נסע למעזבוז בכדי לתהות על קנקנו. מאז בקורו הראשון הפך לתלמידו, ועם פטירת הבעל שם טוב, קיבל עליו את מרות המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. רבי מנחם נחום נקרא בשם טווערסקי. על מקור השם מספרים חסידים סיפור זה: בתקופתו חייבה ממשלת רוסיה את נתיניה לקבוע לעצמם שמות משפחה. בשעה שבאו נציגי השלטון לביתו של רבי נחום לבחור לו שם משפחה, היה מכוון ליבו לטבריה הקדושה, שבה נטעו תלמידי המגיד ממעזריטש ובראשם הרה"ק רבי מענדל מוויטבסק זיע"א, את אילן החסידות בארץ ישראל, והמגיד מטשערנוביל כינה עצמו על שם המרכז החסידי החדש "טווערסקי".

מסופר: באחד ממסעותיו הרבים הגיע רבי נחום לעיירה אחת באזור פודוליה-וואלין. כדרכו נכנס תחילה לבית הרב כדי לשמוע ממנו על מצב היהודים במקום ועל הדרוש תיקון. הוא עשה זאת כדי לדעת באילו עניינים עליו לעורר את היהודים אשר ישחרו לפתחו, להתברך מפיו. הרב תיאר באוזני הצדיק את מצבו העלוב של המקווה הקטן והחרב, היחיד בעיירה. "חובה עלינוה במעלה היא לבנות מקווה נאה ומהודר ולרומם את קרן הטהרה", אמר הרב ואנחת צער נפלטה מפיו. "ומדוע אין התושבים עושים יד אחת למען מטרה נעלה זו?", תמה רבי נחום. "אההו!", נאנח הרב פעם נוספת, אנחה המשברת חצי גופו של אדם. "תושבי העיירה עניים הם והוצאה זו למעלה מכוחם היא", אמר. "ובאשר ל...", המשך הרב והשתתק לפתע, מהסס אם להשלים את המשפט אם לאו.

משל ונמשל

להתבונן באמונת השם יתברך

משל המעורר התבוננות באמונת ה', ללא התבוננות רואים רק את המתרחש בעולמנו החומרי, התבוננות מביאה למסקנה שה' הוא המכוון והוא השולט בכל.

משל לאדם המגיע בפעם הראשונה בחייו לתחנת רכבת, רואה שזמן קצר לפני צאת הרכבת לדרכה משמיע אדם מסוים קול שריקה חדה, מיד עם השמיע השריקה נראים הרבה בני אדם נחפזים להיכנס אל תוך הרכבת, זמן קצר אחר כך נשמעת שריקה שניה, ואז ממחרים גם אלה שלא הזדרזו עד עכשיו, יודעים הם שזמן צאת הרכבת קרוב מאד, בהישמע השריקה השלישית כבר נמצאים כולם על מקומותיהם, והרכבת יוצאת לדרכה מבלי להמתין לאף אחד, ואפילו לאדם הנכבד ביותר. עומד לו אותו אדם וצופה במחזה בפעם הראשונה בחייו, הוא מתמלא הערכה כלפי אותו פקיד הממונה על המשרוקית, הוא מחליט כי בודאי הוא המנהיג והמוליך את תנועת הרכבות, לדעתו אין ספק כי איש זה קובע את זמני הנסיעה, על פיו תיסענה הרכבות ועל פיו תעצורנה. ועם מחשבה זו הוא ניגש אליו, נותן לו את הכבוד הראוי למנהלי חברות חשובות, ושואל אותו שאלות על מהלך הרכבות, בעל המשרוקית אינו מביין כלל את פשר הכבוד שנפל בחלקו, הרי מעולם לא כיבדו אותו כל כך, ואף פעם לא נשאל שאלות שרק המנהל יודע להשיב עליהם, לכן הוא פונה אל השואל ואומר לו: את שאלותיך עליך להפנות למנהל הרכבת, עונה לו השואל הלא כבודו הוא המוליך והמביא, פורץ הפקיד בצחוק ואומר לו: אני רק פקיד זוטר שמקבל את ההוראות מגבוה, מנהל הרכבת אינו מסתובב כאן על הרציף עם משרוקית, הוא יושב לו על כורסתו למעלה במשרד, ומשם הוא מעביר את ההוראות לפקידיו, אנו רק המבצעים.

הנמשל: רוב בני אדם טועים, בחושבם כי הסיבות לכל הנעשה בעולם, נהירות ופשוטות להם, למעשה טעות גדולה הם טועים, הסיבה לכל מה שקורה, זוהי גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה שומר ונסתר ונעלם מעין כל, מה שנראה לבני האדם כסיבה אינו אלא המסובב מאת השם יתברך, כשם שגם בעל המשרוקית אינו אלא המבצע של ההוראות שניתנו לו מגבוה.

(בשם הגד"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

הגביר התאכזב במקצת, אך כשזכר בקהל הרב הצובא על ביתו, התנחם. הוא ניגש לדלת הבית ופתחה לרווחה. "היכנסו ובואו לטרקלין ביתי הגדול, להתפלל מנחה עם הצדיקו", הזמין באדיבות לא-אופיינית את ההמון שבפתח.

כל הציבור כבר סיים זה מכבר תפילת 'שמונה עשרה', מלבד שניים - רבי נחום והגביר. בתמהון ובהשתאות עקב הקהל אחר הגביר הקמצן, השקוע בתפילתו. ניכר היה בו כי סערה פנימית פוקדת אותו. והסערה גברה והלכה מרגע לרגע. בהגיעו לברכה השישית "סלח לנו", השתהה ארוכות במילותיו. ובהכותו פעמיים על חזהו, נראה היה כי חרטה אמיתית מציפה את ליבו. בהמשך תפילתו אפילו פרץ בבכי חרישי. שעה ארוכה ניצב על מקומו, ראשו שפוף, גופו רוטט ועיניו מגירות דמעות. כל אותה העת האריך גם הצדיק רבי נחום בתפילתו. הוא עמד בעיניים עצומות, בדבקות רבה, גופו נע בתנועות קצובות, אנה ואנה. כשסיים הצדיק את תפילתו, פסע גם הגביר שלוש פסיעות לאחור.

בתום התפילה פנו רבי נחום והגביר יחדיו והסתגרו להם לבדם בחדר, איש לא הבין מדוע בחר הצדיק להתארח בביתו של הגביר המנוכר לצורכי הקהילה, כשם שאיש לא ידע להסביר את פשר ההתעוררות הפתאומית שאחזה באחרון בזמן התפילה. על אלה נוספה עתה גם חידת סודותיהם המשותפים של הצדיק והגביר הקמצן. ובעוד הכול מבקשים לעמוד על פשרם של דברים ומעלים השערות שונות, נראו לפתע הצדיק והגביר יוצאים יחדיו מן החדר הסגור. הצדיק השתהה קלות כדי ללחוץ את ידי הנוכחים לשלום ולהעניק להם את ברכותיו, ואחר-כך פנה לדרכו. ואילו הגביר, שרושם בכיו בתפילה ניכר עדיין על עיניו האדומות, נראה מאושש ואף מחויך. עד מהרה נראו הגביר עצמו לפתור את החידה, ולו גם אם באופן חלקי בלבד. הוא הוציא מכיס חליפתו המהודרת מגילת נייר קטנה, שעליה נכתב בזה הלשון: "הריני מוכר לפלוני הגביר את חלקי בעולם-הבא ובתמורה לכך מתחייב הוא להקים בעיירה זאת מקווה-טהרה חדש ומפואר, ולשאת כל ימיו בעלות הפעלתו". על החתום - "נחום מטערנוביל". "תסכימו איתי", אמר הגביר בחיוך מבוויש משהו, "כי לעסקה שכזו, אפילו אני לא יכולתי לסרב". הגביר עמד בהתחייבותו וכעבור זמן לא-רב הקים בכספו מקווה-טהרה נאה ומהודר, במרכז העיירה. עם הקמת המקווה, נכנסה רוח של טהרה גם בליבו של הגביר והוא השתנה לבלי הכר.

צ'ין אדם לחברו

הדאגה לזולת

פעם באמצע תפילת שבת חמק רבה של ירושלים הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א מבית הכנסת ובושש לחזור. יצאו לחפשו ומצאוהו עומד ליד פתח ביתו של יהודי ערירי, ופורץ בגרון את הדלת. כשזו נפרצה, מצאו את האיש על מטתו ללא רוח חיים. התברר שר' יוסף חיים הבחין בהעדרו של אותו גלמוד, שהיה קובע בהיכל מקום לתפילתו. משלא בא, נתעורר בלבו חשש שמא אינו מרגיש טוב. דפק בדלת, ומשלא נענה, פרץ אותה, וחששו התאמת.

מידת הוותרנות

משפחתו של הגה"ק רבי אליהו לאפיאן זיע"א גדלה, והיה צורך לעבור לדירה גדולה יותר. באותו זמן קשה מאד היה להשיג דירות, ורק לאחר יגיעה רבה עלה בידם סוף כל סוף למצוא דירה מתאימה במחיר לא גבוה. שכרו עגלון והטעינו את כל רהיטיהם ומטלטליהם על העגלה שתעבירם לדירתם החדשה. בהגיעם לפתח הדירה החדשה, פנה אל רבי אליהו, שנראה מותש, אדם ואמר לו: דע לך ר' אליהו, את בני אני עומד להכניס לחופה, חיפשתי דירה בכל העיר ולא מצאתי דירה אחרת אלא את זו בלבד. והנה באת אתה והקדמת אותי. דע לך, אם אתה נכנס לדירה, אצטרך לעכב את החתונה. בני הבית ששמעו את הדברים, החלו לטעון על עזותו, משפחה מרובת ילדים מצאה לה דירה, גמרו וסיכמו עם המשכיר, מה לו כי ילין עלינו? אך רבי אליהו שמע את הדין והדברים, ולאחר דקות מספר הפר את שתיקתו, פנה לעגלון וציווה עליו:

בבקשה, לא לפרק את המטענים, עליך להסיענו חזרה לדירתנו הישנה.

הכרת הטוב גם לאחר 120

מסופר: אחד מנאמני ביתו של הגה"ק מטשעבין רבי דב בעריש ווידענפלד זיע"א היה בחור יתום מאב ואם מילדות. לאחר שרבינו הסתלק לבית עולמו החל אותו בחור לשמוע הצעות שידוכין, והפריע לאנשים עובדת היותו יתום מאב ואם. באחד הימים הוא הוצע לאחד מנכבדי ירושלים אשר חפץ לקחתו לחתן, אולם התלבט מאד בגלל יתמותו. ולבסוף החליט שהוא עושה את השידוך. לבני הבית סיפר שרבינו הופיע בחלומו וזרוזו לעשות את השידוך, וברכו בברכות חמות להצלחת השידוך, ואכן הבית נבנה ונעשה בית גדול וחשוב.

למונע צער נאבא

הגה"ק רבי רפאל ברוך טולידאנו זיע"א בהיותו בן תשע, חלה במחלה קשה. הוא שכב במיטתו, מתפתל בכאבים עזים, בוכה וגונח מרוב יסורים. לפתע נכנס אביו לחדר, לבקר אותו, בו ברגע פסק הנער מבכיו. הידק את שפתיו וחיך אל אביו. באותה שעה שהה שם ידידו ורעו, הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל, שנדהם למראה השינוי הכביר שחל בו. לאחר שהאב יצא מהחדר, שבו הגניחות והאנחות. שאל אותו רבי יוסף: כיצד יכולת להחריש, אחר שסבלך רב כל כך? ענה הנער בן התשע: "לא רציתי לצער את אבא, האם לא די בכך שאני סובל? לא רציתי שגם לאבא יכאב."

תפילת דצדקיא

שבת קודש ו' מרחשון

הרה"ק רבי שלמה דוד יהושע הי"ד מסלונים ב"ר אברהם (תש"ד)

יום ראשון ז' מרחשון

הרה"ק רבי שמעון אשכנזי אב"ד דאבראמיל ב"ר אברהם (נחלת שמעון – תלמיד ה"חווה – תקס"ד)
הרה"ק רבי יהודה צבי אייבנשטיין מראזאלא ב"ר משה מסאמבור (תר"ח)

הרה"ק רבי נתן דוד משידלאבצי ב"ר ירחמיאל (תרכ"ו)

יום שני ח' מרחשון

הרה"ק רבי דוד מיאגליניצא ב"ר נתן (תקנ"א)
הרה"ק רבי מרדכי טווערסקי מסקווירא ב"ר דוד (תר"פ)

יום שלישי ט' מרחשון

רבי אשר בן יחיאל (הרא"ש – ה"א פ"ח)
הרה"ק רבי אברהם משה ב"ר צבי מפשעווארסק (תקנ"ג)

הרה"ק רבי יוסף הלוי אוטנברג אב"ד קאזיווע (חתן העט"צ – תרי"ד)

הרה"ק רבי שמואל טייטלבוים מגורליץ ב"ר אלעזר ניסן (תרמ"ט)

יום רביעי י' מרחשון

גד בן יעקב משבטי יה (ב' אלפים – שכ"א)
הרה"ק רבי אריה לייב אויערבאך מסטאניסלוב ב"ר מרדכי (תק"י)

יום חמישי י"א מרחשון

משותלח בן חנוך

רחל אמנו

בנימין בן יעקב משבטי יה

הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל ב"ר צבי (מאור עיניים תקנ"ח)

(הרה"ק רבי אברהם ב"ר יצחק מתתיהו מסלונים (יסוד העבודה – תרמ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" רפרום יוסף הר"ם על המצוות.

דיני עניית אמן (ח')

א) אם השליח ציבור מאריך הרבה בשאר ברכות בסופה, באיזה ניגון, לא יענה אמן, כל זמן שלא סיים את עצם התיבה של הברכה. (משנה ברורה סימן קכ"ד ס"ק ל"ה)
ב) השומע קטן שהגיע לחינוך שמברך ברכה, צריך לענות אחריו אמן. (שו"ע או"ח סימן רט"ו סעיף ג)
ג) בברכות הודאה, כגון ברוך שאמר, ישתבח, גאל ישראל, וכדומה, יכולין בליבו בעניית אמן, שאמת היא הברכה שברך המברך, ואני מאמין בזה. (שו"ע או"ח סי' קכ"ד ס"ו, ובמ"ב ס"ק כ"ה)

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אריה ב"ר שמחה
לינדנפלד ע"ה

נלב"ע א' מרחשון תשפ"א תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לכונת ציון חמד' - מכללת ציון

פְּרִשְׁת נח - דור הפלגה

"וַיֵּרַד ה' לְרֹאשׁ אֶת הָעֵיר וְאֶת הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם"
(בראשית י"א, ה')

מי שלא מזדרז לחטוף את הרגע ולחזור בתשובה, איך אפשר יהיה לסלוח לו על הגדשת הסאה?

על פי זה מבאר האדמו"ר רבי יהודה אריה לייב אלטר מגור (ה'שפת אמת זיע"א) את הפסוק: "וַיֵּרַד ה' לְרֹאשׁ אֶת הָעֵיר וְאֶת הַמְּגִדָּל" (בראשית י"א, ה').

לכאורה צריך להבין: מהיכן ירד בורא עולם ולאן? הרי כל הארץ מלא כבודו!

אלא, כאשר הכל חוטאים ואין איש שם על ליבו בתשובה ולבקש מחילה מאיתו יתברך, בורא עולם אומר: "אמציא את עצמי אליהם, אולי בכל זאת, כאשר יראו אותי יתעוררו ויעשו תשובה".

אבל אחרי כן, אם למרות כל האפשרויות שה' נותן לחוטאים לחזור בתשובה הם אינם שבים, אז מכה אותם הקב"ה ומענישם, כמו שהפיץ את דור הפלגה בכל העולם והרחיק אותם איש מעל רעהו.

וכך גם אמר בורא עולם לגבי סדום: "אֶרְאֶה נָא וְאֶרְאָה" (בראשית י"ח, כא). כלומר, אולי אם ארד אליהם בעצמי יחזרו בתשובה. ואם חלילה גם לאחר שארד לא יחזרו בתשובה- אענישם בעונש חמור של כליה חלילה.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר דרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה נחמס בן רחל דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעמי בת רחל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה רחל בת רחל ברכה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן רחל רחל ברכה בת פדילה דליה רונית בת סבריה קנסב בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

בגמרא (יומא תז.) מסופר על טבח אחד שפגע בכבודו של רב, ולא בא לבקש ממנו מחילה.

עד ערב יום כיפור המתין לו רב שיבוא אליו הטבח לפייסו. כיוון שלא בא, הלך אליו רב בעצמו כדי להתפייס איתו.

בדרך ראה רב הונא את רב. שאל אותו רב הונא: "להיכן הולך הרב?". ענה לו רב: "לפייס את הטבח". אמר רב הונא: "רב הולך להרוג נפש!".

הגיע רב אל הטבח. באותו הזמן אחז הטבח סכין גדולה בידו ומנקה את ראש הבהמה. כשראה הטבח את רב, אמר לו: "אין לי שום עסק איתך", והמשיך להכות בסכין.

אלא שאז- חתיכת עצם מראשה של הבהמה התעופפה הישר אל ראשו של הטבח, חדרה אל מוחו והרגה אותו.

הסביר הגאון רבי איצלה בלזר זצ"ל כך: כל זמן שרב לא הטריח את עצמו אליו ולא השפיל את כבודו לחזר אחריו, עוד ניתן היה לסבול את התנהגותו של הטבח ולגלות כלפיו יחס סלחני.

אך כאשר רב המציא את עצמו אליו, היה על הטבח לנצל את ההזדמנות, ולבקש את סליחתו ולהתפייס איתו. ומאחר שלא עשה כן, חמור הדבר פי כמה, ולכן נגזר דינו למוות. וזו היתה כוונת רב הונא.

זאת הסיבה שאוחז פחד את האדם ואף את המלאכים בימים הנוראים, מפני שבימים אלו ממציא הקב"ה את עצמו אל בראיו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

צמני לבת

יום	כניסת לבת	צאת לבת	ריבון תם
י"ג	17: 23	18: 34	19: 10
ט"ד	17: 40	18: 31	19: 07
ט"ה	17: 40	18: 31	19: 07
ט"ו	17: 42	18: 33	19: 10

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק ה



האם יש בישולי גוים גם כאשר יהודי וגוי מניחים את הסיר עם המאכל בתוכו על גבי האש?
להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א:

שאלה: ?

תשובה: !

הניחו ישראל וגוי ביחד סיר עם מאכל על גבי האש, התבשיל מותר גם לדעת מרן השולחן ערוך אפילו אם היה יכול הגוי לעשותו לבדו. **מקורות:** שו"ת 'דברי דוד' ח"א (יו"ד סימן ח) על פי דברי מרן השו"ע (יו"ד סימן קכה ס"ג) לעניין יין נסך, שאם כח ישראל וגוי מעורבים יחד כגון, ששניהם עירו ביחד מותר בדיעבד, ואפילו אם היה הגוי יכול לבדו לערות בלא סיוע ישראל. ועיין שו"ת 'שבט הקהתי' ח"ד (סימן קצז) אודות מפעלים גדולים, ששמים את המאכל בתוך עגלות גדולות וכבדות, והפועלים דוחפים את העגלות לתוך התנור, שמועיל שהמשגיח ידחוף יחד עם הגוי. וכ"כ הרב להורות נתן בספר 'נועם הלכה' (סימן יט ס"י"ד) באופן ששניהם מניחים יחד את הקדירה, שפיר דמי גם לדעת השו"ע. וראה עוד בקובץ 'בית הלל' (אלול תשס"ט עמוד נט) מה שכתב בזה ידידי הרב אליהו בוחבוט שליט"א.

בישל ישראל את המאכל שלישי בישול, וסילק את הסיר מעל האש, ובא הגוי והחזיר על האש וגמר בישולו, מותר התבשיל באכילה. **מקורות:** שו"ע שם. וכן אנו מורים במסעדות מהדרין שהמשגיח עושה את שלישי בישול הראשון, ולאחר מכן מכניס למקרר, וכאשר יש ביקוש, הגוי יכול להוציא ולהמשיך את הבישול כל צורכו.

אם הניח ישראל את הסיר עם התבשיל במקום שיכול להתבשל, אף שהגוי מזיז את הסיר ממקום למקום בתוך התנור מותר, כל זמן שהגוי לא הוציא את הסיר מחוץ לתנור.

בישל הגוי תבשיל שלישי בישול וסילקו מעל האש, ולאחר מכן החזיר ישראל את התבשיל עד שהתבשל כל צורכו, המאכל נאסר באכילה, אלא אם כן מדובר בערב שבת או שיש הפסד מרובה. **מקורות:** שו"ע (שם ס"ט). וע"ע בספר 'הליכות עולם' ח"ו (עמוד נו, עב) בגדר הפסד מרובה.

הניח ישראל תבשיל על גבי שלהבת אש נמוכה, או על גבי גוף חימום בחום נמוך וזמן בישולו ארוך, ובא הגוי והגביה את האש וקיצר את זמן הבישול, התבשיל מותר. **מקורות:** שו"ע (שם ס"ו).

אולם אם ללא הסיוע של הגוי, המאכל לא היה מתבשל שלישי בישולו, המאכל נאסר. **מקורות:** שו"ע (שם ס"ו).

כָּל מֵאֵן דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא - לְטַב עֵבִיד



להלן סיפור המעובד מתוך 'באר הפרשה', שסיפר המשפיע הרה"ג ר' אברהם אלימלך בידרמן שליט"א ובו ניתן לראות כי לעיתים האדם עלול לחטוף מכה קשה כשאינו יודע כי בכך טמונה הצלתו. בארה"ב התגורר הרה"ח רבי ברוך פרנקל, אשר הוא וכל משפחתו חייבים את חייהם לשותף שעשה להם עוולה מאין כמוה...

הסיפור התרחש בשנת ה'תרפ"ט. באותה שנה עלה ר' ברוך מאירופה לארה"ב יחד עם חברו. הם הגיעו לניו-יורק והקימו עסק בו היו שותפים. הם עבדו קשה מאוד כדי להרוויח כסף רב. בכל חודש הם הפרישו סכום כסף ושלחו לבני משפחתם שנשאר באירופה, כשאת שאר הכסף הם המשיכו להשקיע בעסק.

לאחר שלוש שנים הצליחו לחסוך סכום הגון והחליטו, כי הם רוצים לחזור למשפחותיהם שנשאר באירופה. לאחר החלטה זו הם כבר בדקו באיזה אוניה יוכלו לחזור לעיר בה הם מתגוררים. באותה תקופה נפטר אביו של ר' ברוך, ובלית ברירה, כשהבין שלא יוכל להספיק לחזור ולשבת 'שבעה' עם משפחתו, נאלץ לשבת 'שבעה' לבדו בניו-יורק.

במהלך 'השבעה' השותף הגיע לנחם את ר' ברוך. בנוסף הגיש לו מספר דפים וביקש ממנו לחתום בכמה מקומות לצורך הניהול השוטף של העסק. ר' ברוך שסמך על השותף 'בעיניים עצומות' וכן בשל המצב בו היה נתון באותה השעה חתם, ולא קרא את מה שכתוב במסמכים. כשקם מ'השבעה' גילה לחרדתו, שהשותף החתים אותו על הרשאה בה יכול הוא לבד לתת כל הוראה לבנק בחשבון המשותף.

השותף הוציא את כל הכסף שהיה בחשבון וברח לאירופה כשכל הכסף בידו. ר' ברוך נותר כעת בחוסר כל ועל כן הוא נאלץ להישאר בארה"ב ולעבוד קשה כדי להרוויח מטה לחמו, עד שבשנת ה'תרצ"ד, לאחר שחלפו חמש שנים קיבל מעמד של תושב בארה"ב והוא חזר לביתו.

כעבור מספר שנים פרצה המלחמה במלוא תוקפה. באותה שעה כל האנשים חיפשו דרך לברוח מאירופה. אולם ר' ברוך שהיה בידו תעודת תושב ארה"ב העביר את כל בני משפחתו לשם והשלטונות היו חייבים לקבל אותם, ובזה ניצלו חייהם ממוות בטוח. סוף דבר, אותו חבר שברח למקומו נרצח על קידושה' בשנות המלחמה הי"ד, ואילו זה 'המסכן' שנשאר 'תקוע' נשאר בחיים עם בני ביתו למשך שבעים שנה נוספות.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

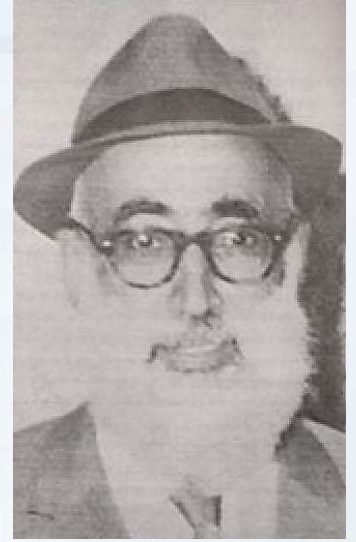
ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מברשת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב שאול דוד חי מועלים זצ"ל

המקובל הרב שאול דוד חי מועלים זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"ע (1910) בבגדאד. באותה התקופה מקובלים רבים צמחו שם. בצעירותו למד בת"ת שבעירו שייסד הגאון הגדול ריש גלותא רבינו עבדאללה סומך זצ"ל ותלמידיו הגדולים. בילדותו ובנעורו למד אצל ר' מנשה אלכאתב זצ"ל. עם סיום לימודיו התורניים רצה להינות מיגיע כפיו ולכן עסק בפקידות אצל סוחר בדים. בהמשך התמחה בחייטות.



בכל זמן פנוי שהיה לו שקד על התורה הקדושה. במשך שנתיים למד אצל המקובל האלוקי חכם יהודה פתיה זצ"ל שהיה מגדולי המקובלים בבגדאד באותם הימים ואף זכה ללמוד איתו ביחידות ביום שבת קודש ובמוצאי שבת. בשנת ה'תרצ"ה (1935) סמך ר' יהודה פתיה את רבינו לרב בטרם עלה לארץ. בשנת ה'תש"י (1950) עלה לארץ עם אשתו, שלושת בניו ושלוש בנותיו. הוא התגלגל ממקום למקום במעברות השונות, עד שהגיע למעברת תלפיות בירושלים. בשנים אלו עבד מעט בשעות המאוחרות של הלילה בצמצום הכרחי כדי לפרנס את משפחתו ושאר הזמן עסק בתורה הקדושה בנגלה ובנסתר.

עוד בנעוריו כיתת את רגליו לספריות הגדולות של רבני בבל והעתיק מהכתבים שהשאירו אחריהם. באופן זה הציל כמה חיבורים. בימי העניות הקשה, ששררה בארץ לקח על עצמו לערוך ולהדפיס את ספרי הגאון המופלא רבי אליהו מני כאשר ילדיו סייעו לו כשהגדול שבהם היה אז כבן י"ג שנה. רבינו הוציא לאור את הספרים 'מזכיר שלום', 'ברכת אליהו' ו'מעיל אליהו' וכן זכה להוציא את הספר 'שם משמעון' לגאון המקובל ר' שמעון אהרון אגסי ואת 'בן איש חיל' של מרן הגאון הגדול חכם יוסף חיים. הוצאת הספרים הייתה משימה קשה ביותר, כיוון שכתבים הרבים היו בכתב יד ללא טיפול ושמירה, מפוזרים ומופזרים והיה צריך להשקיע עמל רב ועצום יומם ולילה במשך חודשים רבים. את כל הוצאות הדפוס של ספר 'בן איש חיל' ח"ג וספר 'מלאך הברית' גייס בעצמו ובעזרת בניו.



עם יסודה של ישיבת 'פורת יוסף' בעיר החדשה הצטרף רבינו לקבוצה מצומצמת של גדולי המקובלים. שם למד כעשר שנים ועלה והתעלה בלימוד הקבלה. הצטיין ברוחב ידיעותיו בכל ספרי האריז"ל ומרן הרש"ש בהקדמותיו ובסידוריו והמפרשים ובספרים תורת חכם, יפה שעה, שמן ששון ובית לחם יהודה והיה זוכר את דבריהם בעל פה וכשהיו מתקשים בדבר מה, היה אומר בעל פה את התירוצים שנאמרו בספרי המפרשים. בשנת ה'תשכ"ג (1962) יסד ישיבה ללימוד הקבלה על שם מרן הגאון המקובל האלוקי כמוהר"ר יוסף חיים זלה"ה ישיבת 'בן איש חיל'. אף כשחלה, המשיך למסור את שיעוריו בישיבה עד יומו האחרון ממש.

אופיו היה עדין, שקט, נוח לבריות ולא הרים את קולו. תפילותיו ובקשותיו לא פסקו והחזיר רבים לאבינו שבשמיים. נפטר ב-ו' חשוון ה'תשל"ט (1978). חי כ-68 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

בנו: ר' יהודה. **מרבותיו:** המקובל ר' יהודה פתיה, המקובל ר' אפרים הכהן זלכה, ר' מנשה אלכאתב. **מספריו:** **ילחם אבירים** - פירוש על אדרא דמשכנא וספרא דצניעותא.

על ענותנותו העצומה ועל העובדה, כי רבינו הסתיר את ידיעותיו מכולם ואפילו מבני משפחתו ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא: בשנת ה'תש"ב (1942) נפטר רבו הנערץ, הגאון המקובל הרב יהודה פתיה זצ"ל בארץ ישראל. רבינו נשא הספד מר ביום השיבעה בבבל לפני קהל מתלמידי ומעריצי הרב. כאן התגלה ברבים לראשונה, כי רבינו חכם, מבין ובקי בתורת הקבלה. מכיוון שרבינו הצליח להצניע את עצמו בעבר אפילו מבני משפחתו, רבים התפלאו, כשנוכחו לדעת את גדלותו העצומה בתורה.

בשנת ה'תשכ"ג רבינו ביקש לייסד ישיבת מקובלים על שם מרן הגאון המקובל האלוקי חכם יוסף חיים. לאחר חיפוש רבים אחר מקום מתאים נקבע מקום הישיבה בביה"כ הגורג'ים ברחוב 'חפץ חיים' בשכונת 'זכרון משה' בירושלים. מקום זה שימש בעבר כישיבת מקובלים עוד לפני שנת ה'תש"ח. היתה זו משימה קשה ביותר בגלל קשיים כספיים שהיו לרבינו באותם הימים ובגלל הוצאות הישיבה. לאחר זמן הזדמן לו גביר, שהציע לו תמיכה כספית ניכרת והתנה זאת שהישיבה תיקרא על שמו.

היה זה ניסיון קשה לרבינו שהתקשה מאוד להחליט מה לעשות בעניין, מכיוון שהיה נתון בחובות אדירים באותה השעה. בלילה ההוא התגלה לו בחלום רשכב"ג הגאון מרן חכם יוסף חיים בכבודו ובעצמו והודיע לו שרצונו שיקרא את הישיבה על שמו ('בן איש חיל'). הבטיח לו שלא יחסר לו מאומה ויעלה בידו להחזיק את הישיבה. וכך התקיימה ברכת הצדיק שהתגלה בחלום והישיבה נקראה על שם חכם ר' יוסף חיים ישיבת 'בן איש חיל'.

בימי מלחמת ששת הימים ביקש לערוך תיקון מיוחד כפי שקיבל מרבו ר' יהודה פתיה זיע"א מדברי רבינו האריז"ל להצלחת ולהצללת עם ישראל במלחמה נגד אויביו. ידוע כי מי שמשותף במעשה זה, מסכן את חייו. ולכן מספר חכמים שפנה אליהם חששו להשתתף. בסיכומו של עניין התקיימה התפילה, ובה השתתפו גדולי המקובלים ביניהם רבינו, חכם ר' יוסף זארוק וחכם ר' יצחק כדורי. במהלכה לקחו כבוד, לב וריאה וניקבו אותם עם מאה מחטי ברזל, שמו על פתיליה במשך שלושה ימים, ולאחר מכן זרק אותם רבינו באשפה כשהם שחורים לגמרי.

באותו הלילה רבינו חלם, והנה הוא נמצא בביתו ועבד אלנאצר שר"י מולו - ומראהו כלפיד אש והוא צועק: "תנו לי את האיש הזה (כשהוא מצביע על רבינו), שהוא שלי ואני אעזוב אתכם. **אדם זה איבד אותנו והרס אותנו!**" רבינו בחלומו צעק לעבר בנו, ר' יהודה שיעזור לו והוא סילק אותו. מיד לאחר מכן ניזוקו שניים מהמקובלים, שהשתתפו באותו מעשה - רבינו והרה"ג החסיד חכם ר' יוסף זרוק זצ"ל. שניהם לקו ברגליהם בסמוך לאותה התפילה. רבינו נפגע בתאונת דרכים ואושפז בבית-הרפואה בשל ניתוח ברגלו ור' יוסף זרוק זצ"ל השתתק ברגליו, ומכאובים רבים היו מנת חלקו (מעבר לעובדה שהיה סגי נהור).

זְהִירוֹת מִפְּנֵי גִזְלֵל



כאשר אדם נזהר בכך, יתכן שבגין מעשה זה אף ינצלו חייו. להלן סיפור המעובד מתוך 'מורשת אבות': העיר קלם הייתה עיר מרכזית. סוחרים רבים הגיעו אליה מהסביבה הקרובה והרחוקה.

המסחר הסיטונאי פרח בה. היו בה מחסנים גדולים עמוסים בסחורות. המגיד מקלם הירבה להוכיח את תושבי עירו, שישמרו את מצוות התורה בענייני המסחר. לא תמיד נפלו דבריו על אזניים קשובות.

בשווקי קלם התקיים מסחר גדול במלח. שני סוגי מלח נסחרו בהם. המלח הלבן והמלח האדום אשר היה יקר יותר. שני סוחרים גדולים אשר חיפשו דרך התעשרות קלה נהגו לצבוע מלח לבן בצבע אדום ולשווקו כמלח אדום.

כשנודע למגיד מתרמית זו, הוא נסער כולו ולא היסס לצאת במחאה תקיפה ורועשת נגד אותם סוחרים. בדרשותיו קרא למלח זה בשם 'מלח סדומית'. כלומר, סוחרים רמאים אלו הם כאנשי סדום.

רבי משה יצחק דרשן אף פרסם ברבים את שמות הסוחרים וחשף לעין כל את פרצופם האמיתי. אולם הוא לא הסתפק בכך. המגיד הזהיר אותם, שהוא יתייצב אישית בפתח חנותם כדי להזהיר את הלקוחות מפני בעלי החנות הזיזפנים.

שני הסוחרים הרמאים החליטו לנקום בו. הם הצליחו לשכנע את השלטונות, שהמגיד ממריד את האוכלוסייה נגד השלטונות ומלהיב אותה להתקוממות. לא עברו ימים רבים והמגיד נאסר בעוון בגידה והוא הושלך לכלא. שני הסוחרים חגגו את ניצחונם. אולם לאחר ימים מספר הורה מפקד המשטרה לשחרר את היהודי האסור ולנהוג בו בכל הכבוד הראוי, כי הוא יהודי קדוש. הדבר היה לפלא.

לימים התבררה הסיבה לשחרור הפתאומי של המגיד. מנהג היה בידו להיכנס לעיתים קרובות לדואר. שם קנה בולים וקרע אותם. מנהל סניף הדואר הבחין, פעם אחר פעם, במנהג המוזר הזה. לבסוף ניגש ושאל לפשר מעשיו.

המגיד הסביר שהואיל ולעיתים רגיל הוא לשלוח דברי דואר באמצעות אנשים פרטיים ולא באמצעות הדואר, הרי בעצם הוא גוזל את המדינה. היא הרי קבעה סדרי משלוח ולמעשה מחייבת כל אחד לשלוח את מכתביו באמצעותה.

לכן הוא רוכש בולים לפי החבילות והמכתבים, שהוא שולח באמצעות שליחיו וקורע אותם. כך אוצר המדינה לא מפסיד. מנהל סניף הדואר היה ידידו של מפקד המשטרה ודיווח לו, מי היהודי שנעצר בעוון מרד נגד המדינה. המפקד התפעל מאוד, יצא מגדרו והורה לשחרר מיד את הצדיק.

להלן סיפור מצמרר, ומרגש המעובד מתוך 'בדידי הוי עובדא', ממנו ניתן ללמוד, עד כמה עלינו להיזהר, שלא נשאיר אחרינו חוב כלשהו, שכן למעלה אין מנוחה לנפטר החייב חוב כלשהו.

כתב הגאון רבי שמואל דוד הכהן פרידמן: "אמרתי לעורר את הלבבות, ממה שראיתי בעיני זה עתה (בשנת ה'תשס"ט) כשהייתי בעיה"ק ירושלים הלכתי בשכונת 'בית ישראל', יחד עם בני. ראיתי חנות אחת סגורה על מנעול ובריח, ובחלון החנות הייתה מודבקת מודעה, וזה תוכן המודעה:

בעל החנות נפטר לבית עולמו, ואחרי פטירתו בא לבני ביתו בחלום, והודיע להם, כי אין לו מנוחה בעולם העליון, מחמת שלא נזהר בממון. הוא חייב כסף לקונים, שבאו לרכוש בחנות והוא לא נזהר להחזיר עודף כראוי. יש לו צער ויסורים רבים מזה בעולם העליון.

בהתייעצות עם הרבנים פירסמו, שביקשו מכל מי שהוא חייב לו ממון, שימחל לו על החוב. הרבנים ביקשו, שכל אחד יאמר בפה מלא שמחל לו. עד כאן תוכן המודעה שהניחו בחלון החנות בני ביתו של הנפטר. והחי יתן אל ליבו, להיזהר בדיני ממונות, מכל נדנדוד גזל ואונאה ושאר איסורים התלויים בממון.

עד כמה רבותינו נזהרו מחשש לגזל. פעם אחת מרן הסטייפלר זצ"ל, הגאון ר' יעקב ישראל קניבסקי, שלח אדם שיתקשר עבורו למישהו. באותם הזמנים לא היה טלפון בבית אלא היו טלפונים ציבוריים ברחובות. רבינו מסר בידי אותו האיש מספר אסימונים.

כשחזר האיש, הוא סיפר לרב שהשיחה עלתה רק אסימון אחד. הרב התפלא מאוד והאיש הסביר: "דיברתי עשרים דקות בלי להוסיף אסימונים, כי האסימון הראשון נתקע".

כששמע זאת הרב, מיד יצא מהבית, הלך לסוכנות הדואר ושאל, מהי עלות של שיחה בת עשרים דקות. לאחר שביירר, קנה בולים בשווי שאמרו לו וקרע אותם לגזרים.

בסוף ימיו סבל רבינו מקשיי נשימה גדולים ובצקת ברגליים. בעקבות זאת היה לו סבל רב לעלות את מדרגות ביתו. שכניו הבחינו בכך, והם נרתמו וסללו כביש בגינה המשותפת של הבניין כדי שיוכל לשמש את הרב להגיע עם מכונית עד מרפסת ביתו. אך הרב עד יומו האחרון לא השתמש בכביש ועלה את המדרגות בסבל גדול.

כשנשאל הרב מדוע הוא לא משתמש בכביש, הרי כל השכנים עשו זאת בלב שלם ענה: "נכון, אבל יכול מאוד להיות שאחד השכנים חתם והסכים כי הוא התבייש ולא היה לו נעים לא לחתום, אך בליבו הוא לא שלם במעשהו, ואיך אתם מבקשים ממני לעבור בכביש שלא שלי".

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסתריא טאון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
אביבה בת איירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	אברהם בן אסתר ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותון ע"ה	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעמימה בת גורג'ה ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל	אורה בת נעמה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'ה בת נעמה ע"ה

לע"נ



תנצב"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "נח"

"נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח" [ו, ט]. הניגון שחדר לנשמה.

מובא בספר "אפריון" לרב שלמה גאנצפריד זצ"ל, בעל קיצור שו"ע: שני מיני צדיקים ישנם. יש צדיק אשר יעמוד בפרץ ויוכיח את בני דורו. בני דורו של צדיק כזה יפשטו במעשיו ויבדקו אחריו בשבע בדיקות, והכל כדי שיוכלו לענות לו על דברי "טול קורה מבין עיניך". אך נח היה מסוגו של הצדיק האחר, זה המסתגר בדל"ת אמותיו, ישב בדד וידום, ולא יצא להוכיח את הרבים. אחרי צדיק כזה לא ידקדקו בני דורו, שכן אין להם כל עניין למצוא קורה שבין עיניו. אדרבה, צדיק כזה יהולל וישתבח בפי בני דורו. אף נח צדיק היה בדורותיו, כי גם דורו הסכימו לתוארו והתייחסו אליו כאל "צדיק", שכן היה שלם עם בני דורו ונוהג עימם בשלום ובמישור, וכל זאת מפני ש"את האלוקים התהלך נח", מפני שהתייחד עם בוראו לעובדו, ולא התפנה להוכיח את האחרים...

בדורנו אנו עדים להשפעה העצומה שיש למוכיחים בדור. מתרעעים מחד ומקרבים מאידך. הסמינרים לבעלי תשובה זוכים לקרב אלפי יהודים מדי שנה לבורא עולם, ואולי זו חובתנו בדורנו אנו, כי לעולם אינך יודע היכן תחלחל אמירתך בליבו של הזולת. פעמים שההשפעה אינה מיידיית ותוצאותיה יכולים להיראות מאוחר יותר. כיוצא בזה מצינו אצל רבי עקיבא, שראה טיפה ועוד טיפה שבסופו של דבר מחוררות אבן. דוגמא נפלאה לכך נוכל ללמוד ממעשה שסיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: באחד הימים הגיע אל הכולל בשעות הבוקר יהודי חילוני, אשר היה עד זה לא מכבר אפיקורס גמור. אותו יהודי החל בתהליך שיבה אל המקורות, קבע עיתים לתורה, התחזק וחיזק עמו את בני משפחתו וכיום הינו מנהל בית חרדי לתפארת.

תקופת-מה לאחר שובו של אותו יהודי בתשובה, פנה אליו ת"ח ושאלו מה ראה לעשות שינוי כה מהותי בחייו. התשובה אשר קיבל הותירה אותו פעור פה, שכן, כך אמר אותו יהודי, שבעבר השתייך לחוגי "השומר הצעיר": "רבי, כאן בכולל מצאתי 'ניגון' אותו חיפשתי זה שנים רבות... זכרוני, בעת שירותי הצבאי, כאשר הוטל עלינו לכבוש את בניין משטרת 'בית דגון' – מעוז ערבי מבוצר היטב, לאחר שני ניסיונות כושלים לכיבוש המקום – ניסיונות אשר גבו אבידות בנפש, לקראת הניסיון השלישי, פנה אחד מחברי לנשק, יהודי דתי, אל כל חברי הפלוגה, ואמר: 'הנה יוצאים אנו עתה לקרב, קרב קשה ומסוכן, מבלי שנדע אל נכון האם נשוב ממנו בחיים ובשלום – או שמא לא. על כן אני מבקש, אנא מכם, הצטרפו אלי עתה לשיעור משניות קצר, ולאחריו נישא תפילתנו אל האלוקים שבשמים כי יעזרנו וימסור את המעוז המבוצר בידינו!"

"לאמיתו של דבר, פקפקתי בכדאיות הרעיון... באלוקים לא האמנתי, רח"ל, ובהחלט היה נראה לי מיותר להקדיש דקות יקרות בטרם קרב ללימוד טקסט בן אלפי שנים... אולם מאחר ושאר חברי הפלוגה נעתרו לבקשה – לא מלאני ליבי להיות 'הסרבן' היחיד ולפיכך הצטרפתי לשיעור' המאולתר של אותו חייל דתי, שיעור משניות בניגון ערב... לאחר שהקדשנו כמחצית השעה לשיעור המשניות – יצאנו לקרב, והנה זה פלא, הבלתי יאומן קרה: הצלחנו לכבוש את המוצב וזאת מבלי שנפלא אפילו אחד מחברי הפלוגה! הפלא ופלא! היה זה ממש בבחינת נס מעל לדרך הטבע! באותו הרגע – השפיע עלי המאורע באופן ניכר, אולם חלפו להם ימים והרושם התפוגג ונעלם. לא שיניתי את אורחותיי ואף דעותיי נותרו כשהיו. אולם הניגון, אותו ניגון ערב של לימוד המשניות בשדה הקרב – נותר חקוק בזיכרוני ולא נתן לי מנוח. שנים, שנים על גבי שנים, חיפשתי אחרי הניגון הזה. והנה, לפני תקופת-מה, בעת שעברתי על יד מפתן בנין הכולל – הגיע אל אוזניי קול ערב מאין כמוהו... לפתע שמעתי צלילים מוכרים. נסחפתי אליהם בערגה, ולא היה כל מקום לטעות: היו אלה הצלילים 'ההם', 'מיאז', אותו הניגון הנפלא אשר נותר חקוק באוזניי מאז אותו קרב שהתחולל לפני שנים רבות! מאותו היום ואילך – גמלה ההחלטה בליבי לשוב אל כור מחצבתי. אותו קול ערב אשר התנגן באוזניי כל השנים – משך אותי אחריו בעבותות אהבה, והנה אני עתה כאן... את אורחות חיי שיניתי, את בני משפחתי קירבתי אל האור והריני מאושר עד אין קץ!" – סיים אותו יהודי את דבריו (ברכת דוד).

"ותמלא הארץ חמס" [ו, יא].

מעשה מאלף התרחש בעיירה קטנה בחו"ל, בה חיו מספר יהודים, שכל אחד עסק בפרנסה אחרת, והתפרנסו זה מזה. החלבן באותה עיירה היה מקבל מחבירו האופה ככר לחם שמשקלו קילוגרם, וכתמורה היה נותן לאופה קילוגרם חמאה. כך נמשך הדבר שנים ארוכות.

פעם, כאשר הגיע האופה לקבל את החמאה, הרגיש במשהו שאינו כשורה. הוא ממשש את תבילת החמאה בידיו, וכיון שהוא מתמצא במלאכת השקילה, בשוקלו את הקמח הנצרך לו לאפייה, הרגיש שרעהו נותן בידיו חמאה שמשקלה פחות מקילוגרם. כיון שבעיירה שלהם לא היו מאזניים, הלך האופה לעיר הגדולה, הניח את החמאה על המשקל, ואכן התברר שהסחורה לא הגיעה אלא למשקל 800 גרם.

חשב האופה שאולי היתה טעות בידיו של חבירו החלבן, והחליט להמתין לפעם נוספת. אבל, משהדבר חזר על עצמו פעמיים ושלוש, ניגש אל החלבן ושאל אותו מדוע הוא מרמה אותו; 'הרי אני משלם לך על קילוגרם,

ומדוע הינך נותן לי רק 800 גרם? אולי המשקולות שלך אינן טובות? - שאל. החלבן אינו מאבד עשתונותו, ומשיב לאופה בקור-רוח: 'אינני מרמה אותך. המשקל שלי במצב מצוין, ואני שוקל לך בדיוק קילוגרם של חמאה!' עכשיו איבד האופה את ישוב-דעתו, וגילה לחלבן שהטריח את עצמו עד לעיר הגדולה, ושקל את הסחורה, והמשקל הראה שהיא איננה מגיעה לקילוגרם.

'אני חוזר ואומר לך שהסחורה שאני מוכר לך, משקלה קילוגרם שלם', חזר החלבן על דבריו, והוסיף: 'אם אתה חושב שאינני צודק, תקרא לי לדן-תורה אצל הרב'.

ראה האופה שאין לו כל ברירה אחרת, והזמינו לדן תורה. משהופיעו השניים בבית הדן, והדיינים שמעו את טענותיו של האופה, פנו אל החלבן ושאלו אותו מה יש לו להשיב. והנה, גם כאן, בבית הדן, ממשיך החלבן לטעון שמשקלה של חבילת החמאה הוא קילוגרם שלם. 'אולי תביא לכאן את המשקולות שלך, ונבדוק אותן בבית הדן', הציעו הרבנים. החלבן הסכים, ורץ לביתו להביא את משקל-המאזניים שלו.

מה-מאוד תמהו הדיינים לראות שהחלבן הביא בידיו גם ככר לחם... 'כאשר אני בא לשקול את קילוגרם החמאה, שאני צריך ליתן לחברי האופה, אני מניח בצידו השני של המשקל את ככר הלחם הזה שקניתי מהאופה, שמשקלו אמור להיות קילוגרם, ובהתאם לכך אני מניח את החמאה בצד השני, עד שהמשקל מתאזן' - - - 'ובמילים אחרות: עד שהאופה בא אליי בטענות על משקלה של החמאה, שיבוא בטענות אל עצמו, כי כמשקל הלחם שהוא מוכר לי, כך משקל החמאה!...'.

מהמעשה אפשר ללמוד לקח מוסרי רב - מי שמרמה את חברו ומנסה לגזול את כספו, בסופו של דבר תתגלה רמאותו וקלונו לעין-כל.

וגם אם המציאות היתה שהאופה לא היה מודע לכך שמשקלו אינו מדויק, קיים כאן מסר חשוב - פעמים ואדם מאשים אחרים בעוולות ומצביע על פגמים שבו, ולמעשה הוא עצמו בעל העוולה, ועליו לבדוק את עצמו, ולדאוג לתקן את מעשיו לפני שפונה בטענות וטרוניות כלפי אחרים. וידועים דברי הבעל שם טוב הקדוש על המשנה (בנגעים ב', ה') 'כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו': כל הנגעים שאדם רואה 'חוץ' - מחוצה לו (אצל אחרים) - הם מנגעי עצמו - מתוך נגיעו שלו. חסרונותיו של עצמו הם... (ופריו מתוק).

"הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמיים..." [יא, ז]. לקח דור הפלגה.

תשאל אדם חילוני: חייו של מי מאושרים יותר, של אדם דתי או של חילוני. אם מכיר הוא את אורח החיים הדתי, ואם איש אמת הוא, יורה: חיי האדם הדתי מאושרים יותר. רק להיזכר בשגב ראש השנה, בהוד יום הכיפורים, ביופי חג הסוכות ובשמחת תורה, ולחשוב שמתקרבים אנו לימי החנוכה המאירים. כאלו תחנות אור וזוהר בשנה, מלבד שבת המלכה בכל שבוע, "יום זה לישראל אורה ושמחה, שבת מנוחה. בו מצאו עגומים השקט וביטחה".

תשאל מבחינת המשפחה, ויודה: המשפחה הדתית מלוכדת יותר. וסיבות רבות לכך: סגולת הצניעות ושלילת המתירנות, שמירת הטהרה, ליכוד שולחן שבת וחג, ועוד.

תשאל מבחינת החינוך, והם עצמם מודים: אין כחינוך התורני, חינוך לערכים ולמידות טובות, לכיבוד הורים ולחינוך כפשוטו: ריסון עצמי ובניית האישיות. מלבד החיבור למורשת וידע מקיף בה. חינוך ללא אלימות פשיעה וסמים ושאר תחלואים.

תשאל מן הבחינה האישית, חייו של מי שלווים יותר ורגועים יותר. והתשובה תהיה החלטית: האמונה מקנה חוסן ובטחון. האדם יודע שיש לו למי לפנות בעת צרה, יש ממי לבקש ישועה. ומי אינו נזקק לישועה. יומו מתחיל בהודאה ובתפילה, ומסתיים בהם. וגם אם מתרגשת חלילה צרה, האמונה מרכבת את המכה.

ולא סיימנו. תשאל מבחינת חיי קהילה. יש בניינים בהם דיירים אינם מכירים את שכניהם. אדם לאדם עב"מ. ולעומת זאת, הגיבוש הקהילתי בבתי הכנסת, כמה נפלא!

ועדיין לא סיימנו. בתחום העזרה ההדדית. קרנות הגמ"ח להלוואות בלא רבית, אגודות העזרה לחולים, השאלת ציוד רפואי, מידע וסיוע. בתי החלמה לילודות והשאלת כלים לשמחות. ועוד ועוד, בלי סוף.

רק שאלה אחת נשארה: אם זה כה נפלא וטוב, מדוע אינכם מצטרפים? למה תעמדו מנגד? התשובה לכך כתובה בפרשת השבוע, בענין "דור הפלגה". פרשה זו סתומה בתורה. בני האדם ביקשו לבנות "מגדל וראשו בשמים", והבורא שיבש תכניתם והפיצם על פני כל הארץ. מה, למעשה, רצו לעשות? רש"י מביא דברי המדרש: "אמר, אחת לאלף ותרגמו שנים הרקיע מתמוטט בדרך שעשה בימי המבול, בואו ונעשה לו פיגומים"... הם חיו בטרואומה.

עשרה דורות לאחר המבול הבא. והגו תיאוריה: כנראה, שלא כל הגשם מצליח לרדת מן השמים. והראיה, שיש שנות בצורת שחונות. בשמים נשארת יתרת מים, והולכת וגדלה, מצטברת ותופחת, עד שבעבור אלף ושש מאות שנה קורסים השמים וכל המים ניתכים כאחד, בא מבול... מה נעשה, איפוא? נתחזק את השמים בפיגומים...

איזו תיאוריה מגוחכת, כמעט כמו התיאוריה של הווצרות העולם המורכב והמופלא כל כך, במקרה! והמופלא מכל: מדוע היה עליהם לחקור ולחפש אחר סיבה למבול. הלא באותה עת חיו עימם נח, ושם חס ויפת בניו, יוצאי התיבה הנחה לה על הרי אררט. ודאי סיפרו להם על דור המבול והשחתתם, על בניית התיבה מאה ועשרים שנה, בהם הוכיח נח אביהם את בני דורו לחדול מן הגזל והחמס! היתה להם עדות ממקור ראשון על סיבת המבול!

אבל זה בדיוק העניין: הם לא רצו לחדול מגזל וחמס! לפיכך לא רצו להודות בבורא ובציוויו. במתירנות ובהפקרות חשקה נפשם. אז מוכנים היו להמציא תיאוריה שקרית אף מגוחכת, ולהמציא "פתרון" מופרך ומגוחך שבעתיים, ולעמוד בפרך בבנין מגדל שאין בו צורך, ובלבד שלא יהיו כפופים לאמת ולמגבלותיה...

מעתה, כלום יפלא שאדם מוכן להאמין בתיאוריה מעוותת של בריאה שנבראה "מאלה", ולשלם בחיי תסכול וניכור וצער, ובלבד שלא לקבל את נועם עול המצוות?!... (מעניין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ שמעון שי בן שולמית ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מרים מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זייט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.



כ"ה שנה לצאת העלון "שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון חס' 989

שבת פרשת נח ז' חשוון תשפ"א - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

ל עולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו
(מס' פסחים דף ג ע"א).

המקור בפרשה: "ומן הבהמה אשר איננה טהורה" - "עיקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו".
ואולם דבר זה הוא רק לגבי סיפור דברים, אבל

וכאן נשאלת השאלה: מה עדיף יותר - דרך קצרה ומגונה, או לשון נקייה וארוכה. התשובה לשאלה זו במחלוקת שנויה: הר"ן בשם התוספות כותב שלשון קצרה עדיף, ואילו הר"ן בעצמו חולק על התוספות וסבירי ליה שלשון נקייה עדיף. ועיין במהרש"א שסבירי ליה ששניהם שוים. (השלה"ק)

כשצריכים לפסוק הלכה מחוייבים לומר דבר ברור - זה טהור, זה טמא, וכמו שמצינו בתורה בנוגע לחיות ועופות טהורים וטמאים, וכלשון הכתוב: "וזה לכם הטמא" (אדמו"ר הרמ"מ מליבאוויטש נ"ע).
עוד אמרו רז"ל שם: "לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה".

מבט לאירועי השבוע

"אכול מצלחתי"...

עלומה ליזול מעיניי. אכן כך הוא מורי ורבי, את כל מה שהיה לו - כולל האוכל שעל צלחתו, הוא העניק באהבה לאחרים.

הנשיא שקידש שם שמיים

ה שבוע באחת מהופעותיו של נשיא ארצות הברית שנחשב למנהיג המעצמה החזקה בעולם, התרחש קידוש שם שמיים: לעיני מאות מליוני אנשים הוא הכריז את הדברים דלהלן תוך כדי שהוא מצביע כלפי השמים: "גם עם מסיכות (המגינות מפני המגיפה) אתם עדיין צריכים את העזרה של הבוס מלמעלה".

בדבריו אלה הצהיר המנהיג החזק בעולם, שהוא וכל מעצמתו נכנעים מפני מלך מלכי המלכים השם יתברך.

התנהגותו זו הזכירה לי את מה שנאמר אודות מלכי ישראל שהיה עליהם להתפלל לבורא עולם מתוך קריעה והשתחויה לאורך כל התפילה בכדי להמחיש שהמלך האמיתי של הבריאה הוא ה' יתברך.

ויהי רצון שבקרוב ממש נזכה לקיום התפילה אותה אנו מתפללים בימים הנוראים: "ובכן, המשך בעמוד אחרון



רבי אשר מגדיש הי"ו עם עורך העלון שיחי' במפגש השבוע

של אשתו הרבנית הצדקנית מרים ז"ל, הוא סטר על לחיי באהבה ואמר לי כשחיוך רחב נסוך על פניו: "הסר דאגה מליבך. בעזרת ה' בעוד שבועות ספורים, תכיר את בת זוגך לעתיד ותהיה חתן".

דברי החיזוק הללו, כמו גם היחס האבהי והאוהב שגילה כלפיי, עודדו את רוחי והציתו מחדש את נשמת הכבויה. ואכן בתוך ארבעה חודשים נהיית חתן".

סיפורו של ר' אשר נגע לליבי וגרם לדמעה

ז ה קרה השבוע. נקלעתי לבית עסק מסויים ושם פגשתי יהודי חביב העונה לשם רבי אשר מגדיש שיחי'.
"יש לי סיפור מיוחד לספר לך אודות רבך", פנה ואמר לי ר' אשר.

מייד עצרתי את ההתעסקות בענייני והייתי אוזן לדבריו. "זה אירע לפני יותר משלושים שנה" הוא החל לספר. "אירוע מסויים שהתרגש עליי, שבר את רוחי. חשתי שעולמי חשך בעדי. כשהבחין בכך חברי הטוב הרה"ח מנחם בלוקה שיחי', הוא אחז בידי ומשכני לכיוון ביתו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א שעד אז לא הכרתי. כשהגענו לביתו הצנוע, הבחנתי שמונחת לפני צלחת גדושה במזון. הוא הזמין אותי לשבת לצידו ואז הוא הסיט את צלחתו לעברי והורה לי לאכול ממנה. מבוכה הסתמנה על פניי לא רציתי לאכול את המנה שהייתה מיועדת לו. כחחתי בדעתי מה עליי לעשות. ואולם רבי משה לא הותיר לי שהות לחשוב יותר מדאי. באהבה אבהית המהולה בעזות של קדושה, הוא ציווה עליי לברך ולאכול מהאוכל שעל גבי הצלחת. ואכן כך לבסוף עשיתי. בכל אותה העת שאכלתי, רבי משה נהנה לראות כיצד אני משיביע את גופי. כשסיימתי לאכול מהאוכל הערב פרי מעשיה

חובה בכל בית יהודי

בסייעתא דשמיא יצא מחדש לאור הספר שרבים ציפו להופעתו: ספר "ילקוט אמונה וביטחון" מהגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א.

ספר זה שמחולק ללימוד במהלך 30 ימי החודש, הינו ה"צוואה" שהמשפיע השאיר בעולם לפני הסתלקותו והבטיח שמי שילמד בו תדיר, יזכה לישועה בגשמיית וברוחנית.

את הספר ניתן להשיג בטלפון של מערכת העלון "שמעו ותחי נפשכם" 058-5482824

בשורה טובה

בסייעתא דשמיא

ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בנוגע לזיווגים, פוריות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 058-5482824

את העלון ניתן לראות בע"ה www.veber.co.il

לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02-5828284

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"וידבר אלקים אל נח צא מן התבה וגו'"

שלו בשם סדר היום ודעתו בזה.

"למדנו רבינו: מהו ליתן רוק טפל על גבי עין בשבת, אמר רבי חייא בר אבא בשם ר' לוי אסור ליתן רוק על גבי עין בשבת מפני שהוא כמרפא בשבת. בא וראה שאין מכה בעולם שאין לה רפואה, ומה היא רפואתו של יצר הרע? תשובה!... כיון שלא עשו תשובה - וימח את כל היקום וגו'" ושייר לנח בתיבה. כיון שנחו המים, היה צריך לצאת מן התבה, אלא (שאמר נח) ברשות הקב"ה נכנסתי, שאמר לי "בא אתה וכל ביתך אל התיבה", ועכשיו איני יוצא אלא ברשותו. נגלה עליו הקב"ה ואמר לו: "צא וגו'" (מדרש תנחומא)

בכדי לבאר את הקשר של הלכה זו לכאן, אפשר לומר כך: האיסור של רפואה בשבת, מלבד הטעם הפשוט המובא בהלכה, שזוהי גזירה משום שחיקת סממנים (כמבואר בפירוש רש"י במס' שבת דף נ"ג ע"ב, ובשו"ע או"ח ריש סימן שכ"ח), יכול להיות גם משום טעם נוסף, והוא - ששבת עצמה הינה רפואה, כדאיתא במס' שבת דף י"ב ע"א וזה לשונו: "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא. רבי מאיר אומר, יכולה היא שתרחה". פירש רש"י: "אם תכבדה מלהצטער בה". וענין זה הוא על דרך המבואר בשו"ע או"ח סימן ל"א, וזה לשונו: "בשבת ויו"ט אסור להניח תפילין מפני שהם אות, ואם מניחין בהן אות אחר, היה זלזול לאות שלהם", ומקורו מהזוה"ק. (עיי' בב"י). כמו כן יובן כאן לענינינו, שמכיון ששבת יכולה שתרחה אם מכבדים אותה, מובן שמכבוד שבת - זה לא להתעסק ברפואות ולא לזלזל ביכולת השבת שתרחה אם מכבדים אותה. (כמובן שמדובר כאן בחולה שאין בו סכנה, שהרי אם מדובר בחולה שיש בו סכנה, פקוח נפש דוחה אז את השבת).

מכל האמור לעיל מובן כעת, שמה שכתוב "ורפא ירפא", שמה למדו חז"ל במס' בבא קמא - "מכאן שניתן רשות לרפוא לרפאות", היתר זה לא נאמר אלא רק על ימי החול, אבל בנוגע לשבת, השבת יכולה היא שתרחה בעצמה ואסור להתעסק בה ברפואות. והמדרש נוקט את הדוגמא של רוק על גבי העין, בכדי להראות שהגם שאין בו שום מלאכה, אפילו הכי אסורה רפואה זו בשבת מהטעם המבואר לעיל, ורק איזה רפואה מותרת בשבת, זוהי התשובה, (שבאמת היא פקוח נפש), ועיין בשל"ה הק' במסכת ר"ה

וממילא כל ההלכה הזאת שייכת לפרשת נח, כי כמו שמצינו אצל נח שבשעה שהקב"ה אמר לו "בא אתה וכל ביתך אל התיבה", אמר נח: "איני יוצא אלא ברשותו" (על דרך מה שכתוב במסכת ביצה: "דבר הנאסר במנין צריך מנין אחר להתירו", עיין שם ברש"י ותוס'), ועל כן נגלה עליו הקב"ה ואמר לו: "צא מן התבה", כמו כן בענין הרפואה, מכיון שהקב"ה מכה, צריך היתר לרפא את המכה, ובשבת אין לזה היתר כנ"ל.

ויטע כרם וגו' וירא חם אבי כנען וגו' ויגד לשני אחיו בחוץ וגו' ויאמר ארור כנען וגו'.

יש לדייק: (א) בשביל מה מספרת לנו התורה כל זאת. (ב) למה חם סיפר לאחיו מה שראה. (ג) בשביל מה כתוב "חם אבי כנען", וכי רק אבי כנען היה, הלא הוא בן הרביעי, עיין במפרשים. (ד) מדוע נח קלל את דוקא את כנען.

בכדי לבאר כל זאת, נקדים את דברי רש"י וז"ל: "אהלו - אהלה כתיב, רמז לעשרת השבטים וכו' שגלו על עסקי יין". ולפי זה יובן שחם שהוא אבי כנען (וישראל הרי ירשו את ארץ כנען), כשראה והבין את הרמז שישראל ילכו לגלות מארץ כנען, סיפר את זאת לשני אחיו, לשם, על שכלל ישראל יצאו ממנו, וגם ליפת, שיצא ממנו כורש שהוא עתיד לבנות הבית השני, ורצה לצער אותם בזה, ודבר זה מרומז במלה "ויגד" - "דברים קשים כגידין", כדאיתא במסכת שבת פ"ז ע"א. "ויקח שם ויפת את השמלה וגו' ויכסו את ערות אביהם", לרמז שלא יהיה חרפת הגלות לעולם, ובשביל זה קלל נח את כנען - "עבד עבדים יהיה לאחיו", משום ששמח אביו חם על גלות ישראל, עד שסיפר זאת לשני אחיו, ובשל כך התקיים בו מה שכתוב: "בנפול אויבך אל תשמח וגו' פן יראה בעיניו והשיב מעליו אפו", ופירש הרע"ב בפרקי אבות: "שיסירהו מעל אויבך וישיבהו עליך", וכדמסיים הכתוב: "ויהי כנען עבד למו", ופירש רש"י: "אף משיגלו בני שם, ימכרו להם עבדים מבני כנען". ואת שם ויפת ברכם שהם יבנו בית מקדשנו, שלמה (שהיה מבני שם) את הבית ראשון, וכורש (שהיה מבני יפת) את הבית שני. כמו שפירש רש"י שם.



שאלות קצרות ותשובות ביצין:

1. מה הקשר בין סיום הפרשה הקודמת פרשת בראשית לתחילת פרשתנו - פרשת נח.

תשובה: הפרשה הקודמת מסתיימת במילים: "ונח מצא חן בעיני ה'" ואילו פרשת נח פותחת במילים "ואלה תולדות נח". וכשמצרפים את שני הפסוקים בסדר הזה מתקבל המשפט: "ונח מצא חן בעיני ה' - ואלה תולדות נח" ומכאן מקור נוסף למה שרש"י כותב בהמשך: "תולדותיהם של צדיקים - מעשים טובים."

2. מהיכן הרמז בשלושת המילים הראשונות של פרשתנו שנה אכן היה איש צדיק?

תשובה: ראשי התיבות של שלושת המילים "אלה תולדות נח" הינם: אתן. ומכאן הרמז שעל לשונו של נח תמיד הייתה שגורה המילה "אתן" - היינו שהוא נתן כל הזמן מעצמו לאחרים, כדרכם של צדיקים שחושבים על אחרים ולא על עצמם.

3. "אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו", מדוע הפסוק הראשון של פרשתנו מזכיר פעמיים את שמו של נח? הרי לכאורה מספיק היה לכתוב: "אלה תולדות נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"?

תשובה: הגימטריה של המלה נח - היא 58 כמו הגימטריה של המשפט: "הבוטח בה" ומכאן שהפסוק בא לרמז לנו: מה הם תולדותיו של נח - הבוטח בה', היינו שבטחונו בה' היה תולדותיו ונר לרגליו.

רש"י מביא שיש דורשים את המילים "איש צדיק תמים היה בדורותיו" לשבח ויש דורשים זאת לגנאי. והשאלה הנשאלת היא מדוע רש"י מסיים דווקא בגנאי? הלא ראוי לסיים בדבר טוב.

תשובה: בנוגע לדורשים לגנאי, כותב רש"י: "ואילו היה בדורו של אברהם, לא היה נחשב לכלום". ומכאן ניתן להבין שרש"י רוצה לרמז שנה היה מרגיש עצמו כאילו הוא כלום לעומת אברהם. והרגשתו זו נבעה מההתבטלות וההענווה שהייתה בו. ולכן דברים אלה אינם גנאי כפי שניתן היה לחשוב, אלא דווקא שבח אודות נח.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

העלמות המסתורית

בגאונותו בתורה. הוא סיפר לו על המכתב שהופקד בידו ואף ביקשו לעיין בו. לאחר עיון קצר, אמר הבן שנראה לו כי ניתן יהיה להתיר את העגונה מכבליה. ואולם בכדי להסיק מסקנה ברורה, יש צורך להמתין שיחלוף הרגל ואז הוא יפנה את השאלה לאביו האדמו"ר.

ואז אמר מיידית: "היא נתלתה בחייל וסתם טוענת שהוא בעלה!"

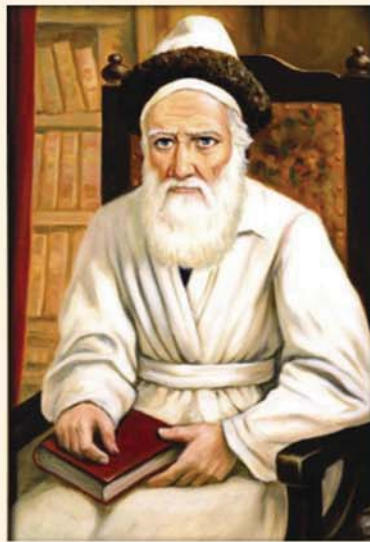
חול המועד התנהל בהתרוממות רוח מיוחדת. בכל ערב האדמו"ר ה"צמח צדק" היה אומר שיחה בענייני "זמן שמחתנו" ולאחר מכן רקדו החסידים במשך שעות רבות בהתרוננות עילאית, זכר לשמחת בית השואבה שהייתה מתקיימת בירושלים בזמן שבית המקדש היה קיים.

כשנסתיים החג, נכנס השוחט בלוויית בן האדמו"ר לחדרו של הרבי והגיש בידיים רוטטות את מכתבו של רב העיירה. ה"צמח צדק" עיין במכתב ואז אמר מיידית: "היא נתלתה בחייל וסתם טוענת שהוא בעלה!" דברי הרבי העמידו לרגע את לבו של השוחט מלכת. הוא היה בטוח שהרבי יורה שמותר לה להתחתן, אך למגינת ליבו, לא רק שזה מה שלא קרה, אלא יצא פסק נחרץ מפיו של האדמו"ר שהאישה כיזבה והוציאה בדות והטעיה מפיה. מרוב התדהמה שאחזה בו, רגליו הודבקו לרצפה והוא לא הצליח להניעם בכדי לצאת מחדרו של הרבי. כשהצמח צדק הבחין במה שעובר עליו, חייך לעברו ואמר: "אל דאגה, לבסוף הוא יגיע."

הרב נדהם. "זכי כיצד ניתן להתעלם מראיות כה ברורות?"

לאחר מספר ימים, שב השוחט לעיירת מגוריו וסיפר לרב העיירה את כל מה שהאדמו"ר אמר. הרב נדהם. "זכי כיצד ניתן להתעלם מראיות כה ברורות?" שאל. "הרי מדובר בבית ישראל כשרה שאם לא נתיר אותה, היא תצטרך לשבת עגונה כל ימי חייה!" ואולם הוא לא העז לחלוק על דברי האדמו"ר.

תקופה קצרה לאחר מכן, חלתה האישה העגונה ואושפזה במצב קשה בבית הרפואה. מחלתה החמירה מיום ליום ונראה היה שנסקפה סכנה לחייה. ואז, היא ביקשה שרבה של העיירה יבוא לבקרה בליווי השוחט. השניים אכן מיהרו להגיע למיטת חולייה. כשהבחינה בהם היא החלה לומר בקול חלוש: "ברצוני לצאת מן העולם במצפון נקי ולכן עליי להתוודות בפניכם: הסיפור שסיפרתי אודות החייל שזיהיתי אותו



כ"ק האדמו"ר ה"צמח צדק" זיע"א

שהיא פירטה בפניו היו תואמים להפליא את מה שראו עיניו. במחשבה ראשונה הוא רצה לפסוק מיד שהיא מותרת ואולם במחשבה שנייה הוא נמנע מלהיחפז בנקיטת פעולה זאת. הרי מדובר באיסור חמור של "אשת איש" ולכן החליט הרב להיוועץ באחד מגאוני הדור, האדמו"ר ה"צמח הצדק" מליובאוויטש.

בכל אותה העת, האדמו"ר היה ספון בתוך חדרו ולא ניתן היה להיכנס אליו

הימים היו ימי ערב חג הסוכות. השוחט שבביתו התגוררה העגונה, התכונן לשהות בחג במחיצת האדמו"ר ה"צמח הצדק". כשנודע על כך לרב, החליט לשגר מכתב באמצעות השוחט שבו הוא ביקש שהאדמו"ר יחווה את דעתו בעניין הממצאים שהתגלו והאם ניתן להתיר את האישה האומללה מכבלי עזיבותה. כשהגיע השוחט לליובאוויטש, הוא מצא שם המוני חסידים שבאו להסתופף בצלו של הרבי בימי החג. השמחה שרתה שם בכל מקום. יהודים שזמן רב לא נפגשו, נפלו זה על צווארו של זה והחליפו ביניהם חוויות הנוגעות למה שאירע להם במהלך השנה החולפת. נראה היה שאפילו העצים המלבלבים והנובטים שבעיירה התנועעו משמחה לקראת החג הממשמש ובא. הרחובות עטו מעטה של חגיגות. בכל אותה העת, האדמו"ר היה ספון בתוך חדרו ולא ניתן היה להיכנס אליו.

השוחט המתין לרגע הנכון שבו הוא יוכל למלא את המשימה שהוטלה עליו, אך אותו הרגע בושש מלבוא. לבסוף הוא החליט לפנות לבנו של האדמו"ר, הרב ישראל נח שהיה מפורסם

היא נראתה מסכנה ואומללה. פניה העידו שעולמה חרב עליה. עיניה היו שקועות בחוריהן ומביטות תדיר כלפי מטה. שום חיך לא עלה על דל שפתיה. כולם כינו אותה בכינוי המזעזע "העגונה". במשך תקופה ארוכה היא חיה בגפה מבלי לדעת היכן בעלה ומדוע הוא מסרב לתת לה גט.

יום אחד, החליט שוחט העיירה שרחמיו נכמרו על העגונה, לעשות מעשה: הוא פנה אליה בבקשה שתבוא להתגורר בביתו יחד עם אשתו וילדיו. בכך קיווה שבנוסף למשכורת הצנועה שתקבל על העזרה שתגיש לבני ביתו, היא גם תצא מבדידותה, ערירותה ויגונה.

החייל החל לטבוע בנהר ולא הייתה היכולת ביד אף לא אחד להושיעו

העגונה נעתרה לבקשה ואולם דמעתה עדיין לא משה מעינה. במשך כל תקופת שהותה בביתו של השוחט, היא המשיכה לשאת תפילה ליושב במרומים שיתיר אותה מכבלי עגונותה ושלא תהא יותר אישה צרורה ונטושה בידי בעלה. יום אחד, כאשר ירדה כהרגלה לנהר בכדי לכבס את בגדיה, הבחינה לפתע בחייל שנכנס למים על מנת לקרר את גופו. מפאת צניעותה, התחבאה מאחורי אחד העצים והמתינה שיסיים להתרחץ ויסתלק משם. ואולם אז התרחשה לפתע אפיזודה נוראה ובלתי צפויה: החייל החל לטבוע בנהר ולא הייתה היכולת ביד אף לא אחד להושיעו.

כשכולה נסערת, נפעמת, ונרעשת מהחזיון שנגלה לנגד עיניה, חזרה העגונה לבית השוחט ובשורה בפיה: "מצאתי את בעלי". "מה? את בטוחה?" זעקו בשמחה כל בני משפחת השוחט. "בוודאי, יש לי אפילו סימנים שיכולים לאמת את דבריי". ומייד החלה העגונה לספר על החייל שטבע ועל כך שהיא זיהתה שמדובר בלא אחר מאשר בבן זוגה.

"האם יש לך סימנים מובהקים שיאמתו את גרסתך?"

השוחט נטלה מייד לרבה של העיירה בכדי לראות אם אכן על פי עדותה ניתן יהיה להתירה מנטישתה. רבה של העיירה הקשיב בקשב רב לדבריה וכשסיימה, שאל אותה: "האם יש לך סימנים מובהקים שיאמתו את גרסתך?" "בוודאי שיש לי" ענתה העגונה בבטחה והחלה לפרט סימני לידה שעיתרו את החלקים המוצנעים שבגופו של בעלה. או אז, הלך רבה של העיירה למקום בו הייתה מצויה גופת החייל ומצא שדבריה הם דברי אמת. כתמי הלידה

ירושלים של אז...



תפילת שחרית בבית כנסת "חתם סופר" בבתי אונגריין שבירושלים לפני כארבעים שנה. ניתן לראות על פי הלבוש של חלק מהמתפללים שהתמונה צולמה באיסרו חג. יש לציין שלאחרונה בית כנסת זה עבר שיפוץ מושקע

מאוד תוך כדי ששימרו את מראהו המקורי. אלה שמזהים את זהות המתפללים, מתבקשים להתקשר לטלפון המערכת 058-5482824 בכדי שנפרסם את שמות המתפללים בלי נדר בפעם אחרת.

1/38 ובר-לא/כ

ההעלמות הסתורית - המשך מעמוד קודם

הופיע בחלומי יהודי הדור פנים שזקן לבן מעטר את לחייו. המראה שלו דומה למראה פניו של האדמו"ר ה"צמח צדק". הוא התריע בי שעלי לחזור מיד לאשתי ולהתיר אותה מעגינותה. בתחילה חשבתי שחלומות שווא ידברו, ואין בהם ממש. אבל מכיוון שהחיזיון הזה נגלה אליי בלילה שוב ושוב, הבנתי שיש דברים בגו ולכן החלטתי לבסוף למלא את ציוויי של האדמו"ר. ברצוני כעת לעשות תשובה על כל עגמת הנפש שהסבתי לאשתי. אני מקווה שהיא תקבל את סליחתי. בחג הסוכות בשנה שלאחר מכן, הכניסו בני הזוג בן בבריתו של אברהם אבינו.

לה רפואה שלימה. והנה, מספר ימים לאחר מכן השתפר במפתיע מצבה של האישה המעונה והיא התרפאה לגמרי. עברו כמה שבועות והגיע חג החנוכה. בוקר אחד נשמעו דפיקות בשער ביתו של השוחט. הלה התפלא מי הוא זה שדופק בשעת בוקר מוקדמת כל כך. כשפתח את הדלת, הוא הבחין ביהודי שהיה מוכר לו. שאלו בעל הבית: "מי אתה?", השיב לו האיש: "אני בעלה של האישה שמתגוררת בביתך". השוחט לא האמין למשמע אוזניו. לרגע נדמה היה לו שהוא החזה ומדמיין את מה ששומעות אוזניו. ובינתיים המשיך הזר לומר: "מאז חג הסוכות, בכל לילה

בתור בעלי, היה שקר. וכעת אספר את האמת: לאחר שהחייל טבע ונמשה ליבשה, החלטתי לחפש סימנים מסוימים על גופו בכדי להוכיח כביכול באמצעותם, שמדובר בבעלי. ואולם ההבטה למרחקים של האדמו"ר ה"צמח צדק" מנעה אותי מלחטוא בחטא החמור של "אשת איש" ועל כך אני מודה כעת לבורא עולם".

ימים לאחר מכן השתפר במפתיע מצבה של האישה המעונה והיא התרפאה לגמרי

תוך כדי שהם המומים מדבריה, יצאו הרב והשוחט מחדרה של החולנית, לא לפני שאיחלו

"בעל הדף היומי" - שמונים ושש שנים להסתלקותו

אותו בשביל לימוד התורה. כל יהודי זוכה לכבוד לפי כמות התורה שלמד פה בעולם הזה. בעולם הבא אין מכריזים "ברוך הבא ר' יעקב", או "ברוך הבא ר' חיים" אלא "ברוך הבא לומד מסכת ברכות", או "ברוך הבא לומד מסכת שבת" וכו'. שם בגנזי מרומים קבועים כסאות כבוד בשביל לומדי התורה, ועל כל כסא או ספסל חרות שמה של מסכת זו או אחרת, כמו ברכות, שבת, עירובין וכו', ובעולם הבא יושב כל אחד על כסאה של המסכת שלמד.



ראש ישיבת "חכמי לובלין" הגה"ח רבי מאיר שפירא זצוק"ל משמאל

ב-ז' בחשוון חל יום ההלולא של הגאון רבי מאיר שפירא זצוק"ל.

מתולדותיו: נולד ביום ז' באדר שנת תרמ"ז בעיירה שאץ, בחבל זיבנברגן - רומניה. אביו רבי יעקב שמשון זצ"ל, למדן וחסיד היה מצאצאי הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע תלמיד הבעש"ט. הוא גילה מילדותו כשרונות מופלגים ובגיל חמש עשרה הוסמך להוראה על ידי גדולי ישראל. כהונתו הרבנית הראשונה היתה בעיר גאלינה, שם ייסד ישיבה

למאות תלמידים. כשנבחר לרבה של קהילת סנוק, העביר לשם את ישיבתו. בשנת תרפ"ג נבחר כציר ל"סים" (בית הנבחרים) הפולני מטעם תנועת "אגודת ישראל", והתפרסם אז ברבים כנואם מזהיר. באותה שנה העלה את הרעיון של לימוד "הדף היומי", שהתקבל בהתלהבות בקהילות ישראל. בשנת תרפ"ד הוזמן לכהן כרב בקהילת פיטריקוב, ובאותה שנה הניח את אבן הפינה ל"ישיבת חכמי לובלין". משנת תר"צ התגורר בלובלין והתמסר

לפיתוח הישיבה שהקים. על שמו נקראת שכונת "זכרון מאיר" בבני ברק. נפטר בשנת תרצ"ה והוא בן ארבעים ושמונה שנה בלבד. ה"חפץ חיים" הכתירו "בעל דף היומי" ואמר לו: "הנני מחבבך מאד, הידעת למה? אכן, בשביל ה"דף היומי". פעלת דבר גדול ובשמים שמחים מאד במפעלך. עליך לדעת, ששם, בעלמא דקשוט, אין מכבדים את האדם בשביל מעשים טובים אחרים, כמו במדה שמכבדים

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת נח

העלון יוצא במהדורה מקוונת בלבד. מי שיכול להפיץ - יבורך!

כולם ממקומם, אלו הורידו תמונות ואלו פתחו את הארונות הזכוכית ורוקנו את מדפיהם, ובעל הבית צופה בהם בפה פעור ובעיניים קמות...

כך, **אמר החפץ חיים**, כשאדם עובר עבירה, בורא הוא מקטרג (אבות פ"ד מ"א). וכל מקטרג נברא בצביון העברה. נועדים המקטרגים יחדו לתבוע דין עונש ונקם. האווירה מתוחה, ושקט משתרר. ומי קופץ בראש, מקטרג הגזל. ומדוע, כי זו עבירה שתלטנית, חצופה, מתגרה, מתריסה, וכמוהו המקטרג שנברא. ואחריו פוצחים כולם בקיטרוגם, ואינם משאירים שריד, חלילה. וגזר הדין של שדור המבול יוכיח!

תאמרו: כל זה נכון, אך מה לנו ולגזל?

ובכן, החפץ חיים זצ"ל אמר, שהמקיים רעש ומעיר את חברו, עובר באיסור "גזל שינה" ("הח"ח חיינו ופעלו, ח"ג עמוד קה). ופעם עורר המשגיח רבי יחזקאל לוונישטיין זצ"ל בשיחה, שבחור הגיע באישון לילה וסיפר שהתארס, ושמחו עימו חבריו ושרו לכבודו, ועוררו כמה מבני הישיבה. וזהו גזל הרבים ואין לו השבה, אמר, ואין יום הכיפורים מכפר עד שירצום (יעוין ביאור יחזקאל מידות, עמוד רעד).

ומה אם החברותא ביקש ללמוד, ואנחנו העלינו נושא לשיחה, וגרמנו לו לבטלה. הלא גזלנו לו נתח חיים! איננו מדברים כרגע על ה"גחלי רתמים", אבל מה על גזלת הזמן!

אם להפריע לישון זו גזלה, אז להפריע ללמוד זו גזלת אוצר כפול ומכופל!

(והגדת)

"צוהר תעשה לתבה" (י, טו).

מובא בגמרא בסנהדרין (דף קח:): 'צוהר - א"ר יוחנן, אמר לו הקב"ה לנח קבע בה אבנים טובות ומרגליות כדי שיהיו מאירות לכם בצהרים'. דעה נוספת מובאת ברש"י (כאן, ומקורו מ"ב"ר לא, יא) שהכוונה לחלון.

וצריך להבין, דפשט המילה מורה על 'חלון', ומדוע ביאר רבי יוחנן שהוא אבן טובה?

ביאר ה'לבוש' (הובא בשפתי חכמים), שאם הכונה חלון, היה לו לומר 'חלון' במפורש, דסתם חלון לאורה עשוי (עי' שילהי פרק חזקת הבתים בב"ב), ולא היה צריך לומר 'צוהר'.

באופן נפלא נוסף ביאר רבי ברוך עפשטיין זצ"ל בפירושו 'תורה תמימה', כי יסוד החילוק בין הפירושים הוא אם יכלו לראות דרכו את הנעשה בחוץ, שאם היה חלון רגיל מזכוכית יכלו לראות דרכו את הנעשה בחוץ, משא"כ אבנים טובות ומרגליות אשר אין ניתן בעדם לראות מחוצה לתיבה.

ומעתה, הרי כדי לראות את הנעשה בחוץ צריך זכות בפני עצמה, וכדמצינו גבי לוט שניצל מסדום ומכל מקום נאסר עליו להביט על מהפכת סדום, וכדפרש"י שם (יט, ז) דהרי לא ניצל אלא בזכות אברהם ואין לו זכות לראות בפורענותם של הרשעים, וא"כ יש לומר שר' יוחנן לשיטתו שדרש (שם קה) כי נח היה צדיק צדיק בדורו, אך לא בדורות אחרים כדורו של אברהם, ולא היה צדיק גמור, וא"כ יתכן שלא עמדה לו צדקתו אלא לעצם ההצלה ואין לו כ"כ זכות גם כאן לראות במפלתם של הרשעים, ועל כן פירש רבי יוחנן שהצוהר פירושו אבנים טובות שאין ניתן בעדם לראות היאך מתים הרשעים במבול [וע"ע בחזקוני].

כפתור ופרח!

(המאור שבתורה)

"צוהר תעשה לתבה" (י, טו).

מפרש רש"י: 'יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טובה המאירה להם'.

פעם אחת דרש הגאון בעל ה'קול אריה' זצ"ל שיחת מוסר בבית הכנסת, והוכיח את הציבור בענין שהיה טעון חיזוק, והיו שם אנשי בליעל שהלכו ושברו את חלונות ביתו.

ביאר ה'קול אריה' על פי זה בדרך הלצה, את מה שנחלקו האם 'צוהר תעשה לתיבה' פירושו חלון או אבן טובה; שהרי מובאות במדרש שתי דעות, האם נח היה מוכיח את בני דורו או לא, חד אמר שמה שנאמר 'את האלוקים התהלך נח' שהיה צדיק רק בינו לבין קונו ולא היה מוכיח אותם, ואדרבה שלום היה ביניהם - תמים היה בדורותיו, א"כ זו לגנאי. וחד אמר שהיה מוכיחם אך לא שמעו לו, וזו לטובה.

וא"כ יש לומר, שמי שסובר שהיה 'חלון' על כורחך סבר שלא הוכיחם, כי אם הוכיחם - היה ירא לעשות חלון שלא ישברו אותו, וכן מי שסבר שהוכיחם על כורחך אחז שהיה זה אבן טובה ולא חלון, מהסיבה הזו...

(במשנת רש"י)

"קִין כָּל בֶּשֶׂר בָּא לִפְנֵי מַלְאֵה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהֲנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ" (י, יג).

מפרש רש"י: "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל".

לכאורה יש להבין את דברי רש"י האומר כי "לא נחתם דינם אלא על הגזל", בעוד שבפסוק נאמר "כי מלאה הארץ חמס", והרי יש הבדל בין 'חמס' לבין 'גזל', כדברי חז"ל במדרש רבה (לא, ה): "איזהו חמס ואיזהו גזל? אמר רבי חנינא: חמס אינו שווה פרוטה, גזל - שווה פרוטה".

רבי העשיל מקראקא זצ"ל בספרו 'חנוכת התורה', ביאר זאת באופן נפלא:

הגמרא במסכת בבא מציעא (נה): אומרת, שאין בית דין נזקקים לפחות משווה פרוטה, היינו שאין הם דנים בתביעה ממונית שהיא פחותה משווה פרוטה, וכן נפסק להלכה. והנה בדור המבול היו גוזלים פחות פחות משווה פרוטה כפי שמובא במדרש (ב"ר לא, ה): "וכך היו אנשי המבול עושים, היה אחד מהם מוציא קופתו מליאה תורמוסים והיה זה בא ונטל פחות משהו פרוטה וזה בא ונטל פחות משהו פרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציא ממנו בדין". ואם כן צריך להבין את לשון הפסוק שסיבת עונש דור המבול היתה "כי מלאה הארץ חמס", והרי 'חמס' הוא פחות משווה פרוטה, והכיצד זה דן אותם בית דין של מעלה על גזל ממון פחות משווה פרוטה?

ברם, אמרו בגמרא (שם, עמוד ב): "אם הוזקקו בית דין לשהו פרוטה גומרין אפילו לפחות משהו פרוטה", דהיינו, אם באו בית דין לדון בתביעה שיש בה שווה פרוטה, אגב כך דנים גם על תביעה של פחות משווה פרוטה.

ולפי זה יש לומר כי בדור המבול לא ניתן היה לדונם על ה'חמס' בפני עצמו, שהרי אין דנים על פחות משווה פרוטה, אבל מאחר שדנו אותם על ה'גזל' שהוא בשווה פרוטה, אפשר היה לדונם גם על ה'חמס'.

זהו שפירש רש"י: "לא נחתם דינם אלא על הגזל" - דהיינו, שלא נחתם דינם על ה'חמס' גרידא, אלא רק בשל ה'גזל' שגזלו. מוחלטת, אך לא ללכת עם ראש בקיר!...

"כִּי מַלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהֲנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ" (י, יג).

מובא בגמרא בסנהדרין (דף קח:): 'דור המבול עברו על הכל, ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל, שנאמר "כי מלאה הארץ חמס מפניהם, והנני משחיתם את הארץ".'

ומובא עוד במדרש (קהלת רבה א, לב): "סאה מלאה עוונות, מי מקטרג בראש כולם, זה גזל, שנאמר (עמוס ט, א): 'ובעצם בראש כולם'".

והסביר ה'חפץ חיים' זצ"ל: משל למה הדבר דומה. לסוחר גדול שניהל בית מסחר ענק. לקח סחורות רבות בהקפה ומכרן בחנותו שילם לספקים ונטל סחורה נוספת, וחוזר חלילה. לימים פרצה שרפה בחנותו וכליתה כל הסחורה. נותרו בסך כל עם חובות עתק לספקים.

נועדו חסרי החוב לטכס עזה, כיצד יכולים הם לגבות את חובם?

אמר אחד: "כידוע, חובב הוא אומנות וכלי זהב וכסף. שמעתי שבארונות המשכית בטרקלינו פמוטות ענק וגביעים מרהיבים, ואת הקירות מקשטות תמונות מגדולי הצירים שבכל הזמנים. תמונות ששוויין מיליונים! אם אינו מבין שחייב הוא למכור את אוספיו למימון חובותיו, נבהיר לו זאת!"

"אם כן", הסכימו איתו. "נשלח שליח ונדרוש זאת!"

צחק המציע: "ברגע שתשלחו שליח, הוא יחביא את האוצרות. חולשה לו אליהם, לא יפטר מהם מרצונו!"

"אז מה נעשה", שאלו במבוכה.

הלה היה נמרץ והחלטי: "נעלה לביתו, וניטלם כמשכון!"

"אם תלך עמונו, נלך איתך", אמרו.

"בואו!" הזמינם.

הסוחר שירד מנכסיו פתח את הדלת לשמע הנקישות העזות, והופתע לראות את בעלי חובותיו. הבין שבאו לדון בתנאי ההחזר, אולי יוכל לדחות, לפרוס תשלומים, אולי לשמוט חלק מהחובות. הזמינם לשבת סביב השולחן הענק בטרקלינו המפואר. "תשתו משהו", שאל.

"לא תודה", ענו.

השתררה שתיקה מביכה. זה באמת מעמד לא נעים. שתקו רגע, ושנים, ושלושה. לפתע הסיט הספק המציע את כסאו לאחור. כבר הספיק לסקור את כל התמונות והחלטי איזו היקרה ביותר. נגש אל הקיר והופ - הוריד את התמונה המרהיבה, הענקית, הממוסגרת בציפוי זהב. וזה הספיק. כאילו ניתן האות ניתרו

שכר הצלת נפשות!

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'הבוטח בהם חסד יסובבנו'

במוצאי שבת ושמחת תורה שמעתי הבדלה בבית הכנסת עם עוד חברים רבים שנשארו להמתין להקפות שניות שנמשכו עד לשעות המאוחרות של הלילה.

כדי לא לבזבז זמן יקר התיישבתי עם החברותא שלי ללמוד בבית המדרש. כעבור זמן מה רציתי מאוד לשתות כוס קפה לחיות את נפשי, אבל היכן מוצאים עכשיו קפה? חבר שלי אמר לי שאין סיכוי למצוא קפה עכשיו באזור ואני כאשר אני שומע שאין סיכוי, המשפט הזה מספיק לדרך אותי כקפיץ ותיכף השבתי לו כי אין עוד מלבדו ואם בורא עולם רוצה יהיה לי קפה ובשפע!!! תיכף התחלתי לחשב לו את הדרכים שיכול ה' לשלוח לי קפה ואחרי פלפולים סיכמנו שבסוף ה' ישלח את הקפה אך בדרך שלא חשבנו עליה.

אחרי עוד לימוד יצאנו להתאווור מעט ומה גדול היה הפלא שצמוד לבית המדרש היה 'קאווע שטיבל' (חדר קפה) ערוך ומסודר, אלא שהשלט הורה כי מחיר לכוס קפה הינו שקל אחד... הייתי עם בגדי שבת ולא היה עלי שקל, חברי הפנה את תשומת ליבי לעוד מודעה קטנה בה נכתב: "הקפה הלילה מוקדש ללומדים, בחינם!!!" שמחתי שמחה גדולה והודיתי לה' מאוד על רוב חסדיו.

חברי שמח אף הוא שמחה גדולה והזכיר לי כי לפני חודשים אחדים היה אותו סיפור בעת שלמדנו ולא היה חלב לקפה, אמרתי לו שה' ישלח והוא בשלו שזה לא יקרה... שאלתי אותו: "היד ה' תקצר?" הוא אמר שלא אבל על פי דרך הטבע לא נראה שיהיה חלב לקפה... כעבור דקות אחדות התקשר אלי יהודי מבוגר שאני עוזר לו כשצריך וביקש טובה, עליתי אליו הביתה לרגע וכאשר פניתי ללכת ביקש שאעשה לו טובה ואתרום את החלב שלו לשיבה כי הוא לא אוכל חלבי והוא קיבל את זה בחבילת מזון...

איזה התרגשות היתה לי אז!!! זה כמו חיבוק שה' אומר אני אתך, או במילים אחרות אני משגיח עליך וככל שהאמונה יותר חזקה כך ההשגחה של ה' משתנית והופכת להשגחה ניסית מעל הטבע ממש.

בעל המעשה: א.א.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

לשנתו, רק נטל את ספר התהלים לידו, והמתין עד שיעור השחר. תיכף עם בוקר רץ האיש בבהלה גדולה אל מורו ורבו המרא דאתרא, רבינו המהרש"א זצ"ל, וסיפר לפניו את כל הענין מתחילתו ועד סופו על בוריו.

נחרד המהרש"א מעומק דין של מעלה, והורה לאיש לבוא אל ביתו בלילה הבא, וציווהו לשכב על מיטתו שלו, וכאשר יופיע שוב המת בחלומו יקרא לו מיד. ואכן תיכף משנשכב האיש במיטתו של המהרש"א נפלה עליו התרדמה, ומיד ראה את המת זועק כנגדו בקול, ושוב הכאיב לו

בלפיתת צווארו, עד שצעק מרוב כאב, ומחמת הצעקה והכאב התעורר תיכף משנתו. רבינו המהרש"א שעמד הכן והמתין לבואו של הנפטר, תיכף כששמע את צעקתו רץ פנימה אל החדר שבו שכב האיש על מיטתו, והחל לדבר עם נשמת הנפטר שהיה מוכר לו היטב. במהלך שיחתם שאלו המהרש"א לפשר תביעתו בדין 'ביזיון תלמיד חכם', והלא מעולם לא פתח ספר, ומעודו היה עם הארץ גמור!

ענה לו הנפטר שמשום מעשה שהיה קיבל שם 'תלמיד חכם', כאשר פעם הלך לטייל על שפת הנהר, והנה בדרך הילוכו אנה ואנה ראה פתאום איש יהודי אחד שנכנס לטבול בנהר, ובעודו בטבילתו שטפו גל גדול, הנהר החל גואה וגועש, והאיש הסתבך במערובלת קשה שבין הגלים, וכמעט שטבע בנהר הסוחף. כראות אותו לץ את היהודי טובע בנהר, חש תיכף לקרואת קפץ פנימה הישר אל תוככי הנהר השוצף במסירות נפש, בכוחות עצומים נלחם כנגד הזרם האדיר, משך את האיש בידיו מתוך המים, עד שהצליח להצילו מן השטף הגדול, ולהעלותו אל שפת הנהר. שם טיפל בו במסירות עצומה, עד שחזר לחיות ולאיתנו. ובהיות שאדם זה שטבע בנהר היה תלמיד חכם, והוא הציל את חייו, הרי דין של מעלה נותן שכל התורה והמצוות שפעל ועשה אותו תלמיד חכם מאותו יום והלאה, הכל נזקף גם לזכותו של המציל, שכן בזכותו עשה התלמיד חכם את כל תורתו ועבודתו. כענין דקיימא לן בפרק אלו מצואות (בבא מציעא כד): "המציל מן הארץ ומן הדוב, ומן הנמר ומן הברדלס, ומן זוטו של ים, ומשולוליתו של נהר, הרי אלו שלו".

ובכך נמצא אותו 'לץ' מכונה גם הוא בשם 'תלמיד חכם', אחר שכל אותה תורה נזקפה על שמו, וממילא נמצא זה האיש שביזה אותו נידון כדין המבזה תלמיד חכם, שאין תרופה למכתו! (שבת קיט). לאחר ששמע המהרש"א את טיעוני, אמר שהלכה פסוקה היא בדיניו שהתנועע הולך אחר הנתבע (חושן משפט סי' יד סי"א). ולפיכך אין בכוחו לכפות את האיש להיגרר אחריו לפני בית דין של מעלה, כי אם בהיפך יגרר הוא אחר הנתבע, ויבא לפני בית דינו של המהרש"א, ושם ייפסק הדין כהלכתו.

ואכן קבעו להם זמן לדין תורה בבית מדרשו של המהרש"א, אולם בית המדרש הוכן בחיל ורעדה לקראת 'דין תורה' מופלא שכזה, ומחיצה לבנה של בוך נפרשה בפנית בית המדרש עבור נשמתו של הנפטר.

בהגיע העת שלח המהרש"א את משמשו, נתן בידו את מטהו, וציווהו לילך לבית החיים אל קברו של אותו פלוני, שם ידפוק עם המקל על הקבר, ויאמר אל המת שהגיעה שעתו לבוא להתדיין בפני בית הדין.

קהל רב מכל בני העיר התאסף באולם הגדול של בית מדרשו של המהרש"א, והכל התייראו על נפשם, וציפו בחרדה לראות כיצד יפול דבר.

והנה לפתע נשמע קולו של הנפטר שהיה מוכר היטב לכל בני העיר, והוא החל מדבר אל המהרש"א שישב בתוך אב בית הדין, וסידר לפניו את טענותיו, הוא בכה הרבה | הפסק בעמוד ד' <

במדרש (ב"ר פרשה לג) נדרש פסוק זה שלפנינו, בזה"ל: "כשזכרתי לו, לא לבדו זכרתי, אלא לו ולכל מה שיש עימו בתיבה, ה"ד ויזכר אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתיבה".

"עיר קטנה ואנשים בה מעט, ובא אליה מלך גדול, וסבב אותה, ובנה עליה מצודים גדלים. ומצא בה איש מסכן חכם, ומלט הוא את העיר בחכמתו, ואדם לא זכר את האיש המסכן הוא' (קהלת ט, די-טו). - עיר קטנה' זה העולם, 'אנשים בה מעט' זה דור המבול, 'ובא אליה מלך גדול וסבב אותה'

זה הקדוש ברוך הוא, 'ובנה עליה מצודים גדלים' עקמן וכמנן. 'ומצא בה איש מסכן וחכם' זה נח, 'ומלט הוא את העיר בחכמתו, ויקח מכל הבהמה הטהורה וגו' (בראשית ח, כ), 'ואדם לא זכר את האיש המסכן הוא', אמר הקדוש ברוך הוא אין לית אתון מנהרין ליה, אנא מנהר ליה, ויזכור אלקים את נח וגו'" ע"כ. וביארו המפרשים, שכל זאת נוקף לזכותו של נח הצדיק, ושכרו עצום ורב, אחר שטרם בכל אותם "ב חודש הצלת כל באי התיבה, ודאג לכל מזונותיהם וצרכיהם. - ולפיכך נחשב לו כמי שהציל הוא בזכותו את כולם, והצלת כל אשר אתו בתיבה נזקפת כולה לזכותו, וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא.

ואת זכות 'הצלת נפשות' עצומה זו, מזכירים אנו בברכת הזיכרוןות במוספין של יומא דרבא דראש השנה:

"וְגַם אֶת נַח בְּאֶהָרָב וְכַתְּוָה וְנִסְתַּחֲפְּהוּ בְּדִבְרֵי יְשׁוּעָה וְנִרְמְמִים, בְּהַבְיָאָה אֶת מִי הַמַּבּוּל לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר מִפְּנֵי רַע מַעַלְלֵיהֶם. עַל פֶּן זִכְרוֹנוֹ בָּא לְפָנֵינוּ ה' אֱלֹהֵינוּ, לְהַנְבִּיחַ וְנַרְעוּ כְּעֶפְרַת טַבַּל, וְצָאָצְאֵינוּ פְּחוּל הָיִים."

-> 0 <-

בעירו של רבינו המהרש"א צוק"ל התגורר יהודי אחד, שהיה ידוע בכל רחבי העיר בתור 'לץ' מפורסם. בכל מקום בוואו התגוררו סביבו תדיר אנשים ריקים ופוחזים, והוא היה שופע בפניהם דברי ליצנות, ועושה שחוק והיתול מכל הקדוש והיקר.

לאחר פטירתו מן העולם, בעת שהתעסקו עמו אנשי החברה קדישא בעסק ה'טהרה' והתכריכים והנחתו לקבורה, היה אחד החברים מתנהג עמו בביזיון גדול, ובכל דבר שנצרך לעשות בו היה מבזהו ואומר, זה סופו של ליצן!

ואם לא די בזאת, הרי בטרם הכניסו לחדר הטהרה, סטר לו לנפטר על פניו בחזקה, באומרו: הא לך כמנתן, למען ישמעו וייראו, ולא יתלוצצו עוד כלץ בנזה זה!

והנה בלילה הראשון שלאחר קבורתו הגיע הנפטר אל אותו איש שביזוהו, בחלומו, ותבע ממנו על שזלזל בו. וטען לפניו שעבר על עלבון תלמיד חכם! וקרא אותו לדין תורה לפני בית דין של מעלה. מתחילה לא התייחס האיש לכך ברצינות, וחשב לעצמו 'כל החלומות שווא ידברון'...

גם כאשר הופיע שוב בחלומו למחרת, חשב לו האיש, שכנראה כך הוא טבעם של לצים, להתלוצץ תמיד אף לאחור פטירתם מן העולם... שכן מה זה שקורא עצמו 'תלמיד חכם' הרי מעולם לא פתח ספר?

אך אותו הנפטר לא הרפה ממנו, ומדי לילה בלילה הופיע בחלומו בתביעה נחרצת והזמנתו לדין תורה בפני בית דין של מעלה, עד שכבר התיירא האיש ללכת לישון כי תיכף אחר שעצם את עיניו הופיע המת ואיים עליו.

ערב אחד בעלותו על יצועו הגיע המת כשמראהו מפחיד גורא מאוד, וצעק עליו בקולי קולות על שאינו מתייחס לתביעתו, עד שתפס אותו בחזקה בצווארו, וצעק עליו, אם לא תתייחס לבקשתי אקח אותך בכוח!

האיש התעורר בבהלה גדולה, כשהוא עדיין חש כאב חד מאוד בצוואר מלפיתתו של אותו בר-מינין. הוא כמובן לא חזר יותר

ספר 'יהודי' הקהלום ההפטורה שלא נראה כקושם הזה

מה מלמד אותנו ההפטורה?
מה בכלל הפשט בדברי הנביא?
תמיד רציתי להבין להעמיק, אבל איך?

טיב הפטרות

פנינו מוסר
הוראות למעשה
בדרכי עבודת השם
הנלמדים מפסוקי הפטרות
בתוספת ביאור
משולב על הפסוקים

מאת הגה"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ
שליט"א

הוצאת הרצ"ק ליהודי הספרים
הרצ"ק עירקין 32-489414



ניתן להשיג בחנויות ספרים הפטרות

כנפשי! לראבונני אין לי כלום ממש, אף לא גרגר אחד להצלתך, הלא שנינו יחדיו כאן נתונים באותה סירה... ובאותה צרה. אבל דבר אחד כן יכול אני להעניק לך, ואף בשפע רב! - אהבה עזה ושושפעת [ליב-שאף], על היותך איש ישראל קודש, ועל שאתה יהודי כמוני, ונשמתינו אחת הם!

ותיכף תפסו לאותו מסכן בישא בשתי ידי, חיבוק ונשקו באהבה עזה ועצומה, עד שהחלו שניהם בוכים ברוב דמעות והתרגשות, ותוך כדי בכייתם היה זועק לו: איך האב זיר ליב! דו ביט אייוד! איך האב זיר ליב! [אני אוהב אותך, אתה יהודי, אני אוהב אותך]. כך עמדו שניהם יחדיו מתרפקים זה בזרועותיו של זה, ומוצאים לעצמם פיסה קטנה של אנושיות ורחמים בתוככי הגיהנם הנורא!

לאחר מכן כשעזבו, הדגיש לו שוב: תדע נאמנה, שאף כאן בשפלות היותר גדולה של ישראל, הקב"ה אוהב אותנו מאוד, כי אנחנו בני יקרים ואהובים שלו!

והנה לפלא גדול היה, שמכוח אותה אהבה גדולה וחמימות הלב, התאזר עוז אותו יהודי שהיה כבר ממש על סף מוות, ומכוח אותו חיזוק עצום שנטע בו החזיק מעמד עד שהגיע איזה דבר מאכל לפיו.

ומאז כמו נכרתה ברית אהבים ביניהם, ונעשו חברים קרובים בדם ונפש כל ימות הזמן, ויחדיו עמדו בכל הגזירות הקשות, ומחזקים זה את זה!

שניהם יחדיו שרדו את התופת, ונשארו בארצות החיים בחסדי השי"ת הנאמנים עליהם, והקימו משפחות גדולות וענפות בדור התקומה שלאחר המלחמה.

מכאן ראיתי, סיים רבי ישראל את סיפורו המרתק,

גדול המצוה של הצלת נפשות, שכשמרחמים ואוהבים איש ישראל באמת ובתמים, הרי זה ממתיק את כל הדינים הקשים. כמ"ש (שבת קנא): "תיא רבן גמליאל ברבי אומר, ונתן לך רחמים ורחמן והרב" (דברים יג, יח), כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים".

ובכן היה תולה ר' ישראל, שבזכות אותה אהבה ורחמים שהיה ביניהם במחנות, ניצלו ושרדו לחיים.

<< >>

כשהתבוננתי בדבריו הגעתי למסקנא, שגם כיום נתונים אנו במצב של כעין 'שואה רוחנית' רחמנא ליצלן כידוע ליודעים. ובמה אפוא נוכל לחזק עצמנו, ולהניצל ולשרוד ברוחניות ולחיות כאיש ישראל ישר ונאמן? - בכוח 'אהבת ישראל', כאשר נאהב ונקרב איש את רעהו באהבת חינם, לחזק ולעודד תמיד "איש את רעהו ועזרו, ולאחיו יאמר חזק!" (ישעיה מא, ו).

ובדרכי אהבת חינם ושלום ורעות נזכה מהרה לצאת מגלות המר, להחיש גאולתנו ופדות נפשנו, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

[קובץ 'לילות', מתוך שיחה בכולל 'מעדני השולחן' בית שמש, כ"ח טבת]

בבכיות נוראות, והמהרש"א נצרך כמה פעמים לבקשו שלא יבכה כל כך ויסדר היטב את טענותיו, והיה המקום לחרדת אלקים!

לאחר גמר טענות התובע, פרש המהרש"א עם חבר הדיינים להתייעצות קצרה, ולאחר מכן חזר לפסוק את הדין.

המהרש"א נעמד על רגליו, והחל להרצות את דברו, דע לך! פתח ודיבר בשיירות אל המת, כי כל מה שקיבלת רשות לבוא ולקרוא את הנתבע דון לבית דין של מעלה, אין זה אלא מהתחכמות ותחבולת השטן כנגדך! לפי שרוצה לסבב על ירך שתגרום למיתתו של זה האיש קודם זמנו, כדי שאחר כך יוכל לטעון ולקטר כנגדך שמחמת שגרמת מיתתו של יהודי אחר בטרם הגיע זמנו, נמצא ממילא שעבירה מכבה מצוה, ובכך תפסיד את כל מה שהרווחת בעקבות אותה הצלת נפשות שהצלת את התלמיד חכם מטביעתו. שהרי כל זכותך כאן היא רק בשכר הצלת אחר, הרי זה יבטל ממך את זכותך הגדולה.

לפיכך סיים המהרש"א, אנקשך לטובתך שתסיר את תביעתך מזה האיש, כי הוא גרם טובה לנשמתך באותם בייזנות שביה אונתך, ובכך לא תפסיד חלילה את כל מה שזכית בגין אותה הצלה מעלייתך!

כאשר נשמעה אוושה קלה מאחורי הפרגוד, נשמע אותו נפטר כמהנהג ומסכים, ומקבל עליו את הדין, ותיכף פרח וחזר למקומו בעולם הנשמות. ומאותו יום ואילך חלד והפסיק להגיע עוד אל האיש, והכל על מקומו בא בשלום!

*

הלימוד מוסר הנלמד לנו מטיב מעשה נורא זה, עד כמה נוקב ויורד שכר מצוה אחת! ובפרט שכר הצלת נפשות, ואי אתה יודע שכרן של מצוות.

לפעמים יכולה מצוה אחת בלבד, להציל מן הדין אפילו את הקל שבקלים, ובפרט מצוה עצומה ונפלאה כזו של הצלת נפשות! ויש קונה עולמו בשעה אחת.

לפיכך אין לזלזל חס ושלום בשום מצוה ודבר טוב הבא לפני האדם, וימרה לחטוף מצוות ומעשים טובים בעולם הזה, התקן עצמך בפרחדור כדי שתיכנס לטרקלין בכי טוב, אמן.

[פירוטיו קובץ 38927]

<< >>

סיפר לי איש חסיד, יהודי יקר מוקני חסיד בעלזא בירושלים ת"ו, ה"ה מוהר"ר ישראל קליין זצ"ל, טיב מעשה יקר ונפלא. רבי ישראל היה יהודי של צורה, ניצול שואה, שעבר 'שם' את כל שבעת מדורי גיהנום, ועמד בכולם בגבורה! חכה לשרוד ולהימנות בין המעטים שבמעטים שנשארו בארץ החיים.

באותה השיחות שהיו לי עימו בסיפור קורות חייו מימות הזמן, נפתח ליבו, ושח ואמר: דומני לפי עניות דעתי, שאולי אוכל לכוון טעם הזכות שעמדה לי, להניצל מן התופת הנוראה. [על דרך שמצינו בחז"ל ובספרים (עי' זוה"ק ח"ג קכב), שהיו

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או לארציית | זתודמים להוצאת העלון | לקבלת העלון בפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל הפצ"ב

	<p>צ'יינג' סל' 02-6516090</p>	<p>לעילוי נשמת מרת אילה אהובה בת ר' יוסף ראובן יוחנן הכהן ז"ל • נדבת בנה יקותיאל מנחם •</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מורדכי הי"ו</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ר' ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי הכהן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל</p>
<p>02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	<p>גרפצ'יק סל: 02-5002321</p>	<p>לרפואת בועז בן מירה</p>	<p>לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול</p>	<p>לע"נ ר' יחזקאל ב"ר צבי ז"ל ולרפואת שלמה והלצלת אהבה לאת אילת תח"י נתרם ע"י בנם יחזקאל יהושע הי"ו</p>	<p>לע"נ האשה מרים בת ר' דוד</p>

יור"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"



פרשויות נח - לך תשפ"א ♦ עלון מס': 51

השגחה שבונית

הם הגיעו ברגע הקריטי

"אני מדבר אליך ממחלקת קורונה במעייני הישועה", אומר לי קרוב בקול נרגש. "במיטה לידי שוכב יהודי מבוגר חיובי לנגיף שקיבל התקף לב. היהודי הזה לא הכניס אדם לביתו מאז פורים, ונשמר מכל משמר לא להידיבק. בעשרת ימי תשובה, ביום חמישי, התחננו אליו קרובי משפחתו שהם רוצים לבוא לבקר אותו, לברך ולהתברך בשנה טובה. הוא לא עמד בתחנונים ואישר להם להגיע, והנה, בזמן שהיו אצלו הם ראו שהוא לא חש בטוב. מיד הם קראו לעזרה וחייו ניצלו. זה היה התקף לב."

אני נרגש כל כך מההשגחה המופלאה, אבל הקרוב מספר שדווקא גיבור הסיפור לא ראה מיד את הפלא הגדול. "תראה איך צדקתי", אמר לי אותו יהודי יקר, "חצי שנה שאני נשמר. ברגע אחד שלא נשמרתי נדבקתי מיד בנגיף וקיבלתי התקף לב."

"אמרת לי", כך הקרוב, "תחליף משקפיים ותראה את חסדי הבורא. חצי שנה שאינך מכניס אדם לביתך. אתה לבד בבית ולא קורה לך כלום. מתי הקב"ה שולח לקרובי משפחה שלך רצון עז להתחנן אליך לבקר אותך? לפני שהולך לקרות משהו, כשמוכרחים אדם נוסף בשטח כדי להינצל! הקב"ה מכניס לך את המילים לומר להם 'כן, תבואו', והם מגיעים להציל אותך בזמן הנכון וברגע הנכון. ככה תלמד את הסיפור."

היהודי היקר, שהוא עצמו מהמאזינים הקבועים של "קו השגחה פרטית", התעשת והתרגש מחסדי הבורא עימו, לקח מיד את הטלפון והכניס את הסיפור לקו.

הסיפור הזה הזכיר לי את הסיפור שמובא בספר חובות הלבבות (בשער הכניעה, פרק ו): חסיד הלך עם תלמידיו ברחוב, ובדרך פגשו כלב מת שהדיף ריח לא נעים. אמרו התלמידים לרבם: 'כמה הכלב מסריח', אמר להם רבם: 'למה תסתכלו על הריח? תסתכלו אילו שיניים יפות יש לכלב, שיניים לבנות ובהוקות.'

בשטחיות, קשה להבין את הסיפור. התלמידים הרי התלוננו על עניין טבעי ביותר, ריחו הנודף של הכלב המת. וכי אין זו אמת? הם דמינו את הריח? זה מה שהיה. אבל רבם לימד אותם עצה לחיים - להסתכל על כל סיפור במשקפיים של אור. את אותו מצב ניתן לראות משני כיוונים, מצד הריח או מצד השיניים הבהוקות והלבנות - פלאי הבריאה.

בעל חובות הלבבות מבטיח שם: "כשילמד לשוננו לדבר טוב, הדבר יתן לטבע קבוע". ראיית הטוב תהיה לו הצורה הטבעית שבה הוא רואה את המציאות, והצורה הזאת היא האמת לאמתה, כי הרי בפנימיות העניין כל דבר דובר שקורה בעולמנו הוא מאיתו יתברך, ועל כן הכל טוב באמת. האזנה קבועה לקו השגחה פרטית היא עצה נפלאה להתרגל לראות את הטוב והחסד שבכל דבר.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

חצי שלך חצי שלי - קדוש

את הכסף, אני אעבוד, ונתחלק ברווחים. לאחר הפצרות ותחנונים שמעתי לעצתה ונסעתי לעיר. בדרך הרהרתי בעניין והתעוררו בלבי ספקות: כיצד אוכל למצוא שותף נאמן? מי אמר שאוכל לסמוך עליו? כשעמדתי להתפלל להשם שימצא לי שותף, עלה בדעתי כי בורא העולם בעצמו הוא בוודאי שותף נאמן. דיברתי אליו וכך אמרתי: ריבוננו של עולם, אתה תהיה השותף שלי. אתה תשלח לי ברכה, ונתחלק ברווחים חצי חצי. חצי שלך חצי קדוש.

חזרתי הביתה ואמרתי לאשתי שאכן הצליח השם דרכי ומצאתי שותף נאמן ביותר. מאז נכנסה ברכה במעשי. השותף שלי - הקב"ה עושה חלקו בנאמנות, וגם אני נאמן על חלקי, וכל סכום שנכנס, אני מחלק מיד לשתי קופות: הקופה שלי וקופת הצדקה. כיוון שאיני סומך על איש שלא יתבלבל בחלוקה, הריני עומד כאן מבוקר עד ערב ושומר שההכנסות יחולקו בדיוק חצי חצי.

כששמע זאת הרה"ק מאפטא, נשק לו על ראשו ואמר: "אשרי חלקך! ירבו כמותך בישראל! עכשיו ברור כיצד מתקיימות ברכותך, כי שותף - כל מה שעשה עשוי."

ראו נא כוח הבטחון מתוך אמונה פשוטה, אמר הרה"ק לחסידיו, שעל ידי הבטחון זכה האיש הפשוט והתמים למה שלא זכו עליונים גדולים.

בקונטרס שמחה ובטחון מאת הרב אברהם טשערסקי שליט"א מלונדון מובא, שיהודי המרגיש מצוקה בפרנסה או כל כאב שהוא צריך לומר: הריני מקבל את הדבר בשמחה, כדי שגם הקב"ה יהיה בשמחה. אך מניין ישאב השמחה בתוך המצוקה? עליו לחשוב על ארבעה דברים: א. ברוך השם על כל הימים שהרגשתי טוב ולא כאב לי עד היום. ב. ברוך השם שאינו מציק לי יותר. ג. ברוך השם על הבריאות ועל שאר המתנות שמעניק לי חוץ מהמצוקה הזאת, וממשיך לתת לי אותם גם בעת מצוקתי. ד. גם זו טובה. ברוך השם על זה.

כשמתרגלים את המחשבות והדיבורים האלה, רואים במהרה שינוי לטובה ומפיקים מכך תועלת מרובה. יה"ר שנוכח לחורף בריא עם גשמי ברכה אמן.

(מתוך שיעור 108)

אם מלך העולם זן ומפרנס את כל העולם כולו בטוב ובחסד, בלי קשר למעשים, כולל גם את בעלי החיים, לשם מה צריך להתחזק בבטחון? יבטח או לא יבטח, יעבוד או לא יעבוד, הרי בכל מקרה הקב"ה יפרנס אותו כי הוא מכין מזון לכל בריותיו אשר ברא.

את השאלה הזאת שאל ה'מספיק לעובדי השם', רבי אברהם בן הרמב"ם, ותשובתו היא שיש מעשים שגורמים לצמצם את הפרנסה, כמו שכתוב כמה פעמים בתורה. אצל אדם הראשון אמר הקב"ה שהאדמה תיחלש, "לא תוסף תת כוחה לך". בתחילה קיבל האדם פרנסתו ללא יגיעה כלל, אבל אחר כך "בזיעת אפך תאכל לחם". כתוב מפורש שהאוכל יגיע, אבל על האופן שבו תגיע הפרנסה, אם בקלות או בקושי, בצמצום או בהרחבה, יש כן השפעה מצד מעשי בני אדם. השומע בקול השם מבטחו הכתוב: "ויהי עקב תשמעון... וברך פרי אדמתך דגנך וכו'".

"ודורשי השם לא יחסרו כל טוב". רבינו מבטיח שהבוטח באלוקים ימצא מנוחה לבו ושלווה נפשו! הרי זה מה שאנחנו מחפשים כל הזמן. מה הטעם בכל הכסף אם נתונים בחרדות? מה מרוויחים מהעושר אם הדאגה שוכנת בראש כל הזמן? הבטחון מעניק חיים טובים של שלווה ומנוחה!

כשנמצאים במיצר ח"ו פונים להקב"ה - "הבה לנו עזרת מצר". מי אמר שהפתרון הוא לצעוק ברמקולים "תעזרו לי", להסתובב בחוצות העיר ולהתאמץ בתחנונים לפני בשר ודם? קל הרבה יותר ללכת ישירות לבעל הבית, להתחנן ולבקש ממנו, והוא נתן מידו המלאה והרחבה! בתקופתו של הרה"ק מאפטא, היאוהב ישראל י"ע, חי יהודי שעבד כחמוג, ונודע שכל ברכותיו מתקיימות. הוא חילק ישועות לכל דורש ונודע כבעל מופת. שמע זאת הרה"ק והחליט לתהות על קנקנו כדי לדעת אם הוא מצד הקדושה. הוא הגיע לבית המזיגה, התחקה אחר מעשיו במשך כמה שעות, ולא ראה שום דבר מיוחד. אז דרש מהמוזג שיגלה לו את סודו.

וכן סיפר המוזג: לפני כמה שנים מצב פרנסתי היה קשה מאוד. בבית שררו עוני ומחסור נוראים, ואשתי הפצירה בי שאחפש לי שותף להקמת בית מרוח. היא הציעה שהוא ישקיע

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

הבקשה התקבלה - נא להמתין...

את המעשה הבא סיפר הרה"ח ר' חיים יהודה הכהן כץ שליט"א, מגיד שיעורים בלייקווד, בן הגה"צ רבי שלמה זלמן זצ"ל - רב ואב"ד בית מדרש תולדות אהרן וויליאמסבורג, חתנו של בעל הידברי אמונה, אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל.

אמי שתחי', הרבנית, מקדישה חלק גדול מהחיים כדי לחזק יהודים באמונה ובבטחון. זה היה תמיד, אבל מאז התאלמנה לפני כשנתיים, היא ממש מתמסרת לחסד הגדול בדיבורים של אמונה, משענת של בטחון. כבתו של בעל הידברי אמונה' ונכדתו של ה'שומר אמונים' ז"ע, יש לה השקפה יצוקה ואיתנה שמשפיעה על כל הסובבים. הוסיפו לזה את הנסיונות שעברה בחיים בעצמה יחד עם אבי זצ"ל.

הורי התגוררו ברחוב החומה השלישית במאה שערים יחד עם שבעת ילדיהם, עד שאבי זצ"ל חלה. כדי לדרוש ברופאים הם נאלצו לעזוב את ירושלים, עיר הקודש, ולנדוד לארה"ב. שם חילקו את הילדים בין קרובי משפחה, ואמא התמסרה כליל לאבא. ליוותה אותו בטיפולים וסעדה אותו בחוליו. באחד מהאשפוזים הארוכים בבית החולים במנהטן הרגישו כי הבניין הקודר סוגר עליהם. הרפואה, התרופות, הטיפולים, הפרופסורים, הבדיקות, התוצאות, החלוקים הלבנים והירוקים הגדישו את הסאה. אמנם הגוף מקבל את מה שהוא זקוק לו, אבל הנפש צריכה הפוגה.

הרב והרבנית כץ השתחררו מבית החולים לכמה שעות ויצאו אל המלון היוקרתי 'וולדורף אוסטוריה' להתאווור. זהו מלון מיוחד לעשירי תבל במנהטן, מפנק ברמות שצריכים יצירתיות מיוחדת רק בשביל לחלום על האפשרויות המוצעות בו. הפאר וההדר שולטים בכל מילימטר מהמרצפות עד התקרה. זהו בהחלט מקום שבו ניתן להסיח את הדעת מאימי המחלה. הרב, שכל ימיו נשמר מאוד בשמירת עיניים, נשמר גם עתה. בהשגחה, היה זה יום רגוע, ובני הזוג הצדיקים יכלו להזין עיניהם ביופי ובהדר. הרבנית נעצרה ליד ויטרינה של תכשיטים, והנה לוכדות עיניה שרשרת פנינים מיוחדת במינה. הזוהר של הפנינים, הצבע, העיצוב, השילוב עם הזהב - הכל נראה מושלם כל כך, מיוחד לאיני טעם, ועל הקופסא מוטבע המותג של המלון היקר באותיות זהב. היא ידעה שאין כל סיכוי שהשרשרת תהפוך להיות שלה, אבל להתבונן בנפלאות הבורא של יצירת התכשיט אפשר ומותר. כיוון שהתבוננות היתה ממושכת, הבין הרב שהשרשרת מוצאת חן בעיני אשתו הצדקת. עלתה בלבו מחשבה טהורה, לקנות לה אותה כמתנה ולהביע הערכה והוקרה על המסירות העצומה לאורך כל הדרך. הרב ניגש אל הוטרנה במטרה לקנות את השרשרת, אך חמש ספרות קידמו את פניו על שלט קטן, ובראשם ניצבה בלי בוש הספרה שלוש. כן, חיבתם נכון, **שלושים אלף דולר!** זהו מחירה של שרשרת פנינים ב'וולדורף אוסטוריה שבמנהטן'.

במחיר כזה אין הוא יכול לעמוד. הם בעלי חובות, מתפרנסים מהצדקה, מקבלים תמיכות כדי לשלם על הטיפולים ועל חינוך הילדים אצל קרובי משפחה, אבל אם אי אפשר לתת מתנה בכסף, אפשר לתת מתנה שלא עולה כסף. אפשר לתת דיבורים יקרים מתהומות הלב, וזה מה שנתן הרב. שרשרת פנינים בלשון זהב ובנפש חפיעה. "כמה הייתי רוצה לקנות לך את השרשרת", הוא אמר. "כל כך מתאימה לך, אשת חיל. איזו מסירות את מביעה כלפי, אין עזבת את ארץ הקדש

ריבונו של עולם, תן לי כוח!..

כשהרה"ח ר' אליעזר הרשלר שליט"א התארח עם רעייתו בבית חמי בלונדון, הרב מרדכי קורן זצ"ל, וראה איך ששולחנו מלא באורחים, החליט להמשיך את המורשת אצלו בבית, בבתי אונגרין בירושלים. ר' אליעזר הקים יחד עם בני ביתו אימפריה של הכנסת אורחים. תחילה הגיעו בודדים ואחר כך עשרות ומאות. במשך 35 שנה הם כבר זכו להאכיל רבבות יהודים, והשאלה העתיקה 'כסף מנלך?' מלווה גם את המפעל הגדול הזה. ר' אליעזר מסתובב בבתי כנסת בארץ ישראל וכן יוצא מפעם לפעם לגייס תרומות גם בחו"ל, כשהוא מצויד בשמות של אנשים שצריכים ישועה. ידוע שר' אליעזר מתכוון גם לבזיונות שיבואו עליו במסע ההתרמה, וכשהם מגיעים, השמות מוכנים אצלו כדי להתפלל עליהם בעת הרצון. ההתרמה נעשית באופן זה: ר' אליעזר מבקש את רשות הדיבור מיד אחרי התפילה, עולה על הבימה, מוסר דרשה של שתי דקות, ואחר כך אנשים נותנים את נדבת ליבם. בחודש אלול תש"פ נסע ר' אליעזר להתרמה באמריקה לרגל ההוצאות האדירות של חודש תשרי. הוא הגיע לבית מדרש במונסי, שבו יש מניינים מותיקין עד חצות. מנהג המקום הוא שרק אדם אחד יכול לדרוש אחר התפילה לשם איסוף צדקה. עליו לשכור יום בתשלום, וכך ניתנת לו הרשות לבקש את שלו אחרי כל מניין תפילה.

ר' אליעזר שכר את יום שיש, היחיד שהיה פנוי לאותו שבוע, וברגע שהציבור סיים אשרי ובא לציון, התכוון להתחיל את דרשתו, אלא שאז הוא מגלה כי הבימה תפוסה. אברך צעיר, פחות מבן ארבעים, נעמד והחל לדרוש: "מורי ורבותי, ברשות הגבאים וברשות הציבור... אנא מכם, יהודים יקרים, היחלצו לעזרת הישיבה..."

אחרי שהאברך סיים, ניגש אליו ר' אליעזר ואמר לו: "ידידי, האם שילמת לגבאים על זכותך לדרוש?"

"לא."

"דע שאני כן שילמתי על היום, שכרתי אותך, והזכות לדרוש שייכת אלי בלבד. "האם רצונך שאלך מכאן?" שאל האברך.

"לא. אם כבר הגעת, תישאר בעבודת הקודש. תדרוש על חשבונך ותצליח". וכך היה, השניים עוברים ממניין למניין בכל השטיבלאך. האברך דורש ראשון ור' אליעזר אחרי. הציבור אינו רגיל לשתי דרשות ביום אחד. המתפללים ראו וכן תמחו, מה נשתנה היום הזה מכל הימים? שבכל הימים שומעים דרשה פעם אחת, והיום הזה שתי פעמים, פעם אחת על צדקה לשיבה, ופעם שנייה על אוכל בשבת וחג בבתי אונגרין בירושלים עיה"ק.

הגבאי ניגש לאברך לדרוש ממנו תשלום, אבל ר' אליעזר עצר בעדו. "אני שילמתי על היום הזה, והאברך דורש על חשבונך, זה כמו ששנינו מדברים יחד". והיה הדבר לפלא, איך הולכים השניים ממניין למניין, המשולח השני דורש ראשון בכל פעם, ורק אחרי עולה ר' אליעזר להתרים את הציבור להכנסת אורחים שלו. בין דרשה לדרשה נושא ר' אליעזר תפילה מעומק הלב: "ריבונו של עולם, אתה הוא האלוקים שבירושלים ובמונסי, אתה רואה אותי פה וגם שם, אנא, תן לי כוח לעמוד בנסיון ולוותר לאברך עד הסוף, שלא אכשל בלשוני ולא אחמיץ את השעה".

בחצות היום ניגש ר' אליעזר למשולח ותורם לו בשמחה עשרים דולה. "זיכית אותי היום לעבוד על המידות שלי, ולכן מגיעה לך הכרת טובה".

השניים חוזרים איש איש לאכסנייתו. ר' אליעזר מסדר את הכסף, המטבעות והשטרות, ונפעם מהגילוי. "מעולם לא קרה לי כזאת, שבבוקר אחד בחמש שעות הגיעו התרומות ל-3500 דולר". ר' אליעזר הודה מאוד להשם יתברך, אך אחר כך כאב לו מאוד לשמוע מחברו של האברך שאמר בשמו: "עוד לא היה לי יום חלש כל כך, שבחמש שעות נכנסו בקושי כ-500 דולר".

ר' אליעזר ביקש לפרסם את הסיפור בשביל המסקנה המהדהדת,

כלל גדול בדינו: מוותרים - מרוויחים!

(מתוך שיעור 175 בשער הבטחון)

חיים על תנאי

כנכנסו לאחד מזקני המקובלים לבקש שיתפלל על אברך ממתפללי בית הכנסת שחולה במצב קשה מאוד. כמובן, הצדיק התפלל, ואחר כך ביקש לבקר את החולה. היה זה חידוש גדול, כי לא נהג כלל לבקר בבתי חולים. החולה שכב על ערש דווי, מלוּפף בצינורות ומכשיר הנשמה, צהוב לגמרי רח"ל. הרופאים המליצו לבני המשפחה להיפרד ממנו, והנה הגיע המקובל הצדיק הישיש יחד עם שני מלווים. הוא התבונן בכאב לב באברך המורדם ומונשם, פנה אליו ואמר לו: "האם אתה מוכן לקבל על עצמך שלא לדבר בשעת התפילה אפילו מילה אחת? אם תקבל על עצמך לא לדבר כלל וכלל בשעת התפילה, תחיה ותהיה בריא!" הוא לא הגיב, כמובן. הצדיק חזר על הדברים האלו שבע פעמים, ולא היתה שום תגובה! אביו של האברך התרגש מאוד וקרא לבנו בקול גדול: "בני היקר, יש לך הזדמנות לחיות ולהיות בריא. תן תגובה שאתה מסכים". האב ראה את החולה מניד ראשו לחיוב, ואמר לצדיק בהתרגשות שבנו החולה מסכים לתנאי המקובל פתח ספר קבלה עתיק מאוד, קרא קצת מתוך הספר, הניחו למראשותיו של החולה ואמר: "בזכות שאתה מקבל על עצמך לא לדבר כלל וכלל בזמן התפילות, תקום לתחייה ותהיה בריא ושלם". כולם ענו אמן בכל לבם, והצדיק הישיש חזר לתלמודו.

כעבור 18 ימים - הפתעת השנה. האברך חזר לבית הכנסת כמימים מקדם בלי סימן של מחלה וחולשה, ותהום העיר. המקורבים אמרו לצדיק שזה ממש מופת ונס של תחיית המתים, והצדיק ענה: אין כאן נס ומופת. זאת הלכה מפורשת בשולחן ערוך בהלכות תפילה ככד בסעיף ז': 'לא ישיח שיחת חולין בשעת התפילה'. שיחה היא לשון יחיד, אפילו לא מילה אחת. המחבר יצא מגדרו ואף כתב: 'ואם שח הוא חוטא, וגדול עוונו מנשוא וגוערים בו'. וכתב באליה רבה בשם הכל בו: 'אוי לאנשים שמשחחים בעת התפילה, כי ראינו כמה בתי הכנסת נחרבו בשביל עוון זה'.

דעו לכם, מסביר הצדיק בנועם לשונו, חז"ל אמרו שמידה טובה מרובה 500 פעמים ממידת פורענות. והזהירות מדיבור בתפילה יש בה כוח להפוך מידת הדין למידת הרחמים. ההפך מחוטא זה צדיק וחסיד, ההפך מגדול עוונו זה כפרת עוונות, וההפך מגוערים זה משתבחים בו. ובכן, יש כוח בכל יהודי פשוט באשר הוא שם, שנוהר מלדבר בשעת התפילה, לבטל גזרות קשות ביותר'.

האברך החזיק מעמד במשך עשרה חודשים, ברוך ה', בבריאיות שלמה, עד ש... בשבת אחת התבונן הצדיק וראה שהאברך יושב ומדבר עם שכניו כשכולם מתפללים. פנה אליו הצדיק: "מה קרה לך היום? הפרת את התנאי?" שאל האברך: "האם הרב מאיים עלי?" ענהו הצדיק: "אין זה קשור אלי. זה היה התנאי בשם השולחן ערוך, ורק את כבוד השם אני דורש". האברך קם בפתאומיות לעיני כולם, טרק את הדלת בחזקה ואמר: "זו השבת האחרונה שאני מתפלל כאן. יש כאן מספיק בתי כנסת שלא מחמירים כל כך".

בשבת הבאה כבר עמד האברך בבית דין של מעלה...

בשעת הלוויה ניגש ראש ישיבה לצדיק והציע לו בדרך ארץ שאולי יאמר בפה מלא שהוא מוחל וסולח למנוח. ענהו המקובל: "אין לי מה לסלוח לו. לא נפגעתי ולא הקפדתי. זה היה בינו לבין השולחן ערוך, והשם הטוב יכפר בעדו". הסיפור קרה לפני קרוב ל-30 שנה. למה נזכרו עכשיו בסיפור זה? היתומים הקטנים והצעירים גדלו, ברוך ה', והקימו בתים טובים בישראל. הנכד שנושא את שמו של הסבא המנוח ז"ל סובל מאוד בענייני הפה. קשה לו להסתכל בסידור ולהוציא את מילות התפילה, הוא גם מתנגד לכל מה שאומרים לו, לא משתווה עם ההורים והמחנכים. באופן כללי הוא בחור חביב ונחמד, עד שנותנים לו הוראה מפורשת לעשות משהו. בני המשפחה פנו ברגש רב לקו השגחה פרטית וביקשו לערוך מעמד של בקשת מחילה מהרב המקובל לצוק"ל, בשם המנוח, בתפילה שיעתיר ממרומים לישועת הבחור שיצא מאפילה לאורה. מלבד זאת ביקשה המשפחה לפרסם את הסיפור למען נתחזק כולנו בעניין השתיקה בעת התפילה, ותהיה התעוררות זו לזכות הבחור היקר, וישועה קרובה לבוא אמן.

(מתוך שיעור 173 בשער הבטחון)

ובאת להיות כאן, אתי, להתמודד ביחד עם מסכת הייסורים". הרב הוסיף מילים יקרות ומלאות רגש ואז התפלל תפילה עמוקה כשדמעות בעיניו. "הקב"ה יודע את האמת עד כמה אני רוצה לקנות לך את השרשרת. רחמנא ליבא בעי, הבורא יתברך הוא כל יכול, ואם מן השמים ירצו, השרשרת הזאת תהיה עליך גם בלי השתדלותי".

המילים המיילים הטובות האלו, שהרב חרז למחרות מביהקה, היו לרבנית כצרי וכמרפא. אמנם השרשרת היקרה נותרה בויטרינה של המלון, אבל את התודה וההערכה ואת הרגש החם קיבלה במנה גדושה. היא קלטה את רצון לבו האמיתי, וכך קיבלה כוחות לשוב אל תפקידה ולתמוך בבעלה עד להחלמתו בס"ד.

שלושים שנה חלפו מאז. בגיל שישים ושמונה, בערב שבת קודש פרשת בהעלותך תשע"ח, עלתה נשמתו הטהורה למרום.

שנתיים אחר כך, כ"ח חודשים בדיק מפטירתו, בחודש אלול תש"פ, מתקשרת זהבה לאמי הרבנית תחי'. זהבה מוכרת היטב במשפחה. היא אחת מהמתחזקות הקבועות של הרבנית תחי'. הן משוחחות פעמיים בשבוע, ומפעם לפעם גם נוסעת מפלטבוש לויליאמסבורג כדי לשבת עם הרבנית ולשפוף את אשר על ליבה. השיחות עם זהבה אורכות הרבה זמן, אבל בני המשפחה כבר יודעים שאסור להפריע. החיים שלה אינם קלים, היא עוברת נסיונות והתמודדויות רבים, והקשר שלה עם הרבנית הוא עוגן הצלה בשבילה.

באותו יום היה לה כבד על הלב. היא דיברה ושפכה, והרבנית עודדה אותה בדברים היוצאים מן הלב. "גם אני עברתי כל מיני דברים", אמרה לה הרבנית, והשיחה התגלגלה כך שהיא סיפרה על ימי המחלה של הרב זצ"ל, על אותו יום קשה שבו החליטו לצאת להתאווור, על הביקור במלון, על שרשרת הפנינים היקרה, על מילותיו החמות של הרב באותו יום שחדרו אל ליבה ומלוות אותה עד היום הזה.

הרבנית עוד לא גמרה לספר את הסיפור, והנה זהבה מתחילה לצעוק. "אני לא מאמינה, איי דונט ביליב. זה ממש זה. שלושים אלף דולר! מוולדורף אוסטוריה! התכוונו אליך! כן!" זהבה צועקת נרגשת, עד שהרבנית חשבה שמהו קרה לה. רק אחרי כמה דקות היא נרגעת ומתחילה לספר: "אבא שלי היה עשיר גדול ועצום, והוא אהב לקנות תכשיטים. הוא גר בקוסטו-ריקו, ופעם הגיע למנהטן לצורך עסקים והתאכסן במלון וולדורף אוסטוריה. הוא התלהב מהשרשרת וקנה אותה לאמא שלי. אני זוכרת את ההתרגשות שהיתה בבית. אוואוו! שרשרת פנינים בשלושים אלף דולר! אמא שמרה את השרשרת בתוך הקופסא עם הניילון והלוגו של המלון, וכל חייה לא ענדה אותה אפילו לא פעם אחת. כשהיית בת שתים עשרה הוחלט שאני אקבל את השרשרת במתנה, וכאשר אנדל אענוד אותה. אחרי שנישאתי לקחתי אותה אל ביתי, אך מעולם לא השתמשתי בה. פעם היתה פריצה אצלנו בבית, וגנבו לי את כל התכשיטים. ובהשגחה פרטית השרשרת היתה במקום נפרד והיא נשארה שם. בשבילך, הרבנית".

זהבה הודיעה שהיא לוקחת רכב וכבר מגיעה.

עכשיו היה תורה של הרבנית להתרגש. אחרי חצי שעה ניצבה זהבה בפתח הבית והשרשרת בידה, ארוזה כמו ביום שקנו אותה, בתוך קופסא עם ניילון, מוגשת בהדר לרבנית היקרה. מתנה מבעלה המנוח זצ"ל לקראת החגים של תשפ"א.

"היום, לפנות בוקר, היה לי חלום", הוסיפה זהבה. "ראיתי את הורי ז"ל והם אמרו לי: 'מספיק זמן השרשרת אצלך, הגיע הזמן לתת אותה'".

והשרשרת היקרה הגיעה ליעדה בהשגחה נפלאה שנפרסה על פני שלושים שנה.

נפלאים דרכי השם!

(מתוך שיעור 174 בשער הבטחון)

שאלה פרטית

אתה שואל - אתם עונים

שאלות ותשובות על ידי הקוראים, בנושא אמונה, בטחון והשגחה פרטית

השפעה פרטית

אנו גרים בוויילמסבורג. מעת שהוקם הקו זוגתי שתחיי מחוברת לזה בקשר בל יתאר. כל חיי השתנו. ברוך ה', אנו רואים שפע בכל צעד בחיינו. לאחרונה זכינו לקנות בית משלנו, דבר שלא מקובל כל כך אצל אברכים יושבי בית המדרש. אנו תולים זאת רק בזכות האמונה שהשרשתם בנו.

מצד התקבלים

מ. כהן - ווילאמסבורג

חיפשותי עבודה זמן רב, תרמתי למכון שער הבטחון, ומיד לאחר מכן הוזמנתי לראיון עבודה, וברוך ה' מצאתי את הפרנסה בדרך ההשתדלות המתאימה לי.

מ. מושקוביץ - ירושלים

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם ותזכה להבטחת הווה למזכי הרבים: בניים ובני בניי יראים ושלמים התקשר עכשיו לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק	משלוח בדואר	בעמדות נדרים
לאומי סניף 902	ת.ד. 5475	פלוס על שם
השבוע 57390056	ירושלים	'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

הסכם יששכר זבולון בח"י אלף מאזינים לחודש בכלל העולמי השגחה פרטית
על ידי ולכות עידן ישראל בן טרו אסתר וזוגי איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו לזכר הרה"ק רבי שלמה בן יוסט זצוק"ל הי"ד מקרלין והרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקערסטיר ולענין הילדה מרים חנה הי"ד בת בילחטי"א הרב יעקב שליטי"א ולזכות עובדי מרים פיננסיים

עלוניים ל-60 בתי כנסת
נתרמו לזכר ולכות רבי לוי יצחק ב"ר מאיר מברדיטשוב, רבי ישעיה ב"ר משה מקרעסטייר, רבי חיים זאנוויל ב"ר משה מרינביץ

עלוניים ל-50 בתי כנסת
נתרמו לזכות שלום אהרן בן חנה מרים בת אסתר מלכה לרפואה שלמה והצלחה בחינוך הילדים

עלוניים ל-45 בתי כנסת
נתרמו להצלחת אהרן בן רבקה, רינה בת מרים וכל יוצאי חלציהם

עלוניים ל-40 בתי כנסת
נתרמו לזכות נ. ב.י. לזיווג הגון בקרוב ולהצלחה בתורה ויראת שמים

לאחרונה אני מאוד מתחזק במידת הביטחון. אך אני מרגיש שהדבר גורם לי לקלות הדעת לכלכל בתבונה את הוצאות הבית, והתוצאות לא כל כך נעימות. האכן זהו הדרך?

ב.ר. ממודיעין עילית



שאלה מספר 7

זורעים והקב"ה מצמיח

הרב יוסף דושינסקי מחיפה: מידת הבטחון משתלבת יחדיו עם מידת ההשתדלות. אכן הקדוש ברוך הוא זן ומפרנס את כל הנבראים בדרך פלאית, אך בכדי להשיג את טובו יתברך צריכים להשתדל. שיעור ההשתדלות הוא לעבוד בכדי לכסות את כל הוצאותיו.

הרב ישעיהו לנדי מבית שמש: ראו דבריו המאירים של בעל ספר מעלות המידות (פרק כ'): בני, הווי זהירין וזריזין לעשות כל עניינכם בהשתדלות וברזיות, ואל תאמרו: כבר נגזר עלינו מן השמים מה שעתיד לבוא עלינו, ומה לנו עוד להמית את עצמנו ולסכן גופנו כדי לחזר אחר טרפנו. ומן השמים ירחמו עלינו. כבר אמר חכם אחד: מי שאיבד הזריות לבטחונו על הגזר דין - ימהר להביא לנפשו היזק גדול. ואמר כי העצלות הוא עיקר רע מזל האדם. אשר ראיתי קצת בני אדם מתרעמים על רע מזלם, ואינן נותנין אל לבם כי העצלות שבהם הביאם למה שהם במיעוט הטרף והפרנסה.

דברים נוקבים משמיע הרב יעקב ישראל קורלנסקי: רבינו בחיי בשער הבטחון (פרק ד') מרחיב בדבריו על חובתו של אדם לטרוח להביא טרף לביתו. אצטט מדבריו של בעל המסילת ישרים (פרק ט'): יש בטחון ויש הוללות. כי הנה האדון ברוך הוא עשה את האדם בעל שכל נכון וסברא נכוחה לשינהג עצמו על דרך טוב ויישמר מן הדברים המזיקים אשר נבראו לענוש את הרשעים, ומי שירצה שלא ינהג עצמו בדרך החכמה ויפקיר עצמו לסכנות, הנה אין זה בטחון, אלא הוללות. עכ"ל.

הרב חיים אליעזר וויס מחיפה, הרב אהרן רבינוביץ מביתר עילית: שונה היא ההשתדלות של בעל הבטחון. הגמרא במסכת שבת (לא): 'ויהיה אמונת עתק'. אמונת - זה סדר זרעים. ובתוס' שם מביא בשם הירושלמי 'שמאמין בחי העולמים זורע'. נאמר בשם צדיקים שלכאורה היה צריך להיות להיפך, מי שאינו זורע וסומך ובוטח על הקב"ה, הוא המאמין. אלא מכאן ראייה שעיקר עבודת האמונה הוא לזרוע ואף על פי כן לבטוח שהשם הוא המצמיח. אכן, זה היסוד של בטחון להתנהג בחיי העולם בכל ההזירות וההשתדלות ואף על פי כן להאמין שהכל הוא מיד השם.

שאלה לגליון הבא

אני עוסק בצרכי ציבור, ידוע שכשעוסקים למען הזולת אסור לסמוך על אמונה וביטחון, ולהגיד 'ה' יעזור יהיה טוב'. מצד שני הרי לא ייתכן לעשות דברים בלי אמונה וביטחון. מהי ההגדרה הנכונה בזה?

מ. ש. ה. ירושלים

מסירת שאלות ותשובות

הודעה בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) (מחוסר מקום, אורך זמן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות)

במייל T023011300@gmail.com

בפקס 02-6599-189

תשובות יתקבלו עד יום ראשון פתוח

לך לך.

ויתקבלו רק עם שם שם מאל

ועם עיר.

שם השואל יכתב בראשי

תיבת ושם עיר.

המעוניינים להפיץ את העלון

מחזמינים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אננושי בין 12:00 ל-14:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בסיד

משלוח העלוניים הינה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה בהצגת נקודות חלוקה

נקודת העלון במייל הרשומי בדפנות B023011300@GMAIL.COM לעלון באנגלית EN023011300@GMAIL.COM

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל 02-30-11-300

מארה"ב	מאנגליה	מבלגיה	מדרום אפריקה	מארגנטינה	מאוקראינה
1-605-31-31-719	0-330-3900-489	033-696-766	87-551-8521	3988-4031	380-947-100-633

קו השגחה פרטית לנושאים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קרה לך סיפור של גילוי השגחה פרטית

ספר נפלאות ה' לרבבות עם ישראל מכל העולם כולו

התקשר לקו השגחה פרטית - שלוחה 3 < 1 לאחר בחירת השפה

אזר השבת

כניסת השבת: 17:40
שקיעה: 18:02
צאת השבת: 18:37
דבנו תם: 19:14

הגיליון יו"ל
 בעיה"ק נתיבות

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
 מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

בית המדרש הגבוה לרבנות
 א"ת לשיבת אבות
 תל אביב



האלון נחשב לאילן נשואים: מורה בת נשואים - אביתר וסמחה בת נשואים - אביתר כהן
 וכן אלו נשואים מקבלים את אלו הנשואים

דיון הלכתי בשולחן-השבת
 שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א



הגיליון מוקדש לרפוא"ש: החל בת קלחין ■ חנה בת עישה ■

מעשיות בפרשה

"את האלהים התהלך נח"

חכמינו אמרו במדרש, כי נח לא היה מוכיח את בני דורו. והלא נאמר בגמרא: "האי צורבא מרבנן דמרחמי ליה בני מתא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא" (כתובות ק"ה) - לפיכך היה נח "צדיק תמים בדורותיו" - שהיה נחשב צדיק בעיני הכל וחביב על הכל, משום ש"את האלהים התהלך נח" - שהיה תמיד מתבודד עם האלהים ולא נתן דעתו על הבריות להוכיחן על מעשיהן... (ילקוט הדרוש)

בדורותיו - יש דורשין לשבח ויש דורשין לגנאי (רש"י)

מתוך כוונה מיוחדת דרשו חלק מן החכמים לגנאי, מכיון שראו ברוח קדשם שעתידים כמעט כל הצדיקים להיתקל בהתנגדות, ואפילו משה רבנו יהיו לו מתנגדים, לפיכך באו להוכיח בזה, כי גם הצדיק הראשון הנזכר בתורה אפשר היה לדרשו לגנאי, ואף על פי כן אמר השם יתברך: "כי אותך ראיתי צדיק לפני" ואם כן אין מקום להתפעל לכשרואים צדיק נדרש לגנאי בפי מתנגדיו. כל עוד "יש דורשין לשבח", יכול הוא להיות צדיק... (פרדס יוסף)

"וישאר אף נח"

כאן לא נאמר עוד "נח צדיק תמים", כי אם רק "נח"! שכן במדרש נחשב לו לנח לחטא, מה שלא עשה דבר לתקונו של הדור, ואם אין אדם עושה מאומה לתקונם של אחרים - אף הוא יורד ונופל מטה. משנשאר נח לבדו, נוכח לראות כי איננו אלא רק "נח"... (הרה"ג מהר"ם שפירא מלובלין ז"ל)

"ויזכור אלהים את נח ואת כל הבהמה אשר אתו"

כאשר זוכר השם יתברך את הצדיק להושיעו, הריהו מביא ישועה גם לאנשים פשוטים ונחותי דרגה, העומדים במדרגה אחת עם חיות ובהמות, משום "אשר אתו" - שהם מחוברים אל הצדיק ונכנעים לפניו... (הרבי מלובלין ז"ל)

תשובות למורה נחמן לשלוח
 י"ג ט"ז שבט תשפ"א
לפסק: 08-9941870
 א"ת לבי"ת:
 7665190@gmail.com

אנשי בשורה אנו: עקב המצב ולבקשת רבים בשלב זה ניתן לענות תשובות גם במענה אנושי במס' טלפון - 077-410-39-00 (תשובות קצרות בלבד, ימים א'-ג' בין השעות: 20:00 - 21:00) מכיון שזה טלפון ביתי, אין להתקשר לפני או אחרי כלל וכלל. בברכת 'גדיל תורה ויאדיר'.

חידה: היכי תימצא נטילת ידיים בברכה לכתחילה בפחות מרביעיית מים?
החידה משבוע שעבר: היכן מצוינו שאדם פטור ממצווה ורק בגלל חבירו מתחייב ומברך עליה?
התשובה לחידה משבוע שעבר: נטילת ידיים, שישאר פטור ונוטל רק משום טרח תרומה (חולין קו ע"א)

ההודיע א"ת ונגדו הפרטים כלהלן:

כרטיס ספר לרכישה ברשת "אור החיים"	מנחה וערבית עם פירוש "מתוק מדבש" (2 זוכים)	נגן (MP3) כשר עם שיחות של גדולי הדרשנים	דיסק או קי בפיתוח ייחודי לקוראי העלון
-----------------------------------	--	---	---------------------------------------

שימו לב: ההגרלות מתבצעות אחד לחודשיים על כל הפרטים

העלון להצלחת הגביר היקר: מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
 להצטרפות לרשימת התפוצה: keremyosef@okmail.co.il
 מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com
 טלפון: 052-7148454 ■ קו התוכן: 079-5904730
 עקב: 08-9941870 ■ מען למכתבי: חזני 1133/4 נתיבות

האם בעקבות המצב התן וכלה יכולים לדהות את התונתם

שאלה: חתן שרוצה לדחות החתונה בגלל המצב, והוריו לא רוצים, הצדק עם מי ואם מותר לחתן להתנגד להוריו בזה, ראשית לכל הנה אף דאיכא כיבוד הורים מ"מ קימ"ל דאם אביו לא רוצה שיתחתן הוא יכול להנשא על פתחי תשובה אבן העזר, וכך גם ציין מרן הגר"ח קניבסקי לאחד משואליו, ועוד דזריזין מקדימין אם לא קיים מצות פריה ורביה ואיכא דין זריזין מקדימין להנשא כמה שיותר מוקדם, וחלילה לעכב מחמת דנימא בהא ברוב עם הדרת מלך את החתונה. תשובה: בס' נעימות חיים (על עניני נישואין על קפא) ומביא שהגה"ק מאוסטרובצא אמר ששמע בשם המגיד מקוזיץ ז"ע לשטן חשוב מאוד שיאחרו זמן החתונה אפילו ליום אחד, וחשוב לו זאת ותר מלהביא צדיק גדול לחטא הגדול ביותר ע"כ, וכן פסק הגר"ר שמאי הכהן גראס שליט"א בעמח"ס שו"ת שבט הקהתי, וכתב שאל ידאגו כלל שהרי האושר אינו תלוי בחתונת רבת המשתתפים, ועוד ראיתי למי שעורר דיודע ממרן ראש הישיבה הגרא"ל שטינמן זצוק"ל שהיה מתרעם על החתונות של היום שנערכים בכזה פאר והדר ומאות מוזמנים, ואמר שהרי יש בזה עין הרע, ועדיף להנשא כמה שיותר בצניעות, וא"כ אדרבה יש בזה מעלה גדולה. ועוד אם אביו עדין לא יסכים כגון שאביו הוא אדם מכובד מאוד וחשוב לו שכל ידידיו יבואו, יאמר להם שא' כל לא יודעים כמה זמן ימשך המצב הזה, וגם יאמר לו שהוא מרגיש צורך גדול להנשא כבר עכשיו והוא לא יכול לחכות עוד זמן, ואפילו כמה ימים וכמה שבועות, והכל לפי הענין דאם יודע שמחמת זה אביו יריב איתו ר"ל, יתעץ עם רבו. [עוד ראיתי בענין זה מה שכתב הגר"מ דיישט שליט"א, בשיעורי נתיבות אדם (עמ' ה') דהנה אפשר ללמוד לקח טוב מהמצב הנוכחי, והרי הכל לטובה, ודוד המלך ע"ה אמר 'בצר - הרחבת לי', ופשטות הכוונה בזה הוא דלפעמים דווקא מתוך הצ'ר רואים את ה'הרחבה'. וכוונתי לענין עריכת שמחות החתונות שמתקיימות בימים אלו מתוך שמחה וצהלה בצניעות ובצמצום בתוך בתים וחצרות שלא באולמות מפוארים וכדו']

הזעקות שעולות מהלב

בימים אלו החלו בני התורה את זמן חורף בהיכלי התורה והיכלי הישיבות ושוב פעם חוזרים למצב הקודם • קפסולות למשך חמישה חודשים עם יציאות מועטות בלבד לביקורים בבית אלו רק חלק מתחושת גידם של בחורי הישיבות הקדושות • חבר מועצת גדולי התורה הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א: "הבחור מתחיל להרגיש בית סוהר שלא יכול לנשנות מה שהוא רוצה; ההרגשה הזאת מביאה להרבה בחורים עצבות, מתח ואפילו חרדות" • וראש ישיבה אחד במשיחה נעמו אף מקבש בקשת תמיכה נפשית משפחתו הבחורים • מיוחד!

מסמך מרטיט!

בימים אלו נמשח החלו בני התורה היקרים והמסולאים מפז את זמן חורף בעידן הקורונה תשפ"א, שהוא בעצם הזמן השלישי שבו נתונים עולם התורה בכלל ובני הישיבות בפרט בזמן מלא ספיקות ונטול כל הנאה גשמית מהבלי העולם הזה. מתחילת זמן קיץ ולעת עתה כשמתחילים את זמן חורף אלו הם עמלי התורה שלוחמים את מלחמתה של תורה לנולד המגיפה, אלו הם עמלי התורה שמצילים את כל עם ישראל בכל מקום שהם מצדה ומצדד ומזמנים את השמחה והברכה לפני הצער והקבלה. ולא, אין זה אגדה. אלו מילים כדורבנים, אלו מילים בעלי משמעות רצינית לחיים שאנו מתהלכים כל יום בכבל יום, ושוכחים לרגע קט שאת החופשיות (ואולי יש באלה שגיגירו 'המועטת') שיש בבית לבני הישיבות הקדושות שנעלים שוב עד לראש חודש ניסן שבמהלכו יוכלו לראות את הבית ולהפגש עם משפחתם רק פעמיים שלישי, ודו לא.

ואולי זה הרגע מעט למתוח קו על המילים 'רק פעמיים' שלוש במהלך כל הזמן כולו, ואולי גם למתוח ביקורת קטנה על כל הנושא הסבוך הזה. בימים עברו הקושי לא היה נמצא בישיבה. בחור היה מגיע לישיבה אחרי שבת חופשי שהוא מאושר ושמה ובראשו מחשבה שיש לו עוד הספק השבוע יש לו עוד מבחן לסיים ועוד שיעור עיון מרתק לסכם. הוא בא שמח לא רק ללימוד התורה הוא בא שמח על עצם התנהלותו בישיבה, הוא בא שמח על עצם היותו בן תורה ועל מהותו שהיא בחור ישיבה. בימים הללו, שבני הישיבות נעולים בהיכלי הישיבות למשך זמן ממושך אולי הגיע הזמן מעט לשנות את הכללים, או להגדיל את גודל הערכה אליהם.

וכה דבריו של הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א, במשא מיוחד לתחילת זמן חורף נמשך לבני התורה: "יש משהו חדש, עוד ניסיון, שאף פעם לא היה לנו בכלל כמוהו", פתח ראש ישיבת סלבודקה את דבריו, בכנס של 'האיחוד' שנערך לחלמידי הישיבות. "יש כאן ניסיון של המגיפה, ניסיון הקפסולות שנגרם להרבה בחורים, הוא מוריד מאוד מאוד את חיי החברה הנורמלית. אדם צריך לחיות חיי חברה נורמלית, וזה מוריד מאוד את המדרגה בזה". "זה קשה מאוד. מוריד את האפשרות לקבל חבורת טובה, ועוד יותר מכל הדברים", הסביר ראש הישיבה: "עצם הדבר שלא משוחרר, הוא לא מרגיש את השחרור, הוא לא יכול לצאת מתי שהוא רוצה. הוא מתחיל להרגיש בית סוהר שלא יכול לעשות מה שהוא רוצה; ההרגשה הזאת מביאה להרבה בחורים עצבות, מתח ואפילו חרדות".

"הנחמה היא, שזוהו ניסיון שהקב"ה עשה לנו. איך נוכל לצאת מזה? יש כלל גדול: יש מצבים שמפריעים לכן אדם - אם הוא משלים עם המצב, למשל לאדם יש חס ושלום כאב ראש כרוני - זה קורה לבחורים שיטנה שלמה יש להם כאב ראש - יש שני סוגי תגובות. האחד אומר זה המצב ונחיה בני טוב במצב הזה. בחור אחר חושב 'למה קרה לי דבר כזה? למה מגיע לי דבר כזה?' יש לו צער מזה שיש לו כאב ראש. יש לו שני סוגי צער כל הזמן: כאב הראש, ועונמת הנפש מכאב הראש".

"אם אדם רואה שהמצב שהוא נמצא בו, טוב בשבילו - זה מה שאנחנו נוכל לעשות. מה הקב"ה רוצה מאיתנו? מה זה הניסיון הזה? זה ניסיון שהקב"ה תובע מאיתנו מדרגת חדשות שלא היו לנו, מדרגה של ביטחון שלא היה לנו" עד כאן דבריו.

אז אולי הגיע הזמן שייסבירו לעולם התורה מדוע בני הישיבות דווקא הם צריכים להרגיש את זה על בשרם, ובטוחני שמספר הבחורים שאולי קבלו את זה בקלות אינו עולה על מאות מכל רבבות עמלי התורה. וכנראה שגם כך חושבים קוראני היקרים והנאמנים של 'אור השבת'. שייסבירו למה



בני הישיבות לומדים במתווה הקפסולות

הזאת שכל אחד אמור לתת את הדין על כך. ובעת נדבר על בני המשפחות של הבחורים הם אלה שנותנים להם את הכוח הם אלה שנותנים להם את השמחה השלימה בלימוד התורה. וזה הזמן לתת להם שכם הם, חיבוק מרחוק ועזרה מקרוב. לטלפן אליהם לדרוש בשלושם ולהפתיע אותם מידי פעם במיני מתיקה, אולי אם הם לא יוכלו להבין אותם תבינו אותם ותנו להם את ההרגשה הכי טובה בעולם. בכדי שיהיה להם את הכוחות להחזיק את העולם - שעליהם הוא עומד. בהצלחה!

אמברה

סיפור לשבת

ההצלה מהרכב הנועול

זהירות מלשכוח ילדים ברכב!

סיפור אישי!!

בערב, זמן שהילדים עולים לנום את שנתם ואין שום סיכוי בעולם שהם יצאו מהבית, וודאי שאין ספק אחרי מקלחת ואחרי שלבשו את הפיג'מה שיצאו מהבית. אבל סבתא זה סבתא, והחלה להפציר באמא והאמא השתכנעה, וכבר בתוך רגעים היו בדרכם לבית של הסבתא, זמן לא שגרתי ובמיקום מוזר. מאחורי הבניין מול הכביש של השכונה השניה.

לא סוד שמאות סיפורי ההשגחה והאמונה שקורים מידי יום מעט קשה לתת אימון בהם. או בגלל חוסר אימון בסיפור או בגלל חוסר אימון שדבר כזה קורה בעולם. וההבדל ביניהם זה שאם לאדם יזדמן פעם לראות סיפור של השגחה פרטית מול העיניים אזי את האימון הוא ייתן בסיפור, אך שדבר כזה קורה בעולם ועוד בזמן הזה מעט קשה לעיכול.

הנכדים הגיעו קבלו סוכריות מסבתא, לקחו משחקים וירדו ללחטה. השכן שגר בקומה שניה הגיע עם רעייתו ושלושה ילדים. השכנה מספרת לסבתא שהיא קנתה שמלות לארבעת הבנות שלה וכולם תואמים. הסבתא כמובן פרגנה והשכנה המשיכה הלאה. ורק דבר אחד הסבתא לא הבינה. היכן הבת הרביעית, הרי עלו רק שלושה. אבל הסירה את דאגתה מליבה כיוון שחשבה שבטח היא עלתה לפנייהם או שהיא נמצאת אצל קרובת משפחתם, והחיים המשיכו כרגיל. לאחר עשר דקות הנכדה תוך כדי משחק, ושוב המשחק היה במקום לא שגרתי מאחורי הבניין. הנכדה

ורק דבר אחד הסבתא לא הבינה. היכן הבת הרביעית, הרי עלו רק שלושה. המשחק היה במקום לא שגרתי מאחורי הבניין. הנכדה לדבר המחריד הבא.

כזה הוא הסיפור הבא. סיפור שחובה בתוכו נס של הצלת חיים כפשוטו, וכאמור אילולא הסיפור אירע אצלינו בבית כמובן הוא לא היה מתפרסם, ובפרט מעל גבי הבמה המרכזית לפרסום סיפורי השגחה ואמונה ב'אור השבת'...

הסיפור הבא אירע לפני כחודשיים בעיר בדרום הארץ, (בכדי לטשטש את זהות בעלי הסיפור הוצרכנו לכסות מעט פרטים, הפרטים המלאים שמורים במערכת) לאחר שנים רבות ללא ילדים זכו משפחת כהנא לשלושה ילדים מתוקים וחמודים אחד בגיל החיידר השני בגן חובה, והקטנה השנה עלתה לגן. הסדר יום כפי שכולם יודעים הוא זה שקובע את מהלך החיים של הילדים כיצד יתפקדו וכיצד ישתפו פעולה במקום לימודיהם בפרט ובסדר יום כולו בכלל.

ואולי כאן זה המקום לתת התייחסות לכך שוודאי שחובה לעשות לילדים זמן שינה קבוע, כל הורה ומה שהוא מחליט. אמנם כעדיפות יתר וכמו שהורו הרופאים ילד צריך לישון לפחות אחד עשרה שעות בלילה. לא יקרה כלום אם הילדים יעלו לישון בשבע בערב ויקומו למחרת בשש בבוקר עם כל הכוחות ועם כל המרץ לעוד יום לימודים חדש ופורה.

הורים יקרים, היום הולך אחרי הלילה, לא רק בעניינים הלכתיים אלא גם לעניינים גשמיים שכמה שישנו הילדים כך גם יהיו תוצאות הלימודים זה לצד זה, זה למול זה. עד כאן מושג בחינוך... ובחזרה לסיפור. משפחת כהנא אם אפשר לכנות את זה כך, הם לא היו רואים את השקיעה ומי מדבר בכלל על הירח והכוכבים. הם עולים על יצועם בשבע וחצי בערב ומתעוררים משנתם בשש וחצי בבוקר ליום לימודים חדש אבל לא רק בלימודים, משפחת כהנא גם בבין הזמנים שבתות וחגים לא היו מפריים את הרגלם לזמן השינה. זה אורח החיים שנהגו בבית, וכך גם היה רצון הוריהם. ביום רביעי האחרון של חודש אב האחרון, הסבתא מתקשרת לאמא של משפחת כהנא בשעה לא צפויה ובקשה ממנה שתבוא לבקר אותה עם הנכדים. השעה הייתה קרוב לשבע

שמה לב לדבר המחריד הבא. קוראים שיש להם לב חלש, לתפוס בסאות. הילדה הרביעית יושבת לה בבוסטר (כיסא ילדים) ונמה את שנתה. פניה היו אדומות ושערותיה היו רטובות מזיעה. הרכב היה נעול והחלונות היו סגורים. בין רגע ללא מחשבה רצה אצה הנכדה לסבתא וסיפרה לה על כך. הסבתא מדי התקשרה לשכן והוא ירד והציל את הבת שלו שכמעט ונחנקה למוות. מי שחסר אמונה לא מביין את ההשגחה פרטית והניסים המופלאים שסובבו את הסיפור. החל משעת הביקור הלא שגרתי ועד לבוא עם פיג'מה ולהיות במקום שאולי פעם שניה הם דורכים שם ובדיוק בזמן שהילדה נשכחה ברכב. איי! איי! איי! רק אחרי שכתבתי את הסיפור הבנתי בתפילת ראש השנה את המשפט "מי לחיים ומי לחנק". כי שה' יתברך רוצה הוא ישנה סדרי בראשית ורק בשביל שאדם לא ימות בזמן שלא נקבע לו מלמעלה. הורים יקרים, זה אולי המקום להתחיל להשמר מכל הנושא הזה של שכחת ילדים ברכבים שבניסי ניסים במקרה שלנו הילדה יצאה ללא כל נזק וללא כל פגע בגוף ובנפש. אבל אסור לסמוך על הניסים וחובה עלינו לעשות השתדלות ולא לשכח ילדים ברכב ואפילו לרגע אחד. 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם'!

באפשרותכם ללכת את הרבים ללא כל תמאץ! אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 333/4 תניבות ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקום: 08-9941870

אכפרה

סיפור לסכת

אכפרה 30 מאות!

הרה"צ רבי חיי"ל בידרמן שליט"א

הניסים שמאחורי הקורונה

הדברים שלאחרונה נעשים לעם ישראל אין מילים אחרות להסביר אותם אלא הכל זה רק עניין של נס. על ההצלחה העצומה בהתייצבות בכל מדדי המגיפה בין נפטרים חולים ומאומתים. כמובן הכל מאבצע אלוקים.

לפניכם שלושה סיפורים שונים אבל כולם סביב נושא אחד: ההשגחה פרטית שמאחורי מגיפת הקורונה מהם רואים עד כמה יד ה' נמצאת בעולם וגם בזמנים כה קשים לעם ישראל כדוגמת התקופה הנוכחית.

וכה סיפר רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

סיפר אברך ת"ח, כי בתחילת השנה שעברה הוציא לאור את ספרו, והחל להפיצו ולמכרו, ובעיקר אצל מנהלי ת"ת שיחלקוהו לתלמידיהם. והנה פנה אליו אחד העומד בראש ארגון נכבד וביקש לרכוש אצלו כמות גדולה של ספרים לתימת במתנה לכל חברי הארגון, אלא שהתנה עמו שזקוק הוא לקבלה מסודרת, כדי ההוצאה תהיה מוכרת לצרכי מס.

אמנם אברך יקר זה יושב אהלים הוא, ומה לו ולקבלות... ניסה

בכה ובכה ולא ידע מאין יבוא עזרו, עד שלא היתה לו ברירה ופתח עסק רשמי למכירת הספר, וכך נתן לאותו מנהל אישור כתוב וחתום שקנה ממנו בכך וכך, וכן נתן עוד קבלות לכמה מנהלי ת"ת, שאף הם ביקשו ממנו זאת מאותו הטעם.

אחר הדברים האלה פרצה המגפה, וכידוע לכל שהרבה עסקים נפגעו ונתמוטטה פרנסתם, ועל כן החליטו אנשי השלטון אשר בארץ מגוריו לתת מענק לאותם בעלי עסקים, וסכום המענק נקבע לפי שיעור הרווח בשנה הקודמת למניינם, שמזה יתברר עד כמה גודל הפסד בשנה זו.

ומכיוון שהלה הספיק לפתוח את העסק ממש לפני המגפה, על כן החליטו שזכאי הוא לקבל סכום קבוע מדי חדש בחדש... ומנפלאות ההשגחה העליונה, כי סכום זה ממש הוא הסכום החסר לו בכל חודש מההוצאות שרבות על ההכנסות...

ללמדנו בכפליים. א. אם עסק הקבלות' היה נראה כמקשה עליו - הרי נתברר שהיה זה להביא לו רווח הרבה... ב. לעולם אין לו לאדם לדאוג ולחשוב מאין תבוא פרנסתו, כי הרבה שלוחים למקום, והקב"ה יכול לכלכלו באופן שלא יעלה על דעתו כלל, וכדוגמת המגפה' שהיתה הדרך להחיש לו די מחסורו אשר יחסר לו.

וכדוגמת הסיפור הנ"ל, הרי שיש להוסיף גם את הסיפור הבא:

שמעתי ממכירי הרה"ח רבי שלמה מסון

שליט"א מע"ת בני ברק, ששהה במשך ג' שבועות בבית החולים כשהוא מורדם ומונשם, ובעזה"ש"ת לקראת שמחת תורה הוטב מצבו ובס"ד הצליחו להורידו ממכשיר ההנשמה, אך למגינת לב בני המשפחה עדיין לא הגיב כלל לסובביו, משל שקוע הוא בתרדמה עמוקה.

והנה, לר"ש זה יש קרוב משפחה המשמש כראש ישיבה בחו"ל, ולקראת סוכות חזר לארה"ק, ומחמת שבנו הבחור נדבק בקורונה נכנסו כל בני המשפחה לבידוד עד לקראת שמח"ת - אז הותר לו לצאת מבידודו.

אלא שאחד ממתפללי בית הכנסת שידע מהבידוד ולא ידע מהשחרור, משראהו מגיע לבית הכנסת גער בו וביזהו באופן נורא, ובפחי נפש ובלב שבור חזר לביתו...

במוצאי החג הגיעה השמועה על הבזיונות לאזני בני ביתו של ר"ש, והם התחננו שימסור את זכות הבזיונות והשתיקה לר"ש, וכן עשה. ואז קרה הנס ופלא, כי כעבור זמן קצר - פחות משעה - התקשרו מבית החולים למשפחתו של ר"ש, והודיעו שבעזה"ש"ת

התעורר משנתו, ואחרי שהות קצרה התקשר בכבודו ובעצמו הביתה וביקש שיביאו אליו את את משקפיו כי הוא רוצה להתפלל...

ולסיום, סיפור אחרון להשלמת העניין:

סיפר בעל המעשה, כי בחורף שנת ה'תשפ"ב, נתגלה שבגופו מקננת מחלה קשה רח"ל, ועבר סדרת טיפולים למגר את המחלה. והנה לקראת סוף החורף נתרגשה ובאה לעולם פרשת המגפה, והזהירוהו הרופאים כי עליו לשמור על עצמו ביותר, בשמירה על גבי שמירה, לבל יפגע בו הווירוס, מאחר שהמערכת החיסונית אצלו חלשה ביותר עקב הטיפולים שעובר ואין בגופו כח להתמודד עם הווירוס, ושלא יהיה אצלו בבחי' 'היה כל מוצאי ירגוני' ח"ו...

ואכן קיים בהידור את מצוות 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם', והתרחק מחברת הבריות ככל שבידו, אכן 'עצת ה' היא תקום', ואף הוא נדבק באותו נגיף, ונחלש מאוד בתחילה, והיו הכל בטוחים כי בוודאי מצבו יתדרדר שבעתים ל"ע.

אך ראה זה פלא, לא זו בלבד שהתאושש מצרת הנגיף, אלא שהנוגדנים שהתפתחו בו להילחם עם הווירוס - נלחמו אף במחלה, והמתיק הקב"ה מר במר... (ודאי אין הדברים אמורים ללמוד מכאן להקל ראש בסכנת המגפה, כי עדיין לא נקבע שיש כאן דרך סלולה ורפואה לאותם החולים במחלה... אלא) ללמדנו כי הקושי והצרה שבאה לאדם הם ביד ה', ולטובתו השלימה.

מעולמו של בן הישיבה

מוכר ואמרי קה"ת מהש"ס הדי"ם

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלוקים התהלך נח"

אודותיהן של צדיקים

דמזו בפסוק הזה את החלקים של השלימות בעבודת השי"ת, שהם בין אדם למקום, ובין אדם לחבירו. וזהו המרומז בב' הפעמים "נח" "נח", "נח לשמים", "נח לבריות". ולעולם לא תכן שלימות בעבודת השי"ת אם אדם מחזיק רק באחד משני החלקים הנ"ל.

וכל המתבונן בדרכם ובאורחותיהם של הצדיקים, יראה בחוש איך לצד שקיעתם הרבה בתורה הקדושה, ודקדוקי ההלכה בהקפדה קלה כבחמורה. כך בדיוק מוצאים בהם את ההקפדה ושימת לב רבה בכל ענייני בין אדם לחברו, ואפי' בדקיות רבות שהרבה בני"א כלל לא שמים לב אליהם, דווקא אצל הצדיקים השקועים יומם ולילה בתורה"ק, רואים איך שהם שמים לב לכל פרט ופרט בענייני בין אדם לחבירו.

ורבינו הרמ"ח ל"ב"מסילות ישראל" (פרק יט), בבארז את חלקי החסידות, כותב שהחלק הראשון בחסידות הוא "במעשה", והוא נחלק לב' חלקים. החלק הראשון הוא בין אדם למקום. והחלק השני הוא בין אדם לחבירו. החלק האחד, הוא קיום כל המצוות בכל הדקדוקים שבהם עד מקום שיד האדם מגעת וכו'. והחלק השני עניינו גדל ההטבה שיהיה האדם לעולם מטיב לבריות ולא מרע להם. וזה בגוף ובנפש. בגוף - שיהיה משתדל לעזור לכל אדם במה שיוכל ויקל משאם מעליהם והוא מה שאש שנינו (אבות יו), ונושא בעל עם חבירו וכו'. במשך - לסייעו כאשר תשיג ידו ולמנע ממנו הניזקין בכל מה שיוכל וכל שכן שידחק הוא כל מיני נזקין שיכולין לבוא מחמתו בין ליחיד בין לרבים וכו'. בנפש - שישתדל לעשות לחברו כל קודת רוח שיש בידו בין בעיני הכבוד בין בכל שאר העניינים. כל מה שהוא יודע שאם יעשהו לחברו הוא מקבל נחת רוח ממנו, מצוות חסידות הוא לעשותו וכו"ש שלא יצערנו בשום מיני צער כלל, יהיה באיזה אופן שיהיה וכו'. ועיי"ש ב"מסילות ישראל", איש שמראה בחו"ל את הדקדוק וההקפדה בשני החלקים. עיי"ש.

ועיי"ן בקול יהודה" להגרי"י צדקה ז"ל, שהוסיף לבאר גם את

מרון הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל: כשאנינו בסדר בענייני בן אדם לחברו, גם בענייני בין אדם למקום אינו בסדר

ה"נח" השלישי המוזכר בפסוק "את האלוקים התהלך נח" כהמשך לדברים האמורים לעיל, שב' הפעמים מרמזים על נח לשמים ונח לבריות. כאן בנה השלישי מרמו המקרא, שבו נמצא האדם בפרשת דרכים בין "בין אדם למקום" לבין אדם לחבירו, כגון שהוא עוסק בתורה בתפילה, ובאים חברים לדבר איתו בענייני חולין וכו"ב. הרי כעת הוא עוסק "בנח לשמים", ומנגד באים אליו חברים שרוצים לדבר איתו וכו'. ועומד כאן מולו "נח לבריות", מה עליו לעשות?! ע"ז ממשיך הפסוק ואומר: "את האלוקים התהלך נח". שברגעים אלו, אין לו להתפתות אחר ה"נח לבריות", אלא עליו להמשיך ב"נח לשמים" - וזהו את האלוקים התהלך, נח. [כמובן שהדבר צריך להעשות בצורה יפה, ולא לפגוע בנח לבריות...]

עיי' בספר "אורחותיך למדני" (עמ' קכו) שכתב בשם הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: "וכן צריך לדאוג לעמוד קודם על עניני בין אדם לחבירו שזה פוגע בכל מהות האדם, כי כשהעניין של בין אדם לחבירו מתקן - יש סיכויים שיתפר גם בענייני בין אדם למקום, אבל כשאנינו בסדר בענייני בין אדם לחברו, גם בענייני בין אדם למקום אינו בסדר.

עוד שם (עמ' קסב) "אמר רבנו, בלא מידות טובות כל התורה שהאדם למד אין בה שום תועלת ואדרבה אם לא משתדל לתקן את מידותיו ככל שלומד זה משקה את המידות הרעות והם צומחים יותר וכו' וזהו "דרך ארץ קדמה לתורה" וכו'.

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימן טוב שליט"א

"ואתה קוז לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאוכלה" (ו', כ"א)

הואך הקדים הקב"ה אכילת נה לפני אכילת הבהמות, והרי יש חיוב על האדם להקדים את אכילת הבהמות?

הנה בפסוק כאן מבואר שהקב"ה הקדים את אכילת נח לפני אכילת הבהמות, שגא' "והיה לך ולהם לאוכלה", וקשה שהרי יש חיוב על האדם להקדים אכילת בהמתו לפני אכילתו, כדאיתא במסכת ברכות (מ.) ובמסכת גיטין (סב.) אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, שגא' (דברים י"א) "ונתתי עשב בשדך לבהמתך" ואחר כך נאמר "ואכלת ושבעת"?

יישוב א'

כיון שהזכיר להאג לאכילתו ביום ובלילה היה לו דין מנהיג שנותן להקדים אכילתו

ברם לאור דברי הגמ' בסנהדרין שהיה להם צער גדול בתיבה, כי בריה שדרכה לאכילה ביום האכילה ביום ובריה שדרכה לאכול בלילה האכילה בלילה, לפי זה נראה ליישב שכיון שכל הזמן היו צריכים להאכיל הבהמות והיו כל הזמן טרודים בעסקי הבהמות, ממילא היה להן דין מצטער, שבאופן זה מותר לו להקדים אכילתו לאכילת הבהמות, וכמבואר ביד אפרים (או"ח סי' קס"ז) בשם האור החיים הקדוש (בראשית כ"ד י"ט ובמדבר כ' ח') שבמקום צער, האדם קודם לבהמה.

יישוב ב'

אם הבהמה עתידה לאכול משיירי מאכל האדם, יכול להקדים אכילתו

בספר ואין למו ומכשול (שם) הביא שבספר תורת יוסף (יוזל דף י') כתב שאם הבהמה עתידה לאכול משיירי מאכלו של האדם, הרי שיקדים הוא לאכול, ורק לאחר מכן ייתן לבהמתו. ועל פי זה כתב ליישב דברי הגמרא בכתובות (ק"ב.) גבי רבי חלבו ורבי עזריא ורבי"ח שהקדימו מאכלן למאכל בהמתן, לפי שבהמתן היתה עתידה לאכול משיירי מאכלם. והנה לפי זה אולי יש ליישב גם מה שמצינו אצל נח שילך הוקדם מאכלו למאכל הבהמות, ודוחק.

יישוב ג'

אין למדין מקודם מתן תורה

לכא' י"ל בפשיטות דשאני קודם מתן תורה, כי עיקר החיוב של ואכלת ושבעת, להקדים אכילת הבהמה לפני אכילתו התחדש רק במתן תורה. שוב מצאתי שכן תירץ ידידי הגאון המפורסם רבי אשר אנשיל שוורץ שליט"א בספרו החשוב מעדי אשר (גיליון קצ"ד) שלפני מתן תורה לא היה נוהג דין הקדמת אכילת בהמתו לפני אכילתו, והוסף שאע"פ שאצל רבקה ילפינו, שאני אבות ואימהות ששמרו כל התורה כולה משא"כ נח.

יישוב ד'

יש אומרים שאין אסור להקדים אכילת האדם אלא מדרבנן

בשו"ת שבות יעקב (ח"ב סימן י"ג) כתב בפשיטות דקרא "ואכלת ושבעת" אסמכתא בעלמא הוא ואינו אסור להקדים אכילתו לאכילת בהמתו אלא מדרבנן. ולפי זה לק"מ דאין להקשות מדרבנן על דאורייתא. וכיו"ב תירצו המפרשים כמה וכמה קושיות. ועיוין עוד בשו"ת קרן לדוד (או"ח סימן ס"ז דף ס"ה ע"ב) שכתב לדקדק מדברי הרמב"ם בהלכות עבדים (פ"ט ה"ח) שאין אסור להקדים מאכלו לפני בהמתו אפילו מדרבנן, אלא רק מדת חסידות הוא שיקדים בהמתו לפני אכילתו. ברם הרי"ף והרא"ש ועוד חבל אחרונים סוברים שיש בזה אסור דאורייתא כמבואר בשו"ת עטרת פז (ח"א כרך ב' יור"ד סי' ה' ד"ה ועוד רגע אדבר).

חידושי סיפורי אהליקים

מספרים, כי ילד אחד יהודי, נתקף במחלה קשה וניטל ממנו כוח הדיבור, ונתאלם לגמרי. כששמעו קרוביו את מעשה הגוי וקברו של הבן איש חי זיע"א, לקחוהו אמו ואחותו והלכו להם על מצבת הקבורה, ושפכו שיחתם ודמעתם ונשתטחו על קבורתו והעלו עפר על ראשו. ומספרים כי גמלה בלב האם ובתה ההחלטה, כי לא ימושו מתוך המקום הקדוש, עד שיפתח פה הילד ויתחיל לדבר. וזכות הבן איש חי עמדה להם, והחל הילד לדבר כבראשונה.

מעשה ביהודי שהיה לו חנות בדים וביום שישו בחצות היום סוגר את החנות כדי להתכונן לשבת ולקבל מוקדם את השבת, והנה יום שישו אחד כרבע שעה לפני חצות היום נכנס איש מכובד מאוד וביקש לראות בדים יקרים ובעל החנות הוציא לו והראה לו ובינתיים הזמן מתקדם וכמעט חצות יום. פנה בעל החנות לאיש הנ"ל ואמר לו אני צריך לסגור את החנות אם אתה רוצה תבוא ביום ראשון. אמר האיש המכובד נו רק עוד כמה דקות ונגמור את העסקה, יש עוד זמן עד שבת ואתה גם תרוויח דמים מרובים. אבל בעל החנות התעקש ואמר לו אני סוגר ואז אמר לו האיש המכובד אשרך שלחו אותי מהשמיים לנסותך והנה עמדת בניסיון בגבורה ובזכות זה אתה תזכה לבן צדיק שיאיר את העולם כולו והבן הצדיק הלא הוא רבי משה איסרליש הידוע כהרמ"א זיע"א.

בספר "חכמת חיים" מסופר שהגיעו אורחים חשובים מחו"ל ובקשו להתארך בליל הסדר אצל רבנו יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, אך בקשו לשלם את דמי האירוח. ר' יוסף חיים קיבל את המעות וגם את האורחים. ביום טוב שני בא ר' יוסף חיים לקבל פניהם במלון שנתאכסנו שם, והניח לפניהם את צרור כספיהם מבלי שיוכלו להשיבם שהרי אצלם הוא יום טוב, והסביר מעשיו, הרי אני בכל לבי רציתי לארח אותכם, אלא שכדי שתהיה לכם הרגשה טובה כאילו אין אתם אנשים נצרכים האוכלים מהזולת, לכן קיבלתי מכם את כספכם וכל זאת כדי שתתנהגו מנהג בעל הבית בבית. ולא כזרות כעני מסופר כי פעם אחת בחג השבועות הבחינו תלמידי ישיבת ברנוביץ בלשון אש המתפרץ מבית, מיהרו תלמידי הישיבה - שהיו נעורים כל הלילה - והעירו את הדיירים הנכרים. ועמלו במסירות להצילם. אחרי החג בא הנכרי ראש המשפחה הניצולה אל ר' אלחנן וסרמן הי"ד ובידו סכום נכבד שביקש לתרום לישיבה. ר' אלחנן סירב לקבל למרות שסכום זה יכול היה לשמש כעוגן הצלה לקיום הישיבה. ר' אלחנן הסביר: אמנם מקבלים קרבנות מעכו"ם למזבח, אבל החזקת תורה שאני. בזה אין לעכו"ם שייכות.

בגמרא (שבת קנו ע"ב) מסופר, שהחזנים בכוכבים אמרו לאמרו של רב נחמן בר יצחק, שכאשר בנה יגדל הוא יהיה גב. מאז לא הניחה לו אמו שילך בגילוי ראש, ואמרה לו: "כסא את ראשך כדי שתהיה לך יראת שמים, ותבקש רחמים מהקב"ה שלא ישלוט עליך היצר הרע". לא ידע רב נחמן למה אמו מזהירה אותו כל כך. והנה יום אחד ישב ללמוד תחת עץ דקל אחד, פתאום נשבה הרוח והעיפה את כיסוי ראשו, מיד הרים את עיניו וראה את עץ הדקל מלא בתמרים עסיסיים ומשובחים שלא טעם מעולם, התגבר עליו יצרו, טיפס על הדקל וחתך אשכול של תמרים בשניו...

סיפר בנו של מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל, מרן הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א: "באחד הימים הצטרפתי לאבי - מרן זצוק"ל לנסיעה ארוכה מחוץ לעיר, ולשמם כך נטלתי עמי מסכת כתובות כדי שנהגה בה יחד בדרך, וכך ישבתי עם אבא במכונית אני הייתי קורא מתוך הגמרא בקול רם, ואבא היה מקשיב לקריאתי והיה מעיר את הערותיו כדרכו של לימוד, והנה שמתי לב שבכול פעם שהייתי מפסיק את קריאתי, היה אבא ממשיך בע"פ מאותה נקודה שעצרתי, וכך היה גם בדברי רש"י ותוספות..."

לכלל בני החורה שימו לב:

זווית הלכתית

הלכה נחוצה לשוהים בהיכל ביהמ"ד במתווה הקפסולות מחיצה שקופה בבית המדרש

האם המתפללים שמשני צדדיה מצטרפים יחד למנין?

שאלה: לאור המצב שהתירו להתכנס רק בבתי הכנסת רק מספר מסויים של אנשים, ישנם בתי מדרשות גדולים שחולקים את בית המדרש במחיצות שקופות, באופן שלכל חלק יש כניסה נפרדת. האם מועיל להצטרף למניין כשיש פחות מעשרה בכל חלק ורואים זה את זה מבעד לניילון? כמו כן, כשיש עשרה בכל חלק, האם כאשר הש"ץ רוצה להתחיל חזרת הש"ץ עליו להתמתן עד שיהיה עשרה בצד אחד, או שמצטרפים על ידי ראייה? תשובה: דנו הפוסקים אם ראייה דרך מחיצה שקופה מצרפת, או שנחשב רשות אחרת כמו לעניין אמירת ברכה במקום שיש צואה בעששית שנחשב רשות אחרת. אבל בנידון השאלה יש להקל כאשר המחיצות אינן מגיעות לתקרה, ע"פ המבואר בשו"ע סי' סעיף נ"ה, ובפרט שהמחיצות נועדו להגן מהדבקות ולא לחלוק רשויות. (הר' מרדכי הלוי שוורצבורד)

מספורי המגיד

"אמנם, ביטע איין מינוטקאלע (רגע אחד בבקשה) "איך בליק איבער" (אני מרפרף) אמנם... וואס זעה איך פאר מיר... סיא דאך אזואמערבארער געדאנק, מה אני רואה? מצאתי משהו רעיון מדהים, יש לי הצעה טובה לכתב הנאוה, בחור כארזים, לייבל פריימאן מבכירי ישיבת "חיי עולם" הבן של רב יוסל פריימאן מחסידי בעל ה"שומר אמונים" שחסידותו גם קרובה ללבך" הגיב הזר במהירות, כנראה יש לו הרבה הצעות באמתותו".

"אני שומע, אדון עם בני ביתי ואשיב לך תשובה" השיב רב משה יוסף במהירות.

"תשמע לי עצה טובה, תקבל את שתי ההצעות שהצעת לי, אין בזה סתירה אפשר לעשות שני שיזוכים בבת אחת, חבל לאבד זמן, אני מהיר תנועה, אני יכול לגלגל שלושה שיזוכים בבת אחת בלי להחליף בין זה לזה רק בחודש האחרון סגרת שלושה שיזוכים.

"אפשר לדעת, עם מי יש לי הכבוד" שאל רב משה יוסף בסקרנות, הבחור שמולו החל למצוא חן בעיניו, צריך לדעת אם הוא אכן רציני או שרק עושה עצמו גדול.

"ענטשולדיג מיר זייער (תסלח לי) שכחתי את הדבר הראשון, לומר לך במי מדובר... פשוט אני אדם מפורסם במאה שערים, חשבתי שאתה מכיר אותי, אבל אסלח לך על כך שלא ידעתי". צחקק הזר לעצמו תוך כדי הרחת קמצוץ טבק ריחני.

"שמי יוסל קרויזר, תשאל ב'אנשי מעמד" שם אני מעל לעשור שנים מעשרה ראשונים, תקבל הרבה פרטים על השדכן התזוי שכבר סגר למעלה ממאה וחמישים שיזוכים מוצלחים ביותר בשנתיים האחרונות, מלבד מקרה אחד שהתגרשו עקב "מקח טעות" שלא באשמת, כמעט ואין שיזוך ב'סביבות מאה שערים" שאין לי בזה יד או רגל" חתם השדכן את הפלומבה.

"אתייען בנוות ביתי ואשיב לך תשובה בימים הקרובים, אבל אבקש, לא לנדנד לי, כי אני חייב ישוב הדעת גמור, אני לא עושה דברים בלי לחשוב עליהם כמה וכמה פעמים, הלך תן לי לכל הפחות שבועיים ימים, כך אדע ששקלתי את הדברים כהוגן" ענהו רב משה יוסף, בתקווה לקרר קצת את התלהבותו של האבדך הנחפז לעשות שיזוכים במהירות האור.

לעת ערב ישב על העניין עם אשתו, ציפורה שמחה מאוד שיש הצעות לצארטיל, היא החליטה שתדחה לבירתיים הצעות עבור אפרים זלמן "אין מערבים שמחה בשמחה" עדיף לפעול באיטיות, כדי שלא לעשות חלילה וחס טעויות וגם לא לעורר עין הרע.

רב משה יוסף עשה מערכת בחרים מסיבית, הוא בירר אצל ברי סמכא שהבחור הוא "שופרא דשופרא" למדן וחסיד בעל מידות תרומיות יש לו הופעה נאה מאוד, הוא מצוין באופי חזק מאוד ומעוצב להפליא... זה חשוב ביותר! הוא לא יהיה נתון לקפריזות יום יומיות כקודמו, יש על מה לדבר בעניין.

לאחר שבועיים השיב תשובה חיובית לאותו רב יוסל קרויזר שכבר היה קצר רוח לדעת, מה המענה של רב משה יוסף. רב יוסל היה "טורנדו" שעובד במהירות האור, אחרי ארבעה ימים השיב לרב משה יוסף תשובה חיובית כי משפחת פריימאן נאותה לשמוע את ההצעה של צארטיל, נראה כי הם שקלו היטב ולא נרתעו מעצם עזיבת השידוך, הם ראו את כתב המחילה של גב' פינקלשטיין והבינו כי השידוך נפרד ברוח טובה, בלי כעסים מיותרים, ברוח סלחנית ביותר, אין חלילה וחס כל קפיזות... והכל שירר וקיים.

בשמחה עצומה נגישה ציפורה לומר לצארטיל, כי ברוך ה' יש שידוך מיוחד שמוכנים לשמוע על ההצעה ואין להם כל עכבה עם עזיבת השידוך.

"אני ארוסה כבר, למה לי שידוך נוסף?!" השיבה צארטיל לאמה בשקט ובשיא הדרך ארץ.

"צארטיל מהן המילים הללו?! ענתה אמה בתרעומת, את ידעת היטב שהשידוך אינו קיים, כעת הגיע אלינו שידוך שבירדנו עליו מכל הכיוונים, אבא שיחי' גמר עליו את ההלל, איך אומרים "צום גט-און צו לייט" הוא נושא חן בעיני כולם".

צארטיל לא ענתה, היא נזרה מאד לא לזלזל באמה, אך לא היה לה מה לענות, הנושא חתום וסגור ואינו נתון לויכוח, היא אינה מתכוננת לשמוע שום שידוך, מלבד חיים שלום, יתכן מאד שבזה חרצה את גורלה רח"ל כרוזקה זקנה, ל"שרה דיא פריילע" הרוזקה הנצחית, אבל הייתה לה אמונה אמיתית שהשידוך ישוב, החלום היה נראה כל כך אמיתי, עד שאי אפשר להתכחש לו.

לאחר מסע שכנועים אין סופי, נוכחה האמה כי צארטיל עקשנית כפרד, היא לא מוכנה בשום פנים ואופן להיפגש עם אותו בחור, בדלית ברירה נאלצה להשלים עם המצב, היא אמרה לבעלה בפנים מכורכמות להשיב את פני השדכן ריקם.

ר' יוסל התפלא על הנסיגה הבלתי מוסברת, אבל כשדכן ותיק הורגל במלאכה "כפית הטובה" בה יש הרבה הפתעות ומריחות לב ולפיסק מי שרוצה להיות שדכן ולשרח, צריך לרכוש לב פלדה שעומד בכל לחץ, להיות שדכן צריך להיות רגיל לקבל כלימות ומריקות לרוב ומעט ירוקים.

רב משה יוסף נועץ עם המו"צ על המצב הקשה ושאלו האם לדלג בדלית ברירה על צארטיל בשל החשש הכבד שכל ילדו יתקעו בשרשרת אין סופית? המו"צ היה בצער רב לשמע הבשורה הקשה, כי צארטיל אינה מוכנה להטות אוזן לשמיעת שידוך, הוא ניסה לעודד את האב השבור שבגדרת הש"ת יהיה לו ממנה הרבה נוח, הוא אמר לו לדבר בעדינות עם צארטיל ולבקש את רשותה המפורשת, בלי רשות מפורשת אין להתחיל לשמוע.

איש לא ידע כי צארטיל וקחה את כל התבטיל יחד עם אשת ר' יוסף קרויזר. עזרה לה חברה טובה שהייתה אחיינית של ר' יוסל, ר' יוסל הפיקח שידך את המשחק כאילו אינו יודע שצארטיל עזבה שידוך, הוא הכין גם לה שידוך, לכאורה משחק לא כשר, נעשה כאן מעשה לא ראוי לשחק עם אנשים, אבל האמת כי מעולם לא ידעה משפחת פריימאן כי הוצע לה שידוך, אם היו יודעים, ספק רב אם היו מסכימים לך, הכל היה "אחיות עיניים" כך הצליחה צארטיל להטמיע בדלת האחורית את ההצעה של באשע פריימאן שהכירה מקורב, היא ידעה שזו המתאימה ביותר לאפרים זלמן.

שבועיים לאחר מיכן התארכ אפרים זלמן עם ההצעה הנ"ל לשמחת כל השכנים, לא הייתה צוהלת ושמוחה יותר מצארטיל היא הייתה ממש מוחתנת ראשית, כאילו מדובר בשידוך האישי שלה. איש לא הצליח להבין איך היא שמחה במקום להיות מזוככת.

"המוחרות בלבנה" של גאולה החליטו כי צארטיל היא מטורפת בצורה מסוכנת. הדעות היו חלוקות ביניהן, מי יותר חסרת דעת, האם שורה דיא פריילע או צארטיל דיא פריילע.

מספורי המגיד

"למה התנגדה מרת ציפריירע לשידוך עם ה'משוגינער' חיים שלום, הלא 'ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל' נשאלה זלאטע דרושויץ המחוננת הראשית להפרדה המאוכלצת.

"ווער האט דאס געוואסט? זיא האט דאס גוט באראלטיגן. (מי ידע? היא החביאה זאת היטב) ענתה זלאטע מבושת.

לצארטיל לא הפרע הדבר, תדברנה בה בנות ירושלים מה שתוצנה, העיקר שימחו לה לנפשה. אך אמה נעשתה מרירה מאד, היא איבדה את שמחת חייה לחלוטין, עתה תפסה את טעות חייה שהתערבה בחיי בתה בצורה אגרסיבית, במו ידה בשלה את התבשיל דרכו הורידה את בתה לשאול, אין ספק שכעת אפילו אם תימלך בדעתה כבר לא ירצה איש לשמוע עליה, הלזואי שלא תפרע ליתר אחיה ואחיותיה להינשא, נס שאפרים זלמן כבר נעשה חתן, אולי זה יהיה המגן והמעצור נגד לשונות רעות.

יוסל פערקוביץ הוא אחד המתעניינים הגדולים בנייעס בכל רחבי מאה שערים והסביבה, הוא הראשון שנבחן כשיש איזה אי שקט או שנוקחות לה איזו עלילה, תמיד בחושי המוחדים קולט הוא לפני כולם מה קורה, הוא גם משתדל להוציא לרשות הרבים את התוצאות עם הוספות משלו, במקרה אורנשטיין הוא ראש וראשון להביא את התוצרת ויש לו הרבה קונים, הוא היה הראשון שעלה על כך שחיים שלום אינו יותר במאה שערים, זה כמה שבועות לא ראה את דמותו, יש בזה משהו שצריכים לברר זאת.

לברור העניינים יש את ראש המבררים הלא הוא ליפא בעקנמיסטער (יש שאמרו שנקרא כן מיון שהיה אופה מומחה לחדשות) הוא ידע על כל דבר שזו (גם כשלא זו) תמיד פיו מלא בסיפורים מסומי שער, הצמד יוסל ולפא "ענבי הגפן בענבי הטאמטע" היו הליצים מעירים. מאיפה התקיים ליפא זידנו לא ידע איש, כי מעולם לא ראתה בריה כל שהיא עוסק במשהו מכניס פרנסה, שלא לדבר שמעולם לא ראוהו ליד גמרא או חומש, אבל לאיש לא הפרע באמת במה הוא מתעסק, מיון שתמיד סיפק סחורה משובחת ביותר, ממצאיו פעמים היו נדירים ביותר.

"יש לך מושג היכן נעלם חיים שלום? לא שומעים ולא רואים אותו בשום מקום, זה זמן רב". שאל יוסל את ליפא הספק.

השיחה כמובן התקיימה לה בבית הכנסת המרכזי של מאה שערים בשעה 11 מעט אחרי הנץ, בשעה זו שניהם בוחרים להתפלל כי אין להם זמן אחר לדבר במשך היום, הם לא נפגשים במקוה, לכל אחד יש את הזמן שלו להתקדש ולהתעסק, אבל הם יודעים לכון את תפילתם בשווה ומוצאים פרצות קלות בין פרק לפרק ובין גברא לגברא.

יש להם פנטז מזהיר ביותר [עדוין אינו רשום במשרד הפטנטים] הם אומרים את "ברוך שאמר" סמוך ל"שתבח"... כדי שיחול על פסוקי דמרה, הם מותירים את "אז ישיר" סמוך ונראה ובכך יוצאים חובת פסוקי דמרה, הם גם מדברים ב"שפת רמזים" בחזרת הש"ץ, זה לא ממש הפסק, כפי שבידור את העניין בעיון רב, כדי להיות נקיים לחלוטין.

ליפא דבר כעת בלשון הקודש שזה בדוק ומונסה אצל "מביני דבר" מועטים שאינו נחשב כהפסק.

"נו נו, אז ישיר משה ובני ישראל את... או... או... שי שי... לא להפרע, אהה... יש שמועות לא מוסמכות שהוא ערק מן המחנה, הוא הלך לצינונים חדל, אתה ידע בתל אביב אפשר לפרוק עול ולעשות ככל העולה על הרוח, בלי שאיש יאמר מילה על כך (א'בראך שרק הם יכולים לעשות כך ולא אני) מזמן חשדתי בו שהוא ציוני, כל עוד היה קשור לטבור של משפחת כלתו שמר על חזות וצינונית של חרד לדבר ה', אבל כעת שהם החליטו שהוא אינו ראוי למשפחתם החסידיית והחרדית לחלוטין, אבד סברו בטל סיכוי" סיים ליפא בחיך אכזרי וחזר בדיוק רב... את השירה הזאת וגו'.

"אתה מדבר מתוך ידיעות בדוקות, או שאתה סתם מפריח שמועות מצוצות מהאצבע כדרך בקודש, ובכלל... מאיפה אתה לוקח את ההיתר לפטפט באז ישיר בשפה של הצינונים?" התערב לפתע יהודי עבדקן שוננס לבית כנסת להתפלל.

"וואס מישסטו זך, נישט אין דיניע געשפעטיגן- מה אתה מתערב בעסקים שאינם שייכים אליך, השיב ליפא בכעס רב. מותר לי לדבר ככל העולה על רוחי ואין לך להזדקק לשיחותי... לרגל הכעס שכח שאסור לענות באידיש באמצע פסוקי דמרה.

...אוב אתה עושה זאת, בדרכים שלך שאולי לא ידועים לכולם, אבל לי כן ידועים והם רחוקים מ... התז עם משמעות רבה, בזה דוך באכזריות על יבלת מדממות של העבדקן שמיהר להסתלק לפני שיפרע איתו חשבון ארוך.

ההיעלמות הפתאומית הולידה חרושת שמועות, שהיו אחראים להן בעורל לקס ושמיל לייטנער שני שונאים בלב ונפש של חיים שלום (בשל אופיו האנרגטי ואונותו הנדירה ביותר רכש חיים שלום מקנאים ושונאים), רוב השמועות היו מצוצות מהאצבע, מיון שלא היה מי שיכחיש אותן התקבלו על הלב ללא עוררין.

דברים אלו עוררו כעס בלב גיסו לשעבר שידע כי חיים שלום אינו קל דעת רק מריר מאד, לא היה לו כל ספק בצדקת גיסו שאפילו אם זבק בתבורת הצינונים עשה זאת רק בגלל הדעה המשובשת שהשתרשה בקרבו שאין לשבת בידיים חבוקות ולתת למשטר האנגלי למשול בארץ ובכך לאפשר לערבים לפרוע פרעות באין מפריע. אבל אין ספק שלא יזרק את הגמרא האהובה עליו, הוא לעולם לא יוכל להינתק מחבל הטבור של אהבתו הגדולה. אבל הוא לא הלך להתערב ולשכנע בצדקת גיסו, בשל טבעו העדין וגם בידעו כי זה מאבק אבוד וגם ימים גבות לא מעטות על התגייסותו לטובת גיסו לשעבר.

עוברים חודשים ואין רמז דק מחיים שלום, זה הוליד דאגה לא קלה בלב, מה קורה באמת עם גיסו לשעבר האהוב? איך אפשר להיעלם בלי שיהיה אפילו שביר מידע עליו, ארץ ישראל לא גדולה במיוחד, מועטים תושביה החרדים לדבר ה', איך אפשר להתאדות בצורה שאיש לא ידע לספר ממנו אפילו שביר ידיעה!?

חיים שלום אינו אדם שגרתי אפרור, בכל מקום הוא משאיר חותם של ממש, אפילו בשכונת "שערי חסד" לא יכול היה לשמור על אנונימיות יותר מתקופה קצרה, טבעו האנרגטי משך אליו אנשים כמו מגנט, כמה יוכל חיים שלום להסתיר את עצמו, אבל עברו כבר יותר משמונה חודשים ואין ממנו שום ידיעה, דבר זה הדאיגו ביותר. אבל יותר מלשמור את זה בלבו לא יוכל, מצב רוחו היה קשה, ההכנות לחתונתו מתקדמים במרץ, האם לא יזכה אפילו לראות אותו לקראת החתונה ולקבל ממנו לכל הפחות ברכה כידי אמת שליווה אותו מעל שש שנים?

מספורי המגיד

גם רב משה יוסף היה מלא צער רב מהיעלמות חיים שלום, יסורי מצפון קשים תקפוהו מעת לעת, אך תערב עליו שמחתו כאשר בן ידיו וחברו האהוב שלמה זלמן ז"ל מסתובב בעולם בלי סידור מינימלי, באיזו מקום יכול הוא להתמקם ולנהל סדר יום כיהודי שומר תורה ומצוות? בהיותו איש מסחר ובעל קשרים הפעיל את מיטב הקשרים שלו לאתר את חיים שלום, לדעת האם הוא לכל הפחות שומר תורה ומצוות.

ברם כל מאמציו עלו בתוהו, לא היה כל בדל ראיה, לא בירושלים תל אביב בני ברק ובכל איזור המרכז, אפילו עד לחיפה טבריה וצפת הגיעו מאמציו, הוא צייד את הבלשים שנשכרו בכסף רב, עם תמונה עדכנית שהשיג [בעוברו ליד סטודיו בגאולה מצא את תמונתו, הצלם צילם אותו בסתר בשכונת שערי חסד לומד' בריתחא עם שני בחורים צעירים, הוא הניח את תמונתו בחלון הראווה של הסטודיו וציין בתווית למטה, בחור ירושלמי אורגנילי] אך לא היה לאיש רמז קל היכן הוא מצוי, חשד כבד עלה במחשבתו של רב משה יוסף, אולי עזב את ארץ ישראל, בשלחי המלחמה היו דרכים להגיע לכמה מדינות שלא היו בקו המלחמתי, אולי שם הרחיק נדח, כדי להתחיל תקופת חיים חדשה שלא תזכיר לו את החיים של פעם שהכאיבוהו מאד.



אם לכל הסובב אותו לא חש חיים שלום כל מחויבות, לא יכול היה להותיר את אמו בלא כל ידיעה, פעם בלבו לב רגיש מאד שדאג לאמו המסכנה שנותרה מאחור ללא כל ידיעה, למרות שבמכתב הפרידה רמז לה שלא יתגלה ויתן ידיעה כל שהיא על עצמו, כדי שלא יחשף לאיש, אך יסורי הנפש שהיו לו לאחר שנעלם בפתאומיות ולא הותיר כל שבריר מידע לאמו היו גדולים מנשוא.

לא אחת חשב שעל החטא הזה יענש קשות בשמים, גם אביו ז"ל התגלה לו פעמיים בחלום והזהיר אותו ממוות לדאוג לאמו שנשארה חסרת אונים ומתייסרת בשל כך מאד. כשהיה קם מהחלומות הקשים, היה מצב רוחו עכור כל היום, לא הייתה לו חברה במקום מסתור, מיון שפחד להתגלות, בשל כך לא יצר קשרים ולא גילה לאיש את זהותו, כך נותר עם עצמו שעות רבות מלא מחשבות דיכאוניות. הוא לא ראה את עצמו מתקדם בשום שטח מלבד בריחה מעצמו.

הרבה מחשבות חרטה אחזוהו על צעדו המהיר, לא אחת חשב שהיה עליו לנסות לשקם את תדמיתו השסועה, אם היה נותר במקום היה מקבל שידוך אחר, אולי לא כל אחד היה מגש לשידוך עזוב, בפרט לאחר הסיפור המוזר שהביא לעזיבת השידוך, אבל מאיך אי אפשר להתעלם שהוא בחור שידוע ש"ס בעיון רב ומתמצא בהרבה חלקים בש"ע עם נושאי הכלים בבחינות מופלאה, הכתם הזה לא צריך לעכב בעדו מלמצוא שידוך טוב, אבל עכשו שנעלם מהאופק בלי כל הסבר, מתחבא מעין אנשים סדיה נרדפת, מי יעשה איתו שידוך, מה התכלית להתנהל בצורת חיים כזו?

יסורי המצפון הללו הביאוהו לשלל הפחות כלפי אמו החליט שלא להסתיר את עצמו לחלוטין, בדרכים לא דרכים שלח לה כמה מכתבים, הוא בישר לה שמימקם את עצמו במקום מוצפן היטב וכעת הוא מחפש את עצמו, עליה להבין כי עברה עליו תקופה קשה מאד בשנים האחרונות שגרמה לו לפצעים עמוקים שנשמטו, הפצעים עמוקים מאד שקרעו את לבו לחלוטין והם ממאנים להירפא, לכן לא הייתה לא ברירה אחרת רק לקחת פסק זמן מכל הסובב. אבל ב'ה יש לו אוכל ושתייה ומקום לינה, ועל כן שלא תדאג לו, הוא מבטיח לה שהוא לא נוטש חלילה את דרך החיים עליה חונק, הוא מתפלל ג' פעמים ביום ומניח תפילין ושומר שבת הוא גם יושב ולומד כאוות נפשו שעות מרובות ואינו עושה שטויות שעלולות לסכנו. הוא מקוה שתקופת הגלות תסתיים במהרה, בעת שיירפא לחלוטין מכל הפצעים הפעורים בלבו.

אמו שמחה עם המכתבים שהוגעו לה בסתר, הם נתנו לה סימן שחלילה לא נטש את תורת אבותיו אבל עדיין לא הייתה רגועה היא רצתה לדעת שלא מתחבר עם הציונים, היא ניסתה ללא הצלחה לתור אחרי מי שמתגב אל ביתה אחרת לשבועיים שלושה ומשאר עבודה מכתב חפוז בו מודיע לה חיים שלום על קיומו, גב' פינקלשטיין שמחה מאד על כל מכתב ושמרה עליהם מכל משמר, בלילות קשים ומייסרים הייתה נוטלת את המכתבים וקוראת אותם ומגירה דמעות רבות.

צנעה הוא לא פשוט, מלבד היעלמותו המסתורית שקורע אותה לגזרים, יש לה בבית בחורה מצוינת שהגיעה זה עתה לשידוכים, לאחורונה החלו להגיע שידוכים טובים עבודה (יד ר' יוסל קרויזר בחשה בהן על פי בקשת צאטריל) מה היא עושה האם נעדרת ושומעת עבודה או שממשיכה להמתין לחיים שלום.

היא לא יכולה להתעלם שצריכים להמשיך את החיים, אם לא כן, כל הילדים יתקעו רח"ל, אבל איך עושים זאת לחיים שלום? הוא עלול להיפגע קשה שבכיכול שכחוהו, כעת יתווסף לו כתם נוסף (בירושלים נחשב זילוג לחרפה ממש) אם היה חיים שלום מותר עבודה איזה קשר כל שהו, הייתה מתייעצת איתו ממרחקים על הנושא, היא הייתה שואלת ממנו רשות, לחת לחיה מלכה בת ה-17 ומחצה את האופציה להינשא, יתכן מאד שחיים שלום היה מוותר.

לאחר לילות טורפים חסרי שינה החליטה שעליה להתייעץ עם המו"צ הגר"ז מינצברג, האם לעשות את הצעד הזה? הבחור שהוצע ממש מתאים למשפחה, הוא בן למשפחה חסידית (משפחת וילהלם) שהגיעו לארץ שנתיים לפניו, הם היגרו מפולין בטרם יבואו ימי הזעם, המשפחה התיישבה בירושלים עיה"ק, לא הרחק מביתה, הבחור לומד בשיבת "חיי עולם" ומשקיע הרבה בתורה וחסידות, הם גם קצת בעלי אמצעים, האמא מנהלת חנות לצרכי מזון בגאולה ויש להם לתת משהו התחלתי כדי שהבחור ימשיך ללמוד בשיבה גם לאחר החתונה.

מכל מיון ההצעה נראית לה, אבל איך עושים צעד כזה בלי לבקש את רשות חיים שלום?

לאחר מחשבות רבות החליטה לבקש את חברתה מרת בלה אברמסון שתבקש את בעלה ר' יצחק ממקורבי המו"צ שיכנס עם מכתב נרגש שתכתוב לו בו תנשטח את כל מצוקותיה. תקוה של ממש הפציעה בלבה כי המו"צ יתן לה מענה שיניח את דעתה.



לקבל מייל זה נא ליצור קשר במייל w0533194197@gmail.com תנודי חיים וינשטוק ב"י

בשל בעיות בשליחה בכתובת הקודמת העברתי את שליחת הגיליון דרך דיור מיוחד.

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>



באר בשדה



גליון מס' 254

שנה ר'
פרשת נח
ה'תשפ"א

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנטש • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנטש

באר חפרוה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

מושה היה גדול מנח שלא הציל את דורו

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח (ו. ט)

במדרש (דברים רבה יא, א) דורש על משה רבינו, ואת עלית על כולנה (משלי לא, כט), שמושה רבינו יאמר לנח, אני התעליתי יותר ממך, אתה הצלת את עצמך ולא הצלת את דורך, ואני הצלתי את עצמי והצלת את דורי, דהיינו שמושה רבינו התפלל על דורו והצילם, וזה מרומז בפסוק אלה תולדות נח נח, שנשארו רק נח ובניו, ואת דורו לא הציל.

נח היה צריך כפרה על שלא הוכיח את דורו בספר "שם משמואל" מהרה"ק מסוכטשוב ז"ע, מביא שאח"כ במדרש א"ר יצחק מה הקן הזה מטהר את המצורע אף תיבתך מטהרת נח (רבה לא) ומבאר כי כשם שאנו מוצאים אצל המצורע שהוא צריך לטהרה, לפי שהאדם יש לו כח הדיבור וכמו שנאמר ויהי האדם לנפש חי' ותרגומו לרוח ממלא', ואילו הוא דיבר מה שאין לדבר, שהמצורע דיבר לשון-הרע ודיבורים אסורים, והרי הוא צריך לטהרה וכפרה על דיבורים אלו. כמו כן הוא גם להיפק, לפעמים יש שהאדם צריך לדבר, וכאשר אינו מדבר הרי הוא צריך לכפרה. ודבר זה היה אצל נח, שהוא היה צריך לדבר דברי תוכחה ודברי

נח היה שלם ותמים במידת ההשתוות

תמים היה בדורותיו (ו. ט)

ברש"י מפרש 'תמים היה בדורותיו יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי'. הרה"ק ה"צמח צדיק" מוסיף מבראשית מעלת נח שהתעלה כל-כך במידת ההשתוות והתמימות עד שהיה שומע ונהנה משני הניגונים האלו, בין לשבח ובין לגנאי באותה מידה, וזהו 'תמים בדורותיו', שנהנה מהדורשים לגנאי ממש כמו אותה הנהה שנהנה מהדורשים לשבח, ולא היה לו התפעלות לא מזה ולא מזה, כי 'את האלקים התהלך נח', הוא עובד את הש"ת לבדו ולא מעניין אותו מה כן אומרים עליו ומה לא אומרים עליו, ובוזה המתק כל הדינים.

אכילת 'שיריים' הוא תיקון לחטאי דור המבול

כי מלאה הארץ חמס (ו. יא)

באונקלוס על המילים 'כי מלאה הארץ חמס' (ו. יא) מתרגם: "ארי אתמליאת ארעא חטופין". כתב הרה"ק מטשערקאס ז"ע שאכילת וחטיפת "שיריים" המצדיקים היא תיקון על חטאי דור המבול והביא סמך לזה בדברי התרגום "ארי אתמליאת ארעא חטופין". שחטאם היה לחטוף ולחמוס אחד מהשני ובכך מלא את הארץ גזל וחמס, וכאשר חטופים "שיריים" ממאכלם של הצדיקים הרי זה תיקון למעשי החטופים של דור המבול.

(ילקוט מאורי אור)

מידות התיבה מרמזים על ה'לשון'

וזה אשר תעשה אותה, שלש מאות אמה אורך התיבה (ו. ט)

איתא מהמגיד הגדול ממעריטש שמידות 'תיבת נח' מרמזים על הלשון, דהיינו 300 אמות אורכה, מכוון כנגד האות 'ש', 50 אמה רחבה מכוון כנגד האות 'צ', ו-30 אמה קומתה מכוון כנגד האות 'ל' ובס"ה צירוף של התיבה 'לשון' [לשן סתר] זוהי העבודה של כל יהודי, שישבו בתשובה בהתאמות יתירה עד יהיה אפשר להצביע עליו "וזה אשר תעשה אותה" ובאופן זה יתפלל וישפך לבו לש"ת. (דברי שמואל)

נח תיקן והעלה את הדיבור לשרשו

תחתים שניים ושלישים תעשה (ו. ט)

איתא מהרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטפסק ששבדות האדם היא להעלות ולתקן את הדבור לשרשו. וביאר בזה את הכתוב "תחתים שניים ושלישים תעשה", דהיינו שבדבור יש שלשה מדרגות, דבורים שפלים של עבירה, וזהו: תחתים לזבל, דבורים של רשות, וזהו: שניים לדור, והכוונה דיבורים בעלמא שכל בני אדם מדברים כך, ודבורים של מצוה בדחילו ורחימו, שהם כנפיים שבהם בני תעלה הדבור לשרשו, וזהו: עליונים לאדם. פירוש: שמעלה הדבור ע"י הכנפיים לחכמה שהוא נטריוקין: כיח מ"ה ר"מה 'בגימט' אד"ם, אך אף בדבורים השפלים, צריך להיות שם איזה מדה מז' מדות הקדושות אך שנפלו בקליפה, והצדיק ע"י שמכניע כל המדות להש"ת, מעלה כל המדות שבמדרגות תחתונים להש"ת. וזהו: "תחתים שניים ושלישים תעשה", פירושו: שתעלה כל המצות להש"ת,

גמילות חסדים הוא סגולה לזש"ק

אלה תולדות נח (ו. ט)

מעשה באברך שעברו שנים מספר מנישואיו ועדיין לא נפקד בילדים. באחד הימים וכה להנות את הרה"ק ה"לב שמחה" מגור זיע"א בדבר כל שהוא. פנה אליו הרבי ואמר כתיב "אלה תולדות נח נח איש צדיק" ודרשו חז"ל "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים", והנה ידועה אמרתו של הרה"ק הרבי ר' בונם מפאשיסחא שבשמים ישנם שערים,



נאם הגה"ח ר' נתנלי פרידמן, מימין הגה"ח ר' אליעזר ארנסטר, משמאל הגה"ח סלמון והרמ"ל סלמון

והשער של פקידה לילדים נמצא ליד השער של גמילות חסדים, לפעמים השער של ילדים סגור, וכשנמצאים בשער של גמ"ח "קעץ מעץ זית אריזן חאפען אין די טויער פון קינדער" (אפשר להתפרץ לשער של הילדים). לא יצאה שנה והאברך נפקד בבני חיי.

צדיק אמיתי יש דורשים אותו לגנאי

נח איש צדיק (ו. ט)

מסופר כי אחד מחסידיו של הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר נתמנה לרב בעיר אחת. קודם צאתו למלא את התפקיד נכנס אל רבו ובקש ברכה שיצליח לחיות בשלום עם כל בני עדתו. אמר לו הצדיק: "התורה מעידה על נח שהיה 'איש צדיק תמים' ובכל-זאת אמרו חז"ל שיש שדורשים אותו לשבח ויש שדורשים אותו לגנאי. מכאן תלמוד כי רב ומנהיג ציבור שאין לו מתנגדים והכל מהללים אותו, הדבר מוכיח שהוא נוהג בשקר ובחנופה ומוצא דרכים מחוכמות לשאת חן בעיני הכל. לעומת זה, מנהיג אמיתי, שהצדק והאמת נר לרגליו, אינו יכול תמיד לרצות כל אחד ואחד. מטבע הדברים יש מי שאינם מרוצים מצעדי ומהחלטותיו, ואל לרב להתרשם מכך אלא ללכת בנחישות בדרך האמת.

נח הסכים למידת הדין אבל אברהם הפך את הדין לרחמים

את האלקים התהלך נח (ו. ט)

ביאר הרה"ק מאוסטורבוצה ז"ע מדוע אצל נח כתוב "את האלקים התהלך נח", ואילו אצל אברהם איבנו אנו רואים שהקב"ה מבקש ממנו התהלך לפני נח (ו. א), אלא מפני שנח לא בקש ולא התפלל להציל את דורו מהמבול והוא כביכול הלך עם הש"ת "את האלקים התהלך נח", דהיינו שהסכים למידת הדין, אולם אברהם איבנו בקשו הש"ת "התהלך לפני", דהיינו תלך אתה ראשון-לפני ואני אלוך אחריך כביכול. בבחינה מה שמארו חז"ל (בר"ק טז) צדיק גזר והקב"ה מקיים, הקב"ה גזר גזירה וצדיק מבטלה, דהיינו "התהלך לפני", ואכן זה מה שעשה אאע"ה במעשה סדום, שהתפלל והפציר בתפילה על אנשי סדום.

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפנישט

חכמי
רומניה



שער הכניסה לבית העלמין בקישנוב שבמולדובה

הגה"ק רבי אריה לייבוש זצ"ל, רבה של לנצהוט וקישינוב בעל מחבר ספרי "חומת אריאל", "גבורת אריה" ועוד נסתלק ר"ח חשוון תקפ"ד ומנו"כ בקישנוב שבמולדובה ולע"ע לא נודע מקום קברו

לפני שומעיו את הפרשה הראשונה של השבוע. כשהגיע אל הפסוק (בראשית כח כב) "ויתרוצצו הבנים בקרבה", קרא לפנייהם את דברי רש"י שם: "רבותינו דרשו מלת ויתרוצצו לשון ריצה, שכשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרסם לצאת, עוברת על פתחי עבודה זרה עשוי מפרסם לצאת". עמד אחד מהשומעים ושאל: בשלמא יעקב היה מפרסם לצאת ולא יצא משום שעשוי היה מעכב בעדו, אבל כשהיתה עוברת על פתחי עבודה זרה ועשוי היה מפרסם לצאת, למה באמת לא יצא, והרי לא היה מי שיעכב את יציאתו?". חיוך קל התפשט על פניו של אותו תלמיד-חכם, והוא התחיל להסביר לשואל כי זוהי מליצה מדרשית אגדית שאין משיבים עליה, אבל דעתו של השואל לא נתקררה עד שקפץ הילד אריה לייבוש וענה: "כשעברה רבקה על פתחה של עבודה-זרה, היה עשוי בודאי מפרסם ומשתוקק

ותהילה לעיירתו. בהגיעו לגיל בר-מצוה, כבר היה בקי בש"ס, במדרשים ובוזרה. את תורת החסידות קנה רבי אריה לייבוש מפי רבותיו הקדושים הרה"ק המגיד מקוזניץ, אשר בראותו שהוא מבין בסודות הקבלה צפה לו עתיד גדול, הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, והגאון הנודע רבי שמואל סאליר זצ"ל בעל "שם משמואל".

מפי עוללים ויונקים...

כבר בהיותו ילד כבן שש שנים, ניכרו בו סימנים של צדקות וחרירות. הוא היה בא מדי יום בימו שחרית מנחה וערבית לבית-המדרש להתפלל עם הציבור, ולאחר תפילת ערבית נשאר בבית-המדרש לשמוע שיעור על פרשת-השבוע, חומש ורש"י, מפי אחד מלומדי התורה שלמד עם המון העם הפשוטים. פעם אחת בפרשת תולדות, ישב אותו תלמיד-חכם והרצה

הגה"ק רבי אריה לייבוש זצ"ל, רבה של לנצהוט ולאחר מכן רבה של קישנוב, נודע כאחד מגאוני הדור, גאון וחרוף בתורה וחסידות ששמו נישא בפי כל, עד כי היו שהשוו את חריפותו שכלו לחריפותו של הגאון רבי יונתן אייבשיץ זצוק"ל.

הגאון רבי אריה לייבוש נולד בשנת תקי"ז לאביו רבי ברוך. בילדותו למד תורה מפי רבי שמואל שינדלינגר. מגיל צעיר ביותר גילה אריה לייבוש כשרונות בלתי מצויים. היה זה בתקופת הדור השני לחסידות בגליציה והראשון בפולין, כשבתי-המדרש בכל ישוב יהודי היו מלאים בלומדי תורה, ועם זאת הופעתו של אריה לייב העילוי הקטן היושב על יד גמרא גדולה עוררה התפעלות רבה וראה סיפור במסגרתו. אמרו עליו כי יש לו 'ראש ברזל' וכי כוכב חדש מאיר בשמי פולין התורנית. לא עברו ימים רבים ועילוי זה הפך לרב גאון ושמו הוסיף כבוד

באר בשדה - שטפנישט

נדבתו לשניים מאחי בני עמי, לפרנס הקהילה ולי, ואז נקבל את הכסף ברצון וברוב תודה". שמע הגרף פוטוצקי את תשובתו התמימה של הרב וחמתו שככה. הוא הזמין אליו את פרנס הקהילה ומסר לידי שניהם את תרומתו לחלוקה בין עניי היהודים שבלנצהוט.

ברבנות קישינוב

כאמור לעיל, בערוב ימיו המליץ הרה"ק מאפטא על בחירתו של רבי אריה לייבוש כרבה של קישינוב, לאחר פטירתו של רבה הקודם רבי חיים מטשרנוביץ בעל ה"באר מים חיים". זקני החסידים היו מספרים, כי כשכא הרבי מאפטא לבקר את בסרביה, עבר דרך קישינוב התעכב ללון אצל הרב דקישנוב בשבת קודש והתאכסן בביתו של המרא דאתרא, וכאשר הסבו בשבת יחדיו המוני יהודי קישינוב התבטא הרה"ק מאפטא בשבח הרב דקישנוב וכך אמר בפני קהל ועדה שבאו לקבל את פניו: "הידעתם את מקור מחצבתו של רבכם הגדול? הקדוש ברוך הוא לקח מרגבי אדמת הר סיני וברא מהם את רבי אריה לייבוש שלכם". ובהזדמנות נוספת התבטא הרה"ק את הרב אשר בחרתי בשבילכם, תאמינו לו אשר חדרתי התורה מארבע מאות שנה היה גנוו ונעלם, עד בא הרב הק' דלאנציט בעולם, ונמסרו לו רזי ומצפוני התורה'.

וכך מספר אחד מיוצאי העיר קישינוב: "כפי שהייתי שומע בילדותי מפי זקני היהודים בקישינוב, היתה בירם מסורה מאבותיהם כי רבי אריה לייבוש למדת שהיה נוח לבריות ומסביר פנים לכל מי שבא לביתו, היה זורק מרה בכני העיר, לא נשא פנים לאיש ואימתו היתה מוטלת על הציבור. בכל ערב-שבת היה חוזר עם השמש על פתחי החנויות, בודק את המידות והמשקלות, ולא בחנות אחת החרים את המשקלות וחייב את בעליהם לשלם תשלומי קנס. תמיד היה עוסק בתורה ובצרכי ציבור, מחלק לעניים את המתנות והפדיונות שבני העיר היו נותנים לו, ובביתו לא היתה פרוטה לפורטה. מכל הסביבה באו אליו לבקש ממנו עצה ותושיה, והוא היה סוקר בסקירה אחת כל אדם וחודר לכל מצפוניו. ביתו היה פתוח לרווחה לפני כל איש, וכל מי שהיתה תשעה דחוקה לו או שהיה מיצר ומצטער על איזה דבר שאירע בביתו או במשפחתו, היה בא אליו ומגלה לפניו את ליבו ואת כל מחשבותיו, ורבי אריה לייבוש רבה של קישינוב היה משיב תשובות קצרות ולפעמים גם סתומות אבל לאחר שהעמיק השואל בדבריו הקצרים של הרב מצא תשובה על שאלותיו וספיקותיו". דוגמא אחת מני רבות לכך מבוטאת בסיפור המצורף (ראה מסגרת בעמ' קודם) "רבה של קישינוב מיישר את ההדורים".

מלחמת הקדושה בסט"א

שמעתי דבר נחמד מפי ידידי הרב החסיד המקובל האמתי כבוד מוה' ארי' לייבוש האבד"ק לאנציט יאריך השם ימיו ושנותיו בטוב ובשביחה טובה, כי במשעל"ר"ת ש"כר מצוה בה"אי עלמא לי"א, כי ה' רוצה לגדול משראל זה השביל מוחמת טעם במשעל, והאיך כזה עכ"ד ושפתים ישק (פ' בלך דף ע"א)

מקום קברו לא נודע

כפי המקובל נסתלק הגאון בעל חומת אריאל רבי אריה לייבוש זצ"ל שהיה מגדולי תלמידי החוה מלובלין בעיר רבנותו קישינוב שבמלודובא, אולם לע"ע לא מצאנו לצערנו את מקום קברו, ומאן נובעת גם הטעות שיש מציינים את יום פטירתו לא בר"ח חשוון תקפ"ד אלא ליום כ"ח חשוון תקפ"ח, ובאין מצבה קשה להכריע, יש לציין כי בית העלמין בקישינוב ברובו נשמר ונותר לפליטה, והמפורסם שבקברים שם הוא קברו הענק עצום המימדים של הגאון המהר"ל צירלזון זצ"ל רבה הנודע של קישינוב, לפי המידע שבידנו בית העלמין דשם מחולק ל-9 חלקות ובהם 240 אלף קברי יהודים, כאשר לכ"ח אלף מצבות נשמר תיעוד בפנקסי הח"ק המקומיים ו-7,500 אלף מצבות נהרסו ולא ניתנים לקריאה לצערנו, לקראת פרסום מאמרנו זה נעזרנו רבות ברבה של קישינוב הרב פנחס זלמן שליט"א הדואג לשמר את זכר היהדות ברחבי מולדובא, כן נעזרנו בפנקסי הח"ק שנערכו ע"י מר פייבל, ובשליח חב"ד המסור הרב מנחם מענדל אקסלרוד שליט"א הפועל שם ועושה גדולות ונצורות, תשוח"ח



מצבת קברו של המהר"ל צירלזון זצ"ל רבה של קישינוב במרכז בית העלמין בקישינוב



עמוד השער של ספרו 'חומת אריאל'

מילותיו ברגעיו האחרונים

על רגעיו האחרונים עלי אדמות, מספר החסיד ר' דוב בעריש זצ"ל שו"ב ברישא בספרו דבש השדה: שמעתי מאנשי לאנציהט אשר היו אז בק' קעשינוב עם כבוד הצדיק המפורסם בישראל מו"ה ארי' לייבוש ה' מקודם אבד"ק לאנציהט, והי' שם בשעת הסתלקות שלו, וראו שהוא מרחש בשפתיו, והיטו אזנם לשמוע מה שמדבר, ושמעו שאמר 'האם תמנו לגוע' (במדבר יז, כח) - אם כבר הגענו לשלימות כזה שראויים אנחנו לגוע ולעלות לשמים.

רבי אריה לייבוש הסתלק בא' חשוון תקפ"ד, ומנוחתו כבוד בבית-החיים הישן בקישינוב.

ספריו

חידושים רבים מספור חידש בימי חייו, אולם לא הספיק להדפיסם בחייו. שלושה מספריו נדפסו זמן רב אחרי פטירת מחברם, ומלבד זה נשארו ממנו כתבי-יד רבים מאד, אשר ברובם אבדו בצוק השנים. ישנן עדויות על כאלף קונטרסים של כתביו שנאבדו, ביניהם חיבור גדול על מסכת בבא מציעא. מתוך שני ספריו "חומת אריאל" (נדפס בלבוש תרכ"ה) ו"גבורת אריה" (נדפס בלבוש שנת תר"ל) ניכר כוחו הגדול בקבלה ובתורת הנסתר. ספרי חומת אריאל נדפסו על ידי חסידי באבוב ובראש הספר נדפסה ברכת כ"ק האדמו"ר מהר"ש מבאבוב זצ"ל ולימיו (בשנת תשע"ו) נדפס אידרה בתוספת כת"י ומ"מ וציונים ונוספה עליו המלצת הרה"צ אדמו"ר מבאבוב 45 אשר מציין כי ספרים אלו היו חביבים עד למאוד בבית רבוה"ק מצאנו ואף נכתבה עליהם המלצת הרה"ק הדברי חיים מצאנו זצ"ל ששיבח את הספרים ומחברם. חיפשו ולא מצאנו ספר זה בנמצא בארה"ק והביבליאוטק הידען הגדול הרב אהרן גולומב שליט"א מב"ב האיר עינינו לספר ולתולדות המוציאים בראש הספר

מלבד חידושי שהודפסו בספריו, היו צדיקים שונים מביאים ממנו ובשמו חידושים שונים. הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב מביא בשמו בספרו "עטרת צבי". בהסכמתו לספר "אור פני משה" של רבי משה סופר מפשוורסק, הוא כותב כמה וכמה פעמים "שמעתי מפיו הקדוש תורה וטעמתי מצוף דבש" וכו'.

"ארבעה חרשים" על ד' פרשיות והגדה של פסח

"דברי אסתר" על מגילת אסתר - חידושים נפלאים מדבש מתוקים שבעתים מזוקקים מאיש גדול בענקים, אשר דרוש דרש על מגילת אסתר ה"ה הרב הגאון בוצינא קדישא חסידא ופרישא שר התורה קדושת שמו המפורסם רב ואבד"ק לאנצוט רבי אריה לייבוש זצוקל"ה.

"חומת אריאל" על התורה, הנ"ך והש"ס - דרושים מאת הגאון הגדול בוצינא קדישא חסידא ופרישא רבן של ישראל קש"ת מורה הוראה אריה ליב אבד"ק לאנצוט וקישינוב-למברג.

"גבורות אריה" על ספר בראשית - מעשי ידי איש קדוש שר התורה מאור העדה והגאון האמיתי ארי שבחבורה בוצינא קדישא אריה לייבוש רב אבד"ק לאנצוט.

סגולת שלום



מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיועני"א

סגולת הצדיק משטפנישט זיע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנישט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

ובלשון קודשו:

"ווער ס'וויל האבן א פרייליכען שבת, זאל ער רעדן כליל שישי פונעם הייליגען זיידען דער גרויסער רבי שלום מפראהבישט זי"ע, און אז ער האט ניט קיין סיפור, זאל ער רעדן פון זיינע הייליגע טישן און בענק".

הנהגות ישרות * יחידות שהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

עיונים בסגולת הרה"ק משטפנישט להזכיר זכות זקינו רבי שלום מפראהבישט

לשון הסגולה

שח כ"ק מרן אדמו"ר רבי אברהם מתתיהו משטפנישט זי"ע תחת אחד השיחים, בעת שגדולי החסידים עטרוהו וביניהם גם הרהגה"ח רבי נחום ליבערזוהן זצ"ל אבד"ק קלישקוביץ - ויאס, בשם אביו כ"ק מרן אדה"ז משטפנישט זי"ע שאמר: "ווער ס'וויל האבען א פרייליכען שבת, זאל ער רעדן כליל שישי פונעם הייליגען זיידען דער גרויסער רבי שלום מפראהבישט זי"ע, און אז ער האט ניט קיין סיפור, זאל ער רעדן פון זיינע הייליע טישען און בענק". [בתרגום: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי (חמישי בערב) מזקני הקדוש הרבי הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע ואם אין לו עובדה לספר ממונו שידבר משולחנותיו הטהורים ומספסלי בית מדרשו].

מהי שמחה אמיתית

כשמוע זאת הגה"ח רבי נחום זצ"ל פתח בסיפור חשוב, אותו שמע מכ"ק מרן אדה"ז מטשורטקוב זי"ע פעם בשמחת בית השואבה, וכה היו דבריו של רבי נחום זצ"ל.

מרן אדה"ז מטשורטקוב זי"ע נכנס פעם לביהכ"נ בשמחת בית השואבה ופנה להחסידיים ושאל אותם: איהר זענט פרייליך? איהר האט געטרינקען וויין? [אתם שמחים? שתיתם משקה?] והשיבו לו החסידיים לאות הן, אמר להם אדה"ז זי"ע: עס דארף זיין שמחה של מצוה, די שמחה זאל זיין וועגן די מצוה אליין, און אז מ'איז פרייליך מחמת די וויין איז עס א פאלשע שמחה. [תרגום: צריך שיהיה שמחה של מצוה, שהשמחה תהיה מועצם המצווה, ואם שמחים בגלל המשקה זוהי שמחה מזויזפת]. וחזר רבינו אדה"ז זי"ע לומר עוד הפעם אותו הדבר.

סיפור פגישת הרה"ק מרוזין והרה"ק מאפטא

כאן המשיך רבינו אדה"ז משטפנישט זי"ע לספר כמה סיפורים, סיפור מאביו רבינו מרוזין זי"ע בהקשר עם הרה"ק מאפטא זי"ע, סיפור רבינו על אביו מרוזין זי"ע שנסע פ"א בדרך והגיע לאיזה מלון באם הדרך והשעה שעת חצות היום היה, וטרם התפלל רבינו תפילת שחרית, וגם הרה"ק מאפטא זי"ע נזדמן לאותו מלון ונתוועדו יחד, ובגמר שיחתם אחז רבינו זי"ע דרכו לנסוע הלאה ועדיין קודם התפילה, אבל הרה"ק מאפטא נשאר שם להתפלל, מקורביו של הרה"ק מאפטא שאלו אותו למה הנחתם את האברך הזה לנסוע מכאן קודם התפילה ובפרט שהוא כבר חצות היום? והשיב להם "מה אעשה כשראיתי אשר כל הפמליא של מעלה נסעו עמו וא"כ איך אעכב עליו".

סיפור מהרה"ק רבי אהרן מטיטוב עם הרה"ק מפראהבישט

כמו כן סיפר רבינו משטפנישט ואודות גודל הדחקות ששרר בביתו של הרה"ק רבי אהר'לע מטיטוב זי"ע - נכד הבעש"ט הק' זי"ע.

אח"כ המשיך רבינו אדה"ז משטפנישט זי"ע וסיפר: רבי אהר'לע מטיטוב זי"ע גידל יתומה בביתו, וזקני רבינו שלום מפראהבישט זי"ע גידל יתום בביתו. כשהגיעו לפרקם השתדכו ביניהם היתום עם היתומה. שני המחוננים הגדולים החליטו וקבעו זמן ליום חתונתם.

כשהגיע השבת שמשמחים בה את החתן [הנקרא דער פרייליכער שבת], לקח זקני זי"ע את החתן והלך עמו לביהכ"נ להתפלל, כשהגיע לביהכ"נ אמר זקני זי"ע להחזן שיגש לפני התיבה ויתחיל להתפלל. ענה לו החזן, אינני יכול לגשת לה"עמוד", כי רבי אהר'לע עדיין לא בא ואני מפחד מרבי אהר'לע. ענה לו זקני זי"ע: "האב נישט קיין מורא, ווייל איך שיק דיר אז די זאלסט דאווינען". [אל תירא כי אני שלחתיך לגשת לעמוד], בלית ברירה ובפקודת זקני זי"ע ניגש החזן להתפלל והציבור אחריו. היה מאד שמח בביהכ"נ, התפילה נגמרה והציבור הלך מביהכ"נ. אחר ככלות הכל הגיע הרה"ק רבי אהר'לע זי"ע עם אנשיו ורצה להתפלל. הוא שאל את הסובבים אותו, איפה החתן? והנמצאים בשם ענו לו, כי החתן כבר התפלל בבוקר השכם עם רבי שלום מפראהבישט. רבי אהר'לע זי"ע לא הגיב והתחיל להתפלל.

כשגמר הרה"ק רבי אהר'לע להתפלל, נערכה סעודת שבת בהשתתפות קהל גדול, כשבראש השלחן ישבו שני הצדיקים. כשבקשו מהחזן שישייר כמקובל בשולחנות הצדיקים, נעשה

החזן לפתע צרוד, ולא היה יכול לפתוח את פיו, החזן נבהל ומיד אחרי הסעודה ניגש לזקני זי"ע ואמר לו: הלוא אמרתי לכם כי אני מפחד מרבי אהר'לע. ענה לו זקני זי"ע: אל תפחד, אל תפחד, תקום א"ה מחר בבוקר וכשתראה עגלה עוברת עם באר'לעך [אגסים קטנים] "כל נדרי באר'לעך", תקנה סיר אגסים, תאכל מהם ויחזור אליך הקול כבראשונה. [אגסים האלו קראו "כל נדרי באר'לעך" לפי שהיו מתבשלים וראויים ממש לאכילה בין יוה"כ לסוכות, הם היו חמוצים ולפי דרך הטבע היו יכולים לקלקל את הקול... אך כך אמר לו רבינו שלום זי"ע]. אדה"ז זי"ע המשיך וסיפר: וכך היה, למחרת השכם בבוקר יצא החזן החוצה ועברה במקום עגלה ובה אגסים, הוא קנה סיר אגסים, אכל מהם וקולו שב כבתחילה.

(כדא' לציין, שבעת שהגה"ח רבי נחום זצ"ל חזר לפני כ"ק מרן האדמו"ר משטפנישט זי"ע על סיפורו של האדה"ז זי"ע והשתדל עליו לחזור מלה במלה, הדיש כי כשאדה"ז סיפר מה שהיה למחרת בבוקר, לא הזכיר שהיו "כל נדרי בער'לאך" אלא כך אמר אדה"ז: עס איז אדורך געפאהרין א וואגען מיט באר'לעך, ער האט גיגעסען די באר'לעך און האט באקומען ראם קול [תרגום: עברה עגלה עם מטען אגסים הוא אכל מהאגסים וקיבל את קולו בחזרה]).

בהזדמנות הראשונה לאחר מכן, כשהתחיל החזן לשייר לפני הרה"ק רבי אהר'לע זי"ע כמו מקודם, שאל אותו רבי אהר'לע: איך עבר לך הצרידות? סיפר לו החזן, שזקני זי"ע - רבינו שלום - נתן לו כסגולה, לאכול סיר אגסים קטנים כאלה הנקראים כל נדרי באר'לעך, הוא אכל האגסים האלו, ומזה חזר לו הקול כבתחלה. והגיב רבי אהר'לע זי"ע בהתפעלות: א - א - א - פון אזא מין סגולה האב איך נישט גיהערט [א א מסגולה כזו עוד לא שמעתי].

כ"ק אדה"ז זי"ע סיים את סיפורו, וכה אמר בלשו"ק: רבי אהר'לע טיטוב'ר פלעג רעדן אויפען זיידען רבי שלום, און ביי דער חתונה ווען דער הייליגער זיידע רבי שלום האט גענומען

המשך בעמוד 2 <<

הסבת קדישין מרחיין

כי הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט

כי הרה"ק רבי אברהם המלאך

כי הרה"ק המגיד הנודע ממערישישט

יסוד כוונת דברי רבינו הקדוש בקונטרס הנהגותיו

בראש הקונטרס הובא מכתב ברכה מהגאב"ד שליט"א המסביר את עיקרי השיטה הקדושה - שיטת פראהבישט ומה שנוגע לכל אחד ואחד מבני החבורה קדישא

כ"ח טבת, יום טוב במגילת תענית, ה' תשע"ט
 ראיתי שמעטים הם ההוגים בקונטרס הקדוש "הנהגות ישרות וסדר היום" לאדונינו מורינו הרה"ק רבי שלו שכנא אבי הריז"ניר זי"ע, על כן אומר לפעלא טבא - איישר. יוזמתם של חברי המכון להוצאת ספרים שעל ידי איגוד החבורות 'דרכי שמואל' ברוכה היא לה'.
 קונטרס זה כולו אומר אומר אומר, יש בו עניינים מאד מאד חשובים, שיסודם המצוה ד"כל דרכיך דעהו". יהודי חייב לדעת כי בכל פעולה שעושה, יכול הוא להכניס בה את קדושת התורה והמצוה. לדוגמה, יהודי יא-שמים עובד שמונה שעות קשה לפרנס את אשתו וילדיו. הוא בא הביתה, מתרחץ אוכל ונה, ואומר לעצמו 'עד עכשיו עסקנו בעולם הזה, עכשיו נדאג לנפש'. טעות היא בידו: יש בטור אבן-העזר הקדוש, סימן ע, חיוב מוזנותיה - של האשה - כיצד.
 וזהו מלכות מצוה, כמו אכילת מצות. היעלה על הדעת שאפיית המצות יש בה ביטול תורה או ביטול זמן, הרי זה קיום התורה! והראשונים הקדושים עמדו וסייעו במלאכת אפיית המצות הקדושות בדחילו ורחימו. המחבר מביא בשלחן-ערוך (הלכות פסח סימן תס סעיף ב): "הרא"ש היה משתדל במצת-מצוה, ועומד על עשייתה, ומזוזו העוסקים בהם, ומסייע בעריכתן. וכן ראוי לכל אדם לעשות - להטפל הוא בעצמו במצוה".
 כמו-כן, יש מצוה מדאורייתא לזון אשתו, בני ובנותיו, ואם יהודי עובד להביא טרף לביתו, הרי זה נחשב לביטול זמן ח"ו? אדרבא, הרי זה כמו אפיית מצות, הכנה לאכילת מצוה!
 אלא שיהודי צריך להתבונן ולהכניס הקדושה במעשיו. וזהו הענין שצועקים 'לשם מצת מצוה', וזהו מצוה מן התורה הקדושה, כמו אפיית מצות, עם הקמח והמים ועריכתם, לדרגא גבוהה מאד - למצוה. לעבודת ה' אלקינו מלכינו.
 יהודי שחי בתבונה, עם השקעה מועטה יכול להפוך את כל עבודתו הגשמית - אם זה גורלו - לעבודה פעם ביום, או פעם בשבוע, או אפילו פעם בחודש: 'הנני עובד עבודתי בנאמנות כדי לקיים מצוות ה' בתורתו הקדושה, שארה כסותה ועונתה לא יגרע'.
 ענין זה הוא יסוד כוונת דברי רבינו הקדוש בקונטרסו, ואיך פירושו זיל גמור, והבן. על כן מה טוב, שלכל 'חסידשע בחור' בחבורתנו הקדושה יהיה באמתחת התפילין שלו קונטרס זה ויעיין בו מידי פעם. והעושה כן, מובטח אני בו שלאילא רברבא יתעביד.

דבר המכון 'קדושה ומלכות' שע"י איגוד החבורות דרכי שמואל - פיאטרא ניאמץ "פרשה קטנה שכל תורה תלוין בה"

המשך מעמוד ראשון <<
 אים טאנצין מיט די כלה, האט רבי אהר'לע גענומען דעם "באס" און האט געשפיעלט פארין זיידען רבי שלום זי"ע. פארשטעהט איהר מיר דאס הייסט גירעדט.
 כשסיים כ"ק אדה"ז זי"ע את סיפורו הסתובב קצת לעבר בנו כ"ק מרן רבי ישראל מטשארטקוב זי"ע ואמר לו: די פארשטעהסט? וכ"ק מרן רבי ישראל זי"ע הניע בראשו לאות חיוב ואמר: יא, איך פארשטעהט. הגה"ח רבי נחום זצ"ל סיים את דבריו לפני כ"ק מרן מטשפנשט זי"ע ואמר לו, אני הייתי שם בעת הסיפור, וכן ישבו שם בהשולחן הטהור כמה גדולי עולם וכולם אמרו שלא הבינו את המשפט "דאם הייסט גירעדט", אבל בנו כ"ק מרן רבי ישראל ענה לאביו זי"ע יא, איך פארשטעהט.
 (הר"ר יצחק חכם ז"ל קובץ ב'מסילות')

ועל הלב. מלבד, פתיחת כל הראשי-תיבות, ניקוד, וכותרות-משנה.



"דרש בר קפרא: איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה?"
 פְּכַל דְּרַבִּיךָ דְּעָהוּ, וְהוּא יִשְׂרָאֵל אֲרַחֲתִיךָ.
 (מסכת ברכות סג ע"א)
 הטיב מורינו-ורבינו, הגה"צ גאב"ד 'דרכי שמואל' הגה"צ רבי מנחם מנדל טוביאס שליט"א, להגדיר את הקונטרס שלפנינו: פירוש מעשי לצו "פְּכַל דְּרַבִּיךָ דְּעָהוּ"
 (משלי פרק ג פסוק ו).

הגה"צ רבי מנחם מנדל טוביאס שליט"א ניסוד איגוד החבורות דרכי שמואל

צילום שער הקונטרס 'משמיע שלום' הנהגות ישרות וסדר היום לרבינו שלום ש"ל על ידי איגוד החבורות 'דרכי שמואל' - פיאטרא ניאמץ

זאת ועוד, בכל המהדורות באו אי-אלו קטעים כשהם מפוזרים ולא על מעמדם ב'סדר היום'. במהדורה זו, על-פי עצת-קודשו של מורינו-ורבינו הגה"צ שליט"א, שובצו כל הקטעים על מקומם כשהם סדורים על-פי סדר יומו של עובד ה' מבוקר ועד ערב. וכמובן, מבלי לנגוע ח"ו בגוף הדברים.

עבודה קשה זו, הדורשת תשומת-לב אחריות ודייקנות מרבית, נעשתה בידי האמונות של אחד מבכירי החבורה ושומעי-לקחו של מורינו-ורבינו הגה"צ שליט"א, הבה"ח שמואל [בהג"ח] טוביאס הי"ו מבחירי ישיבת 'מאור עיניים' ראחמסטריווקא. ותהא משכורתו שלימה מן השמים.

בשבועות הקרובים נביא בעז"ה בגליונו את סדר הנהגות ועינים בדבריו.

שכינת שלום
 מכון לחקר ותיעוד מורשת מרן מפראהבישט זיע"א
 דוא"ל: 6160303@gmail.com

הודעה משמחת
 לאור הצטברות חומר רב מתולדות ותורת רבינו הקדוש מפראהבישט ולרגל עריכת ספר מקיף לתולדותיו ולתורתו **נבקש בזאת מהקהל הרחב כל מי שיש בידיו וברשותו חומר מרבנו, עובדות, מכתבים ואמרי קודש וכל פרט היכול לשפוך אור על חקר מורשתו** שימציאם לידינו למען נוכל לשלבם בספר העומד לצאת לאור בעזה"ש ולהפיצם בגליונו "סגולת שלום" זכות רבינו שלום תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

לתגובות הערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:38

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:35

ר"ת: 19:10

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 472 23.10.2020 - ה' מרחשוון תשפ"א

וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ וּתְשֹׁב אֵלַי אֶל הַתְּבָה (ח, ט)

פְּרִשְׁת - נִזְז

וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ וּתְשֹׁב אֵלַי אֶל הַתְּבָה (ח, ט)

האר"י ז"ל התאכסן פעם בבית איש תם וירא-אלוקים, והלה קיבלו בכבוד גדול וקיים בו הכנסת אורחים בעין יפה ובנפש חפצה. טורח גדול טרח למענו, השתדל להשביע את רצונו בכל דבר, והקפיד לבל יחסר לאורחו מאומה. ימים אחדים ישב רבי יצחק בבית ההוא, מסירותו של האיש נגעה לליבו מאוד. בהיפרדו מעל אורחו, אמר לו האר"י ז"ל: "במה אוכל לגמול לך על רוב החסד והחיבה אשר השפעת עלי בהיותי עימך? שאל נא מה שתשאל-ואברכך!".

האיש נאנח אנחה חרישית, ולאחר שתיקת-מה אמר בקול שבור: "מה אבקש, רבי, ויש לי כל - משופע אני, השבח לא-ל, בממון, ואין לי דאגת-פרנסה; גם בריאותי עימי, ברוך השם, וכוחי במתני, רק לדבר אחד אני צריך. זוגתי, שתחיה ילדה לי כמה בנים, אך לפתע עמדה מלדת, דרשנו ברופאים, אולם גם הם לא גילו דבר. אולי יואיל הרב לברכנו, כי תסור צרת העקרות מעל אישתי"...

רואה אני בעיני רוחי את סיבת הדבר" - השיב האורח הקדוש - "דע לך, כי מידת הרחמנות, מסימניהם של בני אברהם אבינו, חשובה היא עד מאוד. צריך אדם להישמר מאוד מגרימת צער כלשהו - בין לחבירו, בין לשאר בני-אדם ובין לבעלי חיים. בביתך מצוי לול-תרנגולים. בעבר היה קבוע לפתחו סולם, בו יכלו האפרוחים לרדת ארצה, ולרגליו היו כלי המזון והמשקה מהם ניזונו העופות. כראות אשתך, שעל הסולם ולמרגלותיו מתאסף לכלוך רב בעטיים של בני-הכנף, צוותה על המשרתת להניח את צלוחיות המים והמזון בתוך הלול ולסלק את הסולם מפתחו". "מאותו היום הצטערו האפרוחים הרבה - בהיותם קטנים ורכים, קשה היה להם לפרוח, ונמנע מהם השעשוע שבעליה ובירידה בשלבי הסולם. ברוב צערם היו האפרוחים מצפצפים והוגים, וקול ציוצם עלה ובא לפני כיסא הכבוד וקטרג על מעשיה של אשתך, מיני אז נמנע בעדה מללדת". המארח האזין לדברי הרב בפה פעור, ומיד ניגש לחפש את הסולם בחצר. במו ידיו נטל אותו והחזירו למקומו הראשון, בפתח הלול. לא ארכו הימים, וה' פקד את אשתו, והיא שבה ללדת כבראשונה. ('מתוקים מדבש')

כִּי מִלֵּאָה הָאָרֶץ חֲמֵס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתָם אֶת הָאָרֶץ (ו,יג)
רש"י: כי מלאה הארץ חמס – לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל.

מדוע נחתם גזר דינם דווקא על הגזל? מסביר נפלא המהר"ם א"ש זצ"ל:
הקדמה א': גם העשירות וגם העניות עלולות לגרום לאדם לעבור עבירות. העניות עלולה לגרום לאדם לגנוב ואילו עשירות עלולה להביא לידי תאוות בכלל ולידי ניאוף בפרט רח"ל.

הקדמה ב': הפסוק אומר (תהילים נ,יח): "אִם רָאִיתָ גִּבּוֹר וְתָרַץ עִמּוֹ וְעַם מְנַאֲפִים חָלַקְךָ". כאשר אדם גונב מפני שהוא רעב ללחם והוא עני אזי 'וְתָרַץ עִמּוֹ' התירוץ שלו שאין לו מה לאכול נשמע במידה מסוימת. אבל לא כן כאשר הוא גם נואף כי אז זה אומר שיש לו, כי כאמור העשירות מביאה לניאוף וזה סותר את טענתו.

עיקר חטאם של דור המבול היה 'כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאָרֶץ' שהם היו שטופים בזימה ובעריות. אבל הם יכלו לטעון שזה היה תוצאה של השפע האדיר שהא-לוקים השפיע עליהן ובשל עשירותם. הטענה הזו נפלה כאשר הם גם היו גוזלים וחומסים שהרי אם יש לכם מדוע אתם גוזלים? ולכן לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל. (עלון 'מתוק מדבש' גיליון 139)

וְאִתָּה קַח לְךָ מִכָּל מַאֲכָל אֲשֶׁר יֹאכַל וְאֶסְפַּת אֱלִיךָ וְהָיָה לְךָ וְלָהֶם לְאֹכְלָהּ (ו,כא)
הנה ידוע, כי מה שעשה השם יתברך שהאדם צריך לאכול ולשתות וכיוצא בזה, ובלעדם אי אפשר לו לחיות, הטעם הוא, מפני שבכל דבר יש ניצוצות וחיות אלוקית, ועל האדם להעלות את הניצוצות הקדושים, וכמו שפירש הבעל שם טוב הקדוש זי"ע על הפסוק (תהילים קז,ה): "דְּעֵבִים גַּם צְמֵאִים נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף" – למה עשה השם ככה שיהיו בני אדם "דעבים גם צמאים?", אין זה אלא כי "נפשם בהם תתעטף", דהיינו שבכל ענייני העולם הזה מעוטפים ניצוצי קדושה השייכים לחלקי נפשותם, והבן וזה שאמר הכתוב "וְאִתָּה קַח לְךָ מִכָּל מַאֲכָל אֲשֶׁר יֹאכַל" – בכדי לתקן את הניצוצות הקדושים "וְהָיָה לְךָ", "וְלָהֶם" – לניצוצות הקדושים, "לְאֹכְלָהּ" – לתיקון, כי גם הם יעלו אתך. (תפארת שלמה)

וְתִמְלֵא הָאָרֶץ חֲמֵס (א,יא)

מסופר שלפני כחמש מאות שנה הייתה בצורת קשה בארץ ישראל, והתכנסו הקהילות לעצרת תפילה ותחנונים. בין כך ובין כך גילו למרן הבית יוסף זצ"ל מן השמיים שבתפילה זו יעבור לפני התיבה הירקון פלוני, המוכר בשוק פירות וירקות! שיגר רבי יוסף קארו את שלוחיו לאותו ירקון, וביקשו לשמש שליח הציבור. הירקון סירב ולא ידע כלל מה רוצים ממנו, "וכי אני ראוי לעבור לפני התיבה בעצרת ההתעוררות על הגשמים?!", אבל הבית יוסף לא הרפה ממנו, ודרש שיעבור לפני התיבה. לקח הירקון את המשקולת מחנותו ובא עימה למקום העצרת. בהגיעו לתיבת החזן תלה את המשקולת מולו, פרץ בבכי ואמר: "דיבוננו של עולם, הנה המתלה הקטן שבראש המשקולת דומה לאות יו"ד, צידה הימני של הקערה דומה לאות ה"א, קנה המשקולת דומה לאות וי"ו וצידה השמאלי של הקערה דומה שוב לאות ה"א. וביחד – אותיות שם ה'. יודע אתה, אבי שבשמיים", המשיך הירקון להתייפח, "שהקפדתי תמיד להשתמש במשקולת זו בנאמנות ובכך קידשתי את שמך הגדול. מעולם לא רימיתי ולא הוניתי איש במאומה. אנא, עשה למען שמך והשפע עלינו שפע רב של גשמי ברכה ממרומים". כותבי הקורות מספרים שבתוך זמן קצר התקדרו השמיים בעבים וגשם עז ניתך ארצה... (ופריו מתוק)

וַיֵּרַח ה' אֶת רֵיחַ הַנִּיחּוֹחַ וַיֹּאמֶר ה' אֶל לְבֹו לֹא אֶסַף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֲרֵיו וְלֹא אֶסַף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי (ח, כא)

ויש לשאול: מה גרם לקב"ה לומר זאת? מצד אחד ייתכן שזה בשל ריח הניחוח של הקרבנות שהעלה נח, אבל מאידך הפסוק אומר 'כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֲרֵיו'?

התשובה תובן בס"ד ע"פ סיפור (במחשבה תחילה): רב פונה לבחור ושואל: 'מדוע לאחרונה אתה לא לומד ולא מתפלל?' עונה התלמיד 'קודם כל אני מאוד טרוד ועסוק. ושנית וכי הקב"ה צריך את תפילתי? הרי יש לו אין ספור מלאכים שמשרתים אותו בשמים?' אומר הרב: 'שאלה לי אליך יקירי, מהו הציור היקר ביותר שראית מימך?' עונה הבחור 'ציור נוף עוצר נשימה של אחד מגדולי הציירים, הציור נמכר במכירה פומבית בסכום של שלוש מאות אלף דולר'. 'תאמר לי שואל הרב 'אם היה מגיע צלם עם מצלמה מקצועית ומצלם את אותו הנוף, האם היא הייתה דומה לציור?' 'אכן כן', 'ובכמה כסף היה נמכר הציולם?' 'לכל היותר בחמישים ש"ח ענה הבחור. 'ומדוע באמת? הרי לכאורה הם זהים? ענה הבחור 'כבוד הרב, ההבדל הוא במאמץ מול הקושי הרי לצלם שבא לצלם לא היה שום קושי וכל מה שהוא צריך לעשות זה ללחוץ על כפתור המצלמה. ואילו לצייר היה קושי רב וסיכוי גדול להיכשל ובכל זאת הוא התאמץ והצליח ולכן התמונה יקרה הרבה יותר'.

'ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר' אומר הרב, 'גם בשמים זה כך, נכון הוא שלקב"ה ישנם אין ספור מלאכים שמשרתים אותו והם קדושים וטהורים וללא חטאים כמונו, אבל ההבדל ביננו לבינם הוא שלהם אין יצר הרע שמפתה אותם. ולכן העבודה שלהם לא עושה כל כך רושם על הקב"ה. שונה מכך הוא האדם קרוץ החומר שלו יש יצר רע שמפתה אותו ומקרר אותו שלא לקיים מצוות ושלא להתפלל ולא ללמוד תורה ובכל זאת הוא מתאמץ ומגיע לתפילה וללימוד ומקיים מצוות ... כיוון שכך עבודתו מוערכת הרבה יותר אצל הקב"ה.

וזה שאומר הפסוק 'וַיֵּרַח ה' אֶת רֵיחַ הַנִּיחּוֹחַ' הקב"ה העריך ושמח מאוד בקרבנות שנח הקריב. ואם תשאל הרי לקב"ה יש מלאכים שמשרתים אותו בשמים? לזה מוסיפה התורה ואומרת 'כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֲרֵיו' שמפתה ומקשה על האדם מלעשות מצוות ואם למרות הקושי הוא מקריב קרבן אזי זה עולה לפני ה' לריח ניחוח ולרחמים ורצון. (עלון 'מתוק מדבש' גיליון 139)

וּמִוֹרָאֵם וְחַתָּתֵם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ (ט, ב)
בגמרא (שבת קנא): אומר רב פנא: אריה אינו מתנפל על שני בני אדם. שואלת הגמרא והרי ראינו כבר שהתנפל על שני בני אדם? "דאמר רמי בר אבא: אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו כבהמה, שנאמר 'אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו'".

שואל רבי יעקב לוברבוס מליסא, בעל "נתיבות המשפט": למסקנת הגמרא שהדבר תלוי בשאלה האם האדם נראה כאדם או כבהמה, הרי גם אדם אחד יכול להיראות אדם, ומדוע כתבה הגמרא בהווא אמינא שרק על שניים אינו נופל?

מתרץ ה"נתיבות": שלמסקנת הגמרא בנראה כאדם ולא כבהמה, מונח ההסבר מדוע על שניים אריה אינו מתנפל. שכן שניים האמורים כאן, אינם אלא אדם אחד המורכב משני חלקים: גוף ונשמה. אם הנשמה שלו חיה וקיימת ויש לה נוכחות ממשית ממש כמו גופו, הרי שהוא מוגדר "אדם" ומוראו על חית הארץ. אך באם חלילה הוא מורכב רק מחלק אחד, לנשמתו אין נוכחות מעשית, הרי שהבהמה רואה בו שווה ערך אליה, "נמשל כבהמות נדמו" ואין לה ממה לירא... (עלון 'סוף מעשה במחשבה תחילה')

גדול השלום! – עלון 'אפריון שלמה' גיליון 228

נח איש צדיק תמים הִיה בְּדַרְתֵּי (ו,ט)
כבר ידוע מה שאמר 'אור החיים' הקדוש שנח לא ניצל מהמבול משום שהוא היה צדיק...
לא זאת הסיבה, למה? משום שאם אכן כך היה, הרי גם תינוקות שלא חטאו שנספו במבול,
היו צריכים להינצל... אז מה כן היתה הסיבה? אומר אור החיים הקדוש: משום שהוא מצא חן!
"ונח מצא חן בעיני ה'..." יש מצוות שאם אדם עושה אותם הן מעלות חן על עושיהן בעיני
של בורא העולם! אך כדי שבני אדם לא יעזבו את שאר המצוות ויעסקו רק בהן, הקב"ה
העלים מאיתנו את המצוות הללו. ונח שזכה ועסק באותן מצוות, זה מה שהציל אותו
מהמבול... החן!

טוב, ומה בכל זאת אפשר לעשות כדי למצוא חן?... אומר החת"ם סופר: ישנם הרבה סוגים
של פקחים. אבל לכל פיקחות יש גבול... יש סוג של פיקח עד שהוא נעצר בקיר של כסף...
הוא מתנהג כאדם חכם בכל התחומים, אבל כשזה נוגע לכסף, הוא מתחיל לעשות שטויות.
יש סוג של פיקח עד שהוא נעצר בקיר של כבוד... הכבוד מעביר אותו על דעתו.
יש סוג של פיקח עד שהוא מגיע לקיר של קנאה...

אבל יהודי ירא שמיים באמת, לא עוצר לא בקיר של כסף, לא בקיר של כבוד, וגם לא בקיר
של קנאה... הפיקחות שלו עוברת קירות ומסכים, עד שהיא פוגעת בקיר של... שלום.
שם נעצרת הפיקחות שלו... "השם גבולך שלום" (תהלים קמו,יד).

ירא שמיים אומר: מוטב אהיה שוטה, ואל אהיה במחלוקת. הוא מוכן לוותר על ה-כ-ל בשביל
להרבות שלום, אפילו להיקרא שוטה! יש גבול לפיקחות שלו, וקוראים לזה שלום.
מה הקב"ה משלם לו בעבור זה?

אומר החת"ם סופר: התשלום הוא המשך הפסוק... "חלב חטים ישביעך", הוא יזכה לעושר
מופלג והרווחה גדולה! משום ש"חיי בני ומזוני, לאו בזכותיה תליא, אלא במזלא". אבל רש"י
אומר שזכות גדולה כן יכולה לשנות את המזל...
ומה הזכות הגדולה הזו? אומר החת"ם: אדם שעושה שלום!

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת
רחל, עדן שירה בת גילה, הילה בת עדנה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל
בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה,
יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה, ולרפואת כל
חולי עמו ישראל.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.



בעלון נעסוק בתוכן שיעור 602 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 489 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל א' חשוון תשפ"א

999 תשפ"א

נח - תוכן ענייני הפרשה

- א. תולדות נח, ציווי ה' על בניית התיבה, סדר המבול, סדר יבושת המים מעל פני האדמה, ה' מצוה את נח ובני ביתו לצאת מן התיבה.
- ב. קרבנו של נח, וברכת ה' לנח ולבניו.
- ג. איסור אכילת אבר ודם מן החי, מצות פרו ורבו ושאר שבע מצוות בני נח.
- ד. מראה הקשת בענן והבטחת ה' - ברית עולם - שלא יהיה יותר מבול בעולם (ט, ח-ז).
- ה. נח מִשְׁתַּכֵּר באוהלו, מעשה חם, שם ויפת מכסים את נח בכבוד, נח מקלל את חם ומברך את שם ויפת לדורות.
- ו. משפחות בני נח וצאצאיו-יסוד ל-70 אומות העולם (י, א-ב).
- ז. דור הפלגה (בניית מגדל בבל, והעונש) (יא, א-ט).
- ח. תולדות בני שם עד אברהם (עשרה דורות מנח ועד אברהם).
- ט. יציאתו של אברהם אבינו מאור פְּשָׁדִים לכיוון ארץ כנען.

הפרשה פותחת באדם שה' בחר בו (נח) ומסיימת באדם שבחר בהקב"ה (אברהם). פתחה בנח שה' בחר בו שנאמר: "כי אתך ראיתי צדיק לפני, בדור הזה" (בראשית, ב, ז), וסיימה באברהם אבינו שבחר בה' יתברך כפי המובא במדרש (בראשית רבה פרק ל'): רבי לוי בשם ריש לקיש אמר, בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו... שניהם התרחקו מבני דורם אך השוני מהותי. נח הסתגר בתוך עצמו ואילו אברהם איש החסד דאג לילך ולקרב את האחרים תחת כנפי השכינה. מאידך, ניתן לראות את מסירותו של נח לחיות בתיבה וניתן להסיק שהיה גם כן איש חסד ונתינה. ה' מצווה את נח בעניין האכלת החיות והבהמות (ו, כא): "ואתה קח, לך מכל - מאכל אשר יאכל, ואספת, אליך; והיה לך ולהם, לאכלה". ההלכה מחייבת להאכיל את בעלי החיים שברשות האדם קודם שיאכל האדם עצמו.

"אלה תולדות נח, נח איש צדיק" (ו, ט)

גלגוליו של נח

החיד"א ב"נחל קדומים" כתב בשם הארי ז"ל: נח התגלגל אצל משה רבינו ואצל יוסף הצדיק, שנאמר: "אלה תולדות נח, נח איש צדיק תמים הָיָה בְּדוֹרֵתּוֹ". שלכך נאמר "נח נח" - כי התגלגל פעמיים. האחד אצל "איש צדיק" - הוא יוסף הצדיק. והשני אצל - "תמים" - הוא משה רבינו. וכדי לתקן את חטאו של נח בזה שלא הציל עולם שלם מכליה, נשלחה נשמתו אצל יוסף הצדיק, שזן ופרנס וכלכל את העולם כולו, והחיה עם רב. ויוסף חי רוב חייו במצרים, בתוך מ"ט שערי טומאה, בארץ המכונה "עֲרֹת הָאָרֶץ" - כמו נח שחי בדור המבול בשיא הטומאה, בשעה ש"השחית כל בְּשָׂר", וחוטאים כולם בעריות. ועל מנת לתקן חטאו שלא הוכיח את אנשי דורו - נשלחה נשמתו אצל משה רבינו, שהציל את עם ישראל מכליה בחטא העגל ובשאר עוונות. שכן משה רבינו היה מוכיח את עם ישראל עשרות שנים, וגם מתפלל עליהם להצילם מכל פגע וצרה שלא תבוא. וכנגד 120 שנה שנח לא הוכיח את אנשי דורו - חי משה רבינו מאה 120 שנה. ורמז לדבר במה שנאמר לאנשי דורו של נח: "בְּשָׁגָם הוּא בְּשָׂר" - "בְּשָׁגָם" בגימטריה משה.

והוסיפו גורי האר"י השוואות בין משה רבינו ונח: א. משה ניצל ע"י תיבה - לכפר על נח שחטא בתיבה. ב. משה היה כבד פה - לכפר על נח שלא הוכיח בפיו את אנשי דורו. והיה כבד לשון - על שלא התפלל עליהם. ג. על משה נאמר: "וְגַם מִצְאֵת חַן בְּעֵינָי" - כי תיקן את נח, שעליו נאמר: "וְנָח מִצְאֵת חַן בְּעֵינָי ה'". ד. משה נקרא "משה", "כי מן המים מִשִּׁיתָהוּ" - כיון שבא לכפר על חטא מי נח, ונרמז גם שניצל נח מהמים של דור המבול. ומטעם זה לאחר חטא העגל מסר משה נפשו, ואמר: "וְאֵם אֵין, מִחֲנִי נָא מִסְפָּרְךָ" - "מִחֲנִי" אותיות מי נח, כך השלים את תיקון נפשו של נח. [תורת חסד]

חז"ל פירשו את לשון הברכה שבפסוק "וְנָתַתִּי עֶשֶׂב בְּשֶׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶיךָ - וְאָכְלָתָּ וְשָׂבַעְתָּ" (דברים יא, טו), כהוראה: "אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר 'וְנָתַתִּי עֶשֶׂב בְּשֶׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶיךָ' והדר (ולאחר מכן) 'וְאָכְלָתָּ וְשָׂבַעְתָּ' (מסכת ברכות מ.) הטעם לכך כיוון שְׁהַשְׁבֵּעַ איננו מרגיש בחסרונו של הרעב. ניתן להבין זאת עפ"י המעשה הנפלא הבא: באחד מלילי החורף הקרים, ישב רבי חיים אוירבך זצ"ל לבדו ולמד. לפתע נשמעה נקישה בחלונו. "מי זה?" שאל. "אני סנדלר", נשמעה התשובה, "ולפני שעות אחדות ילדה אשתי בן למזל טוב, אבל קר ואין בביתנו עצים להסיק את התנור". מיד יצא רבי חיים מביתו והלך עם הסנדלר לביתו של העשיר מבני העיר והחל דופק בחזקה על דלת ביתו. נבהל העשיר וכששאל: "מיהו הדופק כל כך?" נענה: "זה הרב!" מיד נפתחה הדלת. הרב נשאר עומד בחוץ וסירב להיכנס למרות הפצרותיו של העשיר. מפני הנימוס נאלץ העשיר לצאת אף הוא החוצה, למרות שהיה לבוש בחלוק הבית שלו, וכך לשמוע את דברי הרב שהתעניין בעסקיו דקות ארוכות. הקור היה גדול ושוב התחנן העשיר בפני הרב: "היכנסו נא אל תוך הבית! אתם עלולים לקפוא למוות"!!! ועדיין הרב מסרב. "רצוני שתרגיש מעט ממה שמרגישים הסנדלר ואשתו והתינוק שזה עתה נולד להם", הסביר... לא היה צריך הרב להאריך בדיבורים ובו במקום הבטיח העשיר לספק למשפחת הסנדלר עצים וזרדים למשך כל החורף. הבה לא נמתין שה' יסביר לנו מה מרגיש הָרָעֵב... עדיף שנדמיין זאת ונזדרז להִשְׁבִּיעוּ... בתפילת ערבית בליל ראשון (במוצאי השבת) - ז' במר חשוון, מתחילים לבקש על הגשמים ואומרים 'ברך עלינו' (למנהג אשכנז מוסיפים 'ותן טל ומטר'). ונסיים בתפילה: משיב הרוח ומוריד הגשם, ותן טל ומטר לברכה על כל פני האדמה. חורף בריא.

o l f e p a e



ברייתא יקצורו

"אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נַח, נַח אִישׁ צְדִיק הָיָה בְּדִרְתּוֹ" (ו, ט) - מִי גְדוֹל מִמִּי

כתב מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זיע"א ג' מרחשון: מובא בגמרא (עירובין יח): אומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו, מקצת שבחו בפניו, דכתיב (ז, א): "כִּי אֶתְּךָ רְאִיתִי צְדִיק לְפָנַי", וכולו שלא בפניו, שנאמר: נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים. ולכאורה קשה ממה שאמרו חז"ל (מסכת סנהדרין ט:): גדול מה שנאמר בעובדיה יותר ממה שנאמר באברהם, באברהם נאמר: כִּי יָרָא אֱלֹקִים אֶתְּהָ, ואילו בעובדיה כתיב: "וְעִבְדֵיהוּ הָיָה יָרָא אֶת ה' מְאֹד" (מלכים א' יח, ג), ואמאי (מדוע), נימא (נאמר) שבאברהם היה בפניו ולכן לא כתוב בו מְאֹד? וכבר עמד בזה מהר"ש אלגאזי בספר 'תאוה לעיניים', ותירץ: שכל שנאמר בחייו הרי זה נחשב בפניו, ואצל עובדיה שיצאה בת קול ואמרה: "וְעִבְדֵיהוּ הָיָה יָרָא אֶת ה' מְאֹד" - בחייו היה, ועיין במהרש"א (סנהדרין ט: חידושי אגדות) שאין הכוונה שעובדיה היה גדול מאברהם, אלא רק שהפסוק שנאמר באברהם לא מִצַּח את כל שבחו, והביא כיוצא בזה מה שאמרו (מסכת בבא בתרא טו:): גדול מה שנאמר באיוב יותר ממה שנאמר באברהם, שבאברהם נאמר, יָרָא אֱלֹקִים אֶתְּהָ (כב, יב), ובאיוב נאמר: "אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יָרָא אֱלֹקִים וְסָר מֵרָע" (איוב א, ח), והרי באיוב נאמר שלא בפניו, וגם לא יעלה על הדעת שאברהם שעבד את ה' מאהבה יהיה פחות מאיוב, אלא הכוונה כנזכר לעיל.

"וַיִּשְׁאָר אַךְ נַח" (ז, כג)

ביאר מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זצ"ל: רבותינו אמרו שבתחילה היה נח צדיק, אבל לבסוף ירד מדרגתו, שנאמר (ט, ט): "וַיַּחַל נַח אִישׁ הָאָדָמָה וַיִּטַּע כְּרָם..." "וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֲהֵלָה" (ט, כא). ורמז לכך: שהנה בתחילת הפרשה נאמר: נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים, ולאחר מכן ירד במדרגה, ואז נאמר רק (ז, א): כִּי אֶתְּךָ רְאִיתִי צְדִיק, וכבר לא נקרא תמים, ולאחר מכן ירד מדרגתו כליל, וזהו שנאמר: "וַיִּשְׁאָר אַךְ נַח", שמכל תאריו ומעלותיו נותר רק שמו לבדו.

[נפלאות מתורתך עמ' י"א]

"וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה וְלֹא יָסְפָה שׁוּב אֵלָיו עוֹד" (ח, יב)

מובא בזוהר (שלה, קסד): כי בתיבת נח היו 14 יונים - 7 זכרים ו-7 נקבות. ורש"י כתב שהיונה ששלח נח לבדוק אם כלו המים היה זכר, הרי שנשארו 6 זכרים ו-7 נקבות, ומובא ברמב"ן שנח נזהר שיישאר קיום לאותו המין, וא"כ לא יכול היה להקריב אלא חמשה זכרים ושש נקבות. ואמרו ב'זוהר' שנח חיפש את היונה, כי רצה להקריב ששה זכרים ושש נקבות, וכיון שלא מצא אותה, היה צריך להשאיר עוד זכר ועוד נקבה, ונח שאל בעליונים ובתחתונים איפה היונה הזאת, ואמרו לו שהיא נגנזה בפתח העליון, כמו שעלו חנוך ואליהו, ורבי יהושע בן לוי וסרח בת אשר חיים לגן עדן, כך עלתה זאת היונה ויושבת עד היום בפתח העליון, עד שיבוא משיח, ותיקח הכתר בפיה ותניחנו על ראשו. והיא יושבת שם אלפי שנים, וזה שאמר דוד המלך ע"ה: "וַאֲנִי כְּזֹאת רָעַנְנָה בְּבֵית אֱלֹקִים", היינו בזכות אותה יונה שהראתה לנח בעזרת זית רענן שרוצה להיות ניונת מהקב"ה, בזכות זה היא ממתינה להכתיר את משיח בן דוד.

אִישׁ צְדִיק הָיָה בְּדִרְתּוֹ" (ו, ט) מִי גְדוֹל מִמִּי

סיפר הראש"ל רבי שלמה עמר שליט"א: לאחר שנבחר מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זיע"א לראשון לציון (שנת תשל"ג) הוזמן ע"י: רבני חיפה והסביבה להודות לה' על שזכינו לכך, ושם השתתפו רבנים ודיינים באולם רחב ידיים, ובראשם הגאון המפורסם רבי יוסף משאש זצ"ל ופתח ראשון בדברים ואמר: "מוריי ורבותי יש שני סוגים בכבוד, יש המכבדים את האדם וע"י כך מוסיפים לו בזה יקר וגדולה, ויש שמכבדים את האדם אבל המכבד עצמו זוכה ליקר וגדולה כמלך שיושב במסיבה ומבקשים את אחד השרים שיברכהו הלא המברך עצמו מתברך בזה שבחרוהו לברך אבל למלך מה יוסיפו אמרתו שהרי כולם עונים ואומרים הראיתם מי זכה לברך את המלך". וסיים הגאון הנ"ל "ואנו מה נוכל לכבד ולדבר על מרן רבינו עובדיה יוסף ששמו נודע בשערים ומה נוסיף על התארים אשר לו הוד והדר מאל עליון באשר ה' עמו שבחר בו לרעות את עמו ומה יוסיף לו מה שנכבדו". ולאחר אסיפה זו יצאנו אני ומרן ע"ה, ובאנו יחד אל ביתו של המרא דאתרא ר' יוסף משאש זצ"ל, ואז פתח פיו ולשונו וכיבד את מרן בברכה כאחד מבני המלוכה ופנה למרן רבנו עובדיה יוסף זיע"א לברך הוא תחילה את באי האסיפה ולכבודה של תורה ומרן זיע"א השיב לרבי יוסף משאש זצ"ל שהוא יפתח תחילה מפני כבוד תורתו, אשר עיר חיפה היא ביתו, והשם יתברך תמיד איתו, וסיים במליצתו: "וַיָּבֹא הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף" (בראשית מג, כד) והגרי"י משאש השיב למרן ואמר ועל כבודו נאמר: "וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי" (שם מה, כח). ומרן השיב: ועל כבודו נאמר "לְכוּ אֶל יוֹסֵף אֲשֶׁר יֹאמַר לְכֶם תַּעֲשׂוּ" (שם מא, נה). והגרי"י משש השיב ואמר "וַיִּצְוּ יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת כְּלֵיהֶם בָּר" (שם מב, כג). ומרן השיב: על כבודו נאמר: "וַיֹּסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּיר" (שם מב, ו).

והגרי"י משאש השיב למרן "עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מְשַׁל בְּכָל אָרֶץ מִצְרָיִם" (שם מה, כו). וסיים הגרי"י משאש ואמר "אִם יִסְפִּים אֲנַחְנוּ לְשַׁמַּע אֶת קוֹל ה'" (דברים ה' כא) - וכוונתו לאמר ששניהם שמם יוסף. וסיכם הגרי"י עמר ואמר: "ואני הקטן הרגשתי באותה ישיבה שמחה ועונג מעין עולם הבא..."



"אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלַּךְ נַח" (ו, ט) - דֶּרֶךְ אֲרֵץ

עוד סיפר הרב שלמה עמר שליט"א: מעשה שהיה בשמחת חתונה שהיו שם כמה מגדולי הדור, ועל ראש צבאם מרן זיע"א, ואני עמדותי באולם. והנה מרן נכנס, וכעין 'חשמל' מקדם לפניו, שכל מקום שהיה נכנס חיל ורעדה נתפס בלבבות, ואין מי שנשאר אדיש. ניגשתי בהתרגשות לנשק את ידו, והמשיך למקום שבו ישבו החכמים עד לתחילת החופה. לאחר זמן, פנה אליי בעל השמחה, שאלך לפניו לשבת במושב החכמים. משעמד על כך, ניגשתי ונתתי שלום לגדולים שישבו שם, אך למרן זיע"א לא ניגשתי משום שכבר נישקתי ידיו בכניסתו לאולם. לפתע, הושיט לי את ידו וקרא לי לשלום, ותיכף ניגשתי ונישקתי שוב את ידו, וחשבתי שמפני הלחץ שהיה בכניסתו לאולם, לא שם ליבו שכבר קידמתי פניו לשלום. חשתי בושה שמא היתה מחשבה שנמנעתי מלתת לו שלום, וניגשתי שוב למרן ואמרתי לפניו שכבר אמרתי לו שלום בכניסתו, ומרן השיבני מיד: "ידעתי בני ידעתי", וגם הזכיר לי איזה ענין שאמר לי בכניסתי, והוסיף ואמר, "אבל כאן יושבים רבנים שלא ראו מה שהיה בכניסה, ושמא יחשבו שיש בינינו דבר מה ח"ו, ועל כן צריך לכפול בנתינת שלום", ממעשה זה היה לי שיעור חשוב בדרך ארץ, שצריך גם להיות נקיים מה' ומישראל.



“בא... אל התבה” – ההגנה הטובה ביותר

עוד הרבה לפני בא החורף, נהג רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל להיערך לקראתו, משום 'ונשמרתם' ומשום ניסיונו רב השנים מול צינת החורף. כבר מהיותו ילד נחשב רגיש לקור, כל רוח צוננת יכולה היתה לגרום לו להצטננות.

גם כשהתבגר, רגישותו לקור לא פחתה. כבר בשלהי חודש אלול הורד ציוד החורף מהמדף, ורבי יחזקאל נערך והתלבש, התכסה מפני הקור השורר בחוצות. לא שההיערכות הגנה עליו לחלוטין, אך אם סיים את החורף בכמה הצטננויות בודדות, היה כמעט יוצא בריקוד של הודאה...

בשנת תרפ"ח, קיבל הרב אברמסקי הזמנה לעלות לארץ ישראל, ולכהן כרבה של פתח תקוה. הוא הגיש בקשה להשתחרר מרוסיה, אך השלטונות לא ראו זאת בעין יפה, ובשנת תר"צ נשפט בעוון מרד ונשלח לעבודות פרך בסיביר הרחוקה והקפואה. ימים אחדים לפני צאתו לסיביר, הבין כי אין באפשרותו להצטייד כראוי לקראת הקור הנורא השורר בָּה, שכן הרשויות אינן מאפשרות לשאת ציוד כה רב.

ברגע כה קשה, כשהדאגה מהקור הנורא מכרסמת בלבו והוא אובד עצות, החליט לשאת תפילה חרישית ונרגשת, ולפנות למי שיכול להגן באמת מהקור הנורא... הוא נשא עיניו למרומים ואמר בפשטות: 'הלא חז"ל אומרים, ש'הכל בידי שמים חוץ מצנים ופחים' - הכל נקבע בידי שמים חוץ מהצטננויות וחום... והלא אני' - אמר רבי יחזקאל - רגיש במיוחד לצינה, עשוי לחלות בסיביר מהקור, ואין לי כל דרך להתגונן מזה... אין לי אלא לשאת עיניי לשמים ולבקש את עזרתך, בורא עולם, תעזור לי להתמודד עם הקור הנורא. השלטונות לא מאפשרים לי לקחת עמי את המעילים והצעפים, ואני כה רגיש לקור ואין לי איך להתמודד עמו - אבקש ממך בורא עולם אבי הרחום, להגן ולשמור עלי מכל קור וצינה, להציל אותי מהצטננות המסוכנת בקור הסיבירי המקפיא... רבי יחזקאל יצא לסיביר, נטול כל הגנה מהכפור. הוא עבד בידיים חשופות תחת שלג כבד, התרוצץ כשבגד דק לעורו מול רוחות עזות, עמד בשמירה שעות ארוכות כשהטמפרטורה צנחה עשרות מעלות מתחת לאפס.

בכל יום ויום, ראה לנגד עיניו כיצד התפילה עוטפת אותו בחום, רק היא מגינה עליו, רק היא שומרת עליו מהקור. ובתום שנתיים מאסר ועבודת פרך בסיביר הקפואה, התברר כי בשנתיים הללו לא הצטנן אפילו פעם אחת!

הסיפור (המובא בספר הזיכרון לדמות הרב אברמסקי זצ"ל) מוכיח כי כשהודי נשען אך ורק על התפילה, תפילה כזו מחוללת מהפכות, משנה סדרי עולם ופועלת ישועות גם בדברים הנראים מעבר לגדרי הטבע (פניני פרשת השבוע).

מכאן נלמד מהי כוחה של תפילה, ואיזה כוח יש לתפילה שיוצאת מעומק הלב, וישמע החכם ויוסיף.

“איש צדיק תמים הנה” – מיהו צדיק

רבי שמשון פינקוס זצ"ל אמר: דעו לכם, כי אם חסר לאדם אחת מן המכסות שקבעו חכמינו לאמירת דברים שבקדושה - צ' אמנים, ד' קדושות, י' קדישים, ק' ברכות, הוא כבר לא צדיק! אין זה ענין של עוד אמן או פחות אמן, אלא של כל בנין ה'צדיק' - אם חסר לנו אמן אחד, כל הבנין של הצדיק חסר! וכפי שאדם שחסרה לו אצבע אחת, הוא לא אדם פחות אצבע - אלא כל שלימות האדם נחסרה בו! אף כאן יש לפנינו אדם 'בעל מום'.

[נפש שמשון' על סידור התפילה]

מדרשי חז"ל על הפרשה

* הַפְתַּנְתָּ שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן הִיתָה עִם נַח בְּתִיבָה, וְהוּא מִסַּר אוֹתָהּ לְנִמְרוֹד, וְכִשְׁנִמְרוֹד הָיָה לּוֹבֵשׁ אוֹתָהּ, הָיוּ כָל הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת שְׂרוּאוֹת אוֹתוֹ וְנּוֹפְלוֹת עַל פְּנֵיהֶן לְפָנָיו, זֶה הַסִּיבָה שֶׁבְּנֵי דוֹרוֹ הַמְּלִיכּוֹ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם, כִּי חָשְׁבוּ שֶׁזֶה מַחֲמַת גְּבוּרָתוֹ (ספר הישר).

* נִמְרוֹד הָיָה בְּנוֹ שֶׁל כּוֹשׁ בֶּן חָם בֶּן נֹחַ (ספר הישר).
* מְדוּעַ לֹא מוֹזְכָּר בְּתוֹרָה הַסִּיפּוֹר שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ עִם הַפְּסָלִים וְנִמְרוֹד, וְהַשְׁלַכְתּוֹ לְכַבֵּשׂן הָאֵשׁ? כִּיוּן שֶׁאֲבְרָהָם לֹא עָשָׂה כַּדִּין בְּזֶה שֶׁשָׁבַר אֶת הַצְּלָמִים, שֶׁהָיָה הוּא נִכְנָס לִסְכָּנָה מַחֲמַת זֶה, וְאֵינן לְלִמּוּד מִמֶּנּוּ (יערות דבש ח"א דרוש ג').

* אַבְרָהָם נִחְבַּשׁ בְּבֵית הַסּוּהָר 10 שָׁנִים, יֵשׁ אוֹמְרִים: ג' שָׁנִים בְּכוֹתָא, וְשֶׁבַע בְּקַרְדּוֹ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים לְהִיפֵךְ (מִסְכַּת בְּבֵית בְּתָרָא צ"א). וְהַמְהַרְש"א כָּתַב שֶׁחֲבָשׁוֹ אוֹתוֹ מִגִּיל 3, שָׁבוּ הַכִּיר אֶת בּוֹרָאוֹ, עַד גִּיל 13, כְּדֵי שִׁוְכְלוּ לְהַעֲנִישׁוֹ (מַעֲנִיין שְׁהָאוֹמוֹת הַתִּישְׁחוֹ לְגִיל 13 שְׂרָאוֹי לְעוֹנְשִׁין).

* דוֹר הַפְּלָגָה נִחְלַק לְגו' כִּיתוֹת:

א. אִמְרָה: נַעֲלָה וְנִשְׁבַּשׁ שָׁמַיָּה.

ב. אִמְרָה: נַעֲשָׂה עִמּוֹ מִלְחָמָה.

ג. אִמְרָה נַעֲלָה וְנַעֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה, וְשֶׁלַּשְׁתֵּן לְקוֹ: אַחַת נַעֲשׂוּ קוֹפִין, רוֹחִין וְשִׁדְיִין, וְאַחַת בִּלְעַ ה' פִּלַּג לְשׁוֹנֵם, וְאַחַת נַפְץ ה' אוֹתָם (שׁוֹחַר טוֹב תְּהִלִּים פ"א י"ח).

* אַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּאוֹר כְּשִׁדִּים: "כְּשֶׁהֲשִׁילֵךְ אוֹתוֹ נִמְרוֹד לְתוֹךְ הַכַּבֵּשׂן, יָרַד הַקֶּב"ה לְהַצִּילוֹ. אִמְרוּ מִלֹּאכֵי הַשֶּׁרֶת: רִיבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לְזֶה אֶתָּה מִצִּיל, כִּמְהָ רַשְׁעִים עֵתִידִין לְעַמּוֹד מִמֶּנּוּ. אִמְרָה לְהֵן הַקֶּב"ה, בְּשִׁבִיל יַעֲקֹב בֶּן בְּנוֹ שְׁעֵתִיד לְעַמּוֹד מִמֶּנּוּ, אֲנִי מִצִּילוֹ" (תַּנְחוּמָא פְּרַשְׁתָּ תוֹלְדוֹת אוֹת ד').

* "כְּשִׁנִּיצוֹל אַבְרָהָם מֵאוֹר כְּשִׁדִּים פִּתְחוּ מִלֹּאכֵי הַשֶּׁרֶת וְאִמְרוּ 'בְּרוּךְ אַתָּה ה' מִגֵּן אַבְרָהָם'" (שִׁיבּוּלֵי הַלֵּקֶט תְּפִילָה ס' י"ח).

* הָעַמִּים חֲשָׁבוּ שֶׁבְּזָכוֹת כְּשִׁפְיוֹ שֶׁל הָרֵן נִיצַל אַבְרָהָם אֲבִינוּ מֵאוֹר כְּשִׁדִּים, לְכֵן יָרְדָה אֵשׁ מֵהַשָּׁמַיִם וְאָכְלָה אוֹתוֹ (תְּרַגּוּם יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאל בְּרֵאשִׁית י"א, כח).

* כְּשִׁרָאוֹ הַגּוֹיִים שֶׁאֲבְרָהָם אֲבִינוּ נִיצַל מֵאוֹר כְּשִׁדִּים, הַתְּלוּנְנוֹ לְתַרְחַח עַל כֵּךְ שֶׁהוּא אִמְרָה לְהֵם לְעַבּוֹד לְפְסָלִים. וּמִפְּחָדָם בְּרַח תַּרְחַח לְחוּץ (זוֹהַר הַקְּדוּשָׁה, פְּרַשְׁתָּ לָךְ לָךְ ע"ח ע"ב).

“וְהִנֵּה עֲלָה זֵית טָרֶף בְּפִיהָ” (ח, יא)

וּבְרַש"י: מוֹבָא בְּמִדְרַשׁ אֲגָדָה: אִמְרָה בְּפִיהָ: "יְהִיוּ מִזּוֹנוֹתַי מְרוֹרִים כְּזֵית בִּידוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה, וְלֹא יְהִיוּ מִתּוֹקִים כְּדַבֵּשׁ בִּידֵי בֶשֶׂר וְדָם" (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְגַמְרָא עִירוּבִין וְסַנְהֶדְרִין).

וְתַמָּה ה"יפָה תוֹאֵר": הָרִי זֶה לָהּ י"ב חוֹדֵשׁ שֶׁהִיא מִקְבֻלַּת מִזּוֹן מִידוֹ שֶׁל נַח, וְהָאֵם זֶהוּ ה"יֵשֶׁר כַּח" שֶׁהִיא אוֹמֵרֶת לוֹ, עֲדִיף לִי עֲלָה מֵרַק מֵהַקֶּב"ה? אִם הִיא הִיתָה חוֹשֶׁבֶת כֵּךְ בְּלִבָּהּ - נִיחָא, אֵךְ לוֹמֵר לְמִיטִיב שְׁלָה דִּיבּוֹרִים כְּאֵלָה בַּעַת פְּרִידָה, אִיזָה דָרֶךְ אֶרֶץ יֵשׁ בְּזָה, אִיפָה הַכֶּרֶת הַטוֹב שֶׁהוּא יִסּוֹד עֲבוּדַת הַבוֹרָא?! וּבְגַמְרָא (עִירוּבִין יח: וְסַנְהֶדְרִין קח:): מוֹבָא: לֹא אִמְרָה כֵּךְ הַיּוֹנָה לִנְחָה, אֵלָא "אִמְרָה יוֹנָה לְפָנֵי הַקֶּב"ה, רַבִּש"ע, יְהִיוּ מִזּוֹנוֹתַי מְרוֹרִין כְּזֵית וּמְסוּרִים בִּידֶךָ, וְאֵל יְהִיוּ מִתּוֹקִים כְּדַבֵּשׁ וּמְסוּרִים בִּידֶךָ בֶּשֶׂר וְדָם", א"כ מוֹבֵן שֶׁהוּא 'בְּלִשׁוֹן' תְּפִילָה לְפָנֵי הַקֶּב"ה, כְּמוֹ שֶׁמִּתְפַּלְלִים "וְאֵל תִּצְרִיכֵנוּ לִידֵי מִתְנַת בֶּשֶׂר וְדָם וְלֹא לִידֵי הַלּוּוֹאֵתָם". אֵךְ בְּמִדְרַשׁ מוֹבָא, אִמְרָה הַיּוֹנָה כֵּן לִנְחָה בְּעַצְמוֹ: אִמְרָה רַבִּי אַבְהוֹ אֱלוֹי מִגֵּן עֲדָן הַבִּיָּאָה אוֹתוֹ, לֹא הִיתָה מְבִיָּאָה דְבַר מַעֲלָה אוֹ קִינְמוֹן אוֹ פְּלַסְמוֹן, אֵלָא רִמְזָה לּוֹ, אִמְרָה לִנְחָה: מוֹטֵב מֵרַק מִזֶּה וְלֹא מִתּוֹק תַּחַת יָדֶיךָ. הִינֵינוּ שֶׁהַיּוֹנָה חִיפְשָׁה בְּגֵן עֲדָן הָעֲלָה הַכִּי מֵרַק, הָיוּ שֵׁם דְּבָרִים מִתּוֹקִים מְאוּד, אֵלָא בִּיקְשָׁה לוֹמֵר לִנְחָה דְבַר בְּפָנָיו, כְּשֶׁכָּרַע עַל שְׁפָרְנִס אוֹתָהּ כָּל הַשָּׁנָה, וְלָכֵן חִיפְשָׁה אֶת הַכִּי מֵרַק, לוֹמֵר בְּפָנָיו 'מוֹטֵב מֵרַק מִזֶּה וְלֹא מִתּוֹק מִתַּחַת יָדֶיךָ'.

הבאות, ותכננו סידרת מגדלים, ובלבד שלא יאלצו להודות שיש אלוקים... וזה מצחיק, אילו לא היה זה כה עצוב, אילו לא היו "חכמי ניונה" בבואה שלנו עצמנו. הבה נתבונן בנו, כיצד מתבוננים אנו על מאורעות שאירעו לנו, על פגעים וסבל שעברנו. האם מבינים אנו שבאו כתוצאה מחטא, כעונש וכאזהרה, ומשתדלים אנו להטיב דרך, או שאומרים אנו שהיתה זו תופעת טבע, ומתכננים איזה פיגום שתפקידו יהיה למנוע את הישנותה... [ע"פ מעיין השבוע]

האוניה כמשל

בספר יונה מסופר שכאשר האניה היתה בסערה קשה ואיימה להתפרק, פתח ואמר יונה הנביא: "ויאמר אליהם שאוני והטילני אל הים וישתק הים מעליכם פי יודע אני פי בשלי הסער הגדול הזה עליכם" (יונה א, יב), כשהוא מאשים רק את עצמו בכך. על כך אמר הרב מברסק - מרן הגאון רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצ"ל, שמכאן אנו למדים שכשרואה אדם שצרות באות לעולם, לא יתלה את הסיבה בעוונות אחרים, אלא צריך לתלות הדבר בעצמו, לפשפש במעשיו ולעשות חשבון נפשו במה יכול הוא לתקן את עצמו.

"שפך דם האדם באדם דמו ישפך" (ט, ו)

"המקפח את פרנסתו של חברו מסכן את נפשו. רמז לכך בפסוק 'שפך דם האדם באדם דמו ישפך', הרומז למי ששופך את דמי פרנסתו של הזולת". [האדמו"ר הזקן מאלכסנדר]

בברכת התורה רוז ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]



לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה : נוראני בת מרים ורבי : כותן בת חביבה : אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה : אליעד יעקב בן פאולה
זיווג הטוב : זהבה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

״וַיֹּאמְרוּ הֲבֵה נִבְנֶה לָנוּ עֵיר וּמְגִדָּל וְרֵאשׁוּ בְּשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם פֶּן נִפּוּץ עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ״ (יא, ד) - המגדל ואנחנו

כנס מדענים עולמי התכנס בארץ שנער. הוד רוממותו המלך נמרוד העניק לכנס את חסותו, ונשא בו דברי ברכה קצרים בהם התווה את הקו והורה את הדרך. בהתרגשות עצורה קיבלו המדענים את הכוונתו של שמש העמים, מנהיג העולם הנאור: "עלינו להתבונן בעולם בעיניים פקוחות, ולהבין את כל ההתרחשויות באופן הגיוני ושכלתני", אמר, "המדע המפוכח אינו יכול להרשות לעצמו הסברים מעורפלים ומסתוריים אודות כח עליון המתערב בבריאה. חייב הוא למצוא הסבר מדעי לכל תופעה!"

ההנחיה היתה ברורה ומוחשית עד מאוד, ובאור כשדים בער כבשן ענק המיועד למדענים שאינם הולכים בתלם. היתה להם בעיה קטנה: המלך נמרוד היה בנו של כוש ונכדו של חם, וחם סיפר על השנה בה בילה בתיבה בעוד המבול מוחק את כל היקום. גם סבא רבה נח חי, והוא מספר לכל הרוצה לשמוע על אדם הראשון, יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא, שאת בנו זכה עוד להכיר, ועל גן העדן ממנו גורש. סיפר על אבי סבו, חנוך, שהתעלה בחייו לדרגת מלאך, ועל סבו, מתושלח הצדיק. סיפר על מלאכי רום שירדו ממרום והיו לנפילים, וסיפר על דור שהשחית דרכו ובעט במורשתו, "אמרו לא-ל סור ממנו, ודעת דרכיך לא חפצנו". פשטו ידיהם בגזל והשחיתו דרכם. וסיפר על הנבואה, על ההוראה לבניית התיבה, התיבה הנחה עתה על פסגת הרי אררט...

סיפר על המזבח שבנה בצאתו מן התיבה, על הקרבנות שהקריב ועל הנבואה שבישרה כי לא יבוא עוד מבול. ישבו המדענים ודנו. המדע החדש, בהנחייתו ובהשראתו הברוכה של נמרוד, נזר האנושות הנאורה, אוסר להזכיר שם שמים, מורה להתעלם מההשגחה העליונה, מצווה על עצימת עיניים. אז אין בעיה, נפטור את דברי נח כסתם סיפורים, וגמרנו. אז מי הורה לבנות תיבה, ומי הורה לכל בעלי החיים להתכנס ולהיכנס לתוכה, זכר ונקבה? לא נורא, נגיד שהיתה לו איזו תחושה, חוש שישי לחש לו, ולבעלי החיים כולם. אבל איך נסביר את המבול עצמו?! הרי אין זו תופעה טבעית - והמבול הוא עובדה מוחשית, התיבה לא טיפסה בעצמה למרומי הרי אררט... לומר שהיה זה עונש מן השמים? הרי פירושו של דבר הודאה בשכר ועונש, פירושו הודאה שיש מי שמפקח ומצווה, מזהיר ומעניש. ופירושו שהמלך נמרוד אינו מלך עליון, והמדע אינו מסביר הכל...

לא, אי אפשר! אז איך מסבירים את התופעה הפלאית? הסכיתו ושמעו: "אמרו, אחת לאלף ותרנ"ו שנה הרקיע מתמוטט". כה פשוט, תופעת טבע שכזו! והמדע גם מציע פתרונות: "בואו ונעשה סמוכות", פיגומים שיחזיקו את השמים, וימנעו את המבול הבא... אמנם, נח הצדיק מרגיע, אומר שקיבל הבטחה ממרום שלא יבוא עוד מבול, אבל המדע מצוי במלכוד, שהרי אם אינו מודה בבורא, ולא בנבואה, אינו רשאי להסתמך עליה... ולפיכך גויסו רבבות כדי לסמוך את השמים במגדל ענק - ובלבד שלא להודות בבורא עולם, ושלא להודות בשכר ועונש! יתר על כן: "מן המבול עד הפלגה, 340 שנה". ואף לסכלותם, ש"אחת ל-1,656 שנה הרקיע מתמוטט", יש לפניהם למעלה מ-1300 שנה. אבל אין זה פרויקט פשוט, לבנות פיגומים שיחזקו את השמים. והם נחלצו למבצע אדירים של 1,300 השנים

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מאוצרות הפרשה

אדם היה מרויח עם שקר והונאה ולא היה מפסיד. מאות שנים יכלו אנשי העולם לעשות ביוזעם עם שקר וכזב והרויחו, עד שהתקיים בהם: "כי מלאה הארץ חמס". רוב הגזלות אינן חייבות להיות גזלה ישירה, אלא נטילת ממון של הזולת על ידי שקר. לדוגמא, אחד נכנס לסוחר מטות ומבקש ממנו: "תמכור לי את המטה הזו בשבע מאות שקל". אומר לו הסוחר: "וכי אמכר בשבע מאות, הרי אני לבד קניתי אותה באלף שקלים, ואיך אמכר בשבע מאות?!...!" והוא משקר, לא קנה באלף, לא היה ולא נברא!

עד ימי המבול, הרויחו עם הכזבים והשקרים, אולם אחרי המבול התחילה הנהגה אחרת: אם תראה שפלוני עשה עסק עם שקר, והעסק שלו פורח – דע לך שמדובר ברוחים זמניים וב"עשר שמור לבעליו לרעתו", תהיינה לו מכך צרות צרורות, הפחת' ממתין בצד בסבלנות, כמי שאומר: בבקשה, תהיה עשיר, אבל תסבול... ולא זו בלבד שישכח מהכספים שהגיעו לכיסו במרמה, אלא הפחיתא יזיק לו גם את החלקים הכשרים שבכסף, הינו עסקא שחלקה שקר – לא יצא ממנה טוב בכל חלקיה, גם באחוזים הכשרים, כי אמרו חז"ל: "אם אתה נוטל שאינו שלך, את שלך נוטלים ממך" (מסכתא דרך ארץ).

כזה חורבן נהיה לו – למי שמרויח על ידי כזב. (רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל חי ראובן)

וישאר אך נח ואשר אתו בתבה (ז, כג)

מביא רש"י בשם המדרש: פעם אחת איהר נח להביא את האוכל לאריה, והאריה שהיה רעב היכה את נח בירכו והוא נעשה צולע. הגאון הגדול רבי נחום פרצוביץ זצ"ל בשבע ברכות לבנו הגר"צ שליט"א אמר שהנה יש לשאול מפני מה נענש נח שלא הביא את האוכל לאריה בזמן, הרי זה היה רק חסד מצדו לחיות, ואם אדם לא עושה חסד האם צריך להעניש על זה? ואמר שמבואר שאם יש אחד שצריך שיעשו עמו חסד, ורק אתה יכול לעשות לו את החסד, אז אי"ז התנדבות, אלא חובה לעשות את החסד, וכיון שרק נח יכול היה לעשות את החסד עם האריה ממילא הוא מחוייב בחסד, וכשלא עושה חסד נענש. וה"ה סיים הגר"נ בכבעל לאשתו שיש חסדים שרק הוא יכול לעשות לאשתו, וממילא זה לא נדבה לעשות את זה אלא זה חובה גמורה לעשותו לאשתו. (תורת רבותינו)

ותבא אליו היונה לעת ערב הנה עלה זית טרף בפיה (ח, יא)
הטעם שהביאה היונה עלה זית ולא עלה אחר? י"ל הנה אמרו חז"ל בסנהדרין שדור המבול השחיתו מין בשאינו מינו, וא"כ אף באילנות עשו כן, ובן נח מצווה על הרכבת אילן, וזה גם הטעם שאמרו חז"ל שנעקרו כל האילנות במבול ואפי' איצטרבולין של ריחים נימוחו ולא נשאר כל ירק עשב. והנה אמרו בירושלמי כלאים (א ז) על המקרא בניך כשתילי זיתים, מה זית אינו מקבל שום הרכבה גם בניך לא יהיה בהם פסול ממורות, וא"כ כיון של"ש ביתים הרכבה, א"כ לא נעקרו במבול, ושפיר יכלה להביא עלה זית. (גור נוח)

שם. כתב מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א: יש לשאול למה משמיענו הכתוב שהיה זה לפנות ערב, וי"ל דהרי הביאה את העלה זית לרמז לו שמוטב יהיו מזונותיו מרורים כזית ולא ע"י אדם, ולכך באה לפנות ערב לרמז שגם טרחה כל היום עד הערב בשביל העלה זית ומוטב לה לטרוח ולא להיות ניזונת מנה. (תורת רבותינו)

אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו (ו, ט)
"בדרתיו" – מהו בדרותיו? רבי יוחנן אמר: בדורותיו – ולא בדורות אחרים. וריש לקיש אמר: בדורותיו – כל שכן בדורות אחרים (סנהדרין קת) בביאור מחלוקתם – על דרך הדרוש – מביא ה"פ לפולא חריפתא" בשם "משכנות ישראל" כך: על הפסוק "ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה" (בראשית מז, ט) – מובא במדרש שהם היו מן הפחותים שבהם לגבורה, ובכוונה הציג את החלושים, שכן אם יראה פרעה שמדובר בגיבורים יהפוך אותם לשרי צבאו. חמישה אלו היו ראובן, שמעון, לוי, יששכר ובנימין ששמותיהם לא נכפלו בתורה. אבל אלו שנכפלו שמותיהם בתורה היו הזקים. דברי מדרש אלו הם אגדת ארץ ישראל, אבל בתלמוד בבלי במסכת בבא קמא (צב) מצינו שאותם שכפל משה שמותיהם, היו דווקא החלשים. והנה, מה שרש"י אצלנו מביא בשם התלמוד בבלי אלו דברי רבי יוחנן, שאומר בגמרא שאלו שהתייצבו בפני פרעה היו אותם שהוכפלו בשמות. ולפי"ז נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש מדוע נכפל שמו של נח בפסוק פעמיים? רבי יוחנן לשיטתו שכפל השמות הוא סימן לחלישות, ולכן דרש את נח לגנאי, וריש לקיש לשיטתו שזה סימן לחוזקה, ולכן דורשים את נח לשבח!

והנני משחיתם את הארץ (ו, יג)

ובפרש"י את הארץ [פירושו] "עם הארץ", שאף שלשה טפחים של עומק המחרישה נימוחו וניטשטשו. ע"כ. וביאור הענין, שכשם שההשחתה של דור המבול השפיעה גם על בהמות ועופות שהשחיתו דרכם, כן הקלקול הגיע גם לארץ. והטעם שדוקא עד שלשה טפחים יש לומר בזה עפי"מ ששנינו כמשנה (פסחים לא): חמץ שנפלה עליו מפולת הרי הוא כמבוער, רשב"ג אומר כל שאין הכלב יכול לחפש אחריו, וכמה חפישת הכלב שלשה טפחים. הרי מבואר דבעומק של יותר משלשה טפחים זה נחשב מובדל ומופרש מהאדם. ועפי"ז יש לומר דגם במבול השחתת האדם הגיע רק עד לעומק של שלשה טפחים [וכשם שהדגים שבים לא מתו במבול כי קלקול מעשי האדם לא הגיע אליהם]. [ויש לציין שלפני שנים נאחת הסופות הגדולות שהיו בארה"ב הסערה גילחה מהאדמה עד עומק של שלשים ס"מ. ויתכן לומר כי זהו שיעור של שלשה טפחים שעד שם מגיע קלקול חטאי האדם]. (רבי אליהו דיסקין שליט"א, מוסף ש"ק יתד נאמן)

שנים שנים באו אל נח אל התבה (ז, ט)

במדרש (ילקוט"ש תהלים רמז תרלח) מובא על פסוק זה: "בשעה שאמר הקב"ה לנח שיכניס שנים מכל מין ומין לתבה ובאו כלם ונכנסו לתבה, אתא שיקרא בעא למיעל" – בא השקר ורצה אף הוא להכנס לתבה. "אמר ליה נח: אין את יכול למיעל אלא אם כן נסבת לך זוג" – אינך יכול להכנס אלא אם כן תהיה לך בת זוג. "אזל גנע בפחתא" – הלך השקר ופגש את המדה של פחתא [פחת והוק], שגם הוא רצה להכנס לתבה ונח לא הכניסו כי לא היה לו בן זוג, השקר הצייע לו: גם אני כמוך מחפש בן זוג, הבה נהיה בני זוג ונוכל להכנס לתבה. שאל אותו הפחתא: מה אתה משלם לי על כך? השיב לו השקר: אשלם לך שכל מה שאני ארויח בביוזעם שלי שאעשה – אתה לוקח אותו. הם חתמו על הסכם ונכנסו לתבה, ומני אז ועד היום, מה שמרויחים משקר הולך לפחתא.

מבאר ה"חפץ חיים" את משמעות המשל של המדרש: עד דורו של נח

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א', א')
 בדברי המדרש שמביא רש"י הקדוש, מוצאים אנו תשובה לטענה שכביכול עשויים לטעון הגויים בני אומות העולם, ביחס לזכותם של בני ישראל בארץ ישראל. "ליסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גויים!" יטענו הללו, אולם לאור התיאור בו פותחת התורה, אודות בריאת העולם על ידי הבורא יתברך – יוכלו ישראל להשיב ולומר להם: "כל הארץ של הקדוש ברוך הוא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו!".
 אלא שכאן, לכאורה, פורצת התמיהה: האם באמת סבורים אנו כי הגויים יקבלו את התשובה הזו? האם בעקבות התיאור המופיע בתורה, אודות בריאת העולם, הם יוותרו על טענתם – ויכירו במלכותו יתברך ובזכותו לעשות בעולמו כרצונו? אתמהה!
 בכדי להבין את התשובה לאשורה, נקדים ונספר סיפור נאה מבית מדרשו – תרתי משמע - של הצדיק הנשגב רבי מנחם מנדל מרימנוב, וכך היה מעשה: באותה תקופה בה נסוב סיפורנו, החליטה הממשלה הפולנית, לפזר את מחסני המזון של הצבא בין העיירות השונות, כך שלכל גדוד או פלוגה יהיה מחסן זמין ממנו יקחו די סיפוקם. לשם כך, נשלחה וועדה מיוחדת אל כל אחת מערי המדינה, בכדי לאתר בכל עיר שכזו מבנה מתאים ורחב ידיים שיוכל לשמש כמחסן, ולהפקיעו מיד בעליו לטובת אוצר הממשלה – בתמורה לסכום זעום.
 גם על העיר רימנוב לא פסחה המשלחת. יהודי העיירה אמנם לא חששו יתר על המידה, שכן עשירים של ממש לא נמצאו ביניהם, ואפילו לרשות האמידים שבהם - לא עמדו בתים רחבי ידיים המתאימים לדרישות הממשלה... ובכל זאת, המתינו כל תושבי רימנוב בדריכות להחלטתה של הוועדה, שלאחר שסקרה את כל הבניינים שבעיר – פסקה את פסוקה ובחרה - - - בבית הכנסת הגדול!!! שומו שמים!!!

הלם מוחלט השתלט על יהודי העיר. הזעזוע היה בלתי ניתן לתיאור. איש מהם לא העלה בדעתו כי נציגי הממשלה יתדרדרו עד לדיטת תחתונה כל כך, להפוך מקום קדוש כל כך – למחסן של תבואה! אולם כעת, נראה היה כאילו כבר נגזרה גזירה: הכל ידעו, כי על החלטת הוועדה – אין לערער בשום פנים ואופן, וכי כל נסיון להתנגד לה – יתפרש כמרידה במלכות! לא פחות!

בצר להם, התאספו ראשי הקהל עם המרא דאתרא, רבי מנחם מנדל מרימנוב, בכדי לטכס עצה כדת מה לעשות. על פניו, נראה היה כי אפסה תקווה: הנסיון העדי, כי מעולם לא ניאותו השלטונות לשחרר מבנה כלשהו שנבחר על ידם... אולם בעוד כל המשתתפים באסיפה מייגיעים את מוחם בנסיון למצוא מוצא מהסבך - פצה את פיו אחד העסקנים, יהודי יקר בשם ר' שמעון-חיים, ואמר:
 "רבותי... אינני משוכנע בכך, אולם בכל זאת, באין רעיון טוב יותר, עלה בדעתי רעיון שאולי יוכל להציל את בית הכנסת מידם של הערלים!".

"מה הרעיון?" הגיבו הנוכחים כולם בהתרגשות, ור' שמעון-חיים נענה והשיב:
 "כפי שידוע לכולנו, הרעפים בגג בית הכנסת שבורים, והגשם דולף בעדם אל הבית פנימה... עד כה, לא עמד לרשותנו הסכום שיאפשר את תיקונו של הגג, ואולי דוקא עובדה זו תהווה פתח של הצלה: סביר להניח, שעם בוא החורף - יסב הדלף נזקים כבדים לתבואה שתאוחסן בבית הכנסת, ולשלטונות לא תהיה כל ברירה כי אם לפנות את המקום ולחפש אסם אחר!".

חיוך פשט על פניהם של הנאספים, ותחושת הקלה החלה מחלחלת ללבבות... מעתה, כך הרהרו בליבם, לא נותר אלא לבקש מרבינו הצדיק כי יעתיר לכך שגשמי ברכה יחלו לרדת במהרה, ויסלקו את הפולשים מבית המקדש-מעט בבושת פנים!
 אלא שלהפתעתם, לשמע הדברים, החווירו פניו של הצדיק, שעד כה לא היה מודע למצבו של בית הכנסת משום שאת תפילותיו קבע בבית מדרשו הפרטי שבחצרו, ודמעות החלו נקוות בזווית עיניו.

"האמנם כך, ר' שמעון-חיים?" פנה הצדיק בכאב אל העסקן, וביירו: "האם אמנם היו רעפי בית הכנסת שבורים, הגשם דלף אל הבית הקדוש, ואיש לא דאג לגייס את הסכום הדרוש בכדי לתקן זאת? אם אכן כן, כלום יש מקום להתפלל על שנגזרה גזירה כה קשה על בית הכנסת שלנו, שימסר ביד זרים? הלא אם אנו עצמנו נוהגים לזולל במקום המקודש, אין אנו ראויים להחזיק בו!" חרץ הצדיק את משפטו, והוסיף מיד:
 "מהרו כעת, על החלצו חושים, ומבלי לחסוך בהוצאות – דאגו לתקן את המעוות תיכף ומיד! שכרו פועלים, הרבו בשכרם, וודאו כי התיקון מתבצע במהרה – על הצד היותר טוב!" דרש הצדיק מהעסקנים הנבוכים, בהוסיפו: "דבר זה יהא ברור לכם בלי צל של פקפוק: מצבו של בית הכנסת לא

יהיה לנו לפתח של הצלה, אלא להיפך: לפוקה ולמכשול, שכן בעקבותיו באה עלינו הצרה הזו!".
 ואכן, עוד באותו היום, החלה המלאכה, עליה שקדו יומם ולילה, פועלים רבים ככל שעלה בידם של עסקני הקהילה למצוא. בתוך מספר ימים הושלמה המלאכה, וגג חדש כיסה את מקדש המעט. וראה זה פלא: שבועות נקפו, חודשים חלפו, ואמרכלי הצבא, שאמורים היו לקבל את בית הכנסת לידם – בוששו מלבוא...

לאחר תקופה התברר, כי באופן בלתי הגיוני ומבלי כל סיבה נראית לעין – החליטו שלטונות הצבא לבטל את החלטתה של הוועדה, ולבחור לעצמם מבנה אחר, בעיר הסמוכה, 'דוקלא'...
 ממעשה זה, יכולים אנו ללמוד כמובן, על חובת הזהירות בקדושתו ובכבודו של מקדש מעט. אולם מעבר לכך, טמון בדברים מסר עמוק בהרבה: הגויים יכולים לשלוט בבית הכנסת ולחלל את קדושתו, רק כאשר היהודים עצמם אינם מכירים בה כראוי... לעומת זאת, כשאנו מעניקים משקל וחשיבות לקדושת בית הכנסת, מתוך הכרה פנימית עמוקה – לעולם לא יוכלו הגויים לשלוח בו יד!

והוא הדין לענייננו...
 אמנם, אין ספק בכך, שהגויים לא יקבלו טענה המבוססת על תיאור בריאת העולם בפתח התורה... אולם לאמיתו של דבר, התשובה הזו אינה מיועדת עבור הגויים – אלא עבורנו, בני ישראל!
 שכן כאשר אנו עצמנו נהיה משוכנעים וחדורים בהכרה עמוקה בדבר זכותנו בארץ ישראל, אותה קיבלנו מידו של בורא העולם שכל הארץ שלו – לא יוכלו הגויים לשלוט בה, בין אם יבינו את הסיבה ובין אם לא... ("ללמדך" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

עוגה עוגה ללחם משנה
 עוגה כשקובעים עליה סעודה, ברכתה "המוציא", וכמבואר בשו"ע (סי' קס"ח סעי' ו'), נמצא שכאשר אוכל ממנה לסעודת שבת יש לה דין פת, ויכול לצרפה ללחם משנה, וכל זה אם אוכל משניהם, אבל אם בוצע רק על אחד מהם ולוקח את העוגה השניה רק כדי לצרף ללחם משנה, כיון שבפועל לא אכל ממנה עדיין נשאר עליו דין עוגה ולא פת ולא מצטרף (כף החיים סי' רע"ד סק"ד, הובא במים חיים)

חידה שבועית

מה מלא בחורים וחתיק איט?
 תשובה לחידה פר"ש: התאנה היא היחידה ששמה מופיע בפירוש בפרשה (בראשית ג'). אדם וחווה השתמשו בעליה כדי לכסות את עצמם. תשובה לחידה: אלישבע.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות גיאן – פרסיק להולדת הבן הנכד
גני הדר: משפחת בורנשטיין לאירוסי הבן
 משפחות סמוטני להולדת הבן הנכד
 משפחת גרוס לאירוסי הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת נח תשפ"א | גליון מספר 485 | לסדר: " ברוך ד' אלקי שם "

להצטרפות לרשימת

התפוצה בסייל,

להערות והערות:

a8447168@gmail.com

גיליון זה נתרם בחלקו לעילוי
נשמת הרב

אשר בן גדעון ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

למה הקב"ה לא מראה לעיני כולם מי באמת חשוב ויקר לו??

בחור צעיר ניגש אלי ושאל בכאב... מה אעשה... אני מאוד לוקח ללב את ההסתה והזלזול המחפיר שיש כעת נגד החרדים ולומדי התורה... במקום להעריך ולהבין שלומדי התורה מחזיקים ושומרים על העולם... הרי "ראיתי עבדים רוכבים על סוסים ושרים הולכים כעבדים על הארץ..." החילונים בטוחים שהחרדים אשמים בכל הצרות ומפיצים מחלות... וזה מתסכל!!!

לא רק שאני לא שומע הערכה על כבוד התורה ולומדיה... אלא בדיוק ההיפך!!!

אז דבר ראשון... שתדע לך בחור יקר: זה נורמלי... זה טבעי... דוד המלך מתבטא: **"חרפה שברה לבי ואנושה"**. זאת אומרת: חרפה זה דבר ששובר את הלב גם אם אתה יודע בודאות שאתה צודק והשני טועה... עדיין לדוד המלך כואב ושובר והלב שלי לא אמור להיות יותר חזק מדוד המלך... (למרות שבשבע שבוע שעבר נכתב בגיליון זה שצריך להתייחס לחילוני כמו השכנה המסכנה... **אבל עדיין!!!** כנראה שזה טוב ומרגיע רק את מי שכבר נתן גט כריתות לתקשורת... הוא רק ניזון משמועות שיש חילונים שמקשקים בלגינא... כאן הוא יכול להתייחס אליהם כמו השכנה וישקוט לבו... אבל מי שכן מקשיב לשאון קמיק... כפי שהשבוע פעם אחת שמעתי קטע אחד קטן שנאמר ופתאום הרגשתי איך הכעס והעלבון בוער בי כאש... אז אחד מהשתיים: או שנפסיק להיות מזוכיסטים ונפסיק לשמוע לקול מחרף ומגדף הזה... או ש... שנמשיך לשמוע... אבל ברגע ששומעים זה בהחלט שובר את הלב... מה שנכון נכון...)

אבל!!! אני רוצה לתת לך מפת דרכים כללית איפה אנחנו נמצאים... אולי זה יקל עליך...

ובכן: העולם כולו עוקב בשעשוע ובגיוח אחר שוכני תיבה אלמונית שכבר קרוב לשנים עשר חודש שהם נעולים בתוכה... כתבנו לעיניי חדשות יצא לסקר את התחושות של שוכני תיבה מסתורית... מה כוונתם... מה הם המניעים שהביאו אותם לתיבה ומה מונע מאיתם לצאת ממנה לחפשי... **ובכן:** עד השבוע האחרון... תמיד כשניסיתי לדמיין מה היו התחושות של נח ובניו כשהם היו בתיבה... אז מה שתמיד הבנתי בפשטות זה שהם הרגישו המאושרים עלי אדמות שהם קנו את עולמם... תחשוב: כולם נמחו... כולם מתו במבול... ואילו אנחנו היחידים שנצלנו ממוות ונשארנו בחיים... איזה זכות יש לנו... **אבל לא!!! השבוע פתאום שמתי לב שזה בכלל לא היה כרו!!!** אם תשים לב לאורך כל הדרך משמע שבאי התיבה לא קלטו באמת את היקף האסון עד שהם **יצאו מהתיבה**... וההרואה: כתוב שכשנח יצא מהתיבה... הוא פתאום גילה את החורבן הגדול... וזו הוא התחיל להצטער ולבכות ולשאול: רבש"ע למה החרבת את העולם? ואז הקב"ה נזף בו: למה נזכרת רק עכשיו להצטער... למה לא התפללת קודם... (עיין זוהר חדש נח) משמע שרק לאחר שנח יצא מהתיבה... רק אז הוא באמת התחיל לקלוט את מימדי החורבן הנורא... אם ככה: אז מה הוא חשב כשהוא כבר היה בתיבה??? **התשובה היא:**

נח ובניו נכנסו לתיבה רגע!!! **רגע לפני** שהתחיל המבול!!!

ורגע **לפני** שהתחיל המבול הכל היה טוב... כולם היו מבסוטים... נרגילות... היה צחוקים קטעים... חבבל על הזמן... אתה מפסיד... ובדיוק אז!!! בדיוק אז נח קורא לכל הצוליים האלו שמאמינים לדברי ה' ואומר להם... רבותי: **יש פה תיבה!!!** והקב"ה מבקש להיכנס לקפסולה... ה' הולך להביא מבול לעולם וכולם הולכים למות... מי מוכן לעזוב את הכל בצד... לשים בצד את כל החיים הטובים שנראים ככה כלפי חוץ ולהיכנס לתיבה?? נו... מי מוכן להיכנס לכוז תיבה?? רק הצוליים האלו... שהיו מוכנים לוותר על הכל... מוכנים להתנתק מהרשת של הפקרות וחיי הרווחה ובמקום זה להיכנס לאיזה תיבה צרה ומחניקה... והם בכל זאת נכנסו!!! כי הם האמינו בה' שאמר שאכן הולך להיות כאן מבול!!!

ורגע לפני שהם נכנסו לתיבה הם העיפו מבט אחרון על העולם... ומה הם ראו??? הכל כשורה!!! עולם כמנהגו נוהג... עסקים כרגיל... **אבל לא רק!!!** הרבה יותר מזה... מובא בחז"ל שבשבוע שלפני המבול הקב"ה הטעים אותם בתענוגים מיוחדים מעין עולם הבא... כלומר: דווקא אז!!! בשבוע האחרון... העולם החומרי הגיע לשיא פסגת הנהנתנות והחומרניות שלו... כל אלו שהשחיתו דרכם על הארץ... הרי דווקא בשבוע האחרון שלפני המבול הם פשוט חגגו על הבר... נהנו מכל רגע... היה שם כיף חיים... ו... ותחשוב שכל הצוליים האלו שנכנסו לתיבה... מה המחזה האחרון שהם ראו מול עיניהם **רגע לפני** שהם ננעלו בתוך התיבה??? הם ראו את כל החחברה חוגגים... ישאו בתוף וכינור ושמחו לקול עוגב יכלו בטוב ימיהם ולידיהם ירקדו... נהנים עד לב השמים... גם כשהתחיל הגשם זה היה נראה פארק המים... (גם על זה כתוב בחז"ל שבהתחלה המים היו גשמי רצון אם יחזרו בהם) ו... וכעת לוותר על הכל ולהיכנס לתיבה המתניקה הזו...

ומה אתה חושב... היה שם מסיבת עיתונאים בכניסה לתיבה... צילמו אותם... צחקו עליהם... ירדו עליהם... עשו מהם קירקאס... נתנו להם דוחו"ת... שללו להם את הרישיון של התיבה... ושם ויפת הצוליים מתכווצים מעלבון... מושפלים מהזלזול... אבל בכל זאת נכנסים לתיבה בראש מורכך... נאחזים חזק חזק באמונה שאם ה' אמר להיכנס לתיבה אז גם אם זה מחניק (ואולי גם מדביק) ולא נוח אבל כך צריך לעשות וכך נעשה...

ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה...

הויכוחים העכורים והבלתי נגמרים שלנו סביב ה"נושא" הזה.

מגדל וראשו בשמים... ו... ומי

בראש???

אני לא מצליח להבין את אנשי דור הפלגה... נכון... אתם פתאום לא מבינים אחד את השני... פתאום לכל אחד יש שפה אחרת משלו... נכון... זה בעיה... אבל גם בועידת האו"ם הבעיה הזו קיימת... ועם קצת מאמץ מצליחים להתגבר על הבעיה הזו... או שמחליטים על שפה אחת דומיננטית שתהיה משותפת לכולם כאנגלית וכדו'... או שמוצאים אנשים מתאימים שיודעים לתרגם שפות והם מתרגמים תוך כדי... בקיצור: הבעיה הזו מוכרת גם היום והיא ניתנת לפתרון!!! אז למה הם נפוצו לכל עבר... למה הם לא ניסו להסתדר איכשהו?

התשובה היא: הוי... לא הבנת... הסיפור הוא הרבה יותר מורכב ממה שאתה חושב... תבין: כל זמן שהיה שפה אחת ודברים אחרים!! אז יופי... הבה נבנה לנו מגדל וראשו בשמים... ואת מי נשים בראש?? את המישהו אחד הזה שכולנו נחליט גם בשפה אחת ודברים אחדים... דא עקא!! שברגע שה' בלל את שפתם לשבעים שפות... זה לא רק שיש פה שבעים שפות... אלא יש פה כבר שבעים אומות! יש פה שבעים קדקדים שונים! נו... תאר לעצמך שאנחנו נבנה מגדל וראשו בשמים... סו"ס נגיע לראש... נו... וכעת תשאל השאלה: מי בראש???

פה!!! פה התחילו המכות!!! פה התחיל הבלגן...

אתה חושב שהכאוס התחיל מזה שהם לא הבינו אחד את השפה של השני?? לא!! זו רק הבעיה הקטנה... עם זה איכשהו נסדרת... אבל כשזה הגיע למזרח... כשזה הגיע למגדל וראשו בשמים... ונשאלה השאלה: מי בראש?? שם התחילה ההסלמה... פה בלל ה' שפתם!!! פה נהיה חוסר תיאום טוטאלי... כל אחד רוצה להיות בראש... ומזה נהיה חור בראש והם נפוצו לכל עבר... והנה: עברו ארבעת אלפים שנה מאז... ולאחר אלפיים שנה שעם ישראל גלו לאותם שבעים אומות... לאחר שהספקנו ללמוד את השפה שלהם... לאחר שהושפענו מהמנטליות שלהם... פתאום הקב"ה שוב קירב אותנו מבין הגוים ונפוצותנו כינס מירכתי ארץ... ושוב העמיד אותנו באותה סיטואציה... אנחנו פוגשים את עצמנו באותו שטיבלאך. אני הונגרי ואתה פולני והוא מרוקאי. ואנחנו שום מוצאים את עצמנו בחוסר תיאום... לא מבינים אחד את השפה של השנה... אנחנו נמצאים בדיוק באותו מקום שהם- דור הפלגה היו רגע לפני שהם נפרדו... וכעת הקב"ה מצפה מאיתנו שהפעם!!! אנחנו כן נצליח לבנות מגדל וראשו בשמים... שלמרות השפה והמנטליות השונה אנחנו כן נצליח להבין אחד את השני ולחיות באהבה ואחוה... **אין?? אין בדיק?? פשוט מאוד: הם!!! הם רצו לבנות מגדל וראשו בשמים ולעשות לנו שם!! להעמיד שם אחד מאיתנו...** כשאתה רוצה מיישהו משלנו בראש...??

כאן נתקענו במבוי סתום. אבל כעת שכולנו ממליכים את ה' אחד ושמו אחד... ואנו מגיעים עם כל הניגודים שבינינו ועם כל המנטליות של השבעים אומות שכל אחד הביא איתו... ולמרות זאת אנו מגיעים לבית הכנסת ואנחנו מניחים בפניה את הגוי הקטן ההונגרי והמרוקאי שהבאנו מאירופה... וכעת בבית הכנסת אנחנו רוצים לבנות מגדל וראשו בשמים... ומי בראש?? **וה' בראש!!!** ה' בראשנו!!! אם ה' הוא בראשנו... אז אנחנו בהחלט יכולים לבנות מגדל לתפארה... מגדל שאמנם מורכב ובלול משבעים שפות... משבעים נוסחים שונים בתפילה משלל העדות והמנטליות... אבל היות ובאנו כאן להמליך קדקוד אחד ומי בראש אחד ויחיד הלא הוא חי העולמים!!! אז גם שבעים מנטליות שונות יכולים שפה אחת משותפת ודברים אחדים... כי אנחנו לא באנו לעשות לנו שם... אלא לעשות לו יתברך שם!!! להגדיל שמו הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו...

אחד מהתסמינים והתופעות לוואי הצפויות של נגיף הקורונה זה הויכוחים הפנימיים שבינינו סביב הנושא... כן... לכל אחד מאיתנו יש רב... ולכל רב יש את הדעת תורה והדרכה שה' נתן בלבנו!!! ו... ולנו לא נותר אלא להתווכח ולהוכיח עד כמה הרב שלי צודק... או יותר נכון: עד כמה הרב שלך טועה ובגדול... ו... וככל שנוקפים הימים הויכוחים מתחדדים והאווירה שוב נהיית עכורה... והדברים כבר לאט לאט יוצאים מהקשרם ומי יודע לאן זה יכול להתפתח... אז בא נעשה סדר: באמת מי צודק?? מתי נוכל לדעת במבחן התוצאה איזה הנהגה התנהלה הכי נכון ואיזה רב אמר את ההנהגה הכי יאוותה???

אז שמעתי פעם משפט מעניין... מי שידע קצת הסטוריה... גם לפני השואה היה חוסר ודאות מוחלט... אף אחד כמעט לא ידע באמת מה קורה... היו כל מיני השערות והתפתחו וויכוחים פנימיים בקרב היהודים מה נכון לעשות ומה לא... היו כאלו שטענו שאסור להתפתות לגרמנים ולעלות לרכבות... כי... כי לך תדע... יש שמועות שהם לוקחים להשמדה... והיו יהודים שטענו בביור וב"דיעה" ברורה שכדאי כדאי... כדאי לעלות לרכבות... מי שעולה לרכבות מציל את החיים שלו... מגיע למקום מבטחים ומקבל דרכון וכו'... בקיצור: ויכוח!!!

נו... כעת!!! לאחר שמונים שנה... מה אתה אומר?? מי יצא צודק במבחן התוצאה???

אז כמובן... מה עומד לנו על הלשון... ש... שנעבאך נעבאך... הפסימי יצא צודק ובגאגגדול ואילו לאופטימי לא נותר אלא לכבוש פניו בקרקע ולדעת שהוא טעה בגדול...

אז זהו שלא!!! אתה יודע מה קרה בסופו של דבר?? בסופו של דבר לאחר תקופה קצרה ככככולם!!! כולם יחד עלו בסערה השמימה ביחד במעלות קדושים וטהורים... גם האופטימי וגם הפסימי... שניהם הגיעו איכשהו לאושוויץ... זה דרך הרכבות... וזה במצעים וזה לאחר מחנה עבודה... כל השטיבל הגיעו איכשהו לכשנים ויחדו את השם המיוחד ונשמותיהם עלו בסערה השמימה... (ה' יקום דם וניקיתי דם לא ניקיתי) ושם!!!! שם בשמים מה התברר?? ש... שאף אחד לא **צדק** ואף אחד לא טעה... אלא מאי??

רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום!!!

התברר שהההההכל בגזירת עליון... הכל זה אומר הההכל... שם בשמים כולם מבינים שזה בכלל לא נפקא מינה מי צדק ומי טעה... בסופו של דבר מה שהיה צריך לקרות היה קורה בכל מחיר... והרינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו...

זאת אומרת: גם בוויכוחים שהוכרעו במבחן התוצאה... אוהו הוכרעו... כמו השואה בשעתה שמבחן התוצאה האיום והנורא שלו רשום בנהרות של דם על דפי ההיסטוריה... גם כעת שכולנו יודעים איזה טעות מרה טעה אותו אופטימי שחשב שבאושוויץ מפצחים גרעיניים... וכמה שכולנו מהנהנים בראשו איזה צודק וריאלי היה אותו חשדן וחששן שניסה לברוח משם בכל מחיר... כמה ש-לנו המבחן תוצאה זה ברור... **הרי סו"ס אנחנו יהודים**... ובתור יהודים מוטל עלינו להאמין שמבחן התוצאה הסופי סופי סופי מחכה לכולנו שם בעולם האמת ושם למעשה מתברר ש--הכל בגזירת עליון!!! וחוף מזה הכל תאטרון בובות... בשמים הדבר היחיד שמעניין ונבדק בשבע עיניים זה לגופו של עניין... כל אחד, לפי הנתונים שהיו לו ולפי ההוראה הרוחנית שהוא קיבל האם הוא עשה מה שצריך או לא!!!

אז כמובן להבדיל אלף אלפי הבדלות... גם אנחנו נמצאים בתקופה של סכנה בסדר גודל קיצוני שלא זכור... יש דעות קיצוניות לכל כיוון... והאופטימי עסוק בלהוכיח שהרב שלו יצא צודק במבחן התוצאה... והפסימי הוא עוד יותר גרוע... הוא עסוק בלספור עוד ועוד מתים ומונשמים כדי להוכיח עד כמה שהרב שלו צודק... **ושניהם טועים בגדול!!!** מי צודק ומי לא זה בכלל לא הנושא... כי על זה נאמר: **המשכיל בעת ההיא ידום!!!** אין פה שאלה מי צודק ומי לא כי מבחן התוצאה יהיה רק שם בשמים... ושם מתברר שהכל בגזירת עליון והדבר האחד ויחיד שלא בגזירת עליון זה אתה!! האם עשית מה שצריך לעשות או לא!!!

ושיהיה ברור: אם אני לפי הנתונים שלי... והרבים שלי... אני צריך ללכת עם מסיכה!!! גם אם יתברר שכל הקורונה הזו היתה שטות מתחילה ועד סוף... אני אקבל שכר שעשיתי מה שצריך ולבשתי מסיכה, ואני אתבע על כל זלזול שזלזלתי בהנחיות של רבותי...

ובאותה מידה!!! גם אם יתברר במבחן התוצאה שהקורונה היא מגיפה נוראה... הרי כל מי שציית לרבותיו שהורו לו להתעלם מקיומה של המגיפה... ולהמשיך שגרת חיים והוא יקבל שכר על זה שהוא עשה מה שהוא היה צריך לעשות!!! ולא זו בלבד... הוא יתבע על זה שהיו לו ימים שהוא הושפע מהפאניקה שלי וביטל תורה או תפילה...

אני יודע שאני מעצבן את ככככולם במשפטים האלו!! כי כמה נפשך... אני יורה לכל הכיוונים... אבל זו האמת ולא יעזור כלום!!! האמת היא שעושים מה שצריך!!! והרי אנחנו לא יודעים מה צריך לעשות... בפרט עכשיו שהמבוכה היא סבוך אמיתי שאין לו שום הכרעה וכאן!!! בדיוק כאן אבינו שבשמים הורה לנו לקבל הדרכה מזקני וחכמי העדה... וברגע שהרב שלי מורה לי לנהוג בהנהגה מסוימת... אז זה מה שאני צריך לעשות!! ואם אני קבלתי הוראה אחת... ואתה קבלת הוראה הפוכה... אז בשביל זה "קל דעות ה'"!! וה' יודע לעשות שלום במרומו ולדאוג שאלו ואלו יהיו דברי אלוקים חיים... אני לצערי לא יכול... אז אני צריך לשמוע בקול הרב שלי... אבל במקביל אני יודע שחבר שלי שמעו בקול רבו גם הוא עשה מה שהוא צריך לעשות!! יתכן שלא בריא לנו להיפגש בתקופה שכזו... כי זה כמו תרתי דסתרי... אבל בנייה האישית צריך לדעת שאם אני שומר על ההוראות זה ח"ו לא בגלל שביבי אמר... ולא בגלל שטראמפ לפני בחירות... אלא בגלל שהרבים שלי אמרו!!! וממילא מאותו מקום שאני מקפיד כי הרבים שלי אמרו... ככה הוא לא מקפיד כי הרבים שלו הורו לו בדיוק ההיפך... ועכשיו אני אגיד לך את המשפט הכי מעצבן:

את המשטרה אני מבין... אצלם יש ביבי!!! אצלם יש החלטות הועדה!! הכנסת!! הממשלה... זה שהם רודפים אותי... אני יכול להבין אותם... כי מבחינתם ביבי קובע ותו לא... אבל אני הרי מבין שלא ביבי קובע... רק מי?? דעת תורה!!! של מי?? של הרב שלי?? לאו דווקא!!! של כל אחד והרב שלו... כל עוד הקב"ה לא נגלה לרב שלי בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם... כל עוד שזה לא קרה (וח"ו לא יקרה) הרי כולנו מחויבים רק לרב אחד שנקרא משה רבינו... ומכאן ואילך לכל אחד יש את הרב שלו... (עכ"פ בגלות שאין לנו סנהדרין) וכפי שאני מצווה לשמוע בקול מורי ורבי ככה הוא מצווה לשמוע בקול רבו...

וזה מבחן התוצאה היחיד! עשית מה שצריך או לא! חוץ מזה שום מבחן תוצאה לא סופי.

האם אני הפירמה המקורית... או חברת בת...??

מישהו שאל אותי: כידוע... מי שקצת מבין במכשירי חשמל וכדו' יודע שהכל תלוי בחברה ובפירמה... אם אתה קונה מפירמה טובה ואמינה... אתה מקבל מוצר איכותי וטוב... זה חומר טוב!!! הכל דופק... אתה יכול להיות רגוע... אבל כשאתה קונה מזגן או כל מכשיר חשמל אחר מהפירמות הזולות האלו זה פירמה לא שווה... והכל נראה בהתאם... כל פעם נשבר פה... מתקלקל פה... העסק חורק... אתה צריך כל הזמן לקרא לטכנאי... ואתה אף פעם לא גומר עם זה...

טען לי אותו אחד: אני בעצמי... לאיזה פירמה אני שייך?? לפירמה של בורא עולם!!!!!! ובורא עולם הוא הפירמה הכי טובה!!! אם ככה הייתי מצפה שהחומר שלי יהיה איכותי! חומר חזק! עמיד! יציב! לא מתקלף... לא חורק... לא כל הזמן צריך לקרא לטכנאי...

ותכל'ס... שלעפעץ... כל חורף אני מצונן... וכל כמה זמן אני מבקר אצל רופא שיניים לטיפולים משמרים... וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: אם בורא עולם הוא זה שברא אותי... אז למה הפירמה שלו היא יחסית חלשה?? למה העסק חורק מידי פעם...?? למה אני צריך כ"כ הרבה פעמים לגשת לטכנאי של הגוף- הקופ"ח וכדו'???

אה... מה אתה אומר על השאלה הזו???

אז דבר ראשון: לפני הכל! לפני שנכנס לגופו של עניין... חייבים להסתייג ולומר: חס ושלום!!! אסור להמעיט בחסדי שמים!!! ומוכרחים לפני הכל להבהיר: ידידי היקר: אם אתה הית מזגן... היית באמת צודק... מה בסה"כ רציתי... רציתי מזגן שיעבוד ולא אצטרך להזמין כל הזמן טכנאי... אז זהו!!! שאתה לא מזגן... אתה נור הבריאה!!! אתה המכונה הכי יוקרתית והכי עדינה בכל הבריאה כולה... שווה להחזיק צוות שלם של טכנאים ועובדי תחזוקה על בסיס קבע רק בשביל ללוות את הפמליא שלך רק בשביל לוודא שהכל בסיידר... כך ש-נא לא לחשוות!!! (בדיקו כמו שנישיא ארה"ב מוקף ברופאים וטכנאים ושומרי ראש לא בגלל שהוא כזה שבור ורצוף אלא בגלל גודל החשיבות שלו...) זה בשביל ההבהרה כדי לא להיות כפוי טובה ולא להמעיט בחסדי ה' על כל נשימה ונשימה שלך כאדם וכיהודי...

אבל כעת לגופו של עניין: באמת מה התשובה על השאלה הזו???

אם באמת העולם הזה הוא פירמה של בורא עולם... אז למה באופן כללי הפירמה הזו... כזו שברירית...?? למה כל דבר חורק??? למה בקיץ יותר מידי חם ובחורף יותר מידי קר?? למה יש דלקת גרון וריאות ואזניים וקורונה ושאר התמודדויות... הפירמה של בורא עולם לכאורה היתה אמורה להיות יותר חזקה יציבה ועמידה? והתשובה היא חדה ונוקבת:

אני אגלה לך סוד כמוס: אנחנו לא הפירמה המקורית!!!!!!

כי הפירמה המקורית של בורא עולם היתה עד דור המבול!!!

אז!!! בדורות האלו העולם היה משוכלל לפי הפירמה המקורית שלו... בשעתו היה העולם יציב... החומר של האדם היה חזק ועמיד... חי מאות מאות

שנים... כפי שאיוב מתאר באריכות (פרק כ"א) אבל!!!!!! דא עקא!! שדווקא אז כשהאדם הרגיש כ"כ חזק ויציב וכ"כ עמיד ואיתן... הרי "יאמרו ללך סוד מנו ודעת דרכיך לא חזפנא, מה ער-י כי נעבדנו ומה נועיל כי נפגע בו..." זה מה שקורה לאדם שמרגיש לגמרי לגמרי יציב!! הוא נהיה זחוח והוא שוכח את מקומו... הוא חושב שהוא האלוהים של עצמו ואין לו מינימום של רסן... הוא עושה מה שמתחשק לו... איוב שם מתאר את הרוע והשחיתות הבלתי נתפסת שאפיינה את אנשי דור המבול... שכזה רוע וחוסר מעצורים יכול להגיע רק מאדם שכל החיים חלקים לו וממילא אין לו שום דבר שירתיע אותו... החוסן והכח והנשק הזה הביא את אנשי דור המבול להשחית את מעשיהם עד קצה הגבול עד שלא היה להם שום תקנה אלא מבול- לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם... (זה מה שכתוב בתהילים: "אין פחד אלוקים לנגד עיניו- כי החליק אליו בעיניו למצא עונו לשנא... מי שיש לו חיים חלקים... הוא אדם חסר מעצורים... והקב"ה עושה לו את זה כדי למצא עונו ולהכרית אותו מארץ חיים... אגב: לא לחינם חז"ל אומרים: שאסור להתגרות ברשע שהשעה משחקת לו... אתה יודע למה?? כי הוא החיה הכי מסוכנת!!!!!! כי אין לו שום מעצורים... ולדאבונו הרב אתה יכול לפגוש כאלו אנשים גם בתוך מחננו... אנשים שיתכן ולא באשמתם הם טיפוסים קלילים באופי שלהם... שום דבר לא מפחיד אותם... לא קורונה ולא מחלות ולא יסורים... סוג אופי כזה קליל ששום דבר לא מצליח להפחיד אותו... וברגע שמצטרף לזה חוסר יראת שמים הוא פשוט עלול להיות חייט טרף הכי אכזרית... הוא מסוגל להתעלל בך רגשית ושום דבר בעולם לא ירתיע... עד כמובן ש... ש"כ כלב בא היום שלו..." אבל עד שזה יקרה... הוא פשוט עלול להיות סדיסט ואכזר בלי שום מעצורים... וחז"ל מלמדים אותנו להיזהר ממנו... ובעיקר!!!! הכי הכי הוא בעצמו- צריך להיזהר מעצמו!!!!!! כלומר: מי שמזהה בעצמו את האופי הקליל והזחוח הזה הוא מוכרח להכניס בעצמו יראת שמים... כי אחרת הוא עלול להיות חייט טרף מהסוג של דור המבול ואכמ"ל... וכעת!!!!!! לאחר המבול... כשהקב"ה זכר רחמיו ורצה שוב לחדש בטובו מעשה בראשית... אז זהו!!!!!! מכאן ואילך אין טעם להחזיר את העולם לפירמה המקורית!!! הפירמה המקורית הוכחה כמזיקה!!!! כשהאדם מרגיש יותר מידי יציב זה מתנקם בו בראש ובראשונה... הוא מאבד את הכיוון... לכן מכאן ואילך!!!!!! מאחרי המבול הקב"ה שינה את כל הפירמה של העולם לחלשה יותר... שברירית יותר... וזה הפשט ב"עוד כמה ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום קיץ וחורף..." כל המושג של שש עונות השנה זה חולשה מתזמנת שה' הביא לעולם כדי לשמור על העולם... שהפירמה תהיה קצת פחות איכותית ופחות זחוחה... אז ידידי היקר: נכון שבקיץ חם לך מידי ובחורף קר לך מידי... והגוף שלך קרעך פה קרעך שם... אבל אם זה לא היה כך... אז אמנם היית הרבה יותר חזק וחסון אבל היית מתמרד!!!! היינו כולנו שוכחים את המקום שלנו ומאבדים את עולמנו... הקב"ה כבר לא מוכן להחזיק עולם של מושחתים שיהיה בהם רק נח אחד... הוא רוצה שכולנו נהיה נוחים ורכים... הוא רוצה שכולנו נהיה שבריריים ונדע תמיד שיש לנו מה להפסיד... וכולי האי ואולי!!! בינינו לבין עצמנו... הלואי ונבין את זה

עד כאן המהפך שהתחולל בעולם מלפני דור המבול ולאחמ"כ...

אז זהו!!!!!! שבדיק את אותו תהליך ואת אותו מהפך אנחנו עוברים בתקופה האחרונה: מה שקרה בדור שלפני המבול... זה בדיק מה שקרה איתנו בכל העשרות שנים האחרונות שעד פרוץ הקורונה!!!!

אם נסתכל במבט רחב וכללי על כל התהליך שעובר על העולם במאה ויותר שנים בכלל ובשנים האחרונות בפרט... העולם הנאור שלנו עסוק כל הזמן בלתפוס את העסק לידיים חזק חזק! זה התחיל מהדמוקרטיה... והמשיך בטכנולוגיה המתקדמת שמצאה פתרון כמעט לכל בעיה בחיים...

אני רוצה שתבינו: יהודי קלאסי שחי באירופה לפני מאה שנה... הוא תמיד לקח בחשבון שיכולים להופיע פה חבורת שודדים ולשדוד את כולנו ולהשאיר אותנו נקיים מנכסינו... הוא גם ידע שאם חלילה תהיה עיצרת גשמים... הוא עלול למצא את עצמו גווע מרעב וצמא למים... חוץ משריפה שיכולה לפקוד את העיר ולהשאיר את כולנו ללא קורת גג... הוא גם ידע שיכולה לפרוץ במלחמה ואז לוקחים את כולנו כשבויים... זאת אומרת: עד לפני מאה שנה אף אחד לא הרגיש לגמרי יציב בעולם!!!! כל אחד ידע שיכול משהו לזעזע לו את האדמה מתחת הרגלים... ואז לאט לאט משהו התבסס בעולם... וזה היה תהליך שהתפתח אט אט... ואז הוא התחיל להתקדם בצעדים מהירים בהתאם לטכנולוגיה המתקדמת... לאט לאט הושגה כביכול שליטה על כל הסיכונים האפשריים!! **אתה יודע מי פוגש את התופעה הזו באופן הכי מוחשי???** מי שבנה מוסד... חידר וסמינר וכדו' והוא מחכה לטופס 4... אבל חכה!!! צריך מערכת אזעקות בשביל הביטוח... אח"כ צריך אישור ממכבי אש על הגלאי עשן... אח"כ צריך להגיע מישהו לבדוק את המבנה שהוא תקני מפני רעידות אדמה אפשריות... רגע... ומה עם ממ"ד במידה ויש טילים??? ומה עם יציאת חירום במידה ו...?? אתה מבין? היום כל בנין שנבנה... הדלתות שלו לא יפתחו עד שלא יאבטחו אותו משרפות... מפריצות... מרעידות אדמה וצונאמי ואולי גם הרי געש ש-לך תדע אולי יתפרצו... אנחנו צריכים לשלול את כל הסיכונים שרק אפשר לעלות על דל המחשבה ורק אז אפשר לדרוך בשערי הבנין... **מה זה? מה פשר הגישה הזו??** זו גישה של יציבות **בכל מחיר!!!!** אני רוצה לתפוס שליטה על כל המציאות... אני מוכרח לוודא שהכל בשליטה!!!!!! ולשלול כל התפתחות שחלילה עלולה לצאת משליטתנו!! ואתה מבין לבד שזה עוד דוגמאות חיוורת... לא ניכנס כעת לרשימה ארוכה והבלתי נגמרת של בדיקות רפואיות פולשניות ומתישות שכל רופא משפחה רודף אחרי הפציינט שילך וינבור בגוף שלו הלוך ושוב... (עוד הרבה לפני הקורונה...) כדי לשלול ולשלול ולדעת שהעסק בשליטה!!!! בשליטה של מי?? **שלי!** פעם לכל מבוטח בקופ"ח היה אפשרות לשלם עוד קצת כסף ולהיות במושלם... היום איפה... יש עוד כמה וכמה כיסויים וביטוחים... יש ביטוח סיעודי... ביטוח שיא... ושלא תדע... אתה מבוטח ומסודר מכל הכיוונים שרק תרצה... והכל בשביל מה??? בשביל

הבסיסי ביותר שנדרש מבן נח!! להבין שיש בורא עולם שהוא מנהיג את העולם ולא אתה!!!! זה עוד לפני יהודי!!!

זה דברים מינימליים שאתה מבין לבד שלא רק בן נח צריך להבין... אלא גם יהודי!!! ובראש ובראשונה יהודי! זו נקודת הפתיחה של יהודי...

על אותו משקל ביחס לגניף הקורונה... גם אם אנחנו מדברים כמו יהודים ואנחנו מבינים שגניף הקורונה בא לעורר אותנו להתחזק בעבודת ה' ולהתחזק בזריזות באהבת ה' כאברהם אבינו... **אבל חכה!!!** בשביל זה יש לנו גם פרשת נח להזכיר לנו שיתכן שיש דברים עוד יותר בסיסיים ומינימליים שאולי שם איבדנו את הכיוון... להבין שיש בורא עולם שצריך לכבד אותו שהוא ישלט על העולם ובעיקר עלינו!!!! ולא להיות עסוקים כל הזמן לשלול ולהרגיע ולתפוס שליטה על העולם...

לכל אלו שנורא לחוצים מנגיף הקורונה... ו... ולך תדע איזה השלכות ארוכות טווח יש לזה... די!! תרגע!! תפסיק!! רגע... מה עם המבול??

אתה לא מפחד שפתאום עמודי השמים יתרופפו ופתאום יהיה כאן מבול...?? אתה יודע איזה **השלכות ארוכות טווח** היו למבול?? שלא תדע...

אז זהו שתרגע!!! ה' רוצה להשאיר משהו אצלנו!! תן לו... תכבד אותו... תבין שה' רוצה שנפחד ממנו!! כן... ואלוקים עשה שיראו מלפניו...

למה? מה העניין של ה' שנפחד ממנו?? מה אבא שבשמים מרויח מזה שהילדים שלו מפחדים ממנו...?? התשובה היא: זה לטובתנו!!! הפחד שלנו מה' שומר עלינו!! מאזן אותנו!! לא נותן לנו לאבד את הכיוון... **זה בריא לנו!!** טוב לנו לתת לאבא שבשמים את מושכות השליטה ולהשאיר אצלו כמה מפתחות שאנחנו מוכרחים את עזרתו... **טוב לנו שאנחנו צריכים לשמור איתו קשר עין!!!** אחרת אנחנו נראה כמו נוער מתבגר וחצוף ש... שכל מי שיום אחד התבגר כבר מבין שהמפסיד והמסכן הגדול ביותר זה אותו נער זחוח שחש מעצמו וחושב שהוא יודע הכל.. והוא עוד יחזור לכאן על ארבע... את זה כולנו מבינים!!! (-כמובן, מי שעבר את הגיל הזה) ניתן לאבינו שבשמים את המושכות ובמקום לפחד מהקורונה נפחד ממנו!! ובעזה"ש על שחל ופתן תדרוך תרמוס כפיר ותנין... כן... לפעמים הקב"ה מזמין שדווקא יהיה נחש וכפיר ותנין על הדרך... יהיו חששות... יהיו דברים לוטים בערפל... ואל דאגה!!! כי בי חשק ואפלטוה.. את הנחש והפתן הזה ה' הזמין בשביל להפגיש אותנו עם החיבוק הזה ש"אשגבהו כי ידע שמי יקראני ואענהו עמו אנוכי בצרה, אחלצהו ואכבדהו"

הקורונה... זה הדבר היחיד שהוא לא יודע מה ההשפעה הארוכת טווח שלה... אתה קולט?? הוא כבר שלל את הכל!!! יש לו כבר תוצאות של בדיקות דם מוכנות מראש לעשרים שנה הקרובות... (כלומר: הוא כבר ערוך לצינתור האפשרי ולרשימת הכדורים שהוא חלילה יצטרך ליטול אותם..) וההשפעה ארוכת טווח היחידה שהוא עדיין לא סגר את הפינה איך מטפלים בה זה הקורונה.

עכשו אתה מבין על מה אני מדבר??? היציבות הזו שאנחנו בכח רוצים לתפוס את החיים חזק חזק בידיים!!! בדיוק את זה ה' רוצה שנשחרר אחיזה... ותתנו לו... ההלו... תרגעו... תשחררו אחיזה... אני עשיתי... אני אשא... אני אסבול ואמלט... אני עשיתי קורונה... ואני גם אקח אותה כשאני רוצה... תנו לי לנהל את הלו"ז של העולם...

זה בדיוק מה שקרה גם בדור הפלגה!!! הכל מסודר... סו"ס העולם מתנהל כמו שצריך... הצלחנו לשקם את העולם לאחר המבול... איש תחת גפנו ותחת תאנתו... ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים... כולם מרוצים... אף אחד לא חולה... אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה... **אבל!!! עדיין יש איזה משהו שמטריד את מונחתנו...** אנחנו זוכרים שפעם היה איזה מבול... שזה מצביע על איזה חור באזון... או על איזה חוסר יציבות בעמודים שעליהם עומד הרקיע... אולי יש סדקים באיטום של התקרה של העולם... אולי הגיע הזמן לעשות איזה שיפוץ ברקיע... משהו כמו זיפות או יריעות... **אה... צוחק עליהם בורא עולם ואומר להם:** זו הבעיה היחידה שנשארה לכם?? ברגע שתסדרו את זה... אז זהו... כעת כבר הכל בשליטה ואפשר להיות רגועים...??

רגע... ומה יקרה אם תגמרו לזפת את התיקרה של העולם ופתאום תתגלה בעיה חדשה מזוית שלא חלמתם עליה... בעיה ששמה תקשורת בין אישית!!!! לא!!! לא יהיה מבול חלילה... לא משהו מסובך בשמים... לא צריך לעלות לגג של העולם... לא צריך לבנות מגדלים... רק בעיות של חוסר תקשורת ואי הבנה... שלא יבין איש שפת רעהו... עם זה אתם כן תסתדרו?? זה בדיוק מה שקרה!!! הם כבר התחילו את השיפוצים... וכבר התחילו לראות ירידה במספר המאומתים... כבר הצליחו לנצח במאבק נגד הדליפה של הרקיע... נו... כעת אפשר לקבל סופית טופס 4 של העולם...?? פתאום נפל עליהם תיק חדש לגמרי שהם לא חלמו עליו!!! בעיות פנים חברתיות... בעיות שלום בית... זה מדבר אידיש... זה עונה לו במרוקאית... ויפץ ה' אותם משם ויחדלו!!! ויחדלו לבנות העיר!! הם חדלו לדמיין שהם הולכים לגמור לסדר את הבעיה האחרונה של העולם... כי צצה להם בעיה חדשה מכיוון אחר לגמרי שהם לא חלמו עליה... הם קלטו שיש בורא עולם שרק הוא בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עיתים ומחליף את הזמנים...

נמצאים אנו בפרשת נח!!! פרשת נח עדיין לא מדברת על יהודי!! עדיין לא הגענו לעולם היחידות ועבודת ה' הצרופה של אברהם אוהבי... **אנחנו בשלב אחד לפני זה!!!** אין מה לעשות... צריך להתאזר בסבלנות... אם ה' המתין עשרים דורות עד שאברהם אבינו הגיע... אז לנו מותר להתאזר בסבלנות במשך שתי פרשיות... וכעת בפרשת נח אנחנו עדיין מדברים על המינימום

לקבל תחושה שאנו תופסים את העולם חזק חזק חזק שלא יברח לנו מהידיים... **תחשוב על זה... זו התפיסה היום!!!**

וכנראה ש-די!!! כנראה שהגענו לסוג של מיצוי... אנחנו כבר מחזיקים יותר מידי חזק ואנחנו יותר מידי מרגישים שהעסק בשליטה...

ו... וכשמרגישים יותר מידי שהעסק בשליטה... מה קורה אז???

באיזשהו מקום מתחילים לאבד רסן... ויאמרו לקל סור מנו ודעת דרכך לא חפצנו... **וכאן נכנסנו לדור המבול!!!** תחושת היציבות הזו בשלב מסוים הכניסה אותנו לשכרון חושים... אנחנו מרגישים יותר מידי חזקים... שולטים... וקדימה... כעת אני האלוהים של עצמי ואני יכול לעשות מה שעולה על רוחי... ב"ה שאני לא ברשת... אבל כשאתה שומע לפעמים את ההפקרות שיש שם... את התחושה שאתה יכול לעשות מה שאתה רוצה ולהכות רעך בסתר... הפקרות מסוג שכזה יכולה להגיע רק ממי שמרגיש כ"כ בטוח שאף אחד לא יעצור אותו בצדי הדרך ולא יחכה לו בסיבוב...

אז זהו!!! שיום אחד בורא עולם הגיע ולפתע הוא דפק דפיקה חזקה על השלחן!!! סטופ!!! אני הבוס!! ותפסיקו לחשוב שהעסק בשליטה...

סו"ס הקב"ה נשבע שהוא יותר לא יביא מבול לעולם... במילים אחרות: הקב"ה נשבע שהוא יעצור ויבלום את ההפקרות רגע לפני שהיא תחצה את הקוים האדומים. וה' דופק כעת על השלחן ואומר לנו: רבותי!! תרגעו!! תפסיקו להיות זחוחים... תפסיקו לחשוב שאתם יכולים לסדר לעצמכם את החיים... תפסיקו לחשוב שהעסק בשליטה (שלכם) כי הוא לא!! לא בשליטה!! המפתחות בידיים שלי!!! ואני אקבע את הסדר יום. הקורונה בבת אחת זיעזעה את כל היציבות שהתרגלנו אליה... זהו רבותי!!! תפסיקו לחשוב שאם יש לכם גלאי עשן וביטוח בריאות משלים אז אתם מסודרים... תפסיקו לחשוב שאם יש לכם נציגים בנסת או עסקני רפואה אז הכל בשליטה... תפסיקו לדמיין שאם יש ממסד קהילתי ומוסדות מסודרים אז הכל כבר נוסע יפה בפס יצור והכל בשליטה...

ואנחנו מתקשים לקבל את התפיסה החדשה הזו... אנחנו מאוד מתקשים לשחרר אחיזה... בשארית כוחנו אנחנו נאחזים חזק חזק ותופסים את המושכות וצועקים בקול עייף וניחר: העסק עדיין בשליטה... אתה יודע איפה אני רואה את זה בצורה הכי מגוחכת?? אחד מהמשפטים שהכי צורמים (עכ"פ לטעמי) יש משפט מוכר שיש נוהגים להזהיר בו בימים אלו: מי יודע איזה **השלכות ארוכות טווח** יש לקורונה!!! המילים האלו **השפעות ארוכות טווח!!!** זה מילים שמשגעות אותי... אתה קולט?? הבן אדם כבר הסתכל קדימה ובחן את כל מה שהולך לקרות איתו לטווח ארוך... הוא כבר רואה את כל האופק הארוך טווח... והפינה היחידה שעדיין נותרה לו זה

הפטרה
"רוני עקרה"

פרשת נח

מאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ו' חשוון התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:43	18:33	19:10
17:40	18:30	19:07
17:40	18:30	19:07
17:42	18:32	19:10

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

התורה נקראת "תורת חייך" וכך צריך להנחילה

סיפר הגה"צ רבי דוד יהודיך: פעם אחת אמר לו חמיו רבי ישראל זצ"ל שיצא לשוק ויביא לו כמה אגסים, רבי דוד הלך לתומו ויצא לשוק לקנות אגסים, אמנם **כשנא לחנות הראשונה** וביקש אגסים פתחו עליו זוג עיניים תמהות, וכי עכשיו אתה בא לקנות אגסים וכי אינך יודע שאין זה העונה ובכל השוק לא נמצא אפילו אגס אחד לקנות וכך היה בחנות השניה והשלישית, כשחזר רבי דוד יהודיך לחמיו רבי ישראל זצ"ל אמר לו, רבינו וכי **באת ללעוג לי** הלילה שבקשת ממני לקנות לך אגסים לא בעונה, מיד צחק רבי ישראל הרבה ואמר לי: "רבי דוד, עוד ארבעים שנה תבין מה התכוונתי". וכסיפר את זה רבי היה זה **עשרים שנה** אחרי המעשה, ואמר: "התחלתי להבין קצת".

המצווה "ואהבת את ה' אלוהיך" ו**הציווי** "ואהבת לרעך כמוך" שתי מצוות שוות הן, שכן אין אדם זוכה לאהבת ה' בלא שתהיה בו **אהבת ישראל**

לא מצא מנוחה לנפשו... לילה אחד שהה הצדיק המלובן רבי ישראל אביחצירא זיע"א בירושלים. הוא התעכב ללינה בבית בשעה מאוחרת בלילה כאשר כל בני הבית כבר עלו על משכבם נשמעו קולות משונים מחדרו של רבי ישראל. **הרב חיפש** דבר מה בחדרו עבר הרב לחדרים אחרים והמשיך בחיפושיו עד שמצא מאחורי אחד הארונות **חפץ שדומה** צורתו לשתי וערב. רק לאחר שהמשמש שברו והשליכו לאשפה נרגע ועלה על יצועיו. **בבוקר** סיפר לבני הבית כי לא מצא מנוחה לנפשו, ורק לאחר שחיפש מצא את הדבר הטמא שהפריע את מנוחתו.

הכל יצחקו איתך,
הכל יצחקו עליך.

המודה שהוא פחדן הוא בעל אומץ לא רגיל..



הכנסת אורחים מופלאה הגאון רבי **יעקב טולדיאנו** זצ"ל מצרפת דבק מאוד במצות הכנסת אורחים. **תקופה ארוכה** ארח בכבוד רב יהודי קשה יום מארץ ישראל, שהתנהגותו מורה ונחשב בעיני עצמו לתלמיד חכם. **יום אחד** הלך אחד התלמידים לבית הרב ומצא **שהבית סגור**, ועל הדלת היה מוצמד פתק שכתב הרב לאותו יהודי בידיו, בלשון הקודש, פנה אליו בתארי כבוד, והתנצל שהוא נאלץ לנסוע בדחיפות לכמה שעות, כתב לו, שהשאיף מאחורי הבית דלת פתוחה, **סעודתו מוכנה**, ויכול הוא לשהות בבית כל זמן שיחפוץ...

בתור מצא במסדרון הישיבה שטר של סכום גדול. פנה לגאון רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל, וסיפר לו על המציאה, ואמר כי הוא נוטלה על פי דין. נתן לו רבי בן ציון שטר נוסף במתנה והורה לו לעלות לבית המדרש. **שם פגש** באברך **מבוהל** שמחפש שטר כסף שנטל בגמ"ח, ואבד לו. לשמחתו הרבה, הושב לו הכסף. אמר לו רבי בן ציון: "הנה, מצד הדין – **צדקת**, אך יש לעשות לפני משורת הדין, שהרי אמרו חכמינו: לא חרבה ירושלים אלא על **שהעמידו דבריהם** על דין תורה. הנה כך גמלת חסד עם אדם מיישראל!"

אל תתנו לי עצות.. אני יודע לטעות לבד..

עינו של יארי סאלם זצ"ל הייתה פקוחה תדיר על חינוך בניו ובנותיו. פעם ביקשה ממנו ביתו לילך לעבוד במקום מסויים של **תערוכת אנשים ונשים**, הוא תוך כדי שהוא מצביע על עינו אמר לה: "כל זמן שהענינים עדין רואות לא יהיה כדבר הזה".

כאשר אדם חוטא אין הוא משפיע טמטום רק לעצמו אלא כביכול ע"י חטאו **נפול טמטום הלב לאודי הבריאה** וכולנו רחמ"ל נפגעין מאותו טמטום החטא.

נקודת לפיה
שמואל קרא את המכתב הממוען אליו, ישר והפוך 10 פעמים לפחות. הוא התיישב על ספסל בגן הציבורי, ומראות נקדות חלפו לנגד עיניו. אבא ואמא שלו, היקרים לו, חיבקו אותו חזק. השוטר הנאצי שניצב בסמוך, האיץ בהם לסיים את הסצינה המשפחתית.. שמואל בן השלוש, היה קטן מכדי להבין את גודל השעה, עיניו של הגרמני ירו גיצים של שינאה. אמא וזעקת, אך לשווא. המשאית החלה לנסוע, **ואמא נעלמה** מעיניו לנצח. אבא חזר איתו לגטו, אך לזמן קצר. רופא המחנה דרש את התינוק אליו. אבא התחנן "תשאירו אותו אצלי". הרופא המרושע, בעט ביהודי, ונטל באכזריות את שמואל הרזה עד לשד עצמותיו. אבא שכב על הרצפה שותת דם ובוכה "שמואל! שמואל!" זעק, "תמיד תזכור את אבא ואמא" התאנק אבא. שמואל נלקח אל רופא הגטו, קיבל אוכל חם, כמה זריקות והועבר לציפורני המיסיון. אחרי ארבע שנים, שמואל הגיע ארצה ולמד בישיבות קדושות, הוא הפך לתלמיד חכם בעל שם טוב, והקים משפחה לתפארת. במהלך המלחמה, גויה גרמניה, הציעה לאביו של שמואל להינשא לה, כדי להצילו מציפורני הנאצים. התרגיל הצליח, כשבגר שמואל **נדע לו שאביו חי**, מתגורר בארה"ב ונשוי לנוצריה. המפגש ביניהם היה צונן משהו, אבא לא שרד עם אמונה. הנאצים ניצחו אותו. הקשר ביניהם היה רופף ביותר.. הוא הביט עוד פעם במכתב "מיסטר שמואל, אני מצטער להודיעך כי אביך משה, נפטר. צו הירושה שיש בידי, מעביר לרשותך 25 מיליון דולר, מתוך 50 המיליון שהיו לאביך בנכסים ובכסף נזיל. אביך עדיין לא נקבר, עליך ליצור קשר עם אחיך ריצ'רד על מנת לתאם ביניכם היכן לקברו, אחיו הגוי, התעקש לקבור את אבא בבית קברות נוצרי. שמואל בדק היטב, ונודע לו, כי בראש השנה וביום הכיפורים היה אבא מגיע לבית הכנסת הסמוך נותרה בו אמונה באלוקי ישראל. עובדה. עורך הדין הציע לשמואל, הצעה מבריקה: תציע לריצ'רד מיליון דולר יותר מן הירושה, ושיסכים לקבורה יהודית... "אני מוכן לקבורה יהודית רק בעבור **ויתור על כל חלקך בירושה**..." חד וחלק. שמואל ניגש אל אחד מגדולי הפוסקים שבדור כדי לדעת כיצד יוצאים מן הסבך. הקבורה ההגונה והקדושה של יהודי...". שמואל ויתר. הוא לא הרגיש שום קושי בדבר. אנחת רווחה מילאה את ליבו. קודם כל כבודו של אבא. נכון אבא נכשל, ניסיון השואה היה גדול מכפי כוחותיו, אבל סוף כל סוף הוא נפטר כיהודי, הרב הניח יד אוהבת על כתפו של שמואל ואמר: "האמן ל' ר' שמואל. **אני מרגיש שעשית לאביך כבוד**. כבוד גדול. בן כמוך. קדיש כמוך. זה עילוי נשמה הכי נפלא לאביך. והם פסעו ברחוב. לכוון השטיבל לתפילת ערבית. (העורך)

כך הדרך בכל הניסים שבתנ"ך, לעשות כל אשר ביד האדם והשאר יהיה בידי שמים

יודע שאחר שהיה גומר להתפלל היה לפעמים נופל על מיטתו חסר אונים מרוב מאמץ, זאת ועוד ידוע בחולשת גופו הדל מרוב מסי"ל לעסק התורה ועיונה, אולם פעמים רבות הגיע למצב שלא היה לו כח להתפלל הגם שבו בזמן יכול היה לענות לשואליו בדבר ה' בתורה ובעבודה, והוא משום **שהחז"א** זצ"ל ידע לשער מהו השיעור והגדר של "יפנה לבו מכל מעשי העוה"ז והעולם הבא", והרגיש שהגם שיש לו כח לענות לשואליו, מ"מ לכדי כח של "יפנה ליבו", עדיין לא הגיע!

ופשוט הדבר שמי **שלא הגיע לדרגה זו** שבו יכול לשער בנפשו אפ יגיע לדרגת יפנה ליבו וכו', אין לו הכח להכריע הכרעה גורלית זו, אולם החז"א הוא שידע כנ"ל, ולכן היה יכול להכריע בנפשו כאמור.

בסוף שנת התר"ע הגיעה לירושלים המכוננת הראשונה. הדבר עורר **סקרנות רבה** בקרב תושבי העיר, שהורגלו בכיכרות ובעגלות רתומות לסוסים. תלמידי ה"חידר" לא יכלו לכבוש את **סקרנותם** ואצו לרחובה של עיר לחזות בפלא הגדול. רק ילד אחד כבש את סקרנותו, טמן עצמו בבית-המדרש והמשיך לשקוד על תלמודו. לימים התפרסם ילד זה הלא הוא הגאון **רבי שלמה זלמן איזנברך** זצוק"ל.

העלון לרפואת והצלחת רפאל ארז בן הדסה צביה הדסה צביה בת אביגיל זיווג הגון אבישלום בו אורה

כשכהן הגאון רבי **שמעון שקוב** זצ"ל כראש ישיבה, פשתה ההשכלה בקרב יהודי רוסיה והיו צעירים שהציצו בספרות פסולה ונפגעו. הסביר רבי שמעון לתלמידיו את **השפעה השלילית** של ספרים פסולים ואמר: "גם אם מישוהו סבור שלא ינזק, לסופו לצאת נפסד. וההוכחה לכך, שכאשר נאבק יעקב אבינו עם שרו של עשיו כתוב: "ויתכחל" שהיה חזק ומחוסן, אבל סבל מתוצאות המלחמה-נשאר צולע על ירכו. ויתכן", הוסיף רבי שמעון שזה טעם האיסור לאכל גיד הנשה. **להזכירנו** שהתמודדות עם הסטרא אחרא אינה מוסיפה בריאות!...

נריאת העולם מעולם לא נפסקה- המחחד בטובו בכל יום מעשה בראשית"

יצור דיסקים הדפסת עלונים עבודות גרפיקה, חוברות יעילי ושמור 052-7656075

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

שלמה המלך בשיר השירים אמר: "אני ישנה וליבי ער" כשעובר אדם ורואה אדם שכוב זרוק ללא תנועה ללא נייע לא מזויז יד לא רגל לא ראש ולא עפעף, אינו יודע אדם זה אם חי הוא או מת. מה הוא עושה? גוחן על אותו אדם ושם אוזניו כאפרכסת על ליבו, אם שומע את פעימות ליבו, אם ליבו עדיין מפעם בקרבו יודע הוא שאדם זה חי אלא ישן ומה שיש לעשות להקיצו משנתו.

הייתה תקופה שהתהלכנו ברחוב וראינו אנשים, ראינו בחורים צעירים וחשבונו למתים גמורים כי כבר אין שום מציגוה.. לא יד, לא תפילין של יד, ולא תפילין של ראש, לא הסתכלות על ספר תורה ולא רגלים להלך לבית הכנסת, והנה בא שלמה המלך ואומר לנו לא !!! אתה צריך רק להקיץ אותו במשהו קטן, פתח קטן כחודו של מחט, דברי תורה משמחים את הלב "פתחי לי אחותי רעייתי" ואז תיראה איך הוא חוזר למקורות לשורשים לשבת לטהרה למצוות ולתורה.

העולם הזה כחלום יעוף השנים עוברים כחלום ולא רק השנים כל ימי האדם הוא כעל עובר, אדם לא מרגיש והנה כבר זז, מסתלק, כענן יעוף, ולא סתם ענן, לפעמים יש יום מעונן שהעננים נשארים זמן מועט, אבל יש עננים כאלה שהם עפים במהירות הבזק ואתה לא יכול להשיג אותם. אחים יקרים! הימים מסתלקים מהר, אשריו מי שיכול לתפוס משהו קצת גשם. "יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי" קצת אימרות, "אימרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו", לחסות באיזה אימרה של תורה, באיזה אימרה של הלכה, באיזה מעשה של צדקה, באיזה מעשה טוב, באיזה קדושה, באיזה טהרה, צריך לתפוס למשהו כי זה עף ועלולים לאבד את הזמן שלנו נאמר "ואברהם זקן בא בימים" כל יום ויום אברהם אבינו נייעל לתורה ויראה, למעשה חסד וצדקה.

כל רגע ורגע נחוש גם אנו על זמנינו היקר.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

שאלה: "מה ההבדל בין שיפוצניק לרופא?" תשובה: "שיפוצניק מכסה את הטעויות שלו בבטון, רופא מכסה באדמה..."

עלי לעקור את השן הכואבת", אמר רופא השיניים, "אבל אל דאגה, זה ייקח רק חמש דקות." "וכמה זה יעלה?", שאל הפצינט. "מאה שקל", ענה הרופא. "מאה שקל בעד עבודה של חמש דקות?!", הודדק החולה. "אם זה יתרום להרגשתך הטובה", אמר הרופא, אפשר לבצע את העקירה **לאט... לאט...**

רשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

מי שהוא יקר וחשוב מאוד בעיני עצמו מרגיש שכל מה שנותנים לו מן השמים - בנים, בריאות או פרנסה, וכן הכבוד שחולקים לו בני-אדם - אינו כפי **שדאי לו באמת**, ועל-כן הוא תמיד עצוב. אך ענווה ושפלות מביאה לידי שמחה, ולכן העניו שמח תמיד.

רבי אברהם אבן עזרא, (ראב"ע), ד'תתנ"ב (1092 - 1167), חי בתקופה הקרויה תור הזהב של יהדות ספרד, בטודלה שבספרד. הוא היה משורר, בלשן, פרשן המקרא כל כתביו נכתבו בעברית. היה בו מעשה עם (אחיינו) רבי **יהודה הלוי** זצ"ל, אשר ירד אליו מהעולם העליון לעולם התחתון, ואמר לו, ערבה שנתי לי ואהבתך דודי העירתני ראות צלמד, כתות זבול בחרו בשיריך הן הם שלחוני קרא בשמך, בא נא ונשירה ועל עפר נשכב ומה לך לחיות גלמך.

וכך ענה לו רבי אברהם אבן עזרא, אחי יהודה, שוב שכב כי אל מאן לתייתי להלך עמך, עוד אעשה בנים ומטעמים אוכל, ולא אטעם במן טעמך, נעצב אני על מותך אך זאת עצב אשר לא אקחה ממך.

פצינט פונה לרופא ואומר: "אתה חייב לעזור לי!" "מה הבעיה?" מתעניין הרופא. מסביר הפצינט: "אני נוגע ברגל- כואב לי, נוגע ביד- כואב לי, נוגע בראש- כואב לי, מה קורה לי?" אומר לו הרופא: "אדוני, נראה לי **ששבת את האצבע**"

איש אחד בא לרופא ואומר לו: "אדוני הרופא אני עומד למות." הרופא מרגיע את החולה ואומר לו: "יש לך עוד 10 לחיות." "החולה שואל: "מה 10 210 שנים, 10 חודשים, עשרה ימים?"... הרופא: "6,7,8,9,10"....



לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, יאיר בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, מנחם חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, שלומית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, מנחם בן מנחם, יגאל בן מלכה, דוד זרמיה אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוננים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, אפרים אילוח בן מרים, שלום בן אורה מווי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגויה**

שפינו קיצי!

הדלקת נרות: 17:40

יציאת השבת: 18:30

רבינו תם: 19:07

ע"פ אופק תל אביב
ו' בחשוון התשפ"א

טוב לחסות בה'

707

היכן קונים ביזיונות?

נח התשפ"א

לא שנה ולא שנתיים, אלא 120 שנה של ביזיונות עובר נח בזמן שבנה את התיבה ברחובה של עיר. כל הדור ביזה אותו, לעג לו, אבל הוא שותק, מקבל באהבה וממשיך בשלו. "נתאר לעצמנו", אומר הגאון רבי שמואל שטרן שליט"א, "אם היה נח מתרגז ומתרגש מהסובבים, ולא היה ממשיך בעבודת התיבה, הרי שלא היה מי שיציל את העולם. כי זאת עבודת הצדיקים – ישמע ביזונו, יידום וישתוק". סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א את המעשה המדהים הבא: "פנה אל"י הרב החשוב שלמה סמסון שליט"א מהעיר בני ברק, וחשף בפניי את הדבר המדהים הבא: "רצה הבורא וחליתי בנגיף הקורונה. חטפתי זאת בצורה לא קלה, ובמשך שלושה שבועות שהיתי בבית החולים כשאני מורדם ומונשם. בחסדי ה' הרבים, לקראת סוף חול המועד סוכות – ערב שמחת תורה, הוטב מצבי עד שב"ה הוחלט ע"י צוות הרופאים להוציא אותי ממכשיר ההנשמה, כך שחזרתי לנשום בכוחות עצמי, תודות לבורא עולם.



מצד אחד, בני משפחתי שמחו מצד אחד, אך מצד שני חיו בדאגה רבה, כי אומנם יצאתי מתרדמת והנשמה, אך עדיין לא הגבתי כלל לסובבים, והייתי שקוע בתרדמה עמוקה וקשה. אם יצאתי מסכנת ההנשמה, מדוע אינני מגיב לסובבים?... האם אירע לי נזק חלילה?... הם המשיכו להעתיך בתפילות ותחנונים וביקשו מכל בני המשפחה והסובבים לבקש רחמים עליי.

בינתיים, קרוב משפחתי, אשר הינו ראש ישיבה חשוב בחוץ – לארץ, חזר ארצה ושהה בבידוד שבועיים, עקב הידבקות של בני משפחתו. ואז, באותו יום, היום האחרון של חול המועד סוכות וערב שמחת תורה, נגמרה תקופת הבידוד של אותו קרוב שלי – ראש ישיבה, שהותר לצאת מביתו ולהסתובב ברחובה של עיר כאחד האדם ב"ה.

ראש הישיבה יצא בשמחה מביתו מוקדם בבוקר והלך להתפלל תפילת שחרית במניין בית הכנסת. לפתע, הביט אחד המתפללים לכל צד, ולתדהמתו הוא רואה את אותו ראש ישיבה מגיע להתפלל עימו. "מה קורה פה!?!", הוא זעם נורא, "הרי אסור לו להיות פה, הרי הוא מחוייב בידוד, שכן בנו התגלה לפני כמה זמן מה כחולה קורונה, וכיצד הוא מעיז לבוא ולסכן את חיינו!?!".

הוא קם ממקומו, והחל לזעוק על ראש הישיבה לעיני כולם: "זה פשעו, תסתלק מכאן, איך אתה לא מתבייש להסתובב כאן כשהינך חייב בידוד ולהדביק את כולנו. צא מכאן, אנחנו לא רוצים לראות אותך פה. איזה חילול ה' אתה גורם, זו פשוט בושה וחרפה, צא מכאן מיד, ולא – אזמין משטרה!".

כך חירף וגידף אותו יהודי את קרוב משפחתי, ראש הישיבה, כשהוא מסרב לשמוע את הסברו כי בדיוק אמש בחצות תמו ימי הבידוד שלו בהצלחה. הוא שפך את דמו לעיני כל המתפללים, כשהוא פוגע בו ברמה האישית ומבזה אותו בכל מילה שרק מצא. ראש הישיבה שראה כי אינו יכול להסביר מאומה, הסתובב הוא על עקבותיו וחזר לביתו בפחי נפש ובבושה עצומה מאין כמוה.

הסיפור הנורא הזה התפרסם והגיע גם לאוזניי. כששמעו על כך בני ביתי, הם צילצלו אל קרוב המשפחה והתחננו: "אנא ממך, שמענו על המעשה הביזיוני וההשפלה שעברת היום לעיני מתפללים רבים, ואנו מתחננים בכל לשון של בקשה, הרי אתה יודע על מצבו של אבינו, ר' שלמה סמסון שעבר שלושה שבועות של הרדמה והנשמה, וכעת אולם ב"ה הוא נושם בכוחות עצמו, אך אינו מגיב לסובבים, ואנו חרדים לגורלו. אנא ממך, מסור את זכות הביזיונות והשתיקה לאבינו, בכדי שיהא הדבר לרפואתו השלימה וישועה מהרה".

– ההמשך המרתק בעמוד 4 –

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה אסתר וב"ב וצאצאיהם. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה, חן בת דליה רבקה וב"ב. אביגיל בת קארין.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמות:

עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בתריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גלית. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. אהובה בת טובה. שולמית בת חתון. ברוך בן גורג'יה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יהודה בן יהיא גריידי סאלם. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן פרחת. מנשה בן קיטו.

העלון מוקדש לע"נ האישי היקר

רפאל אטדגי בן אסתר

רוח ה' תניחנו בגן עדן!

בתרומה שלכם יזיכתם אלפי משפחות!

סמה בכה גדול הדור?

מתוך 'ינה' (ע' תורה)

מעשה נורא, אך הנה הוא בא להתחנן על נפשו ולהצטער על כל אשר עשה, אך אתה היית אשם ולא הסכמת להתפייס".

הוא שמע זאת – התרכך, חשב קצת ולבסוף סלח.

לאחר שנה, ביקרו שוב השליחים במונטריאול אצל אותו גביר, כשהם שומעים הפעם בתוך ביתו קול בכי של תינוק. הגביר סיפר להם כי לפני שלושה שבועות נולדה לו בת ב"ה!

"כששמע זאת מרן הרב קנייבסקי שליט"א, המשיך הרב מן, "עיניו החלו לזלוג דמעות מהתפעלות והתרגשות. הרבנית קנייבסקי ע"ה שישבה ליד ושמע הכל, הצטרפה וסיפרה סיפור אישי: "כאשר בתנו היקרה למדה בסמינר 'זולף', ופעם אחת הריחה בכיתה ריח זבל לא נעים. היא פנתה לחברתה ואמרה לה: "איני יכולה לברך כאן מפני הריח הרע שיש פה".

המורה המחליפה של בתי ששהתה בחדר, חשבה כי היא מתכוונת אליה, ומיד הוציאה את בתי מהכיתה ונזפה בה שלא תחזור לכיתה עד שתביא פתק מהמנהל וההורים שהיא מתחרטת.

הבת ניסתה להתנצל ולהסביר שלא התכוונה חלילה למורה, אך ההיא נפגעה ולא היתה מוכנה לשמוע. בתי היתה שבורה, בכתה ונשארה כמה ימים בבית.

עברו 15 שנה, ובתנו שכבר היתה נשואה עם ילדים מקבלת טלפון. היתה זו המורה המחליפה שהתחננה וביקשה סליחה: "עשיתי חשבון נפש וזוכרת שפגעת בך לפני הרבה שנים שחשבתי שדיברת עליי. אני מעוכבת שידוך כבר קרוב ל-20 שנה ומבקשת שתמחלי לי".

הבת מחלה בשמחה, והפלא הגדול אירע תכף ומיד – תוך שבוע בדיוק זכתה המורה המחליפה להתארוס!

לפגוע ולצער יהודי זה אש ששורפת ומענישה מיד בלי חשבון ובלי תנאים. כשיהודי סובל, ואף שטוב לו, ידאג לבדוק שאין אדם שפגע בו ברבות השנים, כי אין קיטרוג וייסורים קשים יותר מדמעות וצער של יהודי!

בבכי ליד כולם, כשאני ממשיך 'לרדת' עליו ללא רחם. אחר הפורים לא זכור לי שביקשתי ממנו סליחה, והמשכתי בשיבה כרגיל. כעת, אני חושש שמא פגיעה נוראה שכזו בבחור יתום היא העומדת בעוכרי. איני זוכר את שמו, אך אני יודע בוודאות היכן הוא גר. "אנא מכס", פנה הגביר אל השליחים, "עשו עימדי חסד והיו שליחים שלי לבקש ממנו מחילה מעומקי נשמת, מי יודע אולי ירחמני ה' בעבור זה!", חתם ושלשל לכיסם סכום נאה לפייסו.

השליחים הבטיחו לעשות כדבריו ושבו ארצה. הם חיפשו אותו טלפונית, עד שמצאו אותו. הם קבעו עימו פגישה והגיעו לביתו.



"יהודי יקר", פנו אליו בשאלה ישירה, "האם זוכר אתה את הבחור ההוא שלמד איתך בשיבה הקטנה?"

מיד כששמע זאת אותו אדם, פניו החווירו כסיד, והוא החל לזעוק בכעס: "אל תזכירו את השם הזה, ואני מקווה שלא באתם לכאן בגללו. האדם הזה רצח אותי לעיני כולם בצורה מביישת שלא אשכח עד יומי האחרון, ואיני מוכן לשמוע ממנו".

השליחים ההמומים הבינו שנקראה בפניהם מצוה חשובה, והם ניסו לדבר אל ליבו ולבקש ממנו שימחל ויסלח לו.

אותו יהודי מירר בצער והבטיח שלא ימחל לו לעולם. כשראו השליחים כי אבדה כל תקוה, הם קמו אל יציאת הדלת, כשהם מפטירים: "דע לך יהודי יקר, כי אדם לא חי בעולם לעולם, וכאשר תגיע לעולם האמת, יבואו אליך בתביעה שבגלל ההקפדה שלך – מנעת מיהודי לזכות בילדים שיאירו את העולם. בגללך – לא היו לו ילדים.

ומה תענה אז?... הרי אין ספק שהוא עשה

לא בכל יום רואים את גדול הדור, מרן הרב קנייבסקי מזיל דמעות ומתרגש. מהו המעשה שגרם למרן הרב חיים קנייבסקי שליט"א להזיל דמעות?... היה זה לפני כמה שנים.

הגאון רבי אליהו מן שליט"א, שמשו של מרן שר התורה, הרב חיים קנייבסקי שליט"א, ישב בפני שר התורה וסיפר בפניו את המעשה המדהים הבא: "את המעשה הבא שמעתי מעדים נאמנים, וכך המעשה: "לפני מספר שנים, שליחים של אחד מתלמודי התורה עשו את דרכם אל העיר 'מונטריאול' שבמדינת 'קנדה'.

הם נכנסו שם אל בתים של יהודים אמידים אוהבי תורה, וביקשו את עזרתם בהמשך קיומו של התלמוד תורה שנקלע למצוקה.

באחת התחנות שלהם, נכנסו לביתו של יהודי ידוע וישבו בביתו אותו יהודי אמיד שמח לעזור להם, אך ביקש לשפוך את ליבו אליהם, ותיאר: "אני נשוי כבר מזה 7 שנים ולא זכיתי להיפקד בפרי בטן. מה לא ניסיתי ומה לא עשיתי?... התפללתי, התברכתי, הייתי אצל צדיקים ורופאים – אך שום דבר לא קורה. לילה אחד, ישבתי עם עצמי וערכתי חשבון נפש: מדוע יש לי עיכוב משמיים שכזה?... מה העוון היושב באמתחתי שמעכב אותי מלזכות בילדים?"

הרהרתי רבות, עד שנזכרתי במעשה נורא שעשיתי לפני שנים, ותמהתי שמא הוא העוון המקטרג עליי ועל בני ביתי. מה הוא אותו מעשה? – כשהייתי בחור בשיבה, חגגנו את חג הפורים בשמחה, שגלשה לעיתים להוללות.

תוך השתייה והשמחה בשיבה, תפסתי את אחד הבחורים שהיה יתום מאביו והתחלתי לפגוע בו לעיני כולם. השמצתי אותו, צחקתי עליו, ביישתי אותו, כשכל חבריי מתגלגלים מצחוק ממופע הסטנד-אפ שערכתי על חשבוננו.

אני יודע שעשיתי דבר נורא, וההוכחה לכך היתה שהבחור עמד משותק ופרץ

כל החיות דרשו מנח את מאכלם בזמן, מלבד חיה אחת – עוף החול, שישב מהצד ולא רצה להטריח את נח. ראה זאת נח והתפעל ממנו עד למאד, וכשכר על כך בירכו שזיכה לחיות לעולם, ומאז זכה הוא שאינו מת כלל, ללמדך את השכר הרב של הנזהר שלא לצער את רעהו, ומאידך את העונש הרב של המצער!

היכן קונים ביזיונות?

מתעוררות של החיים

זה נראה לכם טוב, אך אמרו לי: 'מה עם העוונות שלי? מה יכפר לי עליהם?', והרי ידוע שהבושה והביזיונות שחוטף האדם הם התרופה והכפרה הטובים ביותר לנקות את האדם מעוונותיו בלי ייסורי הגוף. והנה היום, תודה לה' הגדול, זכיתו – זכיתו שביישו אותי אותם בחרים ולעגו לי לעיני רבים כשנפלתו במדרגות ביתי. כעת אני מאושר כי אני סמוך ובטוח שהתכפרו לי העוונות, במקום לקבל ייסורים קשים ומרים, לכן אני שמח מאוד מאוצר כה נדיר שאיני זוכה כל יום, וזו הסיבה שקורנות פניי בכל עת".

זו הסיבה שמביאים ביזיונות לאדם, כדי לבנות את האדם, לנפץ לו את הגאווה ולהביא אותו להכרה אמיתית בעוונה ושלמותו. וזו מתנה גדולה מאין כמוה – כי זה מזכך את האדם עד למאד.

מספרים כי פעם אחת, הגיע יהודי לצדיק גדול וסיפר לו על ביזיון גדול מאד שעבר עליו. פנה אליו אותו צדיק ואמר לו: "דע לך, כי אחרי שמקבלים ביזיון – צריך לרקוד ולשיר. האדם צריך לשמוח כשקיבל זאת, ומצד שני עליו להתפלל לה' שלא יהיה לו בלבולים מחמתם. שהביזיונות לא יפריעו לו להמשיך בסדר יומו ובעבודת ה' שלו ובלימוד התורה.

מפני שישנם אנשים שנכנסים לצער וייאוש מההשפלות שעברו, למרות שהם מבינים שזה לטובתם.

תכלית כל הייסורים והביזיונות הם לקרב אותנו לה', ולכן אין להישר מזה, אלא זה מתנה ישירה מה' לטובתך.

ואם בכל זאת קשה לך, תשפוך שיח ותפנה את הבכי לה' שיושיעך!

הרב שלמה סמסון קיבל חיים במתנה מהביזיונות שהעניק לו ראש הישיבה, ואף נח קיבל ביזיונות מבני דורו, שתק והמשיך לעשות רצון ה' – ובזכות כך ניצל העולם ע"י התיבה.

מסופר על 'החפץ חיים', הגאון רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, כי יום אחד ירד במדרגות ביתו בכדי להגיע אל בית המדרש. בעוד יורד החפץ חיים במדרגות, לא הבחין הרב בקליפת פרי שהיתה מושלכת ארצה באמצע המדרגות. הצדיק דרך על הקליפה והחליק, כשהוא מתגלגל בכל המדרגות ונחבט בקרקע. כמה בחרים ליצנים ששהו במקום וראו זאת, החלו לפרוץ בצחוק גדול, ואף הוסיפו ללעוג ואמרו: "תראו את 'החפץ חיים'".



מתגלגל במדרגות כמו חבית חה חה חה". הרב נעמד באורח נס, כשהוא סובל ממכות יבשות. הוא סידר את בגדיו, והמשיך בדרכו כשפניו קורנות משמחה ומאושר. עד סוף היום לא הפסיק הרב לחייך ולשמוח.

תלמידיו הקרובים, ששמו לב לשינוי במצב רוחו של הרב, פנו אליו ושאלו: "ילמדנו רבנו, מה יום מיומיים? מדוע שמח הרב כל כך היום יותר מתמיד?".

השיב להם 'החפץ חיים' הקדוש ואמר: "היום זכיתו באוצר שקשה לי מאד להשיגו". הסתקרנו התלמידים והמתינו בקוצר רוח לשמוע על סוג האוצר, והרב המשיך: "כל העולם מכיר אותי כ'חפץ חיים' המפורסם וחולק לי כבוד.

מכיוון שכך אף אחד לא מעליב אותי, אף אדם לא מסוגל ורוצה לבזות אותי, כולם רק עושים לי כבוד ולא פוגעים בי.

– ההמשך המרתק מעמוד 1 –
ראש הישיבה לא חשב פעמיים, ובשביל להציל אותי – יהודי קרוב משפחתו, אמר בזה הלשון: "אני מוסר את זכות ההבלגה והביזיון הנורא שעברתי הבוקר, לרפואת האדם היקר שלמה סמסון", חתם וסיים את השיחה. רבותי, הסכיתו ושמעו היטיב.

לא עברה שעה מרגע השיחה שבה מסר לי ראש הישיבה את זכות הביזיונות, ומבית החולים מתקשרים אל משפחתי ומודיעים להם: "יש לכם נס! אבא שלכם, שלמה סמסון התעורר מהתרדמת לחלוטין, והוא מתפקד בצורה בריאה ורגילה עם סובביו אחר כמעט חודש של תרדמת".

בני המשפחה בכו מאושר, הלא רק לפני כ-50 דקות נעשה העברת הביזיונות למעני, והנה פחות משעה התעוררתי לחלוטין. תוך דקות בודדות התקשרתי אל בני המשפחה כשאני בריא וצלול, וביקשתי את המשקפיים שלי בכדי שאוכל להתפלל, אחר חודש שלא זכיתו לעשות זאת".

מדהים ביותר! עד היכן מגיע מעלתן ועוצמתן של ביזיונות שעובר היהודי! יש שיחה מרבי לוי יצחק בנדר זצ"ל כי כל יום מחייו של האדם הוא דף בספר של חייו. בכל יום מוסיפים אנו עוד דף לספר, ואשרי מי שספרו מלא בביזיונות, אותם קיבל באהבה ושתק, כי הספר שלו יאיר בזכותם באור יקר, כמו החמה בגבורתה.

כשנשאל מרן שר התורה, הרב חיים קנייבסקי שליט"א מיהו אהובו של הבורא?, הוא השיב כי לא מדובר בצדיקים, אלא בנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, עליהם נאמר: "ואוהבו כצאת השמש בגבורתו".

הקדשה המרכזית

העלון מוקדש לישועה והצלחה: שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן וילט, מאיר בן איריס. **זיווג הגון:** שרה אלישבע ורבקה בני פנינה, אברהם חי והודיה בני רותי, מזל בת תמר. **חוב"ש:** הודיה בת פנינה. **זשב"ק:** פנחס בן פנינה, תהילה בת דפנה, משה בן פנינה, בתיה בת שרונה. **לעיני:** יצחק בן שרה, יוריק בן אסנת, בוריס בן ברכה, מטיב בת יוכבד, אסתר אסנת בת מלכה, בכור יעקב בן אסנת.

לתגובות: 052-715 1858
רחוב מעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

ריאיון ישועות גדולות בזכות קו הצניעות: 054-5235585

לרפ"ט ניסים חיים רפאל בן לעיפה,
שרה חיה רפאלה בת רחל

העלון מודפס בחסות
דפוס אפי

איזו יצור, למרות שהינו טמא, הכניס נח לתיבה שבעה כחיות הטהורות (ולא שניים כשאר החיות הטמאות)?

העלון מוקדש לעילוי נשמת האדם היקר אברהם בן לעיפה והאשה היקרה יעל בת שולמית ת.נ.צ.ב.ה.

**מחפש פרסום תורני?
הקדשה חגיגית?
- זו הקוביה שלך! -**



ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

שומע תפלת צדיקי ישראל ברחמים

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח" (טו)

דרש רבי יוסף נחמיה קורניצ'ר רבה של קראקא:

שתי בחינות יש בצדיקים: יש העובדים את בוראם במדת הדין, ויש העובדים אותו במדת הרחמים. כאשר חלילה נגזרת גזרה על ישראל, הצדיק שמדתו חסד ורחמים יכול לפעל לבטול הגזרה בתפלתו. שהלא יש לו פתחון פה לפני בוראו, לאמר: אם אני, בשר ודם, נוהג במדת הרחמים, על אחת כמה וכמה אתה הבורא יתברך, מקור הרחמים, עליך לנהג עמם במדת הרחמים. לפיכך, אברהם אבינו - עמוד החסד, כולו היה להתפלל על אנשי סדום החוטאים. לעמת זאת נח שנהג במדת הדין, לא יכול היה להתפלל על בני דורו החוטאים.

עבד זה נרמזה בכתוב: "אלה תולדת נח" - גזרת המבול הייתה תולדתו של נח שנמנע מלהתפלל על דורו. ומדוע לא התפלל? משום: "את האלקים" - זו מדת הדין (כ"ד לג א) [התהלך נח בעבודת ה'.

בזאת פרש רבי יוסף נחמיה את גסח בקשתנו בסליחות ליימים נוראים: "מלאכי רחמים משרתי עליון חלו נא פני א-ל..."

רבים תמהו: כיצד פונים אנו למלאכים בתפלתנו, הלא חכמים קובעו (ירושלמי ברכות טא) שאסור לעשות זאת? ולפי האמור מ"שב: "מלאכי רחמים" אין פונתנו לפנות למלאכי מרום, כי אם לבקש מאותם צדיקים שנהגו בחייהם במדת הרחמים, שימליצו עלינו טוב בפרום ויעתירו בעדנו שנושע מצרותינו.

'חדושי רבנו יוסף נחמיה'

על זאת יתפלל כל חסיד

"את קשתי נתיי בענו והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ" (יג)

במסכת כתובות (טו ב) מבאר שרבי יהושע בן לוי זכה להכנס חי לגן עדן, לפי שהוא שהגן על בני דורו מן המבול, ולפיכך כל ימינו לא נראה הקדוש ברוך הוא את אות הקשת בעולם.

על פי זאת דרש רבי פינקס הלוי הורוויץ בעל ה'הפלאה' את הכתוב בתהלים (לב ו): "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו". תפלתו של "כל חסיד" היא להנצל "לעת מצא" - "זו מיתה" (ברכות טא ח). ואולם "רק לשטף מים רבים" - מי שלא נראתה הקשת בימיו, לפי שהגן על דורו מן המבול, יזכה שיענש המיתה: "אליו לא יגיעו", כרבי יהושע בן לוי שנגנס חי לגן עדן.

פנים פות'

'צדיק שומר אמונים'

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח" (טו)

הרמ"ע מפאנו (ש"ת, סי טז) הביא בשם הזר הקדוש (ראה תקוני זר י"ח דף קלב א) שהסבה שישאל מכן: "גוי צדיק" (ישעיה כו ב) היא בשל הקפדתם בכל יום על אמירת מוסת הדברים שבקדשה שנקראו במלה 'צדיק' - צ' אמונים, ד' קדשות, ו' קדושים וק' ברכות.

על פי זאת דרש רבי יעקב דב מרומן'שטיין שליט"א נשיא 'בני אמונים' שאף נח שנקרא 'איש צדיק' בודאי שמר על מוסת הדברים שבקדשה הנדרשים לכה. ואכן, לשנים מהם יש רמז בפסוק שלפנינו: "נח נח" - ראשי תבות בגימטריה מאה, רמז לכה שהקפיד על מאה ברכות. וכן: "איש צדיק" - ראשי תבות צ"א, בגימטריה של 'אמן' וראשי תבות של 'צ' אמונים, רמז להקפדתו על אמירת צ' אמונים.

כיון שמפל מוסת הדברים שבקדשה, צבירת תשעים אמונים ביום היא הקשה ביותר לקיום, לפי שהמבקש לקיימה תלוי בברכות ששומע מפי אחרים (ראה פ"ה הרמ"ז זאהר בילד רפה ב). לפיכך מעיד הפתוב: "את האלהים התהלך נח"; "הא-להים" - בגימטריה 'אמן', ללמדך שגם היה מתהלך בצפייה לשמע ברכות, כדי לענות אחריו אמן.

העבדה שגם הקפיד על עגית אמן, מסבירה את העבדה שאף כיום רואים אנו גוים 'בני נח', שמקפידים על עגית אמן ומבקטאים אותה בלשון הקדש, וכפי שכתב הרמ"ד ואלו (נרמיהו מח יח) שעגית אמן של הגוים היא המקיימת אותם, "שאם לא היו אומרים כן, לא היו מתקיימים אפלו יום אחד".

'הקשת' בוקעת את הענן

"את קשתי נתיי בענו והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ" (יג)

כתב ה'חתם סופר': "קשתי - ראשי תבות: קדשתי, שמי, תורת, ימיני".

רבי חזקיה פיבל פלוטי, רבה של טוראן, מעיד כי רבו ה'חתם סופר' היה חוזר על רמז זה מדי שנה בפרשת נח. בהתעמקו להבין את דברי רבו העלה במצודתו באור נפלא לדברים:

את תפלת שמונה עשרה אנו מסיימים בבקשה מיחדת: "עשה למען שמך, עשה למען ימיה, עשה למען תורתך, עשה למען קדשתך". מקורה של בקשה זו בדברי

הפזר שנהוב בטור (א"ח ככב): "אמר שמואל: כל ה'זרי לומר ארבעה דברים הללו זוכה ומקבל פני שכניה; עשה למען שמך, עשה למען ימיה, עשה למען תורתך, עשה למען קדשתך".

את מעלתה של בקשה זו נתן להסביר על פי דברי הגמרא (ברכות לב ב): "מיום שחרב בית המקדש נגעלו שערי תפלה", וכפי שקונן הנביא (איכה ג מד): "סכוחה בענין לך מעבור תפלה". לפיכך אנו מבקשים בסיום התפלה: "עשה למען שמך...", לאמר: גם אם נסתמו שערי תפלה, לא למעננו עשה כי אם למענך, וכך אנו פותחים שערי שמים.

מעתה יתפרש הרמז יפה; בפסוק: "את קשתי נתיי בענו" נרמז שגם בעת הגלות, כאשר הענו מוסת ונגעלו בפנינו את שערי התפלה, נתן בדינו הקדוש ברוך הוא את סגלת 'קשתי' - הזכרת ארבעת הדברים האמורים, כסגלה לכה שתפלתנו תבקע את אותו ענן.

'תורת משה'; 'לקוטי חברון חיים ח'ג בהקדמה

ברכה על 'קשת טבעית'

"והיתה הקשת בענן וראיתה לזכר ברית עולם בין אלקים ובין כל נפש חיה בכל בשר אשר על הארץ" (טז)

ידועה התמיהה: הלא מראה הקשת בענן הוא תופעה טבעית המתרחשת כאשר קרן שמש פוגעת בענן כשהיא בזווית מסוימת, וכיצד היא מזכירה לחוטאים לשוב בתשובה?

הספורנו (לעיל פס' יג) פרש כי יש שני סוגי קשת, זו שנגולחת לזכרון - צבעיה הפוכים מצבעי הקשת הטבעית.

רבי יהונתן איבשיץ פרש כי הקשת הטבעית היא סגולת ומרבת צבעים. ואולם הקשת המשמשת כאות ברית, נבה דבר הכתוב היא בעלת גון תכלת - מלשון כלי - ומראה זה מזכיר לחוטאים לשוב בתשובה.

לאור האמור העיר הבן איש חי, כי לכאורה יש להפנע מלברך על הקשת את הברכה שהוצאה בשלחן ערוך (א"ח רכט א): "זכר הברית". שהלא אין אנו בקיאים בצבעי הקשת, ויתכן שהקשת טראינו טבעית, ונמצאת הברכה לבטלה. ואולם כתב, כי מכך שכל הפוסקים הביאו ברכה זו מבלי לפרט את סוגי הקשת שעליהם היא נאמרת, אין בדינו לדחות את דבריהם מכת החדוש האמור. ומכל מקום: "הרוצה להתחסד לברך בלי שם ומלכות, ויהרהר שם ומלכות בלב - אין מניחין אותו".

ספורנו'; 'ערות דבש' ח"א דרוש יב; 'בן איש חי' עקב ז'

"ועמד בלם צדיקים" - מכרכים בתכונתה ועונים אמן'.

"בשביל המדה הזאת של עגית אמן נקראו ישראל צדיקים, שנאמר (ישעיה כו ב): 'ויבא גוי צדיק שמר אמונים'".



מאה ברכות בקול בכונה בכחכותא.



"כי אתה ראיתי צדיק לפני בדור הזה" (ס"ד)

נאה דורש

פנינים מתוך הספרים החדשים "דורש טוב" ו"נאה דורש" על ספר בראשית

דברו עליה? אל תבהל

נח איש צדיק תמים היה בדורתי (ו. ט)

פרש רש"י: "בדורותיו - יש מרבותינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר ויש שדורשים אותו לגנאי". שימו לב, בגנאי לא כתוב "מרבותינו", רק אלא "יש דורשים". אמר על כך רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל אמרה כל כך מתוקה: רוצים ללמד אותנו, שגם נח, הצדיק התמים, לא יצא נקי מבגלי הלשון.

ר' איד, אם מדברים עליך לשון הרע - אל תבהל. גם על נח דברו לשון הרע, ודוברי לשון הרע האלו הם לא "מרבותינו"...

(רבי חזקיהו יוסף קרלינשטיין שליט"א)

הדרך להנצל מהשפעת הסביבה הקלוקלת

ומפל החי מפל פשוט שנים מפל תביא אל התבה להחית אתה (ו. ט)

לפני כארבעים שנה, בכנסיה הגדולה בירושלים, נשא רבי חיים קרייזוויט זצ"ל משא עם נעילת האספה, וכך אמר:

הגמרא (זבחים ק"ג ע"ב) מתארת כיצד נצל הראם מן המבול: "אמר רבי ינאי: גוריות הכניסו בתבה" - גור של ראמים נכנס לתבה ונצל. מקשה הגמרא: גם גור של ראמים גדול מכדי להכניס לתבה. ומתרצת, שהוא שט סביב התבה. שואלת הגמרא: איך יתכן דבר כזה? הרי המים היו רותחים! ומתרצת, שסביב התבה היו המים צוננים בנס, על מנת שהזפת של התבה לא תמס.

מה הוא נשם? - שואלת הגמרא - הרי האויר היה מרעל ועונה, שבתבה היה נס מיוחד שהאויר היה צח, והראם הכניס את אפו לתוך התבה מפעם לפעם, ושאף אויר.

מה כתוב כאן? - שאל רבי חיים קרייזוויט.

השיבות הקדושות הן תבת נח, ואלו שנמצאים שם נצלים מהמבול. אך מה יעשו אלו שהם גדולים מדי עבור התבה, והתבה אינה מחזיקה אותם, עד שהם נאלצים לצאת כדי להתפרנס?

התשובה הראשונה של הגמרא היא, שגור ראמים היה בתבה, כלומר: אם מתחשנים בגיל צעיר, זה מועיל גם בגיל המבגר יותר.

אך הגמרא אומרת שזה לא מספיק, כדי להנצל צריך לשוט סביב התבה, משום שרק שם יש מים צוננים.

מכאן, שגם מי שאינו נמצא בישיבות בבני ברק, אך הוא גר בבני ברק - נחשב לו שהוא סביבות התבה, ויזכה להנצל.

גם זה עדין אין בו די - מפעם לפעם צריכים להכניס את האף פנימה, ולנשם מאוירת בית המדרש, דהיינו לבוא לשעורי תורה וכיצא בכך. רק כך אפשר להנצל מהמבול השוטף בחוץ!

^(רבי שלום מאיר ורד שליט"א)

מעלת הנגיד

שנים שנים באו אל נח אל התבה (ו. ט)

במדרש מספר, שכשנח הכניס לתבה שנים שנים, כפי שצוהו ה', הגיע השקר ובקש להכניס לתבה, ונח הורה לו לחפש ולהביא עמו בן זוג. מי רוצה להיות בן זוג לשקר? הוא מצא את הפחתא... מלאך הממנה להפחית ולחשוך את הבריות. הפחתא הוא הגורם הפסדים לאנשים. שאל אותו השקר אם הוא מוכן

להיות בן זוג, וכך יוכלו שניהם להכניס לתבה. השיב לו הפחתא שהוא מוכן, בתנאי שהשקר יחתם לו ש"כל מה שאת קני אנא נסיב" - כל מה שאתה מרויח עם השקרים והרמאיות שלך - אני אקבל.

נשאלת השאלה: השקר הריהו אפס, גם הפחתא הוא אפס, אפס ועוד אפס שוה אפס. אם השקר לא יכול להכניס לבדו אל התבה - האם כשמתוסף אליו הפחתא כחו עולה? מדוע כשהם ביחד הם שוים יותר, ונח מקבל אותם בברכת "ברוכים הבאים לתבה"?...

אחיו של המהר"ל מפראג באר את הענין, בהקדים יסוד גדול בחיים, שכל אחד חייב לזכור אותו.

כשהקב"ה ברא בני זוג, לעתים רבות תכונותיהם שונות, ואף מנגדות. המטרה היא, שכל אחד מבני הזוג יקהה את החד, את השפיץ של בן זוגו, ועל ידי כך יבוא כל אחד מהם אל תקונו ושלמותו.

השקר לבדו אינו יכול להכניס אל התבה. העולם יחבר על ידי השקר צריך את הפחתא כדי לשפשוף ולהקהות את חדו. השקר קמץ - הוא גונב מכלם ולוקח את הכל לעצמו. לעמתו הפחתא היא פזרנית. יש לה חור בכיס. היא מזולזלת בערכו של הממון. על ידי המצאוותם ביחד, והחכוכים שיש ביניהם, הם גורמים שהמדות הרעות שיש בכל אחד מהם לא תשארנה לעד. כל אחד מקהה את חדו של רעהו. השקר רואה כמה הפחתא מפזרת - והוא ממתן את גבולותיו, הפחתא רואה את מאמצי השקר לפרנסתו - והיא ממתנת את פזרנותה. הנגיד הזה שביניהם מביא את הברכה: "ברוכים הבאים לתבה"...

*

הדברים האלו חשובים להשגת שלום בית בין בני זוג:

הרבה פעמים אשה מתלוננת: "הבעל הזה אינו לפי רוחי! אני מקפידה על סדר ונקיון, והוא מפזר את חפציו בכל הבית, והבית כל הזמן מבולגן".... הרבה פעמים בעל מתלונן: "האשה הזאת לא לפי רוחי! אני עמל ומזיע להביא פרנסה הביתה, והיא מפזרת את הכסף לכל מיני שטיות ודברים לא הכרחיים".... עלינו לדעת שזוהי עבודת ה' שלנו! זהו רצון ה', ששני נגידים יחיו ביחד וכל אחד יסבל את בן זוגו, ולא יגמל לו רעה. כך כל אחד מהם ממתן את המדות של השני, ושניהם יחד מגיעים אל השלמות הרצויה.

אם הקב"ה, המזוג זוגים, הביא אל בית אחד בני זוג המנגדים זה לזה בהליכותיהם או במדותיהם - אות הוא וסימן שיש להם את הכחות לחיות ביחד ולהשלים זה את זה. עליהם לאהב זה את זה, לסבל זה את זה, בלי כעסים. אנשים שהקב"ה יודע שהם אינם מסוגלים להחזיק מעמד במצבי לחץ, ובזמנים של חכוכים הם מאבדים את שווי משקלם - הוא לא יעמיד אותם בפני נסיונות שכאלו, והם חיים בשלום ובשלחה, מתאמים ביניהם כמו זוג יונים.

הגמרא (יבמות סג ע"א) מספרת על אשתו של רב שהיתה מצערת אותו: "כי אמר לה עבידי לי סלופחי - עבדא ליה חמצי, חמצי - עבדא ליה סלופחי". כשבקש לארוחת הצהרים עדשים - היא הכינה לו קטניות, וכשבקש קטניות - הכינה עדשים.

נשאלת השאלה, האם באמת אשתו היתה לו לשון? התרוץ - יש אנשים בעלי כחות עצומים. דא עקא, הכחות

הללו חבויים בקרבם פנימה, מבלי שהם יוצאים החוצה, מן הכח אל הפעל. דוקא על ידי חכוכים, הנובעים מנגודי דעות, נוצר אצלם הצורך לחשוף את הכחות הללו ולהוציאם מן הכח אל הפעל. בסופו של דבר, דוקא הנוכחים הם אלו שהפכו אותם לאנשים גדולים.

הקב"ה שלח לו, לרבי חניא, אשה כזאת שבאמצעותה ימצה את כל כוחותיו ויגיע לשלמות המדות.

(רבי מאיר צימרוט שליט"א)

אילנים מדרך פשעם

ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ (ה' יז)

בזמן רבי חיים מברסקו וצ"ל היה משכיל אחד שהתקשה להבין איך עד דור המבול חיו אנשים שמונה מאות ותשע מאות שנה. מחמת קשיה זו הוא המציא תיאוריה אוילית מאד, שלפני מתן תורה היו חדשים רק של עשרים וחמשה ימים.

אמר על כך רבי חיים וצ"ל, שאפלו פסוק הוא לא קרא, שהרי נאמר בפרוש בפסוק: "ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש", הרי שהיו יותר מעשרים וחמשה ימים בחדש...

היה משכיל אחר שרצה לומר, שלפני המבול כל שנה היתה חדש, וכך יוצא שתוחלת החיים הממצעת היתה של שבעים או שמונים שנה.

עליו אמר רבי חיים, שאפלו לוח הכפל אינו יודע, שהרי כתוב: "ויחי קינן שבעים שנה וילד את מהללאל" (ה' יב), ולפי דבריו, "שבעים שנה" הינו שבעים חדשים, ונמצא שעדין לא היה אפלו בן שש... אם כן, מה הרוח אותו משכיל ברעיונו? הרי בין כה וכה העולם אז לא היה כמו העולם שאנו מכירים.

הדבר היחיד שהם למדו זה תנ"ך, ואפלו אותו הם לא ידעו. עליהם נתן להמליץ את דברי הפתוב בתהלים (קז, ז): "אילנים מדרך פשעם".

(רבי אליהו דיסקין שליט"א)

שם התאמץ במצוה יותר מיפת

ויקח שם ויפת את השמלה (ט, כג)

פרש רש"י: "אין כתיב כאן 'ויקחו' אלא 'ויקח', למד על שם שנתאמץ במצוה יותר מיפת, לכך זכו בניו לשלית של ציצית, ויפת זכה לקבורה לבניו".

הם הלכו בתיבה, אבל שם התאמץ מעט יותר מיפת, ועל כך זכה לשכר גדול - שלית של ציצית לבניו. איננו יודעים כמה שוה לפעמים עוד מאמץ קטן...

בענין זה שמעתי מרבי דוד ברורמן שליט"א מעשה נפלא. הוא ספר שהזמן פעם להרצות בסמינר שיעד לחלונים גמורים. במסגרת הסמינר מוסרים להם שעור בגמרא, שיראו כיצד נראה דף גמרא, ובקשו ממני למסור את השעור.

פתח מסכת בבא מציעא והתחיל ללמד את המשנה הראשונה - "שנים אוזנין בטלית". עמד שם בחור אחד מתחיל וכלו מקעקע, ושאל אותו שאלה. אמר לו הרב: "שאלת את שאלת התוספות", והסביר לכלם את השאלה. המשיך הלאה, והבחור שאל עוד שאלה.

פנה אליו הרב ברורמן ושאל: "היית פעם בחור ישיבה?". "איך ידעתי?", תמה הלה.

"ראיתי שפששאלת את השאלה עשית עם האגדל תנועה סובבית כזו... מי שאף פעם לא היה בישיבה לא משתמש באצבעות, הוא רק מדבר. בחור שמשתמש עם האצבע ככה, בידוע שהיה פעם בחור ישיבה". "אתה צודק", הודה הבחור, "הייתי בחור ישיבה בישיבה חשובה מאד, ובשלב מסוים התפסקרתי לגמרי".

הרב נסה לדבר על לבו: "איך אתה יכול לעולל זאת להוריי ולכל בני משפחתי?". אך הלה התעקש: "אינני יכול לחזר בתשובה, כי אני מעשן ואינני מסגל להפסיק לעשן בשבת".

פשוט איני מסגל".

"תחזר בתשובה ותמשיך לעשן בשבת", הציע הרב, אך הבחור סרב לשמע. "אצלי" - כך אמר - "אין משחקים, או לגמרי או כלום".

שאל אותו: "האם יש רב כלשהו שאתה סומך עליך, שאם יאמר לך שמתה, תשמע לו?". והוא ענה: "הרב היחיד שאשמע לו הוא רבי חיים קניבסקי".

הביא אותו לרבי חיים קניבסקי. אמר לו רבי חיים: "אתה צריך לשמור את כל המצוות, אך כיון שלדברייך קשה לה, תתחיל בכך שבשבת תעשן, אך בלי לכבות את הסיגריה".

הבחור קבל את הדברים, והתחיל לקיים מצוות, ובשבת היה מדליק סיגריה ולא מכבה אותן. הוא ספר כי כל פעם שהדליק סיגריה בשבת, ידו התחילה לרעד. 'הרי אני לא מכבה אותה כי היום שבת', חשב לעצמו, 'ואם כך, איך אני מדליק אותה ועובר על אסור מלאכת מבעיר?'. בסופו של דבר הוא הפסיק לעשן בשבת וחזר בתשובה שלמה.

ממה התחילה כל החזרה בתשובה של היהודי הזה? מתנועת האצבע שנלוותה אצלו לשאלה ששאל בעת למוד הגמרא.

יש אדם שואל שאלה באדישות, ויש ששואל שאלה עם כל החיות והמרא, שבמקרה זה בא לידי בטוי בתנועת האצבע. ותראו מה יצא מכך!

*

בספר "אוצרותיהם אמלא" מביא רבי אליעזר טורק שליט"א מעשה נוסף על ערכה של תוספת מאמץ:

באמריקה של הדור הקודם חיו שני גדולי עולם: רבי משה פיינשטיין ורבי יעקב קמניצקי, זכר צדיקים לברכה. שניהם, כאמור, נחשבו לגדולי תורה, אך רבי משה פיינשטיין התפרסם יותר בכל רחבי העולם כפוסק הדור, ורבי יעקב קמניצקי כגדול הדור אבל לא כפוסק הדור.

מדוע?

אמר רבי יעקב קמניצקי: אני אגיד לכם. בבחרותנו למדנו יחד באותה ישיבה בליטא. שנינו למדנו בהתמדה וברצינות, אבל היה הבדל 'קטן' בינינו: אני, כשישבתי על הכסא הייתי נשען על המשענת, מביא את הסטנדר אלי, ולומד בנוחות, ורבי משה היה יושב ליד שלחן, כלו כפוף, בלי להשען לאחוריו. המאמץ הזה, שעות על גבי שעות כל יום, הצמיח אותו להיות רבי משה פיינשטיין פוסק הדור.

עוד איזו תנועה, עוד מאמץ כלשהו - זה כבר משהו אחר לגמרי!

*

היה הבדל מהותי נוסף בין שם ליפת:

שם בא לכסות את אביו גם באפן שיצטרף לעשות זאת לבדו, משום שהבין שכל מצוה גורמת לאדם להתחבר יותר לקב"ה. לכן היה מוכן לעשות אותה בלי להציב תנאים ובלי לשאל שאלות האם מישהו בא לסיע לו. בשכר זאת הוא זכה לציצית השקולה כנגד תרי"ג מצוות, ובנוסף יש לה מעלות רבות: היא נותנת לאדם חיים ומציאת חן, והיא אף סגולה לזכרון כנאמר (במדבר טו, לט): "ויזכרתם את כל מצות ה'". כמו כן היא שומרת על האדם ומצילה אותו מן המזיקים, כמאמר הפסוק (תהלים לו, ח): "בצל כנפיך יחסיון".

לעמתי יפת, שלא היה מוכן לכסות את אביו לבדו, אלא רק בתנאי שיהיה לו סיעה, זכה רק לקבורה לבניו במלחמת גוג ומגוג, שכן הנמוך לאין ערוף משכרו של שם. יהודי שמוכן לעשות את רצון ה' בלי קשיות - מצליח, אך מי שמתחיל להתלונן על קשי המצוה ולהקשות קשיות, סופו להכשל.

(רבי גואל אלקרייה שליט"א)



נס' דו'ה תשרי תשפ"א
שנה ב' ו' גליון מס' 86

נפיקוח רבנים
ומחנכים שליט"א

בינו נא זאת

פרשת נח

בעלה שלח לה אלף שקלי זהב, והשליח רוצה לעצמו תשע מאות ושמונים מטבעות?! הרי זה שד לאור היום!

זלמן נמל דף נדר וכתב: 'אני שולח את כל כספי, בסך אלף שקלי זהב, לרעיתי בירושלים עם מייק. ולאחר שיבוא לירושלים עם הכסף, כמה שהוא רוצה שיתן לאשתי'.
לאחר כמה שעות נפטר זלמן ולוויתו נערכה עם מנצח מצמצם באמריקה. מיד לאחר מכן יצא מייק הגוי החמדן בדרך לירושלים, כשבתיקו צרור היטב כספו של זלמן.
כאשר הספינה הפליגה על המים, הוא לא הפסיק לספר ולחזר ולספר את הכסף בעינים נוצצות מחמדת-הממון. הוא חשב כל הזמן כמה יקח לעצמו וכמה ישאיר לאשתו של זלמן. מחצית הכסף זלמן עצמו כבר הסכים לתת לו, אבל זה לא הספיק למייק. לאחר היום הראשון להפלגה הוא כבר החליט 'ש'מניעי' לו ששים אחוזים מהכסף לפחות. ביום שלאחר מכן הוא כבר החליט שהוא לא יסתפק בפחות משבעים אחוזים, וכיום השלישי הוא כבר היה משכנע עם עצמו כי זכותו המלאה לקחת לא פחות מאשר שמונים אחוזים מכספו של זלמן.
עד שהאנייה הגיעה לעדה, כבר החליט מייק שלא למנה נספיק גם חמשה אחוז מהכסף בלבד. חמשים מטבעות זהב הם כסף רב, וזה נספיק לה בהחלט לחיות תקופת מה ברגע ושלוה. מטוללי הדרך מנמל יפו ועד לירושלים שכנעו אותו להוסיף לעצמו עוד 30 מטבעות שבר מרחק ודמי מטול בשלוח, וכך, כאשר עמדו רגליו בשערי ירושלים הוא כבר החליט לתת לאלמנה עשרים מטבעות שנדאי ישמחו אותה מאד, והרי בלעדיו לא היו מגיעים אפילו עשר מטבעות לירושלים 'או שתגיד תודה וזהו'; שני אחוזים מהכסף זה מספיק לה, ולעצמו הותרו תשע מאות ושמונים שקלי זהב!

כאשר האלמנה שמעה את הדבר, היא פרצה בכבי וביקבות. בעלה שלח לה אלף שקלי זהב, והשליח רוצה לעצמו תשע מאות ושמונים מטבעות?! הרי זה שד ונגבה לאור היום! אבל מייק בפנים מתקמטת הראה לה את הדף עם חתימת ידו של בעלה, ובו כתוב שהוא מרשה לו לקחת לעצמו כמה שהוא רוצה. פנתה האלמנה כמור לבה אל רב העיר, ותבעה לדין את מייק, מייק אמנם היה גוי אך מפני בטחונו הרב בצדקת דברו, מחמת הצאזה הברורה של זלמן המנוח שאותה החזיק באמתתו, החליט שבשמיחה וברצון יבוא לרב, ומה שגיד - אכן יעשה. שמע הרב את טענותיה של

האלמנה ואת טענותיו של מייק, ומייק הראה לו את הפתק שכתב זלמן לפני מותו. הרב עץ בפתק דקות ארוכות, ואז פנה אל מייק ושאל אותו: 'כמה אתה רוצה לעצמך מתוך הכסף?' ענה מייק מיד בכחוח רב: 'תשע מאות ושמונים שקלי זהב'.
'אם כך', אמר הרב, 'אתה תקבל עשרים שקלי זהב בלבד, ולא למנה מגיעים תשע מאות ושמונים שקלי זהב. מרב תאות הממון שלך, כלל לא שמת לב למילים שזלמן כתב. הוא כתב כך: 'מה שאתה רוצה' - מה שאתה רוצה לקחת לעצמך, 'תן לאשתי' - את הסכום הזה תתן לאשתי. זלמן היה חכם וראה עם מי יש לו עסק, ולכן הוא כתב שכל מה שאתה רוצה לעצמך, אתה חייב לתת לאשתו. אם היית פחות רודף בצע, והיית מוכן לתת לה יותר, היה נשאר לך יותר. עכשיו, בשרצית לתת לה רק עשרים שקלי זהב, זה כל מה שאתה יכול לקחת לעצמך'.

אם מייק לא היה חושב רק על עצמו, הוא לא היה חומד בה הרבה, היה מרויח. הוא לא היחיד שחשב רק על עצמו וגרם להפסד עצום. אנשי דורו של נח היו נגועים בתמס, חשבו רק על עצמם ונגלו ועשקו מהשני, והלא "עולם חסד ויגבה", וכשהעולם ללא חסד, ואדרבה מלא גול, הוא לא יכול להבנות. לכן הקדוש ברוך הוא העניש אותם במבול והפסידו הכל. כמה פעמים חושבים אנו רק על עצמנו, ורוצים להרויח מה שיותר, גם על חשבון השני. איננו יודעים שבוה לא רק שאנו לא מרויחים, אלא אנחנו מפסידים גם מה שהיה בדינו. נחשב על השני תמיד, באופן שנחשב מה הכי טוב לי - וכך להתנהג עם החברים. ואתה תרצה - פמוד!

מדי חדש היה מגיע לבית הקמץ בירושלים שבתוך החומות, מכתב מאמריקה הגדולה והעשירה.
זלמן, אבי משפחה ירושלמית ברוכת ילדים, נסע לאמריקה כדי לנסות ולהקל מעליו את על פרנסתו וחתנו הילדים, שם עשה את השתדלותו במשלח יד בתפלה שיריח מעט כסף שישמש לפרנסת משפחתו הגדולה. באותה תקופה לא היו מלפונים ולא אמצעי תקשורת אחרים, והמכתבים היו הדרך היחידה שבאמצעותה שמר זלמן על קשר עם משפחתו הרחוקה בירושלים.

בחדשים הראשונים המכתבים היו עצובים ומדכדכים ולא היו בהם בשורות טובות. זלמן כתב לאשתו שהוא עוד לא מצא עסק מצלח וכשר בלא חלול שבת, אבל הוא לא מתאוש וממשיך לחפש בלא להתפשר על קוצו של יוד. לאחר כמה חודשים החלו המכתבים ששלח זלמן להיות עליונים יותר והכילו בשורות טובות יותר. זלמן כתב שהוא החל לשלח את ידו במספר מלאכות כשרות שמתאימות ליהודי ירא שמים וראה פרכה בעמלו.

במכתבים האחרים המשיך זלמן לכתב על הצלחותיו ועל הכסף שבסיועם דשמיא הוא מצליח להרויח בישר. הוא הוסיף וכתב כי לקראת סוף השנה בכנותו לאספ את כל כספו ולחזר לביתו בירושלים, ולחזור למשולש חיו הגמרא הקדושה ללא דאגות של מטרדות פרנסה, וכך היה למשפחה רוחה וישוב הרעית.

אך לקדוש ברוך הוא היו תכניות אחרות ולאחר כמה חודשים הגיע מכתב שהכיל בשורה קשה ועצובה. זלמן כתב שבעיר בה הוא מתגורר באמריקה פרצה מגפה וגם הוא נדבק במחלה הקשה. הרופאים לא נותנים לו סבוי וכנראה שנתו לו רק ימים ספורים לחיות. הוא צוה את אשתו במכתב להמשיך ולתפח את ילדיהם בדרך התורה והמצוות, ולסיום כתב שאת כל כספו - אלף מטבעות זהב - הוא שולח לירושלים בידי אדם גוי ששמו מייק, כך שלפחות על הפרנסה לא יכבד על חתפיה של אשתו.

מייק הגוי, שאתו התכוון זלמן לשלח את הכסף לירושלים, היה גוי אותו הוא הפיר באמריקה ועבר אצלו בבית המלאכה. זלמן ידע שמייק הוא רודף בצע ואוהב כסף, אבל הוא לא אחר מלבדו שהוא יוכל לשלח אתו את הכסף.

זלמן הבין שהוא צריך להכתיב למייק חלק מהסכום, תמורת השמידה על הכסף והפסד המפרד באניה מאמריקה לארץ ישראל. הוא קרא לו למפת חליו, ואמר לו: 'אתן לך עשרה אחוזים מאלף שקלי זהב, אם תביא את שאר הכסף לאשתי'. אבל מייק לא הסתפק בסכום מכבד זה ואמר שהוא סבור שמגיע לו הרבה יותר מזה. מייק ראה את מצבו המדודר של זלמן וידע שאין לו אף אחד שהוא יכול לסמוך עליו, והחליט לנצל את המצב כדי להכניס לכיסו כמה שיותר מהממון הזה.

מדי יום היה מייק מגיע לבקר את זלמן, ותאות הבצע שלו רק הלכה וגברה. כאשר זלמן כבר הסכים לתת לו עשרים אחוזים מהכסף, החליט מייק שהוא לא מסתפק בעשרים אחוז, כי אם עשרים או למה לא שלושים? ולכן הוא לא מסתפק בפחות משלושים אחוזים, וכאשר זלמן כבר הסכים לתת לו שלושים אחוזים, העלה מייק את דרישתו בעזות מצח לארבעים אחוז, ולאחר יום וחצי אף לחמשים אחוז.

זלמן לא ידע מה לעשות. הוא הבין שכל מה שהוא יציע למייק לא יספק אותו, ולכן קרא לו בכחותיו האחרונים ואמר לו: 'החלמתי כך: כאשר תגיע לירושלים עם הכסף - כמה שאתה רוצה תתן לרעיתי'.

מייק לא האמין למשמע אונני. הוא דרש מולמן החולה שיכתב לו את זה על נר, כדי שאף אחד לא יוכל לערער על כך.



הפיר אף אחד

למענינו מים

ידיעות נפלאות בפַרשת השבוע * פַרשת נח

אולם בפַשאלה עֲצֵמָה נְעוּצָה הַתְּשׁוּבָה: הלא המבול בא משום שֶהָעוֹלָם הָיָה "אָנוּכִי", מלא בגזלה וְחָמָס. כְּדֵי לְהַנְצִיל, נִצְרָכוּ נח וּבְנָיו לַעֲשׂוֹת אֶת הַהֶפְךָ הַגָּמוּר - לְהִרְבּוֹת חֶסֶד וְצַדִּיקָה, עַל יְדֵי הָאֲכָלָת בְּעֲלֵי הַחַיִּים, יוֹמָם וְלַיְלָה בְּכָל שְׁעוֹת הַיָּמָמָה. (על פי בראשית רבה לא, ט, וכן בַּאֲלֵשִׁי"ף הַקְדוּשׁ).

וְעוֹד מְצִינּוּ בַחֲזוֹ"ל כִּי נח הָיָה זָן וּמְפָרְנֵס אֶת כָּל אַבּוֹת אַבּוֹתָיו, בְּדוֹר שֶׁבּוּ לֹא כָּבְדוּ אֶת הַזְקֵנִים (מִנָּא דְבִי אֱלֹהֵי רַבָּה טו). וּמִסְתַּבֵּר שֶׁבְּזָכוֹת זֶה זָכָה לְהַנְצִיל.

עוֹלָם שֶׁאֵין בוֹ חֶסֶד, הוֹפֵךְ לְעוֹלָם מְשֻׁחָת וְאֵינוֹ רְאוּי לְהַתְקַיֵּם. הַחֶסֶד בּוֹנֶה אֶת הָעוֹלָם, כְּפִי שֶׁנֶּאֱמַר "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה".

בציור: נח וּבְנָיו בְּהַקְרַבַת הַקְרָבָנוֹת לְאַחַר הַמַּבּוּל

מדוע הוצרך נח ליתבה כְּדֵי לְהַנְצִיל?

פַרשת השבוע מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ עַל הַהֲצִלָּה שֶׁל נח וּבְנָיו וּמְשֻׁחוֹתֵיהֶם בַּעַת הַמַּבּוּל אֲשֶׁר הִשְׁחִית אֶת כָּל הָעוֹלָם.

וְהַשְּׁאֵלָה נִשְׁאֶלֶת: מַדּוּעַ נִצַּל נח וְדוֹקָא בְּאִמְצָעוֹת הַתְּבָה, וְלֹא בְּדֶרֶךְ אַחֲרָת? וְכִי לֹא יָכַל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְטוֹ מִן הַרְעָה בְּדֶרֶךְ קְלָה יוֹתֵר, בְּלֹא הַטְרָחָה הַמְרַבָּה שֶׁל עֲשִׂית הַתְּבָה, וְהַטְפוּל בְּכָל בְּעֲלֵי הַחַיִּים בַּתְּקוּפַת הַמַּבּוּל?

יֵתֵר עַל כֵּן, הֲלֹא מְצִינּוּ בַחֲזוֹ"ל דַּעַה שֶׁאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לֹא נִשְׁחָתָה בַּמַּבּוּל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה לֵג, יא). וְאִם כֵּן בּוֹדָאֵי שֶׁיִּכּוֹל הָיָה נח לְעַמּוֹד בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם יַעֲמְדוּ אֹתוֹ "נְצִיגִי" הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת - וְהַפֵּל יִנְצְלוּ בְּקָלוֹת!



יוֹיָקִים וַיּוֹדַע מֵאֶרֶץ יְהוּדָה

סִפּוּר מִצֵּיִר לְהַמְחִישׁ הַמּוֹסָר הַשָּׂבוּעִי מִפְּרָשַׁת הַשָּׂבוּעִי





כשוט לקבל שירות אנושי
איכותי מהיר ועיל מבלי
להתעכב כלל

גרפומט מתחדשים

בדלפק שירות לקוחות אנושי

יש לכם משהו קטן להדפיס?
צריכים רק לצלם מסמך? ממהרים מאוד?

גשו לדלפק שירות הלקוחות בגרפומט
וקבלו שירות ויחס אישי ומהיר

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה